

စောအောင်နက်

စောပလဲထူး

စောပွယ်စေး

စောလဲပွယ်မူး

နော်လေးဓမ္မာ

နော်ထွေးထွေး

ဒုက္ခသည်များ ရင်ဖွင့်သံ

စာမျက်နှာ (၂၀) သို့ ▶▶

ဇွန်လ ၂၀ ရက်နေ့တွင် ကျရောက်သည့် ကမ္ဘာ့ဒုက္ခသည်များနေ့တွင် ထိုင်း-မြန်မာ နယ်စပ်ရှိ ဒုက္ခသည်များက လတ်တလော ၎င်းတို့ကြုံတွေ့နေရသည့် စားဝတ်နေရေး၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးနှင့် လူမှုရေး အခြေအနေနှင့်ပတ်သက်၍ ယခုလို ရင်ဖွင့်ပြောဆို လာကြသည်။

ကရင်ပြည်နယ်တွင် ဆန္ဒမဲ ပေးခွင့်ရှိသူ (၂) သိန်းနီးပါး တိုးလာ

ဇွန်လ ၂၅ ရက်၊ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်၊ စောမြတ်ဦးသာ

၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်၊ နိုဝင်ဘာလတွင် ကျင်းပမည့် အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ကရင်ပြည်နယ်အနေဖြင့် ၂၀၁၅ ခုနှစ် ဆန္ဒမဲ ပေးခွင့် ရှိသူထက် လူဦးရေ ၂ သိန်းနီးပါး တိုးလာသည်ဟု ပြည်နယ်ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်အဖွဲ့၏ ကောက်ယူထားသည့် စာရင်းအရ သိရသည်။

ကရင်ပြည်နယ် ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်အဖွဲ့က ၂၀၁၅ ခုနှစ် ဇွန်လမှ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ဇွန်လအထိ ဆန္ဒမဲပေးခွင့်ရှိသူ ၁၁ သိန်းနီးပါး စာရင်းကောက်ယူထားပြီး ၎င်းဆန္ဒမဲပေးခွင့်ရှိသူများထဲတွင် အစိုးရ တပ်မတော်သားများ၏ ဆန္ဒမဲထည့်ခွင့်စာရင်း ပါဝင်မှုမရှိသေးကြောင်း ကေအိုင်စီမှ စုံစမ်းသိရှိရသည်။

၂၀၁၀၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲမှာ မဲဆန္ဒနယ်ရော၊ မဲထည့်

စာမျက်နှာ (၉) သို့ ▶▶

ကရင်ခုံးအကကို UNESCO အသိအမှတ်ပြု စာရင်းတင်သွင်းမည်

စာမျက်နှာ (၉) သို့ ▶▶

ရွေးကောက်ပွဲ ဝင်ပြိုင်လိုသူများအတွက် ဆန္ဒပြုလွှာများ KPP စတင်တောင်းယူ

ဇွန် ၁၈ ရက်၊ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး

ကရင်ပြည်သူ့ပါတီ (KPP) က ရွေးကောက်ပွဲဝင်ပြိုင်လိုသူများအတွက် ဆန္ဒပြုလွှာများကို ဇွန် ၁၈ ရက်နေ့မှ စ၍ စတင် တောင်းယူနေပြီဖြစ်ကြောင်း ပါတီ ဥက္ကဋ္ဌ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး ကော်မတီဝင် ဦးအောင်စိန်သိန်း ပြောသည်။

၎င်းက ဒီနေ့က စတင် တောင်းယူကြောင်း ပြောသည်။ ဝင်ပြိုင်ချင်သူများ သို့မဟုတ် ဆန္ဒပြုလွှာ တောင်းထားတယ်။ ဝင်ပြိုင်ချင်တဲ့ နေရာနဲ့ ဝင်ပြိုင်မယ့် သူတွေကို

ပေါ့။ ဇွန် ၂၀ ရက်နေ့ အရောက် ပါတီ ဌာနချုပ်ကိုပေးပို့ တောင်းထားတယ်ဟု ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး ကော်မတီဝင် ဦးအောင်စိန်သိန်း ပြောသည်။

ကရင်ပြည်သူ့ပါတီ အနေဖြင့် လာမည့် ပါတီစုံ အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ၎င်းတို့၏ အမတ် နယ်မြေ ဖြစ်သည့် ကရင်ပြည်နယ်၊ သံတောင်ကြီးမြို့နယ် မဲဆန္ဒနယ်မြေများနှင့် ရန်ကုန်၊ ဧရာဝတီ၊ ပဲခူး၊ မွန်၊ တနင်္သာရီ မဲဆန္ဒနယ်မြေအချို့တွင် ဝင်ပြိုင်ရန် ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်နေကြောင်း သိရသည်။

KPP အနေဖြင့် ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ခြောက်နေရာ၊ ၂၀၁၅ ရွေးကောက်ပွဲတွင် တစ်နေရာ အနိုင်ရရှိခဲ့သလို ပါတီဝင် အင်အား တစ်သိန်းကျော်ရှိကာ ကရင်ပါတီများထံတွင် ရွေးကောက်ပွဲ နှစ်ကြိမ်ဆက် နိုင်ဖူးသည့် တစ်ခုတည်းသောပါတီဖြစ်သည်။ လာမည့် ရွေးကောက်ပွဲတွင် ထပ်မံအနိုင်ရရေးအတွက် ကရင်လူငယ်များ ဝိုင်းကူလှုပ်ကိုင်ပေးနေကြောင်း KPP နှင့် ကရင်လူငယ်များထံမှ သိရသည်။

ကရင်ပြည်နယ်၏ မွန်ဝန်ကြီး အနားယူမည် ဖြစ်ပြီး ပအိုဝ်းဝန်ကြီး ပြန်ရွေးကောက်ပွဲဝင်မည်

ဇွန်လ ၂၅ ရက်၊ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်။ ဧရာဝတီ

ကရင်ပြည်နယ်၏ လက်ရှိ မွန်တိုင်းရင်းသား လူမျိုးရေးရာ ဝန်ကြီး မင်းတင်ဝင်းမှာ လာမည့် ၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဝင်

ရောက် ယှဉ်ပြိုင်တော့မည်မဟုတ်ကြောင်းနှင့် ပအိုဝ်းတိုင်းရင်းသား လူမျိုးရေးရာဝန်ကြီး ဦးအောင်စိန်သိန်းမှာ နဂိုနေရာအတွက် ဝင်ရောက် ယှဉ်ပြိုင်သွားမည် ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

ဝန်ကြီး မင်းတင်ဝင်းက 'ကျနော် လျှောက်လွှာကို လုံးဝ မတင်ထားတော့ပါဘူးနော်။ ဘာလို့လဲ ဆိုတော့ ကိုယ့်အသက်ကိုထောက်ပြီးတော့ပေါ့လေ။ အသက်က ၇၅ နှစ်ရှိပြီဟာကိုး။ အခုတော့ ကျန်း

ကရင်အမျိုးသား ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီမှ ရွေးကောက်ပွဲဝင်မည့် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများအား ရွေးချယ်မည်

ဇွန်လ ၉ ရက်၊ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်။ ဧရာဝတီ

ကရင်ပြည်နယ် အခြေစိုက် ကရင်အမျိုးသား ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (KNDP)က လာမည့် ၂၀၂၀ ပါတီစုံအထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်မည့် ကိုယ်စားလှယ်လောင်း စိစစ်ရွေးချယ်မှုများကို ပြုလုပ်သွားရန် စီစဉ်နေပြီဟု သိရသည်။

အဆိုပါ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများကို စိစစ်ရွေးချယ်နိုင်ရေးအတွက် ယခုဇွန်လ ၄ ရက်နေ့က ဖားအုံမြို့၊ တော်ဝင်ရတနာ ဟိုတယ်တွင်ပြုလုပ်သော ပါတီလစဉ်အစည်းအဝေးအပြီး ကိုယ်စားလှယ်လောင်း ရွေးချယ်ရေး ကော်မရှင် ဖွဲ့စည်းထားပြီးဖြစ်ကြောင်း KNDP ဥက္ကဋ္ဌ မန်းအောင်ပြည့်စိုးက ကော်မရှင်ဖွဲ့စည်းနိုင်ရေးအပြင် ပါတီတွင် Voter Education (မဲပေးပုံစံနည်း သင်တန်း) များကို ဖားအုံနှင့် မြဝတီမြို့များ၌ ယခု ဇွန်လအတွင်း ပြုလုပ်သွားရန် ရှိကြောင်းလည်း KNDP တာဝန်ရှိသူများ ထံမှ သိရသည်။

ဝင် မကြေငြာသေးဘူးလေ။ ဒါကြောင့် (ပါတီရဲ့ကိုယ်စားလှယ်) ရွေးချယ်ရေး အပြီးသတ် အချိန်က တော့ ပြောလို့မရသေးဘူးနော်ဟု ၎င်းက ဇွန် ၉ ရက်နေ့တွင် ပြောသည်။

ရွေးချယ်ရေး ကော်မရှင်တွင် အရွေးမခံသော နာယကအဖွဲ့များနှင့် အလုပ်အမှုဆောင် အဖွဲ့များ ပါတီ၏ မြို့နယ်များမှ ၂ ဦး(သို့) ၁ ဦး၊ အရပ်ဖက်အဖွဲ့ (CSO)မှ ၂ ဦး စုစုပေါင်း ၂၁ ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည့် အဆိုပါရွေးချယ်ရေး ကော်မရှင်အဖွဲ့ကို ယခုလအတွင်း အပြီးသတ်ဖွဲ့စည်းရန် လျာထားကြောင်း မန်းအောင်ပြည့်စိုးက ဆက်ပြောသည်။

ကရင်ပါတီ ၂ ပါတီဖြစ်သည့် KNDP နှင့် ဖလှုံ-စေတီ ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီတို့သည် ကရင်ပြည်နယ်တွင်သာ အဓိကထား ယှဉ်ပြိုင်သွားရန်ရှိနေကြောင်း နှစ်ဖက်ပါတီ တာဝန်ရှိသူများထံမှ သိရသည်။

ဖလှုံ-စေတီပါတီ (PSDP) အနေဖြင့်လည်း ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများအား ရွေးချယ်သွားရန် ရှိနေသလို မဲဆန္ဒနယ်မြေ မထပ်ရေးအတွက် KNDP နှင့် ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ကြောင်း ဖလှုံ-စေတီ ပါတီဥက္ကဋ္ဌ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး ကော်မတီဝင် ဦးအောင်စိန်သိန်း ပြောခဲ့သည်။

လက်ရှိတွင် ကရင်ပြည်နယ် အခြေစိုက် ဖလှုံ-စေတီ ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (PSDP) နှင့် ကရင်အမျိုးသား ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (KNDP) ရန်ကုန်အခြေစိုက် ကရင်ပြည်သူ့ပါတီ (KPP) နှင့် ကရင်အမျိုးသားပါတီ (KNP) တို့ တရားဝင် နိုင်ငံရေးပါတီများအဖြစ် ရပ်တည်လျက်ရှိသည်။

မာရေး ကောင်းသေးတာပေါ့။ နောက် ၃ နှစ်ကြာလို့ရင် အဖိုးကြီးအိုအို ခါးကုန်းကုန်း ဖြစ်သွားရင် ဘယ်လိုလုပ်မလဲဟု ပြောသည်။

၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ကရင်ပြည်နယ်၏ မွန်တိုင်းရင်းသားလူမျိုးရေးရာ ဝန်ကြီးနေရာအား ကရင်ပြည်နယ်၊ ထုံးအိုင်ရွာဇာတိ နိုင်ငံထွန်းချစ်က NLD မှ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်သွားရန် ရေပန်းစားနေကြောင်းလည်း သိရသည်။

ကရင်ပြည်နယ်၏ လက်ရှိ ပအိုဝ်း တိုင်းရင်းသားလူမျိုးရေးရာ

ဝန်ကြီးဦးအောင်စိန်သိန်းက ရွေးကောက်ပွဲ ပြန်လည်ဝင်ရောက် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်ရန်အတွက် အမျိုးသားဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ်-NLD ပါတီထံတွင် လျှောက်လွှာ တင်ထားပြီးဖြစ်ကြောင်း ယခုလို ပြောသည်။

ဝန်ကြီးဦးအောင်စိန်သိန်းက 'တင်ထားပြီးပါပြီ။ (ဆက်လက် ရွေးကောက်ခံခဲ့ရရင်) ပအိုဝ်း တစ်မျိုးသားလုံးအတွက် အစွမ်းကုန် ကြိုးစားပေးသွားပါမယ်ဟု ကော်မရှင်ဖွဲ့စည်း ဖြောသည်။

၂၀၁၅ ခုနှစ် ပါတီစုံဒီမိုကရေစီ အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ရွေးကောက်ခံရသော ကရင်ပြည်

နယ် အစိုးရအဖွဲ့ဝင် မွန်၊ ပအိုဝ်းနှင့် ဗမာစသည့် တိုင်းရင်းသားရေးရာ ဝန်ကြီး ၃ ပါးစလုံးသည် NLD ပါတီ ဝင် များ ဖြစ်ကြသည်။

လက်ရှိတွင် မွန်နှင့် ပအိုဝ်း ဝန်ကြီး ၂ ပါးသာ ဆက်လက်တာဝန်ထမ်းဆောင်နေပြီး ဗမာတိုင်းရင်းသား လူမျိုးရေးရာ ဝန်ကြီး ဦးတေထွေဋီလှိုင်ထွေးမှာ ပြီးခဲ့သည့် ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ မေလ ၂၃ ရက်နေ့က ရာထူးမှ နုတ်ထွက်ခဲ့သည်။

ကရင်တို့သာ ပုံဖော်ပေးရမည့် ကရင်ပါတီများ

ကရင်လွန်ခဲ့သည့် ဇွန်လအတွင်း ပြည်တွင်းနိုင်ငံရေး အသိုင်းအဝိုင်းတွင် လာမည့် ရွေးကောက်ပွဲအတွက် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ လျာထား၊ ရွေးချယ်ရေးသတင်းများ လွှမ်းမိုးခဲ့သည်။ ကိုရိုနာဗိုင်းရပ်စ် ကာကွယ်တားဆီးရေး လုပ်ဆောင်နေစေကာမူ ယခုနှစ်တွင် ကျင်းပချိန် နီးကပ်လာပြီ ဖြစ်သည့် အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲအတွက် ဖြစ်ကောက်ပွဲကော်မရှင်နှင့် နိုင်ငံရေးပါတီ အသီးသီးတို့က ပြင်ဆင်နေကြသည်ကို တွေ့မြင်ကြားသိနေရသည်။

ဇွန်လ ၂၆ ရက်နေ့ကလည်း ရန်ကုန်မြို့တွင် နိုင်ငံရေးပါတီများနှင့် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများအတွက် ကျင့်ဝတ်ဆိုင်ရာ လက်မှတ်ရေးထိုးပွဲအခမ်းအနားကို ကျင်းပပြုလုပ်ပြီးစီးခဲ့ကြောင်း သိရသည်။ ယခုအချိန်သည် ကြီး/ငယ် မရွေးသော နိုင်ငံရေးပါတီများမှ ရွေးကောက်ပွဲဝင်မည့် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများကို မှန်ကန်စွာ ရွေးချယ်၊ အတည်ပြုရေး လုပ်ဆောင်မှုများမှာ ကရင်နိုင်ငံရေးပါတီ အသိုင်းအဝိုင်းအပေါ် သက်ရောက်မှုများ ရှိခဲ့သည်။

ဥပမာအားဖြင့် နိုင်ငံရေး တက်ကြွလှုပ်ရှားသူ တစ်ဦးဖြစ်သည့် နော်အုန်းလှ ရွေးကောက်ပွဲဝင်မည့်အပေါ် အားပေးမှုများအပြင် လေဖန်သံမျိုးစုံ ထွက်လာသည်။ သူမအနေဖြင့် ကရင်ပါတီများထက် ယခင်ကတည်းက ရေရှည် လက်တွဲခဲ့သူများနှင့် အတူ ရပ်တည်ပြီး ရွေးကောက်ပွဲ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်မည့် သဘောမျိုးဟု ယူဆရသည်။ သို့သော် ကရင်နိုင်ငံရေးပါတီများ အနိုင်ရရှိရန် ဝန်းရံပေးမည့် လူငယ်များလည်းရှိနေသကဲ့သို့ နိုင်ငံရေး စိတ်အားသန်ပြီး အလားအလာရှိသော ကရင်လူငယ်အချို့က ကရင်ပါတီမဟုတ်သည့် အခြားပါတီများနှင့် လုပ်ဆောင်သွားမည့် အနေအထားလည်း ရှိသည်။

ဤသို့ဖြစ်ရခြင်းမှာ ကရင်ပါတီများ၏ စည်းရုံးရေး အားနည်းခြင်းကြောင့်လား။ သို့တည်းမဟုတ် မည်သည့်အတွက်ကြောင့် ဖြစ်သည်ကို သက်ဆိုင်ရာ ပါတီတာဝန်ရှိသူ ခေါင်းဆောင်များအပြင် ကရင်လူမှုအသိုင်းအဝိုင်းကလည်း ဆန်းစစ်ကြရန်လိုအပ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဒီမိုကရေစီ အသွင်ပြောင်းရေး အစပြုခဲ့သည့် ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်မှစ၍ နိုင်ငံရေးပါတီများစွာ ပိုမိုပေါ်ထွက်လာပြီး တိုင်းရင်းသားများကလည်း မိမိတို့လူမျိုးကို ကိုယ်စားပြုသည့် နိုင်ငံရေးပါတီများကို အသီးသီး တည်ထောင်လာကြသည်။ ထိုအထဲတွင် ကရင်လူမျိုးများအရေးကြီးပေးဆောင်ရွက်မည့် ကရင်ပါတီများ ပေါ်ပေါက်လာသည်မှာ အားလုံးအသိ ဖြစ်သည်။

တိုင်းရင်းသားများ စုပေါင်းနေထိုင်သည့် နိုင်ငံတွင် သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းရင်းသားပါတီများ ရှိသင့်သည်မှာ ငြင်းဆန်စရာ မလိုသည့် လုပ်ရပ်တစ်ခုပင် ဖြစ်သည်။ လူဦးရေ အများဆုံးစာရင်းဝင်သည့် ကရင်လူမျိုးများအတွက် ကရင်ပါတီများ ရှိရန်လိုအပ်သည်။ အခြားတိုင်းရင်းသားများနှင့်တူ ကရင်ပြည်သူများအနေဖြင့် မိမိတို့၏ အခြေခံရပိုင်ခွင့်၊ အခွင့်အရေး၊ စာပေ၊ ယဉ်ကျေးမှု အပါအဝင် ကဏ္ဍစုံ ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုမျှော်မှန်းချက်အတွက် ရှေ့တွင် မားမားမတ်မတ် ရပ်တည်ပေးမည့် သွေးရင်းသားရင်း ကရင်ပါတီများ ရှိရန်လိုအပ်သည်။ မိမိတို့တန်ဖိုးထားသည့် ကရင်အမျိုးသား အလံတော်၊ ကရင်အမျိုးသားနှစ်သစ်ကူးနှင့် ကရင်အမျိုးသားသီချင်းများ တရားဝင် အသိအမှတ်ပြုနိုင်အောင် ကရင်လွှတ်တော်အမတ်များက ဦးဆောင်ကြိုးပမ်းခဲ့သည့်မှာ ကရင်သမိုင်းကြောင်းတွင် အထင်အရှားတွေ့နိုင်သည်။

ကရင်ပါတီများကို လေ့လာကြည့်လျှင် အလယ်အလတ် လမ်းစဉ်မူဝါဒရှိသည့် ပါတီများ ရှိသလို ရပ်တည်ချက် ခိုင်ခိုင်မာမာ ချမှတ်ထားသည့် ပါတီများလည်းရှိသည်။ ဦးဆောင်သူများတွင်လည်း စီမံခန့်ခွဲရေး အတွေ့အကြုံရှိသူများ ရှိသလို နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသားဟောင်းများနှင့် အဖက်ဖက်ကို သိနားလည် ဖြတ်သန်းလာကြသူများလည်း ပါဝင်နေသည်။

ကရင်ပါတီများ အင်အားနည်းသည်ဟုဆိုကာ အခြားပါတီကြီးများ ကိုယ်စားပြုပြီး ကရင်အရေး လုပ်ဆောင်မည့်မှာ တကယ်လက်တွေ့တွင် ဖြစ်နိုင်ခြေရှိမရှိ မျက်မှောက်ပကာတိ အခြေအနေများနှင့် ဆန်းစစ်နိုင်ရန် တိုက်တွန်းလိုသည်။ ကရင်ပါတီများသည် တစ်ပါတီမက ရှိသော်လည်း ကရင်ပြည်နယ် အခြေစိုက်နှင့် ပြည်နယ်ပြင်ပ ရန်ကုန်၊ စရာဝတီ၊ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး စသည်တို့တွင် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်သွားမည်ဖြစ်သည်။ ထို့အတွက် မဲဆန္ဒနယ်မြေ မထုတ်ပဲ မဲပြား မပြန်သွားစေရန် တစ်နှုတ်တစ်လမ်းဖြင့် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးလျက်ရှိကြသည်။

ပါတီများ၏ မူဝါဒများ အားနည်းလျှင် မဲဆန္ဒရှင်များကြားသည့် ကရင်ပြည်သူများက တည်မတ်ပေးရန်လိုသလို မူဝါဒ ခိုင်မာသည့်ပါတီများကိုမူ အင်အားကောင်းရန် ဝန်းရံရမည်သာဖြစ်သည်။ အလားတူ ကရင်ပါတီများကလည်း မိမိ လူမျိုးများ ရှေ့ရေးအတွက် ရပ်တည်သွားနိုင်ရန် ကောင်းမွန်သော မူဝါဒ၊ ပြည်သူ့ကိုယ်စားပြုသော ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများနှင့်အတူ ရဲရဲခိုင်ခိုင်ကျည်စွာ ရပ်တည်လုပ်ဆောင်ပြုရင်း ကရင်တစ်မျိုးသားလုံး၏ အနာဂတ်ကို ကရင်ပါတီနှင့် ကရင်ပြည်သူ အပြန်အလှန် ပုံဖော်တည်ဆောက်သွားရန် တိုက်တွန်းလိုပါသည်။

KNUနှင့် ကရင်ပါတီများ ငြိမ်းချမ်းရေး ဖြစ်စဉ်နှင့် လာမည့် ရွေးကောက်ပွဲအတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ညှိနှိုင်းမှု ပြုလုပ်ခဲ့

ဇွန် ၁၀ ရက်၊ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်။
စာအုပ်ဆွေးနွေးပွဲ

KNU- ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး ဗဟိုခေါင်းဆောင်များနှင့် ကရင်နိုင်ငံရေးပါတီ ခေါင်းဆောင်များ၊ ကရင်လူငယ်များ ပါဝင်၍ ရှေ့ဆက်ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်နှင့် လာမည့် ၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲအတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင် ညှိနှိုင်းသည့် အွန်လိုင်း (Online Meeting) အစည်းအဝေးတစ်ခု ဇွန်လ ၉ ရက်နေ့တွင် ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

လတ်တလော ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်၏ နောက်ဆုံးအခြေအနေများ၊ စိန်ခေါ်မှုများကို နီးကပ်လေ့လာခဲ့ပြီး နိုင်ငံရေးပါတီ၏ အခန်းကဏ္ဍများနှင့် လာမည့် ရွေးကောက်ပွဲအတွက် ကြိုတင်ပြင်ဆင်သွားနိုင်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို အဓိက ဆွေးနွေးခဲ့ကြကြောင်း KNU အတွင်းရေးမှူး (၂) ပဒိုစောလှထွန်းက ပြောသည်။

ငြိမ်းချမ်းရေး ဖော်ဆောင်မှုအရ ၂၀၂၀ အလွန် တက်လာမယ့် အစိုးရအတွက် ငြိမ်းချမ်းရေး ဖြစ်စဉ်နဲ့ပတ်သက်ပြီး တော့မှ နိုင်ငံရေး ဆွေးနွေးပွဲနဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် အာမခံချက်ရှိဖို့အတွက် ပြုလုပ်ကျင်းပမယ့် UPC (ပြည်ထောင်စုညီလာခံ) အခင်းအကျင်းနဲ့ UPC က ကျင်းပဖို့ လိုအပ်မလိုအပ်၊ UPC ကိုလည်း ရွေးကောက်ပွဲ Campaign မတိုင်ခင် အစိုးရက ပေးပို့လာတဲ့ ဇူလိုင်လမှာ ကျင်းပနိုင်ဖို့အတွက် ကျင်းပရင် ဘယ်လို အခင်းအကျင်း၊ ကျင်းပမယ့်ဆိုလည်း ဆွေးနွေးမယ် ကိစ္စတွေ အဲဒါတွေကို update လုပ်ကြတာပေါ့ဟု ဂေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

ထို့အပြင် နိုင်ငံရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များကို လွှတ်တော်တွင်း လွှတ်တော်ပြင်ပ ဟန်ချက်ညီညီ သွားနိုင်ရေး

အတွက် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးနိုင်မည့် အခြေအနေအပေါ်မူတည်ပြီး လာမည့် ၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲတွင် နိုင်ငံရေးပါတီများ၏ ပြင်ဆင်ထားရမည့် ကိစ္စရပ်များနှင့် ကရင်လူငယ်များ၏ ပါဝင်ရမည့် အခန်းကဏ္ဍများကို ဆက်လက်ဆွေးနွေးသွားကြမည်ဟု ၎င်းအစည်းအဝေး၌ သဘောထားများ ရှိခဲ့ကြောင်း ပဒိုစောလှထွန်းက ဆက်ပြောသည်။

လတ်တလော ဖြစ်ပွားနေသည့် COVID-19 ကပ်ရောဂါကြောင့် ယခုနှစ် ဧပြီလကုန်တွင် ကျင်းပရန် စီစဉ်ထားသည့် ပြည်ထောင်စု ငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံ (UPC) ၅ ရာစုပင်လုံ စတုတ္ထအကြိမ်မြောက် အစည်းအဝေး အပါအဝင် ညီလာခံမတိုင်ခင် ကျင်းပရမည့် ပြည်ထောင်စု ငြိမ်းချမ်းရေး ဆွေးနွေးမှု ပူးတွဲကော်မတီ (UPDJC) အစည်းအဝေးများ၊ လူမျိုးအလိုက် အမျိုးသားအဆင့် နိုင်ငံရေးဆွေးနွေးပွဲများနှင့် လူထုတွေ့ဆုံပွဲများကို ရက်အကန့်အသတ်မရှိ ရွှေ့ဆိုင်းလိုက်ရသည်။

သို့သော် ရွေးကောက်ပွဲမတိုင်ခင်နှင့် ရွေးကောက်ပွဲအလွန် ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ် ဆက်လက် ဆွေးနွေး သွားနိုင်ရေးအတွက် ငြိမ်းချမ်းရေး ဖြစ်စဉ်တွင် ပါဝင်သည့် အစိုးရ၊ တပ်မတော်အစုအဖွဲ့များ နှင့် အပစ်ရပ် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများမှ Online အစည်းအဝေးဝေးများဖြင့် ကျင်းပလာရာ ယနေ့ နှိုင်းမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

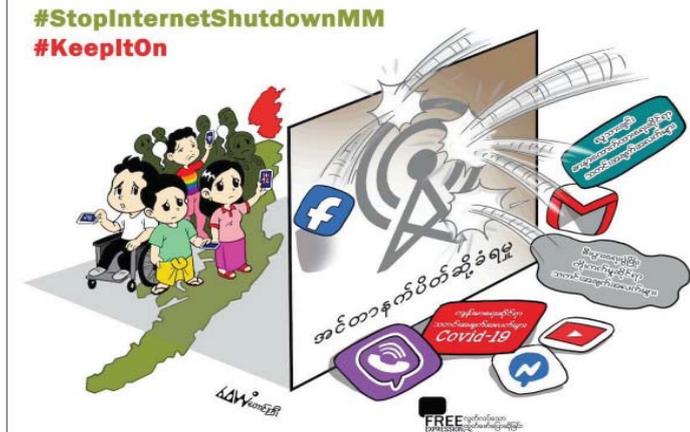
အလားတူ အစိုးရမှ ပြည်ထောင်စုငြိမ်းချမ်းရေး ညီလာခံ ၂၁ ရာစုပင်လုံ စတုတ္ထအကြိမ်မြောက် အစည်းအဝေးကို လာမည့် ဇူလိုင်လအတွင်း ကျင်းပလိမ့် ကြောင်း ပြီးခဲ့သည့် မေလကုန်တွင် အပစ်ရပ် EAO အဖွဲ့အစည်းများသို့ တရားဝင် အဆိုပြုထားသလို ပြည်ထောင်စု သဘောတူစာချုပ် အစိတ်အပိုင်း (၃) တွင် ထည့်သွင်းချုပ်ဆိုမည့် အချက်များ၊ ညီလာခံကျင်းပမည့် အခင်းအကျင်း

ပုံစံများကိုပါ အစိုးရဘက်မှ အဆိုပြုထားတတ် အပစ်ရပ် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်း (NCA-EAOs) အဖွဲ့များ အနေဖြင့် NCA အကောင်အထည်ဖော်မှုဆိုင်ရာ မူဘောင်ညှိနှိုင်းရေး အစည်းအဝေးကို ပြီးခဲ့သည့် လများကစ၍ အွန်လိုင်း အစည်းအဝေးများဖြင့် ကျင်းပလာရာ ယနေ့ ဇွန်လ ၁၀ ရက်နေ့တွင်လည်း ပစ္စမအကြိမ်မြောက်ဆွေးနွေး ညှိနှိုင်းနေကြကြောင်း သိရသည်။

ထို့အတူ နေပြည်တော်တွင်လည်း အစိုးရ၊ လွှတ်တော် နှင့် တပ်မတော် ကိုယ်စားလှယ်များ ပါဝင်ပြီး ပြည်ထောင်စု ငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံ ၂၁ ရာစု ပင်လုံ စတုတ္ထအကြိမ်မြောက် အစည်းအဝေး ကျင်းပနိုင်ရေးအတွက် ယနေ့ ညှိနှိုင်းဆွေးနွေး နေကြသည့် လုပ်ငန်း သိရသည်။

ကရင်သတင်းစဉ်	အမှုဆောင်နာယက မန်းလင်းမြတ်ကျော်	သတင်းအယ်ဒီတာ စန်းမေရောင်း	စာပိုဒ်ဒါရိုက်တာ ကျော်အုန်းလှ	ပုံနှိပ်သူ နှစ်သစ်ဦးပုံနှိပ်တိုက် (၀၀၆၀၁) 27(A), Corner of U Hmoo St and U Tun Nyo St, Dagon (East) Industrial Zone, Yangon	kicnews@yahoo.com, kicnews97@gmail.com www.kicnews.org, www.karennews.org www.karen.kicnews.org
	အယ်ဒီတာချုပ် နန်းတော့ဂေ အမှုဆောင်အယ်ဒီတာ စောထွန်းလင်း တာဝန်ခံအယ်ဒီတာ စောသိန်းမြင့်	သတင်းထောက်များ နန်းဝေဖြိုး၊ စာအိုင်ဆူး၊ စောမြတ်ဦး၊ သာ၊ စောရှား ကရင်ပိုင်း နော်အေးပြုံး	ထုတ်ဝေသူ စောထွန်းလင်း (၀၂၀၄၈) အမှတ် (၈) ရပ်ကွက်၊ ထောင်ပိ (၀၂) လမ်း၊ ဖားအံမြို့၊ ကရင်ပြည်နယ်	ဆက်သွယ်ရန် အမှတ် (၈) ရပ်ကွက်၊ ထောင်ပိ (၀၂) လမ်း၊ ဖားအံမြို့၊ ကရင်ပြည်နယ်။	0997388218, 09452849329, 09764943688

စွမ်းရည်ပြည့်ဝသော ဆက်သွယ်ရေးလှိုင်းများ အကန့်အသတ်မရှိ ပြန်တည်ဆောက်ရန် အရပ်ဖက်အဖွဲ့ (၁၀၀) ကျော် တောင်းဆို

စွန်လ ၂၁ရက်၊ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်

မြန်မာနိုင်ငံတွင် တစ်နှစ်ကြာ အင်တာနက် ဖြတ်တောက်ထားမှု ကို ကမ္ဘာ့အရှည်ကြာဆုံး အင်တာနက် ဖြတ်တောက်ထားမှုအဖြစ် အရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း ၁၀၀ ကျော်က ထောက်ပြပြောဆိုလိုက်ပြီး စွမ်းရည်ပြည့်ဝသော ဆက်သွယ်ရေးလှိုင်းများအား အကန့်အသတ်မရှိဘဲ ပြန်လည်တည်ဆောက်ပေးရန် စွန်လ ၂၁ ရက်နေ့ နှစ်ပတ်လည်တွင် သဘောထားထုတ်ပြန်ကာ တောင်းဆိုလိုက်သည်။

ယင်းထုတ်ပြန်ချက်အရ ရခိုင်ပြည်နယ်နှင့် ချင်းပြည်နယ်များတွင် မိုဘိုင်းလ် အင်တာနက် ဆက်သွယ်မှု စတင် ဖြတ်တောက်ခံရမှု တစ်နှစ်ပြည့်ပြီးနောက် အဆိုပါပြည်နယ်များရှိ မြို့နယ် ၈ မြို့နယ်မှ ၁.၄ သန်းခန့်သော ဒေသခံပြည်သူများ၏ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု၊ နိုင်ငံရေးနှင့် နိုင်ငံသားများ အခွင့်အရေးများ ချိုးဖောက်ခံ

ရခြင်းကို ကြိုတွေ့ခံစားနေကြရသည်ဟု ဆိုထားသည်။

သဘောထား ထုတ်ပြန်ချက်၏ ဖော်ပြချက်အရ မိုဘိုင်းလ် MIDO ၏ အထောက်အကူမရှိဘဲ အထိုက်အောင်က 'စွမ်းအား ပြည့်ဝသော ဆက်သွယ်ရေးလှိုင်းများက တော့ ဖုန်းတစ်မျိုးတည်းမဟုတ်ဘဲ အင်တာနက် ဒီတော့တွေကိုပါ ပြန်ဖွင့်ပေးဖို့ပါ။ ဒီနေရာမှာ စဉ်းစားနိုင်တာက အစိုးရပတ်သက်တဲ့ တွေပဲ ဖွင့်ပေးပြီး တခြားဝက်ဘ်ဆိုက်နဲ့ ဝန်ဆောင်မှုတွေကို မဖွင့်ပေးတာမျိုးတွေ ဖြစ်မှာမို့လို့။ အင်တာနက်တွေ ဖွင့်ပေးပြီး မီဒီယာ ဝက်ဘ်ဆိုက်တွေကို တော့ ပိတ်ထားတာမျိုးတွေ၊ နောက်ပြီး ဖွင့်ပေးပြန်ရင်လည်း အင်တာနက်လှိုင်းတွေကို နှေးထားတာမျိုးတွေ ဖြစ်မှာမို့လို့ စွမ်းအားပြည့်ဝသော ကို ပြောထားတာပါ' ဟု ကော်ဆိုင်စီသို့ မြေပေးသည်။

မြန်မာအစိုးရသည် အင်တာနက်ဖြတ်တောက်မှုအား နိုင်ငံတော်လုံခြုံရေးအတွက် လုပ်

ဆောင်ခြင်းဟု ဆိုခဲ့သော်လည်း ယခု ဖြစ်ပွားလျက်ရှိသော ပဋိပက္ခများအား လျော့ပါးသွားစေသည့် အထောက်အထား မတွေ့ရှိရသည့်အပြင် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အနောက်ကျဆုံး ဒေသများရှိ ဒေသခံလူထုအား COVID-19 ကမ္ဘာ့ကပ်ရောဂါ ကာလအတွင်း ဆိုးရွားသော ထိခိုက်မှုများကို ကြိုတွေ့စေသည့်ဟု ထုတ်ပြန်ချက်တွင် ဖော်ပြထားသည်။

ယင်းသို့ လုပ်ဆောင်ခြင်းသည် သင့်လျော်မှု မရှိကြောင်း ကုလသမဂ္ဂ အပါအဝင် နိုင်ငံတကာ ရှုတ်ချခဲ့သလို ဆက်လက်ဖြစ်ပွားနေသော အင်တာနက်ဖြတ်တောက်မှုကို အရပ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများကလည်း ရှုတ်ချကာ အစိုးရအား ကန့်သတ်ပိတ်ဆို့မှုများ ချက်ချင်းရုတ်သိမ်းပြီး စွမ်းရည်ပြည့်ဝသော ဆက်သွယ်ရေးလှိုင်းများ ပြန်တည်ဆောက်ပေးရန်နှင့် အခြားအချက် ၃ ချက်ကိုပါ တိုက်တွန်းတောင်းဆိုခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်သည်။

ယင်းတို့မှာ မြို့နယ် ၈ မြို့နယ်ရှိ မိုဘိုင်းလ် အင်တာနက်လှိုင်းများကို ခြင်းချက်မရှိ စွမ်းအားပြည့် ချက်ချင်းပြန်ဖွင့်ပေးရန်၊ ၂၀၁၃ ခုနှစ် ဆက်သွယ်ရေးဥပဒေ၏ ပုဒ်မ ၇၇ နှင့် ၇၈ တို့အား ပြန်လည် သုံးသပ်ရန်နှင့် ၎င်းတို့အား လူ့အခွင့်အရေး စံနှုန်းများနှင့်အညီ အမြန်ဆုံး ပြင်ဆင်ရန်၊ အနာဂတ်တွင်လည်း မည် ရွေးကောက်ပွဲကာလများတွင်လည်း အင်တာနက် ဖြတ်တောက်ခံစားရသော ဒေသများ၊ မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးရှိ လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားသည့် အခြားဒေသများ အပါအဝင် ကျန်ဒေသများ၌လည်း ယခုကဲ့သို့ အင်တာနက် ဆက်သွယ်ရေးစနစ် ဖြတ်တောက်ခြင်းများနှင့် အင်တာနက်နှုန်းထား လျော့ချခြင်းများကို လုံးဝ မပြုလုပ်ရန် ယနေ့ထုတ်ပြန်သည့် သဘောထားကြေညာချက်တွင် တောင်းဆိုထားသည်။

'တောင်းဆိုချက်တွေကို ချက်ချင်း အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ဖို့က သိပ် အရေးကြီးပါတယ်။ တစ်နှစ်ဆိုတဲ့ အတိုင်းအတာက အတော်လေးကို များပြားလွန်းလှပါပြီ။ ဒီတော်ကြီးမှာ အင်တာနက်ကို နာရီပိုင်း၊ ရက်ပိုင်း မရရင်တောင် စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး အစရှိတဲ့ အဖက်ဖက်မှာ နှောင့်နှေးနေပါပြီ။ ဒီအပြင် အခု ကပ်ရောဂါကာလ ရခိုင်နဲ့ ချင်းလို ဒေသတွင်း ပဋိပက္ခဖြစ်နေတဲ့ အရေးပေါ်ကာလတွေမှာ သေရေးခံရေးလို အရေးပေါ်ပါတယ်။ သတင်းအချက်အလက် အချိန်မီ မစီးဆင်းနိုင်တာက Vulnerable (အားနည်းမှု) ဖြစ်နေတဲ့ လူ့အသိုင်းအဝိုင်းကို ပိုပြီး Vulnerable ဖြစ်စေပါတယ်။ ဘယ်သူ့အတွက်မှလည်း မကောင်းပါဘူး။ နိုင်ငံတကာ လူ့အခွင့်အရေး စံနှုန်းတွေအရလည်း ဘယ်လိုမှ ချိန်ညှိလို့ မရဘဲ ပိတ်ဆို့မှုတစ်ခု ဖြစ်ပါတယ်' ဟု မထိုက်ထိုက်အောင်က ဆက်လက် ပြောဆိုသည်။

အလားတူ 'အသံ'အဖွဲ့က ဦးဆောင်၍ မြန်မာနိုင်ငံ အတွင်း အင်တာနက် ဖြတ်တောက်မှု တစ်နှစ်ပြည့်တွင် အွန်လိုင်း လှုပ်ရှားမှု (ကန့်သိမ်းမှု)တစ်ခုကိုလည်း ယနေ့ ပြုလုပ်ခဲ့ကြရာ မီဒီယာနှင့် အရပ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများကလည်း 'အင်တာနက်မိနိပ်မှု ဆန့်ကျင်ကြ' စာသားပါရှိသည့် တီရှပ်အင်္ကျီ ဝတ်ဆင်ကာ ပေးပိုင်းပါဝင်ခဲ့ကြသည်။ ထို့အပြင် Zoom meeting တစ်ခု ပြုလုပ်ကာ အများပြည်သူ သိရှိနိုင်ရန် ၎င်းတို့အဖွဲ့၏ အွန်လိုင်းစာမျက်နှာမှ Live လွှင့်ပေးခဲ့သည်။

ယခု ၂၀၂၀ ခုနှစ်၊ မတ်လ တတိယပတ်တွင် ရခိုင်ပြည်နယ် အခြေစိုက် Development Media Group-DMG နှင့် နိရဋ္ဌရာသတင်းဌာနတို့၏ အင်တာနက် သတင်းစာမျက်နှာများအပြင် ကရင်ပြည်နယ် အခြေစိုက် ကရင်သတင်းဌာန၏ အင်္ဂလိပ်ပိုင်း အင်တာနက်စာမျက်နှာတို့မှာလည်း ပိုဆောင်ရွက်နေသည့် ဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန (Ministry of Transport and Communication - MoTC) ၏ သတင်းများထုတ်ဝေဖြန့်ချိမှုနှင့် လိုင်ပျော်ဖြေရေး အင်တာနက် စာမျက်နှာများကို တားမြစ်ပိတ်ပင်သည့် ညွှန်ကြားချက်ကြောင့် MPT, Telenor, Ooredoo, Mytel တို့၏ မိုဘိုင်းလ် အင်တာနက်လှိုင်း အသုံးပြုက ဝင်ရောက်

ဖတ်ရှု၍မရဘဲ ဖြစ်နေခဲ့သည်မှာ ယနေ့အချိန်ထိ ဖြစ်သည်။

ယမန်နှစ် ဇွန်လ ၂၀ ရက်နေ့တွင် ပိုဆောင်ရွက်ခဲ့ ဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန (MoTC) မှ ပြည်တွင်းရှိ မိုဘိုင်းဖုန်း ဆက်သွယ်ရေးလှိုင်းများဖြစ်သည့် MPT, Mytel, Telenor နှင့် Ooredoo တို့ထံသို့ ရခိုင်ပြည်နယ်နှင့် ချင်းပြည်နယ်များရှိ ပဋိပက္ခ ဖြစ်ပွားနေသော မြို့နယ်များတွင် ဇွန်လ ၂၀ ရက်နေ့ မြန်မာတော်စီရိန် ၂၁ ဝ နာရီမှစ၍ အင်တာနက် ဖြတ်တောက်ရန်ဟူသော အမိန့်တစ်ရပ်ကို ပေးပို့ခဲ့သည်။

ထိုအမိန့်အား ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ ထောက်ခံမှုဖြင့် ၂၀၁၃ ခုနှစ်၊ ဆက်သွယ်ရေးဥပဒေ ပုဒ်မ (၇၇)အပေါ် အခြေခံ၍ လုပ်ဆောင်ရခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ယင်းသို့ ပိတ်ဆို့ခြင်းမှာ ၎င်းဒေသများတွင် တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနှင့် တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေး ဖော်ဆောင်ထိန်းသိမ်းရန် လုပ်ဆောင်ရခြင်းဖြစ်ကြောင်း ပိုဆောင်ရွက်နေသည့် ဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန အမြဲတမ်းအတွင်းဝန် ဦးစိုးသိန်းက ရှင်းလင်းပြောကြားထားခဲ့သည်။

သို့သော် ကုလသမဂ္ဂ လူ့အခွင့်အရေးကောင်စီက ကန့်သတ်၊ နှောင့်ယှက်ခြင်းမခံရဘဲ အင်တာနက် အဆက်မပြတ် ရရှိရေးသည် အခြားလူ့အခွင့်အရေးများ ရရှိရေးအတွက် အခြေခံအခွင့်အရေးတစ်ခု ဖြစ်ကြောင်း ၂၀၁၈ ခုနှစ် နောက်ဆုံး ထုတ်ပြန်ချက် အပါအဝင် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ကြေညာချက်များ၌ အတိအလင်း ဖော်ပြထားပြီး ဖြစ်သည်ဟု သိရသည်။

ရန်ကုန်တိုင်း စာ/ယဉ်နှင့် ထွက်တိုးမိုဘိုင်းအပလီကေးရှင်းတို့ MOU ထိုး

စွန် ၂၃ ရက်၊ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်။

ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး ကရင်စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှု ကော်မတီနှင့် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဆင်းရဲဒုက္ခရင့် ဖယ်ဖယ်ရေး ကွက်စသည့် သတင်း အချက်အလက်များ ဖြန့်ဝေနေသည့် ထွက်တိုးမိုဘိုင်းအပလီကေးရှင်း ထုတ်လုပ်ထားသူ Village Link ကုမ္ပဏီ

တို့ စွန် ၂၂ ရက်နေ့တွင် ဗဟန်းမြို့နယ်၊ ဥယျာဉ်လမ်းရှိ တိုင်းရင်းသားရေးရာ ဝန်ကြီးဌာန ရန်ကုန်ရုံး၌ အကျိုးတူ ပူးပေါင်းရေး နားလည်မှုစာချုပ်သွား (MOU) ရေးထိုးလိုက်သည်။

ရန်ကုန်တိုင်းအတွင်းရှိ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ကိုင်သည့် ကရင်တိုင်းရင်းသားများအနေဖြင့် နည်းပညာ

အသုံးပြုမှု အားနည်းကြောင်း၊ ဥပမာ- ယခုနှစ်တွင် မိုးနည်းမည့် အခြေအနေရှိသည့်အတွက် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ပတ်သက်သည့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ လုပ်ကိုင်ရန် လိုအပ်နေပြီး စိုက်ပျိုးရေး နည်းပညာ၊ ဈေးကွက်သတင်းအချက်အလက်နှင့် သီးနှံမျက်ပိုး ကျရောက်ပါက ဖြေရှင်းရေး နည်း

လမ်းများကို နည်းပညာ အသုံးပြုလုပ်ဆောင်နိုင်ရန် ရည်ရွယ်ထားသည့်ဟု ရန်ကုန်တိုင်း စာ/ယဉ်ဥက္ကဋ္ဌ၊ ကရင်ရေးရာဝန်ကြီး နော်ပန်း ခင်က ပြောသည်။

'MOU ထိုးဖို့က ကရင်တိုင်းရင်းသားလုပ်ငန်းရှင်အသင်း (KEEA) နဲ့ ထိုးဖို့ပဲ။ ဒါပေမယ့် အဖွဲ့ဝင်တွေက မြို့နယ်အလိုက် မရှိဘူး။ အခု မြို့နယ်အလိုက် လုပ်ငန်း ရေတော့မယ်။ စရတော့မှာမို့လို့ စာယဉ်အဖွဲ့တွေနဲ့ ထိုးလိုက်မယ်။ စာယဉ်က မြို့နယ်တိုင်းမှာ ရှိပြီးသား။ KEEA က စာယဉ်အဖွဲ့တွေနဲ့ ဘေးတိုက်ချိတ်ဆက်ထားလိုက်ရင် KEEA ပါဝင်တာ ဖြစ်သွားလိမ့်မယ်'ဟု ဝန်ကြီးက ဆက်ပြောသည်။

ထွက်တိုး မိုဘိုင်းအပလီကေးရှင်း အနေဖြင့် တောင်သူများကို ဈေးကွက်နှင့် ချိတ်ဆက်ပေးခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရေး နည်းပညာနှင့် ချိတ်

ဆက်ပေးခြင်း၊ အခြားလိုအပ်သည့် နည်းပညာများကို အစဉ်ချိတ်ဆက်ပေးလျက်ရှိသည်။ ထို့အပြင် မြန်မာပြည်အနှံ့ ရာသီဥတုအချက်အလက်များနှင့် နေ့စဉ်လယ်ယာထွက်ကုန် ဈေးနှုန်း၊ စိုက်ပျိုးရေး ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းပေးလျက်ရှိသည့်ဟု Village Link ကုမ္ပဏီ CEO Adrian Soe Myint က ပြောသည်။

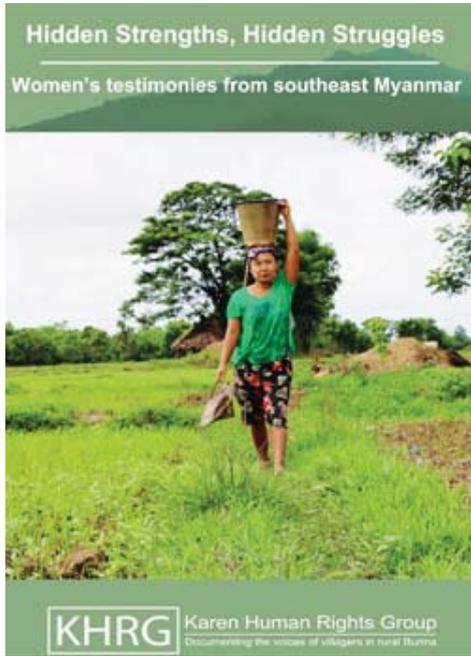
တိုင်း စာ/ယဉ် နှင့် နားလည်မှု စာချုပ်သွား ထိုးလိုက်သည့် Village Link ကုမ္ပဏီကို မြန်မာ့ဩဘာနှင့် စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းရှင်များက စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ အထွက်တိုးရေးအတွက် တောင်သူများကို နည်းပညာပိုင်း ပံ့ပိုးရန် ရည်ရွယ် တည်ထောင်ထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ကုမ္ပဏီအနေဖြင့် ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် ထွက်တိုး မိုဘိုင်းအပလီကေးရှင်းဖြင့် တောင်သူများအား စိုက်ပျိုးရေး နည်းပ

ညာများ စတင်ဖြန့်ဝေကြောင်း ကုမ္ပဏီထံမှ သိရသည်။

ယခုလို MOU ထိုးပြီးနောက် ကနဦးအနေဖြင့် ရန်ကုန် တောင်ပိုင်းခရိုင် ကွမ်းခြံကုန်း၊ တွံတေး၊ ကော့မူမြို့နယ်များသို့ ထွက်တိုး မိုဘိုင်းအပလီကေးရှင်း အသုံးပြုပုံများကို ဆိုင်ရာ စာယဉ်လူငယ်များထံ ကွင်းဆင်း ဖြန့်ဝေမည်ဖြစ်ပြီး လူငယ်များမှ တစ်ဆင့် ကျေးရွာအသီးသီးရှိ တောင်သူများထံ ထပ်မံဖြန့်ဝေမည့် လုပ်ငန်းကို စတင် လုပ်ဆောင်သွားမည် ဖြစ်သည်။

တိုင်းစာယဉ် အနေဖြင့် ပြည်တွင်းစီးပွားရေး ကုမ္ပဏီတစ်ခုနှင့် MOU ထိုးခြင်းသည် ပထမဦးဆုံး အကြိမ် ဖြစ်ကြောင်း စာယဉ်တာဝန်ရှိသူများက ပြောသည်။

တိုင်းရင်းသားအပေါ်ကျူးလွန်ခဲ့သည့် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှုများကို ပြန်လည်ဖော်ထုတ် အရေးယူရန် KHRG တောင်းဆို

ဇွန် ၁၇ ရက်၊ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ဝေဖိုင်ဆူး

အစိုးရနှင့် တပ်မတော်တို့မှ ယခင်ကာလများက တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုအပေါ် ကျူးလွန်ခဲ့သည့် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှု ကျူးလွန်သူများအပေါ် ပြန်လည်စုံစမ်းစစ်ဆေးဖော်ထုတ် အရေးယူရန် ဇွန်လ ၁၉ ရက်နေ့တွင် ကျွန်ုပ်တို့သည် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပဋိပက္ခဒေသများရှိ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှု ပပျောက်ရေးနေ့တွင် ကရင်လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့ - KHRG က တောင်းဆိုလိုက်သည်။

ပဋိပက္ခ ဖြစ်ပွားရာ ဒေသများတွင် တပ်မတော်မှ တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများအပေါ် နည်းဗျူဟာကျကျ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှုများ လက်နက်သမားအသုံးပြုခြင်း၊ ငှက်အတိတ်ကာလ ကျူးလွန်ခဲ့မှုများကို ပြန်လည်ဖြေရှင်းပေးမှုနှင့် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှု ပြုရန် ပျက်ကွက်ခြင်းသည် ပြစ်ဒဏ် ကင်းလွတ်ခွင့်ရနေခြင်းဖြင့် အနာဂတ်တွင် ဆက်လက် ကျူးလွန်ရန် ခွင့်ပြုပေးရာရောက်သည်ဟု KHRG က ပြောသည်။

KHRG ၏ ဒါရိုက်တာ နော်ထူးထူးက 'ဒီအကြမ်းဖက်မှုတွေကို ပြစ်ဒဏ်ကင်းလွတ်ခြင်းကနေ ဆက်လက်မဖြစ်ပွားအောင် အစိုးရနှင့် တပ်မတော်က တရားမျှတမှုအတွက် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုတွေ ပြုလုပ်ဖို့လိုတယ်။ မဟုတ်ရင် ကျူးလွန်ခဲ့ခဲ့ရသူတွေအတွက် အမှန်တရားပျောက်ဆုံးနေပြီး လူ့အဖွဲ့အစည်းမှာလည်း စိန်ခေါ်မှုပေါင်းစုံကို ခံစားနေကြရမှာဖြစ်တယ်' ဟု ကေအိုင်စီသို့ပြောသည်။

ဖက်မှ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူများ အပေါ် စစ်ဆေးဖော်ထုတ် အရေးယူရေး တောင်းဆိုမှုအပေါ် အမျိုးသမီး အခွင့်အရေး လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်နေသည့် ကရင်အမျိုးသမီးအစည်းအရုံး - KWO အနေဖြင့် ထောက်ခံကြံ့ခိုင်ပြီး ငင်းတို့ အနေဖြင့်လည်း နစ်နာသူများ တရားမျှတမှုရရှိရေးအတွက် အစဉ်တစိုက် တောင်းဆိုနေကြောင်းလည်း ဆိုသည်။

KWO ၏ လူမှုရေးတာဝန်ခံ နော်ဒါးမုက 'တကယ်လို့ စစ်တပ်က ဒါတွေကို ကျူးလွန်ရင် စစ်ခုံရုံးမှာပဲ ဖြေရှင်း အရေးယူတာမျိုး လုပ်ရင် နစ်နာသူတွေအတွက် တရားမျှတမှုက ရရှိမှာမဟုတ်ဘဲ လို ကျမတို့လည်း ဘယ်လိုပုံစံ အရေးယူမလဲဆိုတာ မသိနိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် ကျူးလွန်သူတွေကို အရပ်ဖက် တရားရုံးတွေမှာပဲ ဖြေရှင်း အရေးယူတာမျိုး လုပ်သင့်တယ်။ ဒီလိုမှ ကျမတို့က နစ်နာသူတွေအတွက် အမှန်တရားကို ရရှိမှာဖြစ်မယ်' ဟု ကေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

ထို့အပြင် ပြစ်မှုကျူးလွန်မှုများသည် ပုံစံအမျိုးမျိုးဖြင့် ကျူးလွန်နိုင်ပြီး စစ်တပ်အပါအဝင် လုပ်ပိုင်ခွင့် အာဏာရှိသူများ အနေဖြင့်လည်း ငင်းတို့ အာဏာကို အများပြည်သူ ထိခိုက်နစ်နာစေမည့် လုပ်ရပ်မျိုးတွင် အသုံးပြုသည့် အာဏာ အလွဲသုံးစားမှုဖြင့် ပြစ်မှုကျူးလွန်ခဲ့လျှင်လည်း ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် ပုဒ်မများအတိုင်း အရေးယူ ဆောင်ရွက်မှုများ ပြုလုပ်ရမည်ဖြစ်ကြောင်း နော်ဒါးမုက ပြည်ပတွင်းပြောသည်။

လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှုဟု ဆိုရာတွင် ပဋိပက္ခဒေသများတွင်ရှိသော အမျိုးသမီးများ၊ အမျိုးသားများ၊ မိန်းကလေးငယ်များအပေါ် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အဓမ္မပြုခြင်း၊ လိင်ကျွန်ပြုခြင်း၊ ပြည်တန်ဆာအဖြစ် အတင်းအဓမ္မ သွပ်သွင်းခြင်း၊ အတင်းအဓမ္မ ကိုယ်ဝန်ဆောင်စေခြင်း၊ အတင်းအဓမ္မ ကိုယ်ဝန်ဖျက်ချခိုင်းခြင်း၊ အတင်းအဓမ္မ ထိခိုက်ခြင်း၊ မျိုးဆက်ပြန့်ပွားခြင်း မရှိအောင် အတင်းအဓမ္မ လုပ်ဆောင်ခြင်းနှင့် မည်သည့်လိင်အကြမ်းဖက်မှုမျိုးကို မဆို ကျူးလွန်ခြင်းတို့ ပါဝင်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် အစိုးရ၊ တပ်မတော် နှင့် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းများ အကြား ဖြစ်ပွားသည့် လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခများ၌ မြန်မာစစ်တပ်နှင့် ငင်း၏ လက်အောက်ခံ လက်နက်ကိုင် တပ်ဖွဲ့များမှ ဒေသခံ တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများ အပေါ် ကျူးလွန်သည့် လိင်အကြမ်းဖက်မှုဆိုင်ရာ ပြစ်မှုများစွာ ရှိနေကြောင်း လူ့အခွင့်အရေးနှင့် အ

မြန်မာစစ်တပ်အတွင်း အကျိုးစီးပွားပဋိပက္ခနှင့် အကျင့်ပျက်ခြစားမှုအပေါ် စုံစမ်းစစ်ဆေးရန် Justice For Myanmar တောင်းဆို

ဇွန် ၁၇ ရက်၊ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ဝေဖိုင်ဆူး

တပ်မတော်ပိုင် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ၌ ဦးဆောင်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်များအနေဖြင့် လက်ရှိ မြန်မာစစ်တပ်တွင် အဓိကကျသော ရာထူးနေရာများ ဆက်လက်ရယူထားခြင်းသည် ကြီးမားသည့် အကျင့်ပျက်ခြစားမှု အန္တရာယ်နှင့် ဆိုးရွားသည့် အကျိုးစီးပွား ပဋိပက္ခများဖြစ်ပေါ်စေပြီး ငင်းအပေါ် လွတ်လပ်သော စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများ ပြုလုပ်ရန် ဇွန်လ ၁၇ ရက်နေ့တွင် Justice for Myanmar အဖွဲ့က တောင်းဆိုလိုက်သည်။

တပ်မတော်သား အစုရှယ်ယာများဖြင့် ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ထားသည့် မြန်မာစီးပွားရေး ဦးပိုင်လို ကုမ္ပဏီများ၏ ဦးဆောင်မှု အခန်းကဏ္ဍများ၌ လက်ရှိ မြန်မာစစ်တပ်တွင် အုပ်ချုပ်ရေး၊ ပစ္စည်းဝယ်ယူရေး၊ ထောက်ပံ့ရေးနှင့် တရားရေးဆိုင်ရာ ကဏ္ဍများတွင် တာဝန်ရှိသည့် ထိပ်တန်းအကြီးအကဲ အရာရှိများက လွှမ်းမိုးထားကြောင်း Justice for Myanmar အဖွဲ့က ဆိုသည်။

ထိုသို့ တပ်ပိုင်ကုမ္ပဏီများ၏ ဦးဆောင်မှုတွင် ပါဝင်နေသည့် အဆိုပါ ပုဂ္ဂိုလ်များသည် အရပ်ဖက်ဆိုင်ရာ ကြီးကြပ်မှုမရှိဘဲ ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာ သုံးစွဲမှုတွင် ပါဝင်ရသည့် စစ်တပ်အတွင်း အဆင့်မြင့် ရာထူးတာဝန်များ ရယူထားခြင်းကြောင့် ငင်းတို့၏ စီးပွားရေး ဆက်စပ်မှုများမှတစ်ဆင့် ပုဂ္ဂိုလ်ရေးဆိုင်ရာ အကျိုးအမြတ်များ ရနေကြကြောင်း Justice for Myanmar ၏ ပြောဆိုချက်များကို အခြေခံ၍ မရတော့ပါ။

Myanmar ၏ ပြောဆိုချက်များမှာ မောင်က ယခုလိုပြောသည်။ 'ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး မင်းအောင်လှိုင်၊ ဗိုလ်ချုပ် ခင်မောင်သန်းနဲ့ အခြားစစ်ဗိုလ်ချုပ်တွေဟာ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းတွေ ဖြစ်ရမှာဖြစ်ပြီး အရပ်ဘက် ထိန်းချုပ်မှုအောက်မှာ ရိုးသားပြောမိတ်စွာ တာဝန်ထမ်းဆောင်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ အခုတော့ ဒီမိုကရေစီနည်းကျ ကြီးကြပ်မှုတွေမရှိဘဲနဲ့ သူတို့ရဲ့ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်း ရာထူးတွေကတဆင့် ပုဂ္ဂိုလ်ရေး အကျိုးအမြတ်တွေ ရရှိစားနေကြတယ်' ဟု ငင်းက ယနေ့ ထုတ်ပြန်ချက်၌ ပြောဆိုထားသည်။

ထို့အပြင် စစ်တပ်လက်ဝါးကြီးအုပ် ခေါင်းဆောင်များ၏ အကျိုးအမြတ်အတွက် စစ်တပ်၏ ဘဏ္ဍာရေးကို စီးပွားရေး လုပ်ငန်းသဖွယ် စီမံခန့်ခွဲနေသည့်အပေါ် အစိုးရအနေဖြင့် မည်သည့်အတွက် ဆက်လက်ခွင့်ပြုနေသနည်း ဆိုသည့်အပေါ် ပြည်သူများအနေဖြင့် မေးခွန်းထုတ်ရမည့်အချိန်ဖြစ်သလို စစ်တပ်အကျိုးစီးပွားဖြစ်ထွန်းမှုသည် စနစ်တကျ ဖြစ်နေပြီး ငင်းအပေါ် လျင်မြန်စွာ စုံစမ်းစစ်ဆေးကာ ဒီမိုကရေစီနည်းကျ လုပ်ငန်းပြောင်းလဲရန် လိုအပ်ကြောင်းလည်း မရတော့မောင်က ဆက်လက် ပြောဆိုထားသည်။

လက်ရှိ မြန်မာစီးပွားရေး ဦးပိုင်၏ စီမံခန့်ခွဲမှု ဒါရိုက်တာသည် ဗိုလ်ချုပ် ခင်မောင်သန်းဖြစ်ပြီး ငင်းသည် တပ်မတော်၏ စစ်လက်နက်များအပါအဝင် ပစ္စည်းများ

ဝယ်ယူရေးတွင် တာဝန်ယူရသည့် တပ်မတော် ပစ္စည်းဝယ်ယူရေး ဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးတစ်ဦးလည်းဖြစ်သည်။ ငင်းအပြင် Myanmar Five Star Line Co. Ltd., Kayah State Mineral Production Co. Ltd., Myanmar Land and Development Ltd., Myanmar Imperial Jade (Gems & Jewellery), Myanmar Ruby Enterprise (Gems & Jewelry) Co. Ltd., Myawaddy Trading Ltd., Adipati Agricultural Produce Trading Ltd. နှင့် Gandamar International Trading Ltd. အပါအဝင် ပုဂ္ဂလိကပိုင်နှင့် အများပိုင်ကုမ္ပဏီ ၁၉ ခုတွင် ညွှန်ကြားရေးမှူး တာဝန်ယူထားသူ ဖြစ်ကြောင်း ယနေ့ ထုတ်ပြန်ချက်၌ ဖော်ပြထားသည်။

အလားတူ လက်ရှိ မြန်မာစစ်တပ် မတော် စစ်ဦးစီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး မင်းအောင်လှိုင်သည် မြန်မာစီးပွားရေး ဦးပိုင်၏ ဦးဆောင် နာယကဖြစ်ပြီး ငင်းအပြင် ဒုဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး စိုးဝင်းနှင့် ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီး ဒုဗိုလ်ချုပ်ကြီး စိုးထွဋ် အပါအဝင် စစ်တပ်ထိပ်ပိုင်းခေါင်းဆောင်များသည် မြန်မာစီးပွားရေး ဦးပိုင်၏ အစုရှယ်ယာရှင်များ အဖြစ် အကျိုးအမြတ်ရရှိနေကြကာ စစ်တပ်၏ အောက်ခြေနှင့် အခြားအဆင့် တစ်ဖွဲ့ဝင်များမှာ ဆိုးရွားသော အခြေအနေတွင် အနည်းဆုံး လစာဖြင့် တာဝန် ထမ်းဆောင်နေကြ ရသည် ဟု Justice for Myanmar က ဆိုသည်။

တစ်ဘက်စာမျက်နှာသို့ ▶

မျိုးသမီး၊ အရပ်ဖက် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ၏ ထုတ်ပြန်သည့် အစီရင်ခံစာများအရ သိရသည်။ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေညီလာခံမှ ဇွန်လ ၁၉ ရက်နေ့ကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ပဋိပက္ခဒေသများရှိ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှု ပပျောက်ရေးနေ့အဖြစ်

ပြီးခဲ့သည့် ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၁၉ ရက်နေ့တွင် ထုတ်ပြန် ကြေညာခဲ့သည်။ အဆိုပါနေ့သည် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှု အဆုံးသတ်ရေးအတွက် လိုအပ်သည့် အသိပညာပေးမှု မြှင့်တင်ရေးအပြင် ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းရှိ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်ခံခဲ့ရသူ

များနှင့် ငင်းအကြမ်းဖက်မှု အဖြစ် ပြတ် ချေမှုန်းရေးအတွက် ရဲဝံ့စွာ တာဝန်ခံနိုး မြှုပ်နှံထားသူများနှင့် တာဝန်ဆောင်ခံရသူများကို ဂုဏ်ပြု ရန်အတွက်လည်း သတိမှတ်ထားသည့် နေ့တစ်နေ့ဖြစ်သည်။

ထိတွေ့မှုများကို အတတ်နိုင်ဆုံး ရှောင်ရှားရန် တပ်တွင်း ညွှန်ကြားချက်ထုတ်ထားဟု KNLA စစ်ဦးစီးချုပ်ပြော

ဇွန်လ ၈ ရက်၊ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် စတင်ဆွဲ

အစိုးရ တပ်မတော်နှင့် ထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင်မှုများ ဖြစ်ပွားစေသည့် ထိတွေ့မှုကို အတတ်နိုင်ဆုံး ရှောင်ရှားရန် တပ်တွင်း ညွှန်ကြားချက် ထုတ်ထားကြောင်း တစ်နိုင်ငံလုံး ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှု ရပ်စဲရေး သဘောတူစာချုပ် (NCA) လက်မှတ်ထိုးထားသည့် KNU-ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး၏ ကရင်အမျိုးသား လွတ်မြောက်ရေး တပ်မတော်-KNLA စစ်ဦးစီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး စောကျော်နီက ပြောသည်။

လတ်တလော KNU နယ်မြေဒေသများတွင် အစိုးရ စစ်တပ်၏ လက်အောက်ခံ တပ်ရင်းများနှင့် KNLA တပ်ဖွဲ့ဝင်များ အကြား နယ်မြေကျူးကျော်မှု အကြောင်းပြချက်များဖြင့် ပဋိပက္ခနှင့် ထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင်ပစ်ခတ်မှုများ ပိုမိုဖြစ်ပွားလာခြင်းကြောင့် ယခုလို ညွှန်ကြားချက် ထုတ်လိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဗိုလ်ချုပ်ကြီး စောကျော်နီက ယခုလိုပြောသည်။

၎င်းက 'အခု ကျနော်တို့ လူတွေကို ညွှန်ကြားထားပြီးပြီ။ ကိုယ့်နေရာနဲ့ ကိုယ့်နေပြေး နယ်မြေ ကျူးကျော်တာမျိုး မဟုတ်ရင် ဘာမှမလုပ်ဘဲနဲ့ တကယ်လို့ နယ်မြေကျူးကျော်လာတာမျိုး ဖြစ်ရင်လည်း ဘယ်လို အရေးယူ ဆောင်ရွက်ရမလဲ ဆိုတာကိုပေါ့။ အခုဆိုရင် ကျနော်တို့ထံလာ ဆောက်တစ်ပတ် နှစ်ပတ်တောက်ဆိုရင်တော့ အဆင်ပြေသွားမှာပါ' ယနေ့ ကေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

ပြီးခဲ့သည့် လများမှစ၍ ယခုဇွန်လဆန်းပိုင်းအထိ KNU လက်အောက်ခံ တပ်ဖွဲ့ဝင်များနှင့် အစိုးရ တပ်မတော်တို့အကြား ထိတွေ့မှု၊ ပစ်ခတ်မှုများ ပုံမှန်ပြန် ဖြစ်လာခြင်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး ကေအိုင်စီ- ကရင်သတင်းဌာန၏ ဆက်သွယ်မေးမြန်းမှုအပေါ် ယခုလို ပြန်လည် ပြောကြားခြင်း ဖြစ်သည်။

တစ်နိုင်ငံလုံး အပစ်ရပ်စာချုပ် လက်မှတ်ရေးထိုးထားသည့် KNU

လက်အောက်ခံတပ်များနှင့် အစိုးရ စစ်တပ်အကြား မကြာခဏ ပစ်ခတ်မှုများ ဖြစ်ပွားလျက်ရှိပြီး တစ်ဖက်နှင့် တစ်ဖက် သတ်မှတ် နယ်မြေ ကျူးကျော်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပွားရခြင်းဖြစ်သည်ဟု သက်ဆိုင်ရာ နှစ်ဖက်တပ်များက ပစ်ခတ်မှုဖြစ်စဉ်များအပြီး ထုတ်ဖော် ပြောလေ့ရှိသော်လည်း ငြိမ်းချမ်းရေး ဆွေးနွေးမှု လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ယနေ့အချိန်ထိ နယ်မြေပိုင်းခြားသတ်မှတ်ခြင်းကို ဆွေးနွေးနိုင်ခြင်း မရှိသေးကြောင်း သိရသည်။

အလားတူ မြန်မာ့တပ်မတော် အနေဖြင့် အပစ်ခတ်ရပ်စဲရေးကို အခွင့်အကောင်းယူပြီး ၎င်းတို့ နယ်မြေထဲတွင် တပ်စခန်း နှင့် တပ်အင်အားတိုးချဲ့မှုများ ယခင်နှစ်များထက် နှစ်ဆပြည့်တင်းခြင်းများ ပြုလုပ်လာကြောင်း ပြီးခဲ့သည့် မေလ ၁၅ ရက်နေ့က KNU ဗဟိုက သဘောထား ထုတ်ပြန်ထားပြီး တပ်မတော် စစ်ကြောင်းများမှ ရန်လိုသည့် ပုံစံ ပိုမို ပြသလာခြင်းကြောင့် အောက်ခြေတွင် ထိတွေ့မှုများ ဖြစ်ပွားရခြင်းဖြစ်သည်ဟု ပြောဆိုထားသည်။

ထို့အပြင် အဆိုပါ တပ်မတော်၏ တပ်အင်အား တိုးချဲ့မှုများ၊ တပ်စခန်းအသစ် အခိုင်အမာ တည်ဆောက်မှုများ နှင့် စစ်ရေး လှုပ်ရှားမှုများ ဆက်လက်ပြုလုပ်သွားပါက ယုံကြည်မှုကို ပျက်ပြားစေပြီး KNLA အနေဖြင့် မလွယ်လွယ် ခုခံကာကွယ် သွားရမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြီးခဲ့သည့် မေလဆန်းပိုင်းက KNLA ၏ တပ်မှူးများ အစည်းအဝေး ဆုံးဖြတ်ချက် တစ်စောင် လူမှုကွန်ယက်သို့ ပျံ့နှံ့သွားပြီး အဆိုပါ ကိစ္စရပ်အပေါ် KNLA ဘက်မှ တစ်တုရာ မှတ်ချက်ပေး ပြောဆိုခြင်း မရှိခဲ့ပေ။

ယခု ဇွန်လဆန်းပိုင်းတွင်လည်း KNU တပ်မဟာ (၅) နှင့် တပ်မဟာ (၇) ဒေသတို့တွင် အစိုးရ တပ်မတော်နှင့် KNLA တပ်ဖွဲ့ဝင်များအကြား ပစ်ခတ်မှု ၂ ကြိမ် ထက်မနည်း ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး ပြီးခဲ့သည့် ဇွန်လ ၂ ရက်နေ့ ပစ်ခတ်မှုဖြစ်စဉ်တွင် ဒေသခံရွာသား ၂ ဦး လက်နက်ကြီး ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သလို ဇွန်လ ၄ ရက်နေ့တွင်လည်း KNU ဖာပွန်ခရိုင်ဒေသရှိ သော လယ်ထဲနှင့် ဖားအဲခရိုင်ဒေသရှိ သွေးမွဲထဲ ဒေသတို့တွင် နှစ်ဖက် ပစ်ခတ်မှု ဖြစ်ပွားခဲ့သေးသည်။

အဆိုပါ ပစ်ခတ်မှုဖြစ်စဉ်များတွင် တပ်မတော်၏ နယ်မြေကျော်စစ်ရေး လှုပ်ရှားမှုများကြောင့် ဖြစ်ပွားရခြင်းဖြစ်သည်ဟု KNU ဘက်က ပြောဆိုသလို တပ်မတော်ဘက်ကလည်း KNLA ဘက်မှ တပ်မတော်၏ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းစဉ်များအပေါ် မိုင်းတောင်တိုက်ခိုက်ခြင်း၊ တပ်စခန်းအတွင်းသို့ လာရောက်ပစ်ခတ်ခြင်းနှင့် နယ်မြေ ကျူးကျော်လာသည့် လုပ်ရပ်များကြောင့် ပစ်ခတ်မှု ဖြစ်ပွားရခြင်းဖြစ်သည်ဟု တုံ့ပြန် ပြောဆိုမှုများ ရှိခဲ့သည်။

အလားတူ နယ်မြေသတ်မှတ်ကျူးကျော်မှု အကြောင်းပြချက်ဖြင့် ဖြစ်ပွားသည့် ထိတွေ့ပစ်ခတ်မှုများအပြင် လတ်တလော ဖြစ်ပွားနေသည့် COVID-19 ကပ်ရောဂါ ကာလအတွင်း KNU ၏ ကာကွယ်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်များကို တပ်မတော်ဘက်မှ နှောင့်ယှက်ဟန့်တားမှုများနှင့် ကျန်းမာရေး စစ်ဆေးရေး ပိတ်များဝင်ရောက်ဖျက်ဆီးမှုကြောင့်လည်း နှစ်ဖက် ပဋိပက္ခများ ဖြစ်ပွားခဲ့သေးသည်။

တပ်ရင်းများတစ်ဦးကို စစ်ဆေးရန် စေလွှတ်ပေးရေး DKBA ထံ ပြည်နယ် နယ်လုံဝန်ကြီး အကြောင်းကြား

ဇွန်လ ၁၂ ရက်နေ့၊ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်

မိုးယစ်ဆေးဝါး သယ်ဆောင် ရောင်းဝယ်မှုနှင့် ပတ်သက်မှု ရှိနေသည့်ဆိုကာ ဒီမိုကရေစီအကျိုးပြု ကရင်တပ်မတော် -DKBA မှ တပ်ရင်းများအဆင့်ရှိသူ စောအေဝမ်းကို စစ်ဆေးနိုင်ရေးအတွက် စေလွှတ်ပေးရန် ကရင်ပြည်နယ် လုံခြုံရေးနှင့် နယ်စပ်ရေးရာ ဝန်ကြီး ဗိုလ်မှူးကြီး မျိုးမင်းနောင်က KKO (DKBA) ထံ အကြောင်းကြားစာ ပေးပို့ထားသည်ဟု သိရသည်။

ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်း ဖမ်းဆီးရမိသည့် မိုးယစ်ဆေးဝါး သယ်ဆောင်ရေးဝယ်မှု တစ်ခုနှင့် ပတ်သက်မှု ရှိကြောင်း စစ်ဆေးတွေ့ရှိ၍ တရားဥပဒေနှင့် အညီ စစ်ဆေးနိုင်ရေးအတွက် မြန်မာနိုင်ငံ ရဲတပ်ဖွဲ့ထံ အမြန်စေလွှတ်ပေးရန် ကရင်ပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ်(ကိုယ်စား) နယ်လုံဝန်ကြီး ဗိုလ်မှူးကြီး မျိုးမင်းနောင်မှ ဇွန်လ ၈ ရက်နေ့ ရက်စွဲနှင့် DKBA ဖားအဲ ဆက်ဆံရေးရုံးသို့ အကြောင်းကြားစာ ပေးပို့ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ပြီးခဲ့သည့် မေလ ၂၄ ရက်နေ့တွင် လွိုင်လင်၊ တောင်ကြီး ကားလမ်း၊ ဟိုတင်ကျေးရွာအနီးတွင်

ICE (၁၆၁၅) ကိုလို နှင့် သယ်ဆောင်သူနှစ်ဦးကို ဖမ်းဆီးရမိပြီး စစ်ဆေးချက်များအရ ၎င်းမိုးယစ်ဆေးဝါးများမှာ DKBA (၉၀၃) တပ်ရင်းမှ တပ်ရင်းများအဆင့်ရှိသည့် စောအေဝမ်းနှင့် ပတ်သက်မှုရှိကြောင်း ကရင်ပြည်နယ် နယ်လုံဝန်ကြီး ပေးပို့သည့် အကြောင်းကြားစာတွင် ထိုသို့ ဖော်ပြထားသည်။

အဆိုပါ အကြောင်းကြားစာနှင့် ပတ်သက်ပြီး ဒီမိုကရေစီအကျိုးပြု ကရင်တပ်မတော် -DKBA စစ်ဦးစီးချုပ်နှင့် ဌာနချုပ်ရုံးသို့ ပေးပို့ အကြောင်းကြားထားပြီး ဖြစ်ကြောင်း DKBA ဖားအဲ ဆက်ဆံရေးရုံးမှ ပြောဆိုသည့်အတွက် စစ်ဦးစီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး စောမိုရေးကို ကေအိုင်စီမှ ဖုန်းနှင့် ဆက်သွယ်သော်လည်း ဖုန်းဆက်သွယ်မှု မရှိခဲ့ပေ။

ထို့အပြင် DKBA စစ်ဦးစီးချုပ် ဒုဗိုလ်ချုပ်ကြီး စောစတီးထံ ကေအိုင်စီမှ ယနေ့ဇွန်လ ၁၂ ရက်နေ့တွင် ဆက်သွယ်ရာ အဆိုပါ အကြောင်းကြားစာမှာ ဌာနချုပ်တွင် မရောက်ရှိသေးသည့်အတွက် မိမိအနေဖြင့် မသိရှိရသေးကြောင်း သာ ကေအိုင်စီသို့ ပြန်လည် ပြောဆိုသည်။

▶ တာဝန်စာမျက်နှာမှ

အဆိုပါ မြန်မာ့စီးပွားရေး ဦးပိုင်သည့် စစ်တပ်၏ လုပ်ငန်းစဉ်ကြီးဖြစ်ပြီး တပ်ရင်း၊ တပ်ဖွဲ့များ၊ စစ်မှုထမ်းဟောင်း အဖွဲ့အစည်းများ လက်ရှိ တာဝန်ထမ်းဆောင်ဆဲနှင့် စစ်မှုထမ်းဟောင်းများသာ လျှင် အစုရှယ်ယာ ပိုင်ဆိုင်နိုင်ပြီး မြန်မာ စစ်တပ်အနေဖြင့်လည်း မြန်မာ့ စီးပွားရေးဦးပိုင် လုပ်ငန်းများထံမှ ထောက်ပံ့ရေးပစ္စည်းများနှင့် ဝန်ဆောင်မှုများကို ဝယ်ယူနေသည်ဟု ဆိုသည်။

အာဏာကို ထိန်းချုပ်ထားဖို့နဲ့ ဒီမိုကရေစီ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု

တွေကို ပိတ်ဆို့ဖို့ ကြောင်းကျိုးပြချက် ပေးနေတဲ့ ပြည်တွင်းစစ်မီး ဆက်လက် တောက်လောင်နေဖို့ မြန်မာစစ်တပ် ခေါင်းဆောင်တွေမှာ တဏှာရေးဆိုင်ရာ မက်လုံးတစ်ခုလည်း ရှိနေတယ်။ အဲဒီလိုမှ သူတို့ အကျိုးအမြတ် ဆက်လက် ရရှိမယ်။ ဒီလိုလုပ်ရင်းနဲ့ တိုင်းရင်းသားဒေသတွေမှာ စစ်ရာဇဝတ်မှုတွေနဲ့ လူသားမျိုးနွယ်ကို ဆန့်ကျင်တဲ့ ရာဇဝတ်မှုတွေကို ဆက်လက် ကျူးလွန်နေကြတယ်။ ဒီအကျင့်ပျက်ခြစားမှုတွေက ရာဇဝတ်မှုဘဲ။ ဒါမျိုးကို အရေးယူရ

မယ်'ဟု မရတနာမောင်က ဆက်လက် ပြောဆိုထားသည်။ ထို့အပြင် စစ်တပ်၏ ဥပဒေပိုင်းဆိုင်ရာ အဓိက အရာရှိကြီး နှစ်ဦးဖြစ်သည့် တပ်မတော်စုံစမ်းစစ်ဆေးရေး အရာရှိချုပ် ဒုဗိုလ်ချုပ်ကြီး အေးဝင်း နှင့် စစ်ဥပဒေချုပ် ဒုဗိုလ်ချုပ်ကြီး အောင်လင်းဦးတို့သည် မြန်မာ့ စီးပွားရေး ဦးပိုင်၏ ဘုတ်အဖွဲ့ဝင်များ ဖြစ်ကြသည်။ ၎င်းစုံစမ်းစစ်ဆေးရေး အရာရှိချုပ်သည် ဌာနတွင်း စာရင်းစစ်ဆေးမှုများနှင့် စုံစမ်းစစ်ဆေးမှုများအတွက် အဓိက တာဝန်ရှိသူလို စစ်ဥပဒေချုပ်

အနေဖြင့်လည်း စစ်ဘက်ဆိုင်ရာ ဥပဒေများနှင့်ပတ်သက်၍ ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်ပေးရသူ ဥပဒေအရာရှိ အကြီးအကဲဖြစ်ပြီး ကြောင့် မြန်မာ့စီးပွားရေး ဦးပိုင်၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာမှာ စစ်ဆေးခံရခြင်း မရှိဘဲ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု၊ တာဝန်ယူတာဝန်ခံမှု မရှိလည်ပတ်နေကြောင်းလည်း Justice for Myanmar ၏ ထုတ်ပြန်ချက်၌ ထောက်ပြထားသည်။ အလားတူ အခြား စစ်တပ်ထိပ်ပိုင်းခေါင်းဆောင်များ ဖြစ်သည့် ဗိုလ်ချုပ်ထွန်းအောင် (စစ်ဦးစီးအရာရှိချုပ်-လေ)၊ ဗိုလ်ချုပ်

မိုးအောင် (စစ်ဦးစီးအရာရှိချုပ်-ရေ) နှင့် ဗိုလ်ချုပ် မိုးမြင့်ထွန်း (နေပြည်တော် အခြေစိုက် ကာကွယ်ရေးဌာန စစ်ဆင်ရေး အထူးအဖွဲ့ အမှတ်(၆) အကြီးအကဲ) စသည်တို့လည်း မြန်မာ့စီးပွားရေး ဦးပိုင်၏ ဒါရိုက်တာများ ဖြစ်ကြကြောင်း Justice for Myanmar က ဆိုထားသလို ကုလသမဂ္ဂ အချက်အလက် ရှာဖွေရေးမစ်ရှင်၏ အစီရင်ခံစာ၌လည်း ဖော်ပြထားသည်။ Justice for Myanmar အဖွဲ့

သည် မြန်မာပြည်သူများအတွက် တရားမျှတမှုနှင့် တာဝန်ခံမှု ရရှိစေရေးအတွက် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်နေသည့် အမည်မဖော်လိုသော တက်ကြွလှုပ်ရှားသူများဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားပြီး ဖက်ဒရယ် ဒီမိုကရေစီနှင့် ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသော ငြိမ်းချမ်းရေးကို ရှေးရွှေစစ်တပ်စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ အားလုံး ရပ်ဆိုင်းရန် တောင်းဆိုနေသည့် အဖွဲ့ဖြစ်သည်ဟု သိရသည်။

ဒီမိုကရေစီအရေးနှင့် တိုင်းရင်းအရေး တက်ကြွလှုပ်ရှားသူ နော်အုန်းလှ ရန်ကုန်ကရင့်ရေးရာ ဝင်ပြိုင်မည်

ဇွန် ၁၅ ရက်၊ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် စောထွန်းလင်း

ဒီမိုကရေစီအရေး၊ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် တိုင်းရင်းသားအရေး တက်ကြွလှုပ်ရှားသူ နော်အုန်းလှသည် လာမည့် ပါတီစုံ အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး ကရင်တိုင်းရင်းသားရေးရာဝန်ကြီးနေရာကို ညီညွတ်သော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီပါတီ (UNDP) ကိုယ်စားပြု ဝင်ပြိုင်သွားမည်ဟု သူမက ကေအိုင်စီသို့ ဇွန် ၁၅ ရက်နေ့တွင် အတည်ပြု ပြောသည်။

ကုန်တိုင်းဒေသကြီး ကရင်ရေးရာ မဲဆန္ဒနယ် ဝင်ပြိုင်မယ်။ ကရင်လူမျိုးတွေ အခွင့်အရေး အပြည့်အဝရဖို့၊ တန်းတူအခွင့်အရေးရှိဖို့၊ လုပ်ဆောင်ချင်လို့ အခုလို ဝင်ပြိုင်တာဖြစ်ပါတယ်ဟု နော်အုန်းလှက ပြောသည်။

၎င်းသည် ၁၉၈၈ ဒီမိုကရေစီအရေးတော်ပုံတွင် စတင်ပါဝင်ပြီးနောက် နိုင်ငံရေးလောကသို့ ဝင်ရောက်လာသူ ဖြစ်သည်။ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် (NLD) တွင် ရပ်ကွေးအဆင့်မှ ဗဟို အမျိုးသမီးအဆင့်ထိ တာဝန်ယူခဲ့ဖူးသူ ဖြစ်သည်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစု

ကြည် လွတ်မြောက်ရေးအတွက် ရွှေတိဂုံဘုရားတွင် ဆုတောင်းပွဲပြုလုပ်ရာ ပါတီစည်းကမ်းနှင့် မညီညွတ်မှုကြောင့် NLD က ပါတီဝင်အဖြစ်မှ သူမအား ၂၀၀၅ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ပယ်ခဲ့ကြောင်း သိရသည်။

သူမသည် နိုင်ငံရေး လောကသို့ စတင်ဝင်ရောက်ခဲ့ချိန်က တည်းက ၂၀ ကြိမ် အဖမ်းခံခဲ့ရဖူးပြီး ထောင် ၁၁ ကြိမ် ကျခံရထားသည်။ ထိုထဲတွင် ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဩဂုတ် ၁၁ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့၊ မဟာဗန္ဓုလ ပန်းခြံရှေ့၌ ကရင် အာဇာနည်နေ့ ပြုလုပ်

သည့်အတွက် ထောင် ၁၅ ရက် ကျခံခဲ့ရပြီးနောက် ကရင်တိုင်းရင်းသားများက သူမအပေါ် အားပေးဝန်းရံမှု များစွာရရှိခဲ့သည်။

ထို့အပြင် သူမသည် နိုင်ငံရေး တက်ကြွလှုပ်ရှားသူအဖြစ် ရပ်တည်ခဲ့သော်လည်း ၂၀၁၉ ဇူလိုင် ၅ ရက်နေ့တွင် ပြုလုပ်သည့် UNDP ပါတီတည်ထောင်ရေး ဆွေးနွေးပွဲတွင် ပါတီနိုင်ငံရေး ပြန်လုပ်မည်ဟု ကေအိုင်စီသို့ သီးခြား ပြောဆိုခဲ့ဖူးသည်။

၎င်းက 'လက်ရှိပြိုင်ပွဲတွင် လဲရေး လုပ်ငန်းစဉ်က ပါတီပြင်ပ နိုင်ငံရေးနဲ့လုပ်တဲ့အခါ မလွယ်ကူတာတွေရှိတယ်။ ဒါကြောင့် ပါတီ နိုင်ငံရေးပြန်လုပ်ဖို့ ရည်ရွယ်တယ်။ ပူးပေါင်းပဲ့ပါတီကတော့ အခု ၉၀ ပြည့်သူ့လွှဲတော်ကိုယ်လွှဲများအဖွဲ့က တည်ထောင်မယ့်ပါတီမှာ ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ဖို့ ရည်ရွယ်ထားတယ်' ဟု ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဇူလိုင် ၅ ရက်နေ့တွင် ကေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

လက်ရှိ နော်အုန်းလှသည် ၁၉၉၀ အမတ်များ တည်ထောင်ထားသည့် ညီညွတ်သော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ ဒီမိုကရေစီပါတီ (UNDP) တွင် အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး တာဝန်ယူထားသူ ဖြစ်သည်။

ကရင်ရေးရာဝန်ကြီး နော်ပွယ်စေး ရွေးကောက်ပွဲပြန်ဝင်ရန် လျှောက်လွှာတင်ထားပြီဖြစ်

ဇွန်လ ၂၃ ရက်၊ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်၊ စောရား

ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး၏ လက်ရှိ ကရင်တိုင်းရင်းသားလူမျိုးရေးရာဝန်ကြီး နော်ပွယ်စေးသည် အဆိုပါ နေရာအတွက် လာမည့် ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပြန်အရွေးခံရန် လျှောက်လွှာတင်ထားပြီးဖြစ်ကြောင်း ကေအိုင်စီသို့ ဇွန် ၂၃ ရက်နေ့တွင် ပြောသည်။

'လျှောက်လွှာတင် တင်ထားပြီးပါပြီလို့။ ရွေးကောက်ပွဲက မရောက်သေးဘူးဆိုတော့လေ တကယ်လို့ ရွေးကောက်ခံခဲ့ရရင်တော့ ကရင်တွေအတွက် လိုအပ်တဲ့နေရာမှာ အကုန်လုံး လိုက်လုပ်ပေးမယ်ပေါ့နော်ဟု ဝန်ကြီး နော်ပွယ်စေးက ပြောသည်။

ထို့အပြင် ၂၀၂၀ ခုနှစ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပြန်လည်ရွေးကောက်ခံရပါက ကရင်လူမျိုးများ၏ စာပေယဉ်ကျေးမှုများ တိုးတက်ရန်၊ လမ်း၊ တံတား စသည့် ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးများကိုလည်း ယခုထက်မက ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ကြိုးစားသွားပါမည်ဟုလည်း ဝန်ကြီးနော်ပွယ်စေးက ဆက်ပြောသည်။

ကရင်တိုင်းရင်းသား လူမျိုးရေးရာဝန်ကြီး တာဝန်ယူခဲ့သည့် ၂၀၁၅ ခုနှစ်မှ ၂၀၂၀ ခုနှစ်အထောအတွင်း တိုင်းရင်းသားများ ဒုက္ခရောက်နေသည်ကို အကူအညီတောင်းစရာမလိုဘဲ သိသည့်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် သွားရောက်ကူညီပေးခဲ့ကြောင်းလည်း ဝန်ကြီးနော်ပွယ်စေးက ပြောသည်။

၂၀၁၉ ခုနှစ်တွင် ဒိုက်ဦးမြို့နယ်မှ ကျပ်တစ်သောင်းတန် ငွေစက္ကူအတူ ကိုင်ဆောင်မှုဖြင့် တရားရင်ဆိုင်ခဲ့ရသူ နော်သောသွေထူး၏အမှု ကွင်းလုံးကျွတ် လွတ်မြောက်ရန်အပြင် အခြားဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများကိုလည်း ဝန်ကြီး နော်ပွယ်စေးမှ ဦးဆောင်ကူညီ လုပ်ဆောင်ပေးခဲ့သည်ဟု သိရသည်။

ရန်ကုန်နှင့် မွန်ကရင်ဝန်ကြီးနှစ်ဦး ရေးရာနေရာအတွက် ပြန်လျှောက်ထားခြင်းမရှိ

ဇွန်လ ၁၅ ရက်၊ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် စောထွန်းလင်း

မွန်ပြည်နယ်နှင့် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးတို့၏ လက်ရှိ ကရင်တိုင်းရင်းသားလူမျိုးရေးရာ ဝန်ကြီးများဖြစ်သည့် စောအောင်မြင် နှင့် နော်ပန်းသဉ္ဇာမျိုးက အဆိုပါ နေရာများအတွက် လာမည့် ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပြန်အရွေးခံတော့မည် မဟုတ်ကြောင်း ကေ

အိုင်စီသို့ ဇွန် ၁၅ ရက်နေ့တွင် အတည်ပြုပြောကြားသည်။

'ကျမ ရန်ကုန်တိုင်းရဲ့ ကရင်ရေးရာဝန်ကြီး နေရာအတွက် လျှောက်လွှာပြန်မတင် ဖြစ်ဘူး' ဟု ဝန်ကြီး နော်ပန်းသဉ္ဇာမျိုးက ပြောသည်။ သူမသည် လက်ရှိ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရအဖွဲ့တွင် ကရင်ရေးရာအဖြစ် ဟိုတယ်နှင့် ခရီး နှင့် ပြန်ကြားရေး

ဌာနတို့ကိုလည်း တာဝန်ယူထားသူ တစ်ဦးဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

အလားတူ မွန်ပြည်နယ် ကရင်တိုင်းရင်းသား လူမျိုးရေးရာဝန်ကြီး စောအောင်မြင်နှင့်လည်း မွန်ပြည်နယ် ကရင်ရေးရာဝန်ကြီး နေရာကို ပြန် အရွေးခံတော့မည်မဟုတ်ကြောင်း ကေအိုင်စီသို့ ယခုလို ပြောသည်။

'အဓိကကတော့ ကိုယ်ဘာလုပ်ပေးနိုင်လဲ၊ ကိုယ်ဘာလုပ်ချင်လဲ၊ ကိုယ်ဘယ်နေရာနဲ့ သင့်တော်လဲဆိုတဲ့ အပေါ်မှာပဲ ဆုံးဖြတ်လိုက်တာပါ။ ပါတီက တာဝန်ပေးမယ်ဆိုရင်တော့ အခြားနေရာမှာ ပြန်တာဝန်ထမ်းဆောင် သွားဖို့တော့ ရှိပါတယ်ဟု ဝန်ကြီး စောအောင်မြင် ခိုင် က ပြောသည်။

ပဲခူးတိုင်း၊ ကရင်စာပေနှင့်ယဉ်ကျေးမှုကော်မတီ ဘဏ္ဍာရေးမှူး စောကျော်အောင်က 'ကျနော်တို့ ဝန်ကြီးက တကယ်ကြိုးစားပေးလို့ အသိအမှတ်ပြုရလိမ့်မဟုတ်ပါ။ ဒါပေမယ့် ကရင်လူမျိုးတွေအတွက် ကရင်ပါတီတွေကပဲ လုပ်ဆောင်စေချင်တယ်'ဟု ကေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

ကရင်ပြည်နယ်ပြင်ပ မွန်ပြည်နယ်၊ တနင်္သာရီ၊ ပဲခူး၊ ဧရာဝတီနှင့် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးတို့တွင် လက်ရှိ ကရင်တိုင်းရင်းသားရေးရာဝန်ကြီး ၅ ဦးရှိပြီး ၎င်းတို့ အားလုံးသည် NLD ပါတီဝင်များ ဖြစ်သည်။

ယခုလို ဝန်ကြီး စောအောင်မြင်နှင့် ရေးရာနေရာ ပြန်မဝင်တော့သည့်အတွက် မွန်ပြည်နယ် ကရင်တိုင်းရင်းသား လူမျိုးရေးရာဝန်ကြီးနေရာကို ပေါင်မြို့နယ် သား ဒေါက်တာ စောသာစိန်က အဆိုပြုလွှာ တင်ထားသည်ဟု မွန်ပြည်နယ်အတွင်းရှိ ကရင်အသိုင်းအဝိုင်းက ဆိုသည်။

ထို့အပြင် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး ကရင်တိုင်းရင်းသား လူမျိုးရေးရာ ဝန်ကြီးနေရာကို ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး အမျိုးသမီး အမျိုးသား လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် တစ်ဦး ဝင်ပြိုင်ဖွယ်ရှိသည်ဟု သတင်း ပေါ်ထွက်နေသော်လည်း ကေအိုင်စီက သီးခြား အတည်ပြုချက် မရရှိဖြစ်နေသည်။

ယခုလို မွန်ပြည်နယ်နှင့် ရန်

ကရင်တိုင်းဒေသကြီးတို့မှ ကရင်တိုင်းရင်းသားရေးရာဝန်ကြီးများ ပြန်အရွေးခံရန် အဆို မပြုတော့သည့်အတွက် အဆိုပါ နေရာများတွင် ကရင်ရေးရာ ဝန်ကြီးသစ်များကို လာမည့် ၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ကရင်တိုင်းရင်းသားတို့ ရွေးချယ်သွားရမည်ဖြစ်သည်။

လက်ရှိ ကရင်ပြည်နယ် မွန်ပြည်နယ်၊ တနင်္သာရီ၊ ပဲခူး၊ ဧရာဝတီနှင့် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးတို့တွင် ကရင်တိုင်းရင်းသားရေးရာ ဝန်ကြီး ၅ ဦးရှိပြီး ၎င်းတို့ အားလုံးသည် NLD ပါတီဝင်များ ဖြစ်သည်။

SME ကရင်လုပ်ငန်းရှင်များ JICA အရေးပေါ်ချေးငွေ နေပြည်တော်ဘက်တွင် လျှောက်ထားနိုင်

ဇွန် ၂၂ ရက်၊ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် စောထွန်းလင်း

ကိုစစ်အလွန် ပြန်ထူထောင်ရန်လိုအပ်သည့် အသေးစားနှင့် အလတ်စား (SME) ကရင်စီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင်များအနေဖြင့် နေပြည်တော် ဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ် လီမိတက်တွင် ဂျီကီအိုအေ (JICA-ODA-Oversea Development Aid) SME Two-Step Emergency Loan လျှောက်ထားရ ယူနိုင်သည့်ဟု ဘဏ်အထွေထွေ မန်နေဂျာ ဦးလှမင်းဦးက ဂေ အိုင်စီသို့ ပြောသည်။

အဆိုပါ ဘဏ်ချေးငွေနှင့် ပတ်သက်၍ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး ကရင်စားပွားနှင့် ယဉ်ကျေးမှု ကော်မတီဝင်များ၊ ကရင်စီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင်အသင်း တာဝန်ရှိသူများနှင့် နေပြည်တော် ဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်တို့ ဇွန် ၂၂ ရက်နေ့၊ နံနက်ပိုင်းတွင် ရန်ကုန်တိုင်း၊ ဗဟန်းမြို့နယ်၊ ဥယျာဉ်လမ်းရှိ တိုင်းရင်းသားရေးရာ ဝန်ကြီးဌာန ရုံး၌ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲ ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။

နေပြည်တော် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဘဏ်အထွေထွေမန်နေဂျာ ဦးလှမင်းဦးက 'ကျနော်တို့ JICA ရဲ့ SME ချေးငွေ အသေးစား၊ အလတ်စား မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း တွေကို ထုတ်ချေးပေးသွားဖို့ ရှိတယ်။ ချေးငွေအတိုးနှုန်းက အမဲလုံလောက်တယ်ဆိုရင် တစ်နှစ် ၅-၅ ရာခိုင်နှုန်းနဲ့ အမဲလုံလျှော့ပေါ့ခြင်း (Ease of Collateral) အတွက် အတိုးနှုန်းက ၇ ရာခိုင်နှုန်းအပေါင်း အမဲလုံမီမယ်

ကြေး ၃ ရာခိုင်နှုန်းကျသင့်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ လိုအပ်တဲ့အချက် အလက်တွေကို အားစိုက်လိုက်တာနဲ့ အလွယ်တကူ ထုတ်ချေးသွားမှာပဲ'ဟု ပြောသည်။

ချေးငွေ လျှောက်ထားလိုသူများအနေဖြင့် လုပ်ငန်းနှင့် ပတ်သက်၍ စာရွက်စာတမ်းအချို့နှင့် အတူ စက်မှုဝန်ကြီးဌာန၊ အသေးစားနှင့် အလတ်စားစက်မှု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဦးစီးဌာနက ထုတ်ပေးထားသည့် SME လုပ်ငန်းရှင်ဖြစ်ကြောင်း ထောက်ခံချက်နှင့် သက်တမ်းရှိ ထောက်ခံသင်းဝင်က လိုအပ်မည်ဖြစ်သလို ပိုင်ဆိုင်မှု အနေဖြင့် အမည်ပေါက် ဂရိမြေရန် လိုအပ်သည်။

သို့သော် အာမခံလျှော့ပေါ့သည့် အစီအစဉ်လည်းရှိပြီး မြေပိုင်ဆိုင်မှုအတွက် စာချုပ် တစ်ခုခု သော်လည်းကောင်း ၂၀၁၀ နှင့် အထက် ထုတ်လုပ်သည့် မော်တော်ယာဉ်၊ ၂၀၁၀ နှစ်အောက် ထုတ်လုပ်သည့်ယာဉ် ဖြစ်ပါက လုပ်ငန်းလိုင်စင် ရှိထားသည့် ယာဉ်များကိုလည်း အာမခံအဖြစ် ထားရှိကာ ချေးငွေ လျှောက်ထားနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

ကရင်ရေးရာဝန်ကြီး နော်ပန်း သဉ္ဇာမျိုးက 'ကျနော်တို့ ကရင်တိုင်း ရင်းသားတွေ အနေနဲ့ စာရွက်စာတမ်း၊ ဝိုင်ဆိုင်မှု တခုခုအတွက် ရုံးတွေသွားရမှာကို မလုပ်ချင်ကြပါဘူး။ တကယ်လည်း မွေးတယ်၊ မွေးမြူရေးလုပ်တဲ့လိုအပ်စင် မရှိဘူး။ မြေပိုင်တယ် နာမည်ပေါက် ဂရိ မရှိဘူး။ ဒါမျိုးတွေ ရှိတတ်ကြ

ပါတယ်။ ဒီတော့ ချေးငွေအတွက် အခွင့်အရေးရှိပေမယ့် မရကြဘူး။ ဒီအတိုင်းပဲနေမယ်ဆို ဒီလိုပဲ ဖြစ်နေမှာပဲ။ ဒီတော့နည်းနည်း အားစိုက်ပြီး လိုအပ်တာ လုပ်ပါ။ ကရင်လုပ်ငန်းရှင်အသင်းနဲ့ စာယဉ်တွေ ချိတ်ဆက်ပြီး ပြန်ထူထောင်ရေး ချေးငွေတွေ ရအောင် ကူပေးသွားမယ်'ဟု ပြောသည်။

ယခုလို အတိုးနှုန်းချေးငွေ ရရှိရန်အတွက် ပိုင်ဆိုင်မှု စာရွက်စာတမ်းများ၊ လုပ်ငန်းလိုင်စင်များ စသည်တို့ကို လျှောက်ထားရာတွင် အထွေထွေ ကုန်ကျစရိတ်ရှိပြီး အလယ် အလတ်လုပ်ငန်းများ အတွက် အဆင်ပြေနိုင်သော်လည်း လုပ်ငန်းသေးများအတွက်မူ ရရှိမည့် ချေးငွေထက် အလုပ်ရှုပ်မှုများက ပိုများမည် သဘောရှိသည်ဟု အခမ်းအနား တက်ရောက်လာသူ တစ်ဦးက ဂေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

နေပြည်တော် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးဘဏ်သည် ယခင် နေပြည်တော် စည်ပင်သာယာရေးဘဏ်မှ အမည်ပြောင်းထားခြင်း ဖြစ်ပြီး ရန်ကုန်နှင့် မန္တလေးတွင် ဘဏ်ခွဲများမကြာမီ ဖွင့်လှစ်သွားမည် ဖြစ်သည်။ ဘဏ်နေပြည်တော်မှ အသေးစားနှင့် အလတ်စား ချေးငွေထုတ်ချေးရန် ကျပ် ၆၄ ဘီလျံရှိထားပြီး လတ်တလောတွင် ကိုဗစ်ကြောင့် ထိခိုက်သည့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများကို ထုတ်ချေးသွားမည် ဖြစ်သည်ဟု တာဝန်ရှိသူများထံမှ သိရသည်။

အမျိုးသားအစည်းအရုံး မြို့နယ်တာဝန်ရှိသူများထံမှ သိရသည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ် အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ကရင်ပြည်နယ် အနေဖြင့် ဆန္ဒမဲပေးခွင့်ရှိသူဦးရေ ၉ သိန်းကျော်ရှိပြီး ပါတီပေါင်း ၁၉ ပါတီမှ ကိုယ်စားလှယ်လောင်း ၂၆၀ ကျော် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ကာ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ် (NLD) ပါတီမှ မဲဆန္ဒနယ်အများစု အနိုင်ရရှိသည်ဟု ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင် မှတ်တမ်းများအရ သိရသည်။

► ရေရှည် ကရင်ပြည်နယ် မှအဆက် စွင့်ရာ မရခဲ့ဘူး။ ၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲအတွက် အခြေခံမဲ စာရင်း ကောက်ခံထားတယ်ဆိုတော့ ကျနော်တို့နယ်က ကျေးရွာအုပ်စုတွေ ပါလာမယ်လို့တော့ မျှော်လင့်ရတယ်။ အစိုးရ အုပ်ချုပ်ရေး မျိုး မရှိတဲ့ ကျေးရွာအုပ်စု အများကြီးရှိတော့ ဒေသခံတွေ မဲထည့်ခွင့်ရဖို့ ကော်မရှင်နဲ့ တိုင်းရင်းသား အဖွဲ့တွေ ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်ပေးစေလိုတယ်'ဟု ကြားအင်းဆိပ်ကြီး မြို့နယ် ကရင်အမျိုးသား ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (KNDP) ဒုဥက္ကဋ္ဌ

ကရင်ခုံးအကကို UNESCO အသိအမှတ်ပြု တရင်းတင်သွင်းမည်

ဇွန်လ ၂၆ ရက်၊ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်။ စောရာဇာ

ကရင်လူမျိုးတို့၏ အမျိုးသားဒြပ်မဲ့ယဉ်ကျေးမှု အမွေအနှစ် တစ်ခုဖြစ်သည့် ရိုးရာခုံးအကကို ကုလသမဂ္ဂ၏ ပညာရေး၊ သိပ္ပံနှင့် ယဉ်ကျေးမှု ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း (UNESCO) မှ အသိအမှတ်ပြုနိုင်ရန်အတွက် စာရင်းတင်သွင်းသွားမည်ဟု သိရသည်။

UNESCO သို့ တင်သွင်းရန် ကရင်ပြည်နယ်မှ အဆိုပြုထားသည့် ကရင်ကောက်သစ်စားပွဲနှင့် ခုံးအက ၂ ခုထဲမှ ခုံးအကကိုသာ ကနဦး တင်သွင်းသွားရန် ဇွန် ၂၆ ရက်နေ့ ဖားအဲမြို့၊ ဇွဲကပင်ခန်းမ၌ ပြုလုပ်သော အစည်းအဝေးအပြီး ဆုံးဖြတ်လိုက်ကြခြင်းဖြစ်သည်။

ပြည်နယ်လူမှုရေးဝန်ကြီး ဦးဘိုဘိုမောင်က 'ဒြပ်မဲ့ယဉ်ကျေးမှု အမွေအနှစ် UNESCO မှာ register လုပ်ဖို့ ပြည်နယ်နဲ့တိုင်း အသီးသီးက ခေါင်းစဉ်တွေကို ရွေးချယ်ပြီးတော့ ပြည်ထောင်စုမှာ တင်ပြီး ဆွေးနွေးမှာဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီအတွက် ကရင်ပြည်နယ်အနေနဲ့ ခုံးအကကို တင်သွင်းဖို့ ဒီကနေ့ အစည်းအဝေးမှာ အဖြေတစ်ခု ထွက်လာပါတယ်' ဟု ပြောသည်။

ထို့အပြင် ကရင်ခုံးအကသည် နိုင်ငံတကာတွင်လည်း လူသိများ

သလို အများနှင့်မတူ Unique (ထူးခြား)ပြီး ကရင်အမျိုးသားများ၏ စိတ်ဓာတ်၊ ဒေသနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်များကို ထင်ဟပ်စေသော ကြောင့် အာရှစိုက်ကာ တင်သွင်းသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း ဦးဘိုဘိုမောင်က ဆက်ပြောသည်။

ခုံးအကဆိုရာ အဓိပ္ပာယ်၊ ကကြီးကကွက်၊ ဝတ်စားဆင်ယင်မှု၊ ဂီတတူရိယာပစ္စည်း၊ အငွေ့အသက်များ အားလုံးကို အသေးစိတ် စနစ်တကျ လေ့လာမှတ်တမ်းတင် သုတေသနလုပ်နိုင်ရန် working committee (အလုပ်အဖွဲ့) ကို ယနေ့ ပထမဆုံးအကြိမ် ပြုလုပ်သော ပဏာမအစည်းအဝေးတွင် စတင် ဖွဲ့စည်းထားခဲ့ပြီလည်းဖြစ်သည်။

Working committee တွင် ပါဝင်သူ ခုံးအကပညာရှင် စောမြင့်သူက 'ခုံးအကပညာရှင် ထံထိုင်ဝင် လှုပ်ရှားလာခဲ့ပေမယ့် ဒီလို အခွင့်အရေးမျိုး တစ်ခါမှ မကြုံ၊ မကြားခဲ့ဖူးဘူး။ အခုမှ ကျနော်တို့ရဲ့ ကရင် ရိုးရာခုံးအကကို ကမ္ဘာ့ ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ်တစ်ခုအဖြစ် အသိအမှတ် ပြုခဲ့မယ်ဆိုရင်တော့ ကရင်အတွက် သမိုင်းတစ်ခုကျန်ခဲ့မယ်။ အတိုင်းမသိ ဝမ်းသာမိမယ်' ဟု ကေအိုင်စီသို့ပြောသည်။ ပြည်နယ် ရှေးဟောင်း၊ သု

တေသန ပြုတိုက်မှု ဦးဆောင် ပြုလုပ်သော အစည်းအဝေးသို့ ကရင်ယဉ်ကျေးမှု အမွေအနှစ်များကို ထိန်းသိမ်းနေသော ဆရာတော် သံဃာတော်များ၊ ပြည်နယ် စာပေ/ယဉ်ကျေးမှု အဖွဲ့အစည်းနှင့် အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများမှ တာဝန်ရှိသူများ၊ ခုံးအက ပညာရှင်၊ ခုံးဆရာများ၊ စိတ်ပါဝင်စားသူများ စုစုပေါင်း ၄၀ ဦးကျော် တက်ရောက်ခဲ့သည်။

ကရင်ပြည်နယ်မှ ခုံးအကကို တင်သွင်းသွားမည်ဖြစ်သလို မွန်ပြည်နယ်တွင် မွန်ရိုးရာ မိကျောင်းလျှာ တူရိယာ၊ မကျွေးတိုင်းတွင် သနပ်ခါး အစရှိသဖြင့် သက်ဆိုင်ရာ ပြည်နယ်၊ တိုင်းအသီးသီးမှ ရွေးချယ်လိုက်သည့် ခေါင်းစဉ်များ ထဲကမှ ခန့်မှန်းချေ ဆန်ကာတင် ခေါင်းစဉ် ၅ ခုခန့်အား မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် UNESCO သို့ ၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် တင်သွင်းသွားမည်ဖြစ်ကြောင်းလည်း သိရသည်။

ကုလသမဂ္ဂ၏ ပညာရေး၊ သိပ္ပံနှင့် ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်း (UNESCO) မှ အမျိုးသားဒြပ်မဲ့ယဉ်ကျေးမှု အမွေအနှစ်များကို အသိအမှတ်ပြုခဲ့သည့် စာရင်းများထဲတွင် မြန်မာနိုင်ငံမှ ပါဝင်ခဲ့ဖူးခြင်း မရှိသေးကြောင်းလည်း သိရသည်။

မှတ်ပုံတင်မရှိသေးသည့် ကရင်လူဦးရေ မွန်ပြည်နယ်တွင် (၅၀၀၀၀) ကျော်ရှိနိုင်ကြောင်း ကရင်ရေးရာဝန်ကြီး ပြော

ဇွန်လ ၁၁ ရက်၊ ၂၀၂၀ ခုနှစ် နန်းဖြူစေ

မွန်ပြည်နယ် တစ်ပြည်နယ်လုံး အတိုင်းအတာ အနေဖြင့် မှတ်ပုံတင်မရှိထားသည့် ကရင်တိုင်းရင်းသားလူဦးရေ ၅၀၀၀၀ (ငါးသောင်း) ကျော်အထိ ရှိနေနိုင်သေးကြောင်း မွန်ပြည်နယ် ကရင်တိုင်းရင်းသားလူမျိုးရေးရာဝန်ကြီး စောအောင်မြင့်ခိုင်က ကေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

မွန်ပြည်နယ်တွင် ကရင်လူမျိုးအများစု နေထိုင်သည့် ကျေးရွာအုပ်စု ၂၇၀ အုပ်စုကျော်ရှိပြီး ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးအချို့၏ တင်ပြလာသည့် မှတ်ပုံတင်မရှိသူ ဦးရေစာရင်းအရ ထိုသို့ ပြောဆိုနိုင်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း ကရင်တိုင်းရင်းသား လူမျိုးရေးရာဝန်ကြီး စောအောင်မြင့်ခိုင်က ပြောသည်။

ဝန်ကြီးက 'ကျွန်ုပ်တို့ ကျေးရွာအုပ်စု တစ်ခုကို ကောက်ကြည့်လိုက်တဲ့ အခါမှာ အဲဒီကျေးရွာ အုပ်စုမှာ လူဦးရေ တစ်ထောင်ကျော် မှတ်ပုံတင်ပြုလုပ်ဖို့ ကျန်ရှိတဲ့စာရင်းကို ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူးက စာရင်း တင် လာတယ်။

ကျေးရွာအုပ်စု တစ်ခုထဲကိုပဲ တစ်ထောင်ကျော် ကျန်တော့ ကျိုက်မရောမြို့နယ် တစ်မြို့နယ်လုံးဆိုရင် အကြမ်းအားဖြင့် က မှတ်ပုံတင်မရှိထား ငါးထောင်ကျော်ရှိနိုင်တယ်။ ကရင်လူဦးရေများတဲ့ သထုံတို့၊ ဘီးလင်းတို့ ဆိုရင်တော့ အလောက်များနိုင်တယ်။ ၁၀ မြို့နယ်လုံး ခန့်မှန်းခြေ အရဆိုရင် ငါးသောင်းကျော်မက ရှိနိုင်တယ်လို့ အကြမ်းဖျင်း ခန့်မှန်းနိုင်တာပေါ့' ဟု ပြောသည်။

အဆိုပါ မှတ်ပုံတင် မရရှိသေးသူများမှာ အသက် ၁၅ နှစ်မှစပြီး သက်ကြီးရွယ်အိုများအထိ ပါဝင်ကာ အများစုမှာ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးကြောင့် ရုံးအထိသွားရောက် မပြုလုပ်ချင်သူများရှိသလို အချို့မှာ ကျေးရွာအုပ်စုအတွင်း ကွင်းဆင်း မှတ်ပုံတင်ပြုလုပ်ပေးသည့် အချိန်တွင် အခြေအနေ အမျိုးမျိုးကြောင့် မပြုလုပ်ဖြစ်ကြသူများလည်း ရှိနေသည်ဟု သိရသည်။

'ကျနော်တို့ ကရင်တွေ အများစု ကျနော်တွေတာက လဝကရုံးကို သွားဖို့၊ ခရီးကအရမ်းဝေးတယ်။ သွားလုပ်တော့ စာရွက်စာတမ်း လိုအပ်တော့ နောက်တစ်ခေါက်

ပြန်သွား၊ ပြန်လုပ်အခေါ်ကရေများတော့ သွားလာစရိတ်တွေက ပိုကုန်လာတယ်။ တချို့ လဝကဝန်ထမ်းက သူတို့တွေကို အပြည့်အဝ မပေးနိုင်တဲ့ ဝန်ဆောင်မှုရှိရင် လည်းရှိနိုင်တော့ မသွားလုပ်ချင်ကြတာလည်းရှိမယ်။ မှတ်ပုံတင်မရှိရင် နိုင်ငံသားတစ်ယောက်ရဲ့ အခွင့်အရေး ဆုံးရှုံးမှုတွေတော့ ရှိမှာပဲ။ ကိုယ်တိုင်မသွား လိုက်တာတရင် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်၊ ပါတီဝင်တွေ၊ အရပ်ဖက် အဖွဲ့တွေ အကူညီတောင်းလို့ ရပါတယ်'ဟု ဝန်ကြီးစော အောင်မြင့်ခိုင်က ပြောသည်။

အဆိုပါ အခြေအနေများကြောင့် မှတ်ပုံတင် ပြုလုပ်ရန် ကျန်ရှိသေးသည့် ကရင်တိုင်းရင်းသားများအတွက် မှတ်ပုံတင်ရရှိနိုင်ရန် လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေးနှင့် ပြည်သူ့အင်အားဦးစီးဌာန (လဝက) နှင့် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်း၍ အစီအစဉ်ရှိနေကြောင်းနှင့် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်များ ရောနှောအုပ်ချုပ်သည့် နယ်မြေများတွင်လည်း လိုအပ်ပါက ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်သွားရန် ရှိသည်ဟုလည်း ဝန်ကြီးက ဆက်ပြောသည်။

ကရင် သဒ္ဒါနဲ့ပတ်သက်တဲ့ ဖော်ပြလာခဲ့တာ အပိုင်း(၈)အရောက်မှာ တကယ့်တော့ ပြီးသွားခဲ့ပြီ။ အခု ဆက်လက်တင် ပြောမှာ တော့ ဝါကျဖွဲ့ပုံအကြောင်းတွေဖြစ်ပါတယ်။ သဒ္ဒါဆောင်းပါးတွေတုန်းက ဆရာကြီး ပါဆာနဲ့ မန်းထွန်းအောင်တို့ရဲ့ နှိုင်းယှဉ်ပြ သုံးဘာသာ အဘိဓာန်ပါ သဒ္ဒါဗေဒ နဲ့ သဒ္ဒါဆိုင်ရာ အချက်အလက်တွေကို ကောက်နုတ်ပြန်ဆိုတင်ပြခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ အခု ဆောင်းပါးတွေမှာတော့ သူတို့ထက် ဆယ်နှစ်လောက် (၁၉၁၁/၁၉၁၃) စောပြီးတော့ခွဲတဲ့ C.H. Duffin ရဲ့ "ပိုးကရင်ဒေသီယာဘာသာစကားလက်စွဲကျမ်း" ကနေ ကောက်နုတ်တင်ပြမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီလက်စွဲကျမ်းကိုအကြောင်းပြုပြီး ၁၉၂၀/၂၂ မှာ နှိုင်းယှဉ်ပြ အဘိဓာန်ထွက်လာတယ်လို့တောင် ယူဆစရာရှိပါတယ်။ ဒီပုဂ္ဂိုလ်ကြီးဟာ ဗြိတိသျှအစိုးရ ရဲ့ အိုအိမ်နေရာချထားရေးဌာန အရာရှိကြီးတစ်ဦး ဖြစ်ပါတယ်။ သူ့ရဲ့ကျမ်းဟာ တနင်္သာရီဒေသနဲ့ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်မှာ အမှုထမ်းနေတဲ့ ဗြိတိသျှအစိုးရ အမှုထမ်းများအတွက် အဓိက ရည်ရွယ်ချက်ထားပုံရ

ပါတယ်။ ၁၀ နှစ် ကြာသွားတာတောင် 6B ဆိုတဲ့နေရာ ကနေ မရွေ့ရေးချ မရွေ့၊ မရွေ့ လုံးကြီးတင် မရွေ့။ Ethnologue ရဲ့တွေ့ရှိချက်ကို ကျွန်တော်ဖြင့် တယ် မယုံလှပါဘူး။ စာဖတ်သူတွေလည်း လက်ခံချင်ကြမယ် မထင်ပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ ဖွံ့ဖြိုးတွေ့ ဒါလောက်တောင် ညံ့နေကြပြီလားဗျာ။ ၁၀ နှစ် လုံးလုံး ရဟန်းရင်လှ၊ ကရင်ပြည်သူတွေ ကြီးပမ်းခဲ့ ကြသမျှတွေဟာ 'ဆင့်ပါးစပ် နှမ်းပက်' သလောက်ပဲ ဖြစ်နေလေသလားဗျာ။ အဲဒီလိုဆိုရင်တော့ ဆောင်း ပါး (၁) မှာပါတဲ့ စံသတ်မှတ်ချက်တွေကိုပြန်ကြည့်၊ ဆင်ခြင်တွက်ချက်ကြည့်လိုက်ပေါ့ဗျာ။ ပြီးရင် လက် ခံခြင်း၊ သို့မဟုတ် ငြင်းပယ်ခြင်း ဆိုတာကိုတော့ ကိုယ့်ရဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့်ပဲဖြစ်လို့ ရွေးချင်ရာကိုသာ ရွေး လိုက်ကြပေတော့။ အဲဒီလုပ်ပြီးတဲ့နောက်မှာ တစ် လောကလုံး ဘာတွေပဲဖြစ်နေစေ ကိုယ်လုပ်ရမယ့် အလုပ်ဖြစ်တဲ့ မိမိရဲ့စာပေ၊ မိမိရဲ့ ဘာသာစကား တိုးတက်ရာ တိုးတက်ကြောင်းကို အစွမ်းကုန်ဆက် လက်ကြိုးပမ်းလိုက်ကြပါဦး။

ကိုင်း - စလိုက်ကြရဲ့ရဲ့။
"ပိုးကရင်ဒေသီယာဘာသာစကား လက်စွဲကျမ်း"

ပစ္စည်း) - ပုရှူးလူးဆာလီ၊ - ယသးပွဲ၊လီ၊ - လဲအူဆာလီ၊
စည်းမျဉ်း ၂။ အငြင်းဝါကျတစ်ခုဟာ အူ နဲ့ အမြဲအဆုံးသတ်တယ်။ (အူ = ဝါကျနောက်လိုက် ပစ္စည်း) - ပုရှူးလူးဆာအူ၊ - ယသးပွဲအူ၊ - လဲအူဆာအူ၊
စည်းမျဉ်း ၃။ တိုက်တွန်းအဆိုဝါကျ (Imperative Affirmative sentence) တစ်ခုဟာ ဆံး နဲ့ အဆုံး သတ်တယ်။ - ဆိန်နူး၊ ခုယီးဆံး၊ - ဂဲလယီးဆံး၊ - ဂဲဆိန်၊ ခုယီးဆံး၊ (စည်းမျဉ်း ၁၊ ၂၊ ၃ တို့ကို ဆောင်းပါး အမှတ် ၈ နဲ့ နှိုင်းယှဉ်လေ့လာနိုင်ပါတယ်)
စည်းမျဉ်း ၄။ တိုက်တွန်းအငြင်းဝါကျ (Imperative Negative sentence/ တားမြစ်ဝါကျ) တစ်ခုဟာ ထီး နဲ့ ဖြည်း လူ့ နဲ့ ဆုံးတယ်။ - ထီးဆိန် (ဆာအယီး) လူ့၊ - ထီးဂဲ (လယီး) လူ့၊ - ထီးယူလဲလူ့၊
စည်းမျဉ်း ၅။ အတိတ်ကာလပြ (Past tense) ဝါကျဖြစ်စေဖို့ ကြိယာမှာ ယုး၊ ဂီယုး ဆိုတဲ့ နောက်ဆက်တစ်ခုရ ကပ်ပေးရတယ်။ တချို့

- နကပွဲ၊ ချ်နီ၊ ဝ။ Will you buy that boat? မင်း အဲဒီလှေကို ဝယ်မလား။
စည်းမျဉ်း ၉။ ဟုတ်/မဟုတ်ဖြေရတဲ့ တစ်ဆင့်မေး ဝါကျတွေကတော့ လဲ နဲ့ အဆုံးသတ်တယ်။ - ဝွဲဘနီ၊ ယကဘာအူဆာ ယကဘုလဲ။ Why should I sell my horse? ငါ့မြင်းကို (ငါ)ဘာဖြစ်လို့ ရောင်းလိုက်ရမှာလဲ။
- နလယးနာ၊ ဝွဲမဲလဲလဲ။ How many miles can you walk? မင်း ဘယ်နှစ်မိုင် လမ်းလျှောက်နိုင် သလဲ။
- နမဲဘဲဘုလဲ။ What is your name? မင့် နာမည်က ဘာလဲ။ (မင့်နာမည် ဘယ်လိုခေါ်လဲ။)
- ယမိလူ၊ အီဘာဒီလဲ။ Where is my hat? ငါ့ဦးထုပ် ဘယ်မှာလဲ။
- နကလူး၊ ဆံးယဲလဲ။ When will you go? မင်း ဘယ်တော့ သွားမလဲ။
စည်းမျဉ်း ၁၀။ ဗဟုဝစ်ကိုးနိုးဖြစ်အောင် နာမ်/ နာမ်စားတွေမှာ ဝဲ/ လဖ/ ဝဲလဖ တို့နဲ့ အဆက် ကပ်ရတယ်။
- ယံ → ယံဝဲ၊ ယံလဖ၊ ယံဝဲလဖ။

ဟိုစဉ်တုန်းခါ၊ ပိုးဖလုံးစာ (၉)

မန်းမိုး

ပါတယ်။ ဒီတော့ ဘာသာပြန်ရာမှာ တိုက်ရိုက်နိုးပါး ဘာသာပြန်ထားတဲ့အတွက် စာဖတ်သူ ဖွံ့ဖြိုးတို့အဖို့ ဘဝင်မကျစရာတွေ အနည်းအပါးတွေ ရမှာဖြစ် ကြောင်း ကြိုတင်ပြောထားချင်ပါတယ်။

သူ့အဆိုအရ ကျမ်းပြုစုစဉ်က ဖွံ့ဖြိုးစေပေအတွက် အဘိဓာန်တို့၊ သဒ္ဒါကျမ်းတို့မရှိ သေးတဲ့အတွက် အ တော်ခက်ခက်ခဲခဲ ရှာဖွေပြုစုခဲ့ရကြောင်း၊ နမူနာ ဝါကျတွေကိုဖော်ပြနိုင်ဖို့ ထိုစဉ်က ရနိုင်သမျှကျမ်း ၆ စောင် (Brayton ရေးတဲ့ကျမ်းတွေအပါအဝင်) အပြင် မြန်မာနိုင်ငံ ပုလဲပင်မင်းကြီး မစ္စတာရှပ်တဲလ်ဝပ် (Shuttle-Worth) ဆီကတော့ လက်ရေးစာမူတွေထဲ ကနေ ကောက်နုတ်ခဲ့ကြောင်း သိရပါတယ်။ (ဆရာ မင်းသိမ်ရဲ့ နာမည်ကျော်ဝတ္ထုတွေထဲက စာတိုကောင် ရုပ်တံလိပ်ဆိတ် တကယ်ရှိခဲ့တာပါ) ဒါကြောင့် သူတင်ပြတဲ့ဝါကျတွေ၊ စာပိုဒ်ဟာ သူ ကိုယ်တိုင် ဖန်တီးယူတာမဟုတ်တဲ့အတွက် ဒီ ဆောင်းပါးစဉ်ကို ဖတ်ရှုသူတွေအဖို့ ဝါကျဖွဲ့ပုံကို လေ့လာရင်း ကိုလိုနိုင်စေတဲ့ မနှောင်းတနှောင်းကာလ က ဖြစ်ရပ်မှန်တွေကိုလည်း စိတ်ဝင်စားဖွယ် ဖတ်ရှု ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ပြီးတော့ ပိုးကရင်ဝေါဟာရတွေကို ဖွံ့ဖြိုးစေဖို့လည်း (မော်လမြိုင်နဲ့ပုသိမ် တွဲ၊ ပဗ္ဗ/ ဘာကျူ လို့ ခေါ်ပါဘူး) စာလုံးပေါင်း နဲ့ ဖော်ပြပေး တာကလည်း အားသာချက်တစ်ခုပါ။

ဒီကျမ်းကိုမတင်ပြမီ အောက်က ပုံပြဇယားလေးကို တစ်ချက်ကြည့်လိုက်ပါဦး။ မြင် ဖူးသလိုတော့ရှိတယ် မဟုတ်လား။

'ဟိုစဉ်တုန်းခါ ...' ဆောင်းပါးအမှတ်(၁)မှာ တင်ပြခဲ့တဲ့ ဇယားပဲမဟုတ်လားလို့ပြောရင် မှန် လည်းမှန်တယ်။ မှားလည်း မှားတယ်။ အရင်ဇယား က ၂၀၀၀ က လေ့လာချက်။ အခုဟာက ၂၀၂၀ အတွက်။ ပုံကတော့ တစ်ထောင်ပဲပါ။ စကော တို့၊ ဖွံ့ဖြိုးတို့က မိမိတို့ရဲ့ အနေအထားကို ဆက်လက် ထိန်းသိမ်းထားသလို ကျွန်တော်တို့ ဖွံ့ဖြိုးကလည်း ချောက်နုတ်ခမ်းပါးနားကနေ 'ပပထုမှ ထမယ်လေ'

တဲ့။ (ဒါနဲ့ စကားမစပ် - 'ပိုး' ဆိုတဲ့စကားလုံးကို ကရင်လို ဘယ်လိုစာလုံး ပေါင်းပါလိမ့်၊ အင်္ဂလိပ်တွေ ကတော့ Pwo/Pgho လို့ ဆိုလေရဲ့။)

ဒီကျမ်းမှာ ပထမဆုံးတင်ပြထားတာက ပိုး ကရင်သင်ပုန်းကြီး။ ဗျည်း ၂၆ လုံးနဲ့ သရ ၁၁ လုံး (၁၁ လုံးနော်) တို့ဖြစ်ပါတယ်။ ဗျည်းတွေထဲမှာ ယနေ့ ခေတ်ဆရာတွေက ဗျည်းစာရင်းကနေ ပယ်လိုက်ပြီ ဖြစ်တဲ့ 'ပု' ပါပြီး 'ည' အက္ခရာမပါဘူး။ Brayton ရဲ့ မူ အတိုင်းပေါ့။ သရ ထဲမှာ သံဝက် အ-သရ ပါတယ်။ အဲဒီသရအက္ခရာ ၁၁ လုံးရဲ့ အနီးစပ်ဆုံး အသံထွက် တွေကို အင်္ဂလိပ် အက္ခရာတွေနဲ့ ပြထားတယ်။ ဗျည်း တွဲများရေးဖို့အတွက် ဆွဲ ဗျည်း (တူ ဗျည်း) ၄ လုံးပြထားတယ်။ ယ (၂)၊ ရ (၆)၊ လ (၂)၊ ဝ (၂) တို့ပေါ့။

အဲဒါတွေပြီးတော့ အရေအတွက်အားဖြင့် စုစု ပေါင်း ၁၀ လုံးရှိတဲ့ တက်ကျသံပြ (Tone sign)/ သံပြောင်းပြ (Inflection) တွေအကြောင်း တင်ပြရာမှာ (:) ကို နှာသံပြသံပြောင်းပြ (Nasal Inflection) များရယ်လို့ ခွဲခွဲခြားခြားပြထားတယ်။ အဲဒါကို (၉ . ၂ . ၇) တို့နဲ့တူတော့ (၉ . ၂ . ၇) တို့ရလားတယ်။

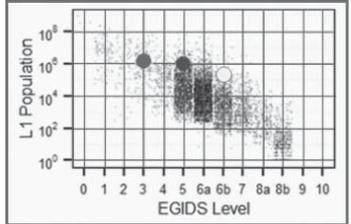
ဒီနေရာမှာ မပြောချင်၊ မပြောချင်နဲ့ပဲ ပြောရတော့ မှာက (၂) ကို ကျွဲ၊ လို အမည်ပေးထားတဲ့အချက်ပါ။ စုချိန်မှာ ဒါကို ကျွဲ၊ ကျွဲ၊ ကျွဲ၊ ကျွဲ၊ ကျွဲ၊ ကျွဲ၊ ကျွဲ ဆိုပြီး ၅ ချိုးလောက် ဝိဝါဒ ကွဲပြားချင်တိုင်း ကွဲပြား နေကြတာ ဒီကျမ်းမှာကြည့်တော့မှပဲ နောက်ထပ် တစ်ချိုး တိုးလို့လာပြန်ပေါ့။ သူတစ်ဖုံ ငါတစ်နည်းနဲ့ ကွဲချင်တိုင်းကွဲ၊ ပြားချင်တိုင်းပြားနေတာဆိုတော့ ကျွဲ၊ လို ခြောက်ခုမြောက်အမည်သစ်ပေး ကင်းပုန်း တပ်လိုက်ရင်တောင် 'ဟေ - ငါတို့ဒေသမှာ ပြေ လို့ အသံမထွက်ဘူး။ ဖျား လို့ ထွက်တာဆိုတော့ ကျွဲ၊ လို့ပဲ ခေါ်နိုင်မယ်' ဆိုတာမျိုး ရှိလာဦးမှာလားမသိ။ ဒီတော့ ဒီကိစ္စကို ဒီမျှနဲ့ပဲ ဟိုးထားလိုက်ပါဦးမယ်။

သင်ပုန်းကြီးကိစ္စကို တိုတိုနဲ့ဖြတ်ပြီး ဝါကျဖွဲ့ ထုံးတွေအကြောင်း ဆက်လေ့လာပါမယ်။ ယခင် ဆောင်းပါးတွေမှာတုန်းက သဒ္ဒါအကြောင်း အတော် အတန် စုံလင်အောင် တင်ပြပြီးခဲ့ပြီဆိုတော့ စီ အိတ်ချီ ဒပ်ဖင်ရဲ့ကျမ်းထဲက ဝါကျဖွဲ့ပုံ စည်းမျဉ်းတွေ ကို နမူနာ ဝါကျအချို့လောက်နဲ့ပဲ ကောက်နုတ် တင်ပြပါမယ်။

အခြေအနေတွေမှာ နွဲ၊ နဲ့ ကပ်တယ်။
- ယအူယဆာအူဂီယူး။ I have eaten my food.
ငါအစာစားပြီးပြီ။
- မာမဲယူး။ The rice is cooked. ထမင်းကျက်ပြီ။
- ယမန်လူးမိခွဲ။ I lost my buffaloe. ငါ့ကျွဲ ပျောက် သွားတယ်။
အင်္ဂလိပ်စာမှာ Tense အမျိုးမျိုးနဲ့ ရေးရတာကို သတိ ပြပါ။
ရွဲလဲ ကို ယူး နဲ့ပါ ကပ်တာလည်းရှိတယ်။ အမိပွယ်တမျိုးပြောင်းသွားမယ်။
- ထာယုးပဲခွဲ။ - ထာယုးပဲခွဲယူး။ The well has dried. ရေတွင်းခန်းသွားတယ်။ ရေတွင်းခန်းသွား ပြီ။
စည်းမျဉ်း ၆။ ပစ္စုပ္ပန်ကာလပြဝါကျ ဖြစ်အောင် ကြိယာမှာ ရှေ့ဆက်၊ နောက်ဆက်မပါဘဲ ရေး တယ်။
- မာယီးပုဆာလီ။ The cat jumps. ကြောင်ခုန် တယ်။ (ကံပုဒ်ဖြစ်တဲ့ ဆာ မပါဘဲရေးလေ၊ ပြောလေ ရှိတယ်)
- မိယုးကူးဆာလီ။ The girl writes. မိန်းကလေး စာရေးတယ်။ (ဆာ မပါလို့ မရပါဘူး။ ကွဲ ဟာ ကံလိုကြိယာဖြစ်လို့ပါ။)
- ထွယုးဆာလီ။ The dog barks. ခွေးဟောင် တယ်။
စည်းမျဉ်း ၇။ အနာဂတ်ကာလပြဝါကျမှာ ကြိယာ ရှေ့ဆက် 'တ' ပါတယ်။
- မိယာကလီ။ The child will cry. ကလေး ငိုလိမ့်မယ်။
- ယကအူဆာ ချ်ကဖျီးလီ။ I will sell a boat. ငါလေ့တစ်စင်း ရောင်းမယ်။
- အဂုာထီ၊ ကီးမုဆာလီ။ He will arrive tomorrow. သူ မနက်ဖြန်ရောက်မယ်။
(စည်းမျဉ်း ၄၊ ၅၊ ၆၊ ၇ တို့ကို ဆောင်းပါး အမှတ် ၆ နဲ့ နှိုင်းယှဉ်လေ့လာနိုင်ပါတယ်)
စည်းမျဉ်း ၈။ ဟုတ်/မဟုတ်ဖြေရတဲ့ တိုက်ရိုက် အမေးဝါကျကို ဇန နဲ့ အဆုံးသတ်တယ်။
- ယကဘာအူဆာ ယကဘုလဲ။ Shall I sell my horse? ငါ့မြင်းကို (ငါ) ရောင်းလိုက်ရမလား။
- နုယာပုရှူးနီ၊ ဝ။ Do you know that man? အဲဒီလူကို မင်းသိသလား။
- နဖီဒဲနက္ခဒူ၊ ဝ။ Can you read and write? မင်း ရေးတတ်ဖတ်တတ်သလား။
- ဆာဆူဇာ။ Is it raining? မိုးရွာနေသလား။

house → houses- အိမ် → အိမ်တွေ
- ပုရှူး → ပုရှူးမ၊ ပုရှူးလဖ၊ ပုရှူးသလဖ၊
man → men- လူ → လူတွေ

စည်းမျဉ်း ၁၀။ နာမ်/ နာမ်စားကို ပိုင်ဆိုင်သူ ကာ ရက ဖြစ်ကြောင်းပြတဲ့အချက်က ပိုင်ဆိုင်ခံရသူရဲ့ ရှေ့မှာ ရှေ့ဆက် 'အ' ရှိနေတာဖြစ်ပါတယ်။ (ကျမ်းရေး သူ Duffin က အင်္ဂလိပ်ဘာသာရဲ့ Apostrophe S ရဲ့အသုံးနဲ့ နှိုင်းယှဉ်တင်ပြခြင်း ဖြစ်ပုံရတယ်။ ဆောင်းပါး အမှတ် ၄ က နာမ်စားအကြောင်း တင်ပြ ချက်များကို ပြန်လေ့လာစေချင်တယ်။ အဲဒီမှာတုန်းက 'အ' ကို နာမ်စားရဲ့ နောက်ဆက် အဖြစ်ယူထား တယ်)
- မိယာ အမာယီး The child's cat. ကလေးရဲ့ ကြောင်
- ထဖျူ၊ အနု။ The dacoit's sword ဓားပြ၏ ဓား
- မိယာခူ၊ အနု။ The boy's ring ကောင်ကလေး ရဲ့ လက်စွပ်
ခြွင်းချက် - ပြောသူနဲ့ ကြားနာသူနာမ်စား (ယ၊ န၊ ပ) တွေမှာတော့ 'အ' ကိုမသုံးပါဘူးတဲ့။ အဲဒီ ယ၊ န၊ ပ တို့ Tone ပြောင်းသွားတာပဲရှိတယ်။ ယအယ်၊ ပအယ်၊ လို့မပြောဘဲ ယယံ၊ ပယံ၊ လို့ ပြောကြတယ် မဟုတ်လား။
IPA သင်္ကေတနဲ့ဆိုင်ရင် ပြသနာမ်စား ယ၊ န၊ ပ တို့ရဲ့အသံထွက်က .jə, nə, pə ဖြစ်ပြီး ပိုင်ဆိုင်သူနာမ်စား ယ၊ န၊ ပ တို့ရဲ့ အသံထွက်ကတော့ အသံပြတ်တွေဖြစ်တဲ့ 'jɜ', 'nɜ', 'pɜ' ဖြစ်ပါ တယ်။
စည်းမျဉ်း ၁၂။ ကြိယာမှာ ရှေ့ဆက် 'ဆ' ကို ကပ် ရင် ကြိယာနာမ်ဖြစ်သွားတယ်။ မာ၊ လာ၊ ဒာအံ့၊ ဆိုတဲ့ ကြိယာတွေကနေ ဆာမာ၊ ဆာလာ၊ ဆာဒာအံ့၊ ဆိုရင် ကြိယာနာမ်/ နာမ်တွေ ဖြစ်ကုန်တယ်ပေါ့။
- မာဆာ၊ To work, အလုပ်လုပ်သည်
- ဆာမာ၊ Work, အလုပ်
- လာဆာ၊ To go, To travel, ခရီးသွားသည်
- ဆာလာ၊ A journey, ခရီး
- ဒာအံ့ဆာ၊ To sing, သီချင်းဆိုသည်
- ဆာဒာအံ့၊ A song, သီချင်း
(သတိပြုရန်ရှိတာက ဝါကျထဲမှာဆိုရင် အပြစ် မပါတဲ့ ကြိယာတွေရဲ့ နောက်မှာ 'ဆ' ကို ကပ်ရတယ် ဆိုတဲ့အချက်ဖြစ်ပါတယ်။ ဆောင်းပါး အမှတ် ၆ ကို တစ်သက်စာမျက်နှာသို့ ▶

ရဲ-ကောင်- လိုအိုဟေ့ဝ်ဏ်

ဝင်ဘိုခံင်ဖာန်

ဟိုမှိုဟ်

ယိုဝ် ဆိုရဲမေ့လှိုင် လိုဝေခိုင်ဝေး ဆိုခေါဟ်ကျိုင် ဆိုဆိုင်ထင်းဆိုလင်၊ ဆိုဆိုင်မင်းဆိုင်မာ၊ ဆိုဆိုင် ဆိုပို ယောတ်သီး လိုဟော့ဒေလိုဟော့

ဝေခိုင်လိုင်သောအေးလှိုင်။
စင်စိုဝ် အိုဝေး ယူ၊ယူ၊ဝါဝါသီးအို၊ အိုဝေးယုင်းယ ကောင်ခိုင်သီး အိုလှိုင်။ မာလောဟ်ဝေးပညာ ဟော့ဝ်ဟော့ ဝေးသီးအို၊ မာလောဟ်ဝေးပညာ လိုကုဂ်လိုကုဂ်သီးအို လှိုင်။ အိုဟော့ ပညာထိုယဝ်တပ်သီးအို၊ ပညာ လိုပိုင် လိုဟော့သီးအိုလှိုင်။

ပညာထိုယဝ်တပ်သီးအို ဆိုင်မင်းဆိုင်မာ ဆို သေ့ဝေးလားဏ် ဆိုင်စိုဝ် ဆိုပိုယောတ် တပ်လင် သီးအို၊ လိုတပ်လိုလင်ဝေးသီးအိုလှိုင်။ မွဲဒုး ဟိုမှိုဟ် မဂ်မဂ်လှိုင် (လိုမှိုအရိယာဒုဝေး)ဏ် ဟိုဏယ်အင်း ပိုတပ်သာ လုဂ်သုင်းလုဂ်သာ သေ့ဝ် ဏင်ဟော့အေး လှိုင်။

စင်စိုဝ် ဟိုဟော့သီး အိုကော့ဝိုင်ထပ်လင်ဝေ ဆို ခိုင်ဒေ “အင်းထီးသီး ဝေးယူကံထီမု”ဏ်လှိုင်။ မိုလဝ်ဝေး သာဏ် ဆိုအိုယိုဝ် ဝုဂ်ထင်းဒေ ဆိုအင်းထိုင် ဆိုရဲ-မိုဝ် (မဲ)ယုဂ်လှိုင်။ အိုမှိုဝေးလင်ဒေ ဖြိုလိုလိုင်ဆိုခိုင်အိုဝ် မိုဝေးရဲ-တပ်ခေါဟ်ဒေဟ်ဏာ-လာ အိုခိုင်အိုခါ ဝုဂ် ထင်းယုဂ်လှိုင်။

ဟိုမှိုဝေး ဖြိုစေသေ့စာလယ်ဏ် ဟို မိုဝေးလင် အင်းယူဂ်ဝယ် အိုထိုင်အိုဏာလှိုင်။ ဟိုဆိုဒီးဆား ဟိုဘာ သာ၊ ဟိုထိုခါနဲ၊ ဟိုဒုဂ်ဒုဂ်၊ ဟိုတိုဝါနဲ၊ ဟိုဝုဂ်ထိုင် ဆိုင်ဆာ လုဂ်ဒေဟိုကုဆာ မိုအိုဝေး ယူ၊ယူ၊ဝါဝါ သိုဝ်၊ စေမိုဏောင် ဆိုယောဝ်-ထောဝ်-ခွါထောဝ်-သိုဝ် အိုဟော့ လိုယိုကံလိုပင်၊ ဟိုမှိုဝေးရဲ-တပ်ဏောင် တပ် ခေါဟ်လိုဟော့လှိုင်။

ဟိုမှိုဝေးရဲ-ထောဝ်-ဒုး ဟိုကုဆာ-ဒေဟိုလှိုင်။ အိုခေါဟ် ကျိုင် ဟော့ဝ်သီးမှိုဟ် အိုင်သီးမှိုဟ် လှိုင်။ ဟိုရဲ-ကောင်- အေဟော့ဏ် မိုကံလော-ကောင်-ဟို၊ မိုမိုဏောင်-ဟို၊ ပိုဒိုင်စေဟ် မိုကံလော-ဟို၊ ထိုင်ကပ်သော့သီး ဟိုလဝ်ဒေလှိုင်။ “ယိုဝ်လှိုင် အေတိုပွး ထင်ခိုင်ဒေ” အေဆိုင်မင်းယုဝ် စေဏ်သိုဝ်ခိုင် မိုဒုဂ် ဖြိုခိုင်ဏ် ယုဝ်လှိုင်အေးလှိုင်။

ဆိုဏင်ခိုင်ဒေဟ် ဟိုမှိုခိုင်ဏောင် ထိုဆာဟော့ လိုထိုဆာဟော့ဏ် ဟိုကံထင်းမှိုဟ်ယိုဝ် ဟိုလဝ်လင်သာ အိုမဂ် ဝေးဏင်ဟော့အေးလှိုင်၊ သိုင်းသး အိုမိခိုင်လင်သေ့သိုဝ်

ဟိုဏ် အိုထိုဆာဟော့လှိုင်။ စင်စိုဝ် ဖပ်-လိုရဲ-မိုဝ်ခိုင်ဝေးခါ သာပိုင်သာဏင်း သာပိုမားသာဆေဝ်-အိုဝ် စေဆာန် မိုအို ထင်းမှိုကုဒုးသိုဝ် စေဆိုရဲ-တပ် လိုတိုပွးဝေးသိုဝ် ကောင် လိုကံဆာ- ကောင်ဖုဟ်(ကိုဝ်တွင်)ထင်းဝေး မွဲခိုင်လှိုင်။

ကောင်လိကံဆာ-သီး မွဲအိုသေ့ကျိုင်ဏ် ထိုဟော့- ခါနဲ-ဟော့- ဒေဟ်ဒေဟ်အေးအေး (လဲကုင်လဲယူ)ဏ် မွဲဒေအေးလှိုင်။ မို-လင်အင်းယူ၊ သေ့ယာဏာ-ဟိုဂိုင်ဏောင်- အိုဆိုင်ခိုင်လှိုင်။ စင်စိုဝ် ယိုအိုသေ့ယာ၊ ယိုဆိုင်မင်းထင်၊ ယိုဒါသိုင် ဟုယိုဖုဟ်ထင်းအိုဏ် လိုဖိုဆိုင်ခိုင်မိုဝ်-သီး ဖိုင်ခေါဟ် အိုကော့သာစေတု(စေတနာ)ထိုထို ကောင် လင်ဖုဟ်ဝေး မွဲခိုင်လှိုင်။ ပပ်-ယောဝ်-ဝေး လိကံယိုဝ်ဟိုင် လိုခေါဟ်နုကံမိုဝ် ဆိုခိုင်ဆိုင်ထင်ဏာင်း လိုအိုထပ်- အေးအေးဝေးသီး အေအိုထပ်- ထင်အိုခေါဟ်တင်သီး ကောင်လိကံဆာ-သာမုကံလှိုင်။ ဝေးဏ်လယ်စိုဝ်ထင် ထင် အိုခေါဟ်တင်မိုဝ်ဏ် ဆိုခိုင် အိုခိုင်ပိုယုဝ်သယ် ဖုဟ် ခွိုက်လုဂ်ယုဂ်ဏ်လှိုင်။ အင်းထိုင်ဏောင်-အေသေ့ဏ် လိကံယိုဝ် ပိုထုကံခွိုက် ထင်ယိုဝ်သီး ကံမိခိုင်ယုဂ်ဆေဝ်- လှိုင်။

ဆိုဒီးဖေဟ်သီး မိုဝေးဏ် ဟိုလိုဟော့ဏ်ဏိုင် (လို ပွး) ဟော့- ဟိုယိုအင်း ဆိုခိုင်ဆိုင်လား ဆိုဟ်ဆိုယားသီးမ ဟိုလင်အင်းယူ၊ရဲ-ကောင်- လိုအိုဟော့ဒုဂ်လှိုင်။ အိုယိုဝ် ဝေးဆာဒ်ဒေ ဟိုအိုကျား၊ ဟိုဟိုင်းယုဝ်သီးမလိုကာ ဟိုဒုဂ် ထိုင်ဒုဂ်၊ ဟိုဆိုင် ထိုင်ဆိုင်၊ ဟိုဘာသာ ထိုင်ဘာသာ သီး မိုဟော့ မိုအော့၊ မိုယူ၊မိုဝါသိုဝ် ဟိုမှိုမိုဝ်အိုဝ် ဟိုမှိုရဲ-ကောင်- ဖြိုလိုဟော့ဏ် ကြိုဒ် ဟိုမှိုဝေးရဲ-တပ် အေထိုအေဆာဏ် အိုကော့အိုဒေဟ်ဝေ တိုယုဟော့- လှိုင်။

ဟိုဆိုရဲ-တပ် အေတိုပွးခွိုက်သာ ဏင်-စယ်ဏ် မို ယုင်းဏောင်-ဟို၊ မိုခေါင်-လုဂ်ဏောင်-ဟို၊ မိုပိုင်ပုဂ်ဏောင်- ဟို ထိုင်ဆိုင်ကျား၊ ထိုင်ကပ်သော့သီး ဟိုလဝ်ဒေလှိုင်။ “ယိုဝ်လှိုင် အေတိုပွး ထင်ခိုင်ဒေ” အေဆိုင်မင်းယုဝ် စေဏ်သိုဝ်ခိုင် မိုဒုဂ် ဖြိုခိုင်ဏ် ယုဝ်လှိုင်အေးလှိုင်။

ဆိုဏင်ခိုင်ဒေဟ် ဟိုမှိုခိုင်ဏောင် ထိုဆာဟော့ လိုထိုဆာဟော့ဏ် ဟိုကံထင်းမှိုဟ်ယိုဝ် ဟိုလဝ်လင်သာ အိုမဂ် ဝေးဏင်ဟော့အေးလှိုင်၊ သိုင်းသး အိုမိခိုင်လင်သေ့သိုဝ်

အိုယုဟာ-လင်သေ့ အိုဝေးသီး လင်သေ့ဝေဒုးဆေဝ်- လှိုင်။

ဟိုအိုဆိုင်လင်- လိုမှိုခိုင်ဟိုင်-ခိုင်ကော့ဝေး အိုခေါဟ် ကျိုင် ဖြိုအင်းဝေး အိုအိုဆိုင်ခိုင်၊ ဖြိုအိုဝေး ယူ၊ယူ၊ယူ၊ ဝါဝါ၊ ဖြိုမိုဝေး မုကံမုကံလာလာ၊ ဖြိုလေဝ်ထာဝ်ဝေး ဝှ် ဝှ်ယုဝ်ယုဝ်ခါ ဟိုဝေ အင်းကိုင် အိုကိုင်၊ မိုကိုင် စာင်းကိုင်၊ မုကံမိုဝ်မိုဝ်ယုင်းမိုဝ်မိုဝ်၊ မိုဝ်း ကုကံလိုဟော့ အင်းလိုဟော့၊ ကိုဏောင် ဏ်သီး အင်းဝေး ဝှ်ယုဝ်မိုဝ်မိုဝ် လိုဝှ်ယုဝ်မိုဝ်မိုဝ်၊ အင်းဝေးအိုဝေး လိုဖေပိုင်လိကံ၊ လိုလင် ဆိုင်ကံသာ ဝေးဆူဝေးဒုဂ် ဝေးဒုးလင်ထင်-လင် အိုထိုင်ခိုင် စပ်မိုဝ်ဏ် ဟိုမှိုဟ်သီး လိုဏ်ဏီ ကိုဏောင်- ဝေးဏင်နုဂ် ဟိုင်ဟိုင်သာသေ့ လောဘာ၊ ဒေါသ၊ မေဟာဏ် နိုင်ဆူတင်-(ရာထနာ)လာ-ဏင် လီပင်-(နိဗ္ဗာန်)သီး မိုဝုဂ်ဒေ လီပင်-(နိဗ္ဗာန်)ယုဝ်အေးလှိုင်။

စင်စိုဝ် ဖြိုလိုဟော့ ဟိုမှိုခိုင်ကံ ဟိုတပ်ခေါဟ်၊ ဟိုမှိုယူကံအိုခါ၊ ဟိုမှိုပိုင်ထာဝ်သာသေ့အို ဖပ်-စပ်မိုဝ် အိုဝေအိုကျားမေင်-စိင်၊ အိုဝေကုလိုကောင်ကာ၊ အိုဝေ ဆိုအိုထင်းအိုလင်၊ အိုဝေ အိုသုင်းသာ၊ အိုဝေ အိုကျိုင် အိုယာ အိုအေးအိုယု၊ အိုအိုအိုလဲဏ် ကြိုဒ်ဟိုမှို ဝေးအင်းယူ၊သေ့ဏောင်-ထ ဝယ်လှိုင်။ ဟိုအေသေ့ယာထ အိုမေင်-စိင် အိုဒီအိုထပ်မ ဟိုဒုဂ်ကံ ဟိုတပ်ခေါဟ်၊ ဟိုယူကံအိုခါ၊ ဟိုပိုင်ထာဝ်သာသေ့အို မိုသေ့လှိုင်။ လိုမှို ဝေး မိုကံထင်းကိုင် “သာမဲဖု-ထင် ဏယ်အင်းကိုဆိုင် ကိုဆိုင်ဏာဏာင်းဖု-ထင်”ဏ် ဝေးဒုးအေးလှိုင်။

ဝေးဆာဒ်ဒေ ဆိုရဲ-မိုဝ် ဆိုကိုင်မိင်ကိုင်မိင်ဒေ အိုဘေင်-ယိုဝ်ဒုဂ် စေ ၁၀၀၈ ဏင်း ထိုခါနဲ-ပိုင် ဆိုအင်းတင် အိုထိုင်ခိုင် ရဲ-တပ်သီးဝေ မေယာထုကံ လိုဝှ်ဏ် ၁၀၀၀ ဏင်း၊ လာနိုင်ဝေန်မိုဝ် ၃ သေ့လှိုင်။ ထင်ထာဝ် ဏ်ဗိုဝ်ထင်းခါဏ်ဒုဂ် ၁၀၀၁ ဏင်း၊ လာနိုင် ဝေန်မိုဝ် ၈ သေ့ခါဏ်လှိုင်။ စင်စိုဝ် လိုဏ်ဏီ-ယိုဝ်သီး အိုမှို ပိုဒ်လင် ဆိုရဲ-မိုဝ်ဆိုင်အိုဘေင်- အေကံထင်း စေကိုင်ဏင်း ဏင်းဆေဝ်-အိုဝ် အိုမိုဆိုင်အိုသာ လာ ၁၀ မိင်မိုဝ်လှိုင်။ ထင်လာ ၁၀ မိင်အိုထင်- မိုဝ်ယိုဝ် ဟိုမှိုရဲ-တပ်ဝေး ဟိုတပ်ခေါဟ်ဖြိုလယ်ဏ် ဟိုမှိုဝေး အင်းယူ၊သေ့ယာဏာ-ဟိုင်ထေ၊ ဟိုမှိုဝေးပါဒွာထ လှိုင်။

ဟိုမောင်-ဖာ-သီး လင်အင်းသင်းဆိုခိုင် “လင်လိုပိုင် ထင်ဏာင်းဏောင်- ထင်ယုာ-သို”ဏ် ဟိုသာဏင်းခွိုက် သေ့အေးလှိုင်။ ဏ်သိုဝ်ဆေဝ်- ဝေးရဲဝေးလိုပိုင်ဏ် ထင်ဏာင်းဏောင်-လာ ထင်ယုာ-သိုဏ် မိုဖေ့ဆွာ ဝေးသာလှိုင်။ ဆိုထင်ဏာင်း လိုအိုဝေးကျိုကျို ဆေဘတ်ဖး နိုင် ကျိုကျိုဏ် လုကံသိုထင်းဆိုအေးလှိုင်။ မိုလဝ်ဝေးသာ ဆိုလယ်ဏ် မာသာ ဖာထိုယာမိုဝေးလှိုင်။

အင်းယူ၊သေ့ယာဏောင်-ဝေးဏ် လိုဏ်ဏီ-ယိုဝ် ဆိုမိုထို-ရဲ-လင်သာဆာ- အိုဖေ့ဆိုင် (ပါတီ) အိုဝေ ဝုဂ်ကားလိုယာဆေဝ်-လှိုင်။ ထင်ဏ် ဖြိုပါတီပါဝေ လီ-ပါတီလှိုင်။ လေဆိုင်မိုရဲ- ဆိုဆာ- (ရဲ-ဝေးကံဆာ)ဏ် အိုဝေ အိုဟော့ ၇၈ သုဂ်ခွဲလှိုင်။ အိုဏ် သုဂ်ဖေဟ်သုဂ်လီ ဒေ ဆိုထင် ခါနဲ-ခွဲဆာ-သီး ပါဒွာအေးလှိုင်။ ထင် ဆိုထို-ရဲ-လင်သာ အိုဖေ့ဆိုင်မိုဝ်ဏ် အိုဒုင်း(ကိုရု) ဖာဒေဟ်အိုသိုဝ် အိုဒုင်း(ကိုရု)ဖေဟ်သီးအိုလှိုင်။ ဟိုမှိုဝေးရဲ-လုကံဆိုင်ဏ် မွဲဒေအေးလှိုင်။ ဟိုမှိုဝေးရဲ-ဏ် စေဟို အိုဒို၊ စေဟိုသာလင်ဆိုင်ကံ၊ စေဟိုဆိုင်လင် ဆိုင်ဏောင်သာအိုသိုဝ် မာခိုင်ဖေကံ၊ လင်စိုဝ်ဖေကံ၊ အင်းတင်ဖေကံ ကိုရုလှိုင်ဏ် ဟိုမှိုဝေးရဲ-မိုဝ် ဏောင်- လှိုင်။

“ယောဝ်-ဟိုမှိုလဲဏ် ယောဝ်-ကိုရု”ဆိုခိုင်ဏ် ဟိုမှိုဝေးပါဒွာလှိုင်။ ဝေးဏ်လယ်ဏ်စိုဝ် ဟိုယောဝ်-ကိုရု ဟိုဒုးကိုရု ဟိုဆူလင်မဲလာ-ဏင် ဟိုဆိုဒီးဆား ဟို ဘာသာ၊ ဟိုထိုခါနဲ၊ ဟိုဒုဂ်ဒုဂ်၊ ဟိုတိုဝါနဲ၊ လင်ခါဒ် ထုကံ ဟိုဆိုဟော့-မ လိုကံထင်းဆိုဏင်မိင်၊ လိုလုဂ် သိုထင်း ဆိုင်ဏင်မိင်၊ လိုထင်းမိုဝ်ထင်းဝေးဏ် မိုဏ် ယာ-ဏောင်-ဟို မိုမှိုဏောင်-ဟိုလှိုင်။ စင်စိုဝ် အိုခါဝုဂ် ထင်းယုဂ် စင်းလား-မေအေကော့ဟ် ဒိုဝ်လာ-ဏာ- အေဒေဟ်ဏ် မိုလဝ်ဝေးသာလှိုင်။ အာဏာဆာ-သီး ခါနဲ-ဏ် လိုဝေးဆာဒ်ဒေ ကွိုင်-ဝေးလာ-ဏင် ဒီမိုဝ်ကရေရီ ခါနဲ-ဏ် ဝေးဆာဒ်ဒေ သေ့ဂွိုင်-အိုခေါဟ်ကျိုင် ဖြိုဆိုဒ် ဂမိုင်သီး ရဲ-လာ-လိုအိုဏ်ဏ် ဟိုမဲလိုမိင် ကံထင်း ဝေးလာ ဆိုင်ဟိုင်-ဈာဏ် မိုလင်မာလုကံဝေးသာလှိုင်။

ဝင်ဘိုခံင်ဖာန် (ခွါထိုင်)

► တပုဂ်နာ (၁၉) မှ

ပြန်ညွှန်းပါရစေ
စည်းမျဉ်းဝု၊ ကြိယာကို ရှေ့ဆက် 'လံ' နောက် ဆက် 'ဘ' ကပ်ရင် အငြင်းကြိယာ (negative verb) ဖြစ်သွားတယ်။
- မွဲဘာနီနီ န လာဘာ လဲ။ Why do you not come? မင်းဘာကြောင့်မလာတာလဲ။
- ယမ်း လာဘာ။ I cannot say. ငါမပြောတတ်ဘူး။
- ဆန်းနီ ယန်း လာဘာ လီ။ I can't believe it. အဲဒါ ငါမယုံနိုင်ဘူး။

စည်းမျဉ်းဝု၊ သရီာနာမဝိသေသနတေ့နဲ့ သရီာ အပြည့် ပုဒ် တေ့အတွက် နမူနာ တေ့ဖြစ်တယ်။ ဆောင်းပါးအမှတ် ၅ ကို ပြန်ကြည့်စေချင်တယ်။ ထူးခြားတာတစ်ခုလောက်ကိုပဲ ကောက်နုတ်တင်ပြ လိုက်ပါတယ်။

စီ၊ (အပိုင်ဒေသများအတွက်)
- အလား၊စီ၊ Three places, သုံးနေရာ/ ဒေသ ဘွဲး (အထပ်အလွှာရှိသောအရာ)
- ဝေးစီလဲဘွဲး fout sheets of paper, စက္ကလေးရွက်
ဝု (လူ/ တိရစ္ဆာန်အစုအဝေး)
- ဆာအီ၊ကီ၊ကော့ an association, အသင်းအဖွဲ့, တစ်သင်း/ တစ်ဖွဲ့
ဝု (မြေကွက်များအတွက်)
- ဆံကော့ a field, လယ်တစ်ကွက်
ဖျီ၊ (အမည်များအတွက်)
- မုးလဲဖျီ၊ four names, နာမည်လေးခု
ထီ (အချိန်အပိုင်းအခြား)
- အထီလဲထီ four seasons, ဥတုလေးပါး

စည်းမျဉ်းဝု၊ လ သို့မဟုတ် က ဆိုတဲ့ သရီာနာမ ဝိသေသနတေ့အစား နှ ဆိုတဲ့ပုဒ်ကိုသုံးတဲ့အခါလည်း ရှိတယ်။
- လဲနဲဘဲ၊ စာအုပ်တစ်အုပ်
- ပလူနဲဘဲ၊ အကျီတထည့်
**အမှန်တော့ နှ ဟာ အမြဲတန်း စကုတ်သဘော မရပါဘူး။ အရေအတွက်တစ်ခုခုကို ဆိုလိုတာ ဖြစ်ပါတယ်။
ဥပမာ- ဂဲဘဲ၊ ဝဲဘဲ၊ ကီ၊နဲ၊နဲ၊နဲ၊ မုနဲ၊နဲ၊နဲ၊ လောကီ ဝယ်ခွဲပါလား။
နှ ကို မဟုတ်/ အငြင်းသဘောအတွက်လည်း သုံးပါတယ်။
ဥပမာ- နှဆံအု၊ not a little, နည်းနည်းဖျ (မဟုတ်/ မရှိ)
- နှကွာအု၊ နှဆီအု၊ never, ဘယ်ခါမျှ

ရလအတွက်ကတော့ ဒီလောက်ပါပဲ။ စာဖတ် သူတို့ဆီက ဝေဖန်ချက်၊ အကြံပြုချက်တွေကို ကြို ဆိုလျက်ပါ။
မန်းမီး
ကိုးကား
၁- <https://www.ethnologue.com/size-and-vitality>
၂- A Manual of the Pwo Karen Dialect, Charles Harry Duffin. 1913
၃- မြန်မာသဒ္ဒေဗေဒတိစာ၊ လီလီယပ် အမ်းစထ ရောင်းနှင့် ဦးဖေမောင်တင်။ ဘာသာပြန်သူ ဦးရွှေသွင် (မဟာဝိဇ္ဇာ-မြန်မာစာ)
၄- https://en.wikipedia.org/wiki/IPA_vowel_chart_with_audio

ဆုပေပ်ဆုထိုင် ဧကုန်ဆုပါ (၅)

ဝတ်ယဉ်သာအဲဆိုင်

လေလံလင်ထာင်ယဉ်ဆုခွာင်

အံကာလုင်- သဉ်ခွာင်ဟိုင် ကပ်-ဇာဏ်ဒီးသတ်တတ် အံသဉ်၊ ကိုင်းလီလုက် ကိုင်းသဉ်လင်းလယ် (၁၃၈၁ ကိုင်းလုက်ဟိုင် ၁၃၈၂ ကိုင်းထင်းထာင် အံသဉ်)၊ နိရေ ၂၀၂၀ ကိုင်း၊ ဖွံ့ကင်းသတ် ၂၇၅၉ ကိုင်း အံထင်ခိုင်ယိုင် ဇာဆာင်သာ ဆိုလင်-ဆိုညာ(နေရာဒေသ) ယောင် ညေ့ဖွံ့ ဆိုပိုင်ကြိုင် ဆိုလင်-လှိုဇး ဝေမိဇာဟုင်-သာသိုဉ် ဇးဆိုင်လင် ထာင်ယဉ်ဆုခွာင် သိုင်ခွာင်ဆေပ်လှိုဇး၊ ထင် ဝါနီ-ရပ် ခွာတ်ကာင်တိုပွင်လင် ဝေနီ-ယပ်ဆိက်ကျီ (ဝင်းခေပ်ဆိပ်ကြီး) တိုဝါနီ-ရိုင်ကိုအိုင် သုဂ်ဖျံ ညေ သုဂ်ယောင် လေပ်လင်ထာင်ယဉ်ဆုခွာင်ခါကို ပါဝေ ညေ ယိုလှိုဟုာဆေပ်လှိုဇး။

လှိုယာလှိုဇး(၂၀-၄-၂၀၂၀)

ဆိုဇာနီထင်း ကောဟုင် နိ-ယိုမိအင်းမေပ် ညိုလှို ညိုကွာင်ခေါတ်ကျိုင် ဖာနီစပ်မင်ယို၊ ညေအိုကုန်ညာသယ် ဟုယိုလင်ထင် ထင်ဟိုင်မေယုာကို နိုထုတ်လင်ကာ- အင်းဇာခိုင်ဆိုင် "ကြာအိုယာ"။ ဇာတ်ဇောဟ်မေပ်- လင်စိုဉ်မေတ်ထာင် "အိုလှို နိ-မိအင်းမေပ်"။ ထင်ကို သို ယာခိုင်ကုဇး ယိုယော့ဂ် လေပ်အင်းဟုာခွာင်ညး၊ ညိုကွာင် ခေါတ်ကျိုင်ကာ အိုဝေလင်မေပ်ယို "မိဇာလေပ်ညးစင် လင် ထာင်ယဉ် ဆို ညေသုဂ်ယောင်--- ကြိဇး မူလာ- ကြာ လေပ်ပုဆေပ်---"ဇာကိုသိုင်လှို။

ယိုလင်မေတ်ထာင် "အေမ္မာကိုသိုင် အိုခိုင် ဝိ-ကင်ထီး၊ မိုထာင်အင်းထာင်ထင်းသာ ကာင်ဝေယံ" ကိုလှိုကိုလာ ယိုထာင်ထုတ်ထင်းကောပ်-ထာင် ကောပ်စင်၊ လိုက်ခွာ်၊ မေ်ထာ်(မေ်ညို)၊ မေ်ထာ် ညေ သုဂ်လှိုစိုင်း ညှိုင်လင်ကောပ်-ထာင် ထင်ထုံးစိုင်းကို ညေအိုလေပ်ယော့ဂ်ထုတ်ထင်းကာလှို။ လှိုမိုင်ခိုင်း မိုအင်းမေပ် စုဂ်ထင်းထေမေပ် ဆူ-ညိုင်ထေ ညေယာအုဇး ထိုယုဂ်လာ-ကုဒ်သီး အင်းထာင်ခွာင်လှိုင်အေ။ ယောင်-ထာင်ထေမေပ်ခုံ၊ ချိုင်အေ။ မေပ်ထို-အိုထင်းဝေ ထင်ခုံ-ခေါတ်ညာကိုလှို။

လေပ်ထင် ထင်ဝေနီ-ယပ်ဆိက်ကျီ (ဝါနီ-ရပ်ညေ့ဂ် ညေဟ်) တိုဝါနီ-ရိုင်ကို ညးဇာတ်ဝါနီ ခေါတ်ကျိုင် ညေ သုဂ်ယောင်သယ် အင်းဟုလင်ဆို ကိုလှို။

လေပ်ထိုင်ထုတ်လင်စိ- ထင်ဟိုင်ခင်းအိုလှိုဟိုင် ဇး ဆာင်သာ ဆိုအင်းဆိုင်အိုင်သယ်လှိုဇး ယောင်-သုဂ်ကွယ် ဝေဆိုင်ကို ဟိုင်အိုကိုဆေပ်လှို။

သုဂ်ယောင် ညေသုဂ်ဖျံ အင်းဟိုင်အပ်ဟိုင် လေပ်ဗာ ကောပ်-ထာင်လင်- လှို ကောပ်ကိုင် (နိယာ-ကုင်-) သင်ခါ ဘာ-အိုင်ဆေပ်လှို။ ထင်ကို ဇာဆာင်သာ ဆိုသုဂ်ကွယ် လှိုဇး သုဂ်ယောင်သယ် ပပ်-ပျာလင်ဟိုင် ညေအိုဖွံ့လင် ဆိုသုဂ်ကွယ်လှို။ သုဂ်ဖျံခေါတ်သယ် လင်လင်စိ- ဆိုခွာင် ဟိုင် သုဂ်ယောင်ခေါတ်သယ် လင်လင်ထာင်ဆိုခွာင်ဆေပ်- လှို။

ဇာဆာင်သာ ယောင်ညေ့ဖွံ့ ဖိဇးမုပိုင်ကြိုင် (မူကွဲ) ဆိုလင်-သယ်လှိုဇး ယောင်သယ်အင်းကိုင် ထာင်ဆေပ်လှို။ ဖျံသယ်ခေပ်သီး ဇာဆာင်သာ ဆိုပိုင်ကြိုင်သယ်ယိုင် လှိုဟိုင်ကိုလေင် ဆိုအိုသာ ဝေခေါတ်ကို ယောင်မေတ်ပိုင် ကြိုင်ထာင်သာလှို။ မှာအိုဆင်းလင်စိုဉ်ဇာဆာင် ယောင်ပိုင် မှာအေလှို။ တိုဒ်ကိုလေင်ဆိုလင်-ဆိုညာ ညေ ဆိုဇာခါ

(လှိုခါမေတ်) မိုအိုမိုခိုင်ယိုင်သိုင်ကို ပိုင်ထာထာထာလှို။ စင်စိုဉ် ဇာဆာင်သာ ယောင်သယ်ဆိုအင်းကိုင် ဆိုမူလာ- သယ်ကိုအိုင် ထင်အိုခေပ်လှိုထိုင်လှိုဆိုင် လင်ဟိုင်ညေ့အေ ကို တင်ဆိုင်ခေပ်ထာင်ယောင်သယ် ဇာကိုသိုင်လှို။ ဆိုမူလာ လှိုကို ဆိုလင်-သယ်လှိုဇးယိုင် မှာအိုခိုင် ကိုလေင်ဖေတ် ဆာ-သယ် ဆိုလင်-စိဇာလှို၊ ဖွံ့ကိုဒ် ကိုလေင်ဖေတ်ဆာ-သယ် ပုင်ထာ ဗာကောပ်-ထ ဆိုဇာခါထာလှို။

ယောင်-ထာင် သုဂ်ယောင်ဆိုင်သုဂ် တိုဒ်ကိုလေင် အို ဆိုင်အိုထာင်စိုဉ် မိုအိုဆေပ် ကာင်ခွာ်ကာင်သာအိုဟုင်- ထင်ဆိုင်လာယာခွာင်ခိုင် ယိုင် သုဂ်ဖျံသယ် ညှိုင်အိုထာ- လှို။

စင်စိုဉ် အိုကင်းလင်ထာင်ယိုင်ဆိုင် လှိုကိုယိုင်ကို လှိုဆိုင်ပိုင်ကြိုင်သယ်ခေပ် လင်ဟိုင်လှိုဆိုင်ဇး လာ-ကုဒ်သီး ထင်စင်ဇး(မူကွဲ)ဆိုလင်- ဆိုကုင် ဆိုမူယိုင်ညေ့ဂ် (ဂိတ်

လှိုယာခါ ဖွံ့တိုဝါနီ ဖွံ့ဆိက်လင်-ကာလင်- ယုဂ်လင်- ယိုးလင်- ခေါတ်လင်မိုင်လ ယိုအိုအိုကို ဖွံ့ယိုင်-ဖွံ့ယိုင်ဆိုင်ဗာပီ လှို။ ယိုက်ယိုက် အင်းဆာဖေ့ခွိုက် ယောင် ကံထင်း ယောင်ဆိုင် ထင်လှိုအိုခါယိုင် အိုသာကိုယာ ယောင် ရပ်ပါ ကျောင်လှို။ ဆိုင်လှိုစိုင်းကိုသီး ဖွံ့သယ် ဇးပါညှာဆာဗာ လှို။

ကြာ)သယ်ခေပ်ကို ယောင်ညေ့ဖွံ့ မိုအိုကေ့ခိုင်ထာင်သုဂ် လှိုလှိုကို သာလင်ရိုလှိုဇး လင်ဟိုင်ပါဟိုင်-ပါခိုင်ညေ့ ဇးလှို။

လှိုခါလှိုဇး(၂၅-၄-၂၀၂၀)

၂၅-၄-၂၀၂၀ လှိုဇာကို လေပ်ထင် ထင်ဝေနီ-ယပ် ဆိက်ကျီ သာယာ-ဟိုင်းခိုင်ကို အပ် လဇာထို အင်းယို လင်ခွိုက်ဟုဂ်ခုံခိုင် လှိုဇာထိုင် ဇာလေပ်ထာထာလင်သာ လှိုယာလှိုဇာ လှိုယာလှို ခွာင်ခါအိုင်သိုင် ယောင်ညေ့ ဖွံ့ ဖိဇးဆိုင်ဆု ဆိုင်ပိုင်ကြိုင် မိုကံထင်းအိုဟုင်- မိုဇာယောင် ကောပ်- ဆိုင်ယောင် မိုဇာကောပ်-အိုထာဆာ-သယ်လှိုစိုင်း ကို ဇာလှိုင် အိုင်မိုင် ဗာကောပ်- အိုင်မိုင်အိုသင်းသယ်ဆေပ်- လှို။

ထင်ကိုဟိုင် လင်ထာင်ကိုထာင်ဆို လှိုမိုက်ဟိုင် သုဂ်ယောင်ညေ့ သုဂ်ဖျံ အင်းယိုင်ထာင်မေပ် ထင်သာယာ ဟိုင်းခိုင်ကို မှိုင်လှို။ ဆိုင်လှိုဇာကို ဇာဆာင်သာ ယောင် ညေ ဖွံ့ ဆိုဆိုင်ဆိုင်ဗာသယ် လင်ထာင်ဇာသိုင်အေလှို။ လင်ထာင်သာ လှိုယာခါအိုင် ဆိုင်ဆိုင်ဆိုင်ဆိုင်အိုင်သယ် ကိုလှို။

ခူ-ဂိုလာယာခိုင်ခိုင်ယိုင် ယောင်ညေ့ဖွံ့ ဇးခိုင်ခိုင် ဇာခါလောတ်သာအိုသိုင် ဇးခွာင်ခွာင်ကိုသုဂ် ယောင်ညေ့ဖွံ့ ဖိဇးဆိုင်ထာင်ဇး ပါထီပါသိုင်ထာင် လောတ်သာထာ-

ခါခိုင်ထာင် သုဂ်ယိုင်သီး အိုဆေပ်လှို။ ဆိုင်ကံထင်းသာ လှိုယာခါ ဆိုင်ဆိုင်သာ သယ်လှိုဇး လင်ထာင်ကိုထာင်သီးဝေ ကို-ကို အိုင်အိုင်လှို။

ထင်ကို ယိုင်ဆိုင်ဇာ ယိုဟိုင်ဇး အိုခေါတ်အိုကာ- သယ် လင်ထာင်ဆိုင်ဇာသိုင် ဗာညေ့ယိုင်သာ လှိုခိုင်ဆေပ်- လှို။ လှိုယိုင်သာခိုင်ကို လင်ထာင်ဆိုင် ကို-ခိုင်ခိုင်လောတ်သာ လာ-ကုဒ်သီး မှာထီသိုင်ဟိုင်မုဇာအေကို ထိုယာဇာလှို။ ဇးလင်စိုဉ် ဆိုင်လှိုယောင်သီးယိုင် ဝါခိုင်ခိုင်ထိုင်ထိုင်။ သုဂ် ရှင်ထိုင်၊ ဗာနီဗာကာထိုင် အိုခွာင်ခွာင်ယိုင်ကို ညေ့ယာဝေ ဟိုင်ဟိုင်ဇာလှို။

လှိုခါလှိုဇး(၃၀-၄-၂၀၂၀)

သုဂ်ယောင်ညေ့သုဂ်ဖျံ လင်ထာင်ယိုင်ခွိုက်ဆိုင် ကို ခွာင်(ကိုကို)ဟိုင် လှိုခါခိုင်ထုတ်လှိုဇာကို မို လင်ယိုင်ထာင် ကိုသယ်လင်ကို ကိုခေပ်ကိုဇာ(ကိုခွာ်ကိုဇာ) ဆိုင်မိုင်ထထယ် ဝိလှို။ အိုယိုင်လှိုခွာင်ကို မှာဝေညေ့ လှိုခေပ်ညေ့ခိုင် မိုအင်း ယာဟုက်လောတ်သာ ဆိုင်လင်-ဆိုညာထိုဆာလှို။ မိုအင်း ယာဟုက် ပိုင်ကြိုင်သီးဝေလှို။ စင်စိုဉ် ဆိုင်လှိုဇာကို လှိုမို လေပ်ခါ ယိုင်မေတ်ထုတ် လှိုအိုခေပ်ခိုင်လှိုထီးဆေပ်လှို။ လှို ယိုင်သာခိုင်ကို "မိုလေပ်အိုကင်းလင်ထာင်ယိုင်ဆိုင် ညေ သုဂ်ယောင်လှိုဇာယိုင် ဆိုင်ကော့ဟုယ် မိုအိုကြိုင် မိုင်မိုင် ဟုး ညေ့ယာအေ"။ လှိုသာအိုထင်း ဇာကိုဟိုင် မိုလေပ် ဆိုင် အိုဟုင်- ယော့ဂ်အင်းထာင်ထင်းသာ ညှိုင်လင်ကောပ်- ထာင် စုဇာမိုင်ဇာလင် ညေဆိုင်ကင် အိုခိုင်သိုင်သယ်လှို။ ဆိုင်လှိုဇာကို မှာဝေညေ့ ခေါင်လာအာလာ (၃၀-၄-၂၀၂၀) သိုင်လှို။

ယိုဆိုင်ကင်အိုခိုင်ဆိုင် ထင်ဟိုင်ဇးမေယုာကိုထာ- အိုလှိုခွိုက် ညှိုင်ခိုင်ရေပ်ကိုင်ခေါတ်ကျိုင် ဗာနီစပ်မေပ်ယို ညေအိုကုန်ညာသယ် ထင်လင်လှို။ ထင်ကို ယိုယော့ဂ်ထုတ် ထင်းကောပ်-ထာင်ကာ (လာင်ကောပ်-ထာင်သောဟ်) ညေ အိုလေပ်ခေပ်-ယပ်ဆိက် ကျီ-အိုင်လှို။

အိုဇာ-ထုက် သုဂ်ဖျံခေါတ်အိုကာ-သယ် လင် လင်စိ-ဆိုညာင်ဟိုင် သုဂ်ယောင်ဆိုင်ခေါတ်အိုကာ-သယ် လင်လင်ထာင်ဆေပ်လှို။ သုဂ်ဖျံခေါတ်မုဇာအို ဟိုင်၊ သုဂ်ယောင်ခေါတ်မုဇာအိုဟိုင် ယိုအိုသီး လင်လင်ခွာင်လင် သယ်လှိုစိုင်းကို အေဇာအင်းကင် ခိုင်ဇာမောပ်-ဗာနီစိုဉ် ဇးသာဆိုင်ယူ။ ဆိုင်ခါထာလှို။ ဆိုင်ညှိုင်ဆိုင်ယာကို ဇာသာသီးဝေ ကင်ယာအေလှို။ လာ-ကုဒ်သီး ဇာဆာင်သာဆိုင်လှိုင်ဆိုင်ယာကို ကိုမိုဇာသာ ယိုင်ဇးသာ။ ကိုမိုဇာကောပ်- ယိုင်ဇာကောပ်-ထာ- လှို။ အင်းကိုင်လောတ်သာ ဆိုင်လင်-ဆိုညာလှို။ သုဂ်ယောင် သယ် အင်းကိုင်ဆိုင်လင်-လှိုစိုင်းယိုင် အိုဝေဖွံ့ခေပ်ဇာဗာ တိုဒ်ကိုလေင်ခွာင်ခိုင် အိုခေါတ်ကျိုင် ဆိုင်ခေပ်လှိုင်အိုညာဇး ဇာလှိုင်သိုင် လင်ဟိုင်လင်ကံ ညေ့ဆိုင်အေလှို။

စင်စိုဉ် လင်ထာင်ယိုင်သာ ပါဟိုင်-ကောပ်-သာဝေ ဇာအိုထာလှိုယာခါအိုင်သိုင်လှို။ အိုလှိုသုဂ် ဖွံ့ဆိုင်လင်- ယောင်တိုဝါနီ-သယ်လှိုဇး ယောင်ညေ့ဖွံ့ မိုပိုင်ကြိုင် မှိုင်မို ဆေပ်လှို။

အိုကင်းလင်ထာင်ယိုင်ဆိုင် ထင်ကိုသယ်ဟိုင် ဆိုင်ပိုင် ကြိုင်ကုန်ညာကို ကာ-လှိုခေါတ်၊ သုဂ်ထာ(ဝါ) သုဂ်ထာ ခေါတ် ညေ အိုကုန်ညာဆိုင်ယာ ညေ သုဂ်ထာခေါတ် ညေ အိုကုန်ညာလှိုဇာကို ကာ-လှိုခေါတ် လေပ်ဝေ လှိုလှာ ခွာ တိုဝါနီ-အိုင်လှို။ လှာကုတ်ဝါနီ-ယိုင် မှာကောနီအိုင် သုဂ်ခေါတ်ညှိုင် ဗာနီကျိုင်ဇာဗာတိုဝါနီ-လှို။ ထင် ထင်လှာခွာ တိုဝါနီ-ကိုသုဂ် တိုဝါနီ-သာယာ-သယ် အင်းဟု ဆိုင်လင် တိုဒ်ကိုလေင်ဖေတ်ဗာ-ဟိုင် ဟိုင်ဗာလှို။ တိုဝါနီ- ဇာဗာသာ-သယ် ဗာသို အင်းကာထာင် ထောတ်လှိုညာပိုင် အင်းမိုင်ညှိုင်အင်းဝေ တိုဒ်ကိုလေင်ဖေတ်ဗာ-သာ-သယ် ဟိုင်ဟိုင်လှို။ လှိုအိုဟုယိုင်ထာင်ထာင်ခါဇး ဇာလှိုင်ယုညှိုင် ညေ ထောတ်ယးအိုင်သိုင် ၅ ဇာ-စိုဉ်လှို။

ဟုယိုင်ထာင်ထင်ထာင် ထင်ဝါနီ-ယပ်ဆိက်ကျီ အို စိုဆိုင် စုဂ်ထင်းဟိုင်ထီ-တိုဝါနီ ယုာ(ဝါ)-ပြိုင်ခိုင်ကို ညေကာ-ကိုထဆေပ်လှို။ ဆိုင်ကုဒ်ခိုင် ယုာ-ပြိုင်ခိုင် ဆိုင်ယပ်ခါ ကာ-လေပ်လင်-လင်ထာဇး ဟိုင်ခေါတ်ဇး တင်း ဟိုင်ခေါတ်လင်အင်း ဆိုင်ခိုင်လင်ယုဂ် ဇိက်ပါခိုင် ကာ-ကျိုင်ကောပ်-လှိုင်အေလှို။ ကိုညာသယ် စာင်းလင်ဆေပ် ကာ- ညှိုင်လေပ်မေယုာထီးထီး ညှိုင်ဆိုင်ထီးထီး ယိုင် ယိုင်ကံ ကာ-ဇာဝင် ထင်းသာအေလှို။

လှိုယိုင်မိုဇာင်းလင်ဟိုင်ခါ မေတ်ထုတ်ကို မှာကော- ကိုထယိုင်ကာလှိုင်ဗာသာ။ ထင်ကိုမူ ယိုင်သာယူလင်သာ ဆေပ်လှို။

ဖွံ့ယုာ-လင်ထာင် သုဂ်ယောင်ညေ့

လေပ်လင်ထာင်ဆိုင် ညေသုဂ်ယောင် သိုင်ခွာင် (သိုင် ကို)ဟိုင် ဟုယိုင်ထာင်ထိုင်ထာ သုယိုင်ယုယိုင် ယုယိုင် ယုယိုင် --- ဟိုင်ထိုင်ထာ ဖွံ့ယုာ-ဆိုညာင်သယ် ကိုလှို။ ဖွံ့ယုာ-သယ်လှိုသာ လင်ထာင်ထာင် သုဂ်ယောင်ယိုင် ညှိုင်ဆာဗာလှို။ မှာညာလှိုင်အိုဟိုင် လှိုခိုင်ကိုမုဇာအေ။ မှာတိုဝါနီ-ဇာဗာသာ-သယ် ဇာသာမဲကို လင်သီးဝေ လှိုင်အိုင်ထာလှို။

တိုဒ်ခွိုက် ခိုရေ ၁၉၅၂ ကိုင်းသယ်ခါညေ့အိုင် ထိုဝါနီ-ရပ်၊ ခိုင်စင်စင်ထုင်းခွာင်ခိုင်ယိုင် တိုဝါနီ-ဇာဗာ သာသယ် မှီဟိုင်ခိုင် မိက်ဇာင်းအေလှို။ ဇာသာမဲ သုဂ် ယောင်၊ ဇာသာမဲ ထိုမူဇာဗာလှို။ ဆိုင်အိုခါကို သုဂ်ယောင် မှာအိုဇာဟိုင် ထိုမူ မှာအိုဇာဗာ မာညှိုင် တိုဝါနီ-ဇာဗာသာ တိုယုာလှို။ စင်စင်ထုင်း၊ ခိုင်၊ ညှိုင်၊ တိုထင်ကာင် တိုဝါနီ-လှိုဇးကို တိုဝါနီ-ဇာဗာသာ- အိုမူအိုင်(မူကင်) သယ် သုဂ်ယောင်ဖိဇးဆိုင်ဇး အိုအေကိုလှို။ အေဇး ကိုဂ်ပုထာင်းအိုင်သီး ကိုဂ်ဇာအိုင်သာလှို။ လာ-ကုဒ် ခိုင် ကိုတင်အိုဇာဗာအိုင်လှို သယ်သာလှိုမုကံဇး မိုကား သာဇာခိုင်ကို ကောပ်ပုအိုင်ခိုင်လှိုင်အေလှို။

ဆိုမုဂ်လှိုင်ကို အိုခါယိုင်လှိုင်ခိုင်အိုင် သုဂ်ယောင် ဖိဇးဆိုင်ထာ ဖွံ့မူသယ်လှိုင်ခိုင်ကို ယုထာထင်းသိုခွိုက်သီး အိုလှိုကင်၊ အိုင်သီး အိုင်လှိုင်ဆေပ်လှို။ အိုင်လှိုင်ခိုင်ကို ညှိုင် အိုယုကုယုာ-ထင်း ကိုထင်းမိုသယ်လှိုင်ယုဂ်လှို။ အိုင်သီးဝေ ယုာ-ထင်းလှိုင်ခွာင် လှိုင်သင်းမူကင်ခါ ဇာတင်ကင်ညးဆိုင်ညေ့ ဆိုင်အိုင်သယ်ကိုအိုင် လှိုင်သင်းကို ထာင်သီးဝေ ခိုင်ခိုင်ကင်းယိုင်လှို။

--- လှိုယာအိုညာ ---

ဝတ်ယဉ်သာအဲဆိုင်

ကညီဒီကလောင်ဂါလး (KNDO) ဘဉ်မနုၤအယိ တၢ်ဘဉ်ဒုးအိဉ်ထီဉ်အီၤလဲဉ်

တံနီ (သဝီတါ)

ကွၢ်ဆူလဲဉ်ကဘျဲဟး (၄) ▶▶

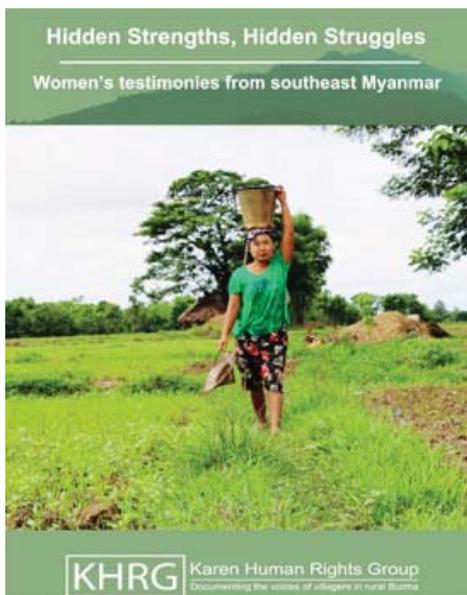
ယိဉ်လိာ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုာ်ကရၢ်ဒီးန့ၢ်ဘဉ် (၂၀၂၀) နံနံ Equator တၢ်လၢကတီၤခိဉ်ဖး

လိယု ၁၆ သီ, ၂၀၂၀ နံနံ, စးအံဉ်ဆူ တၢ်တြီဆာ ကဟုကယာ် ခိဉ် ဃာန့ဆၢဒီး တၢ်မုာ်အကလုာ် ကလုာ် ကအိဉ်ကအိဉ်ယၢအဂီၢ် ဘိမုာ်စးခိဉ်ကရၢတၢ် ဂုၤထီဉ်ပသီ ထီဉ်တၢ်ရဲဉ်တၢ်ကျဲး(UNDP) အံၤ ဟ့ၣ်လၢကတီၤ ယိဉ်လိာ်တၢ်မုာ် တၢ်ခုာ်ကရၢလၢ ၂၀၂၀ နံနံ အံဉ် ကွၢ်ထၢဉ်(Equator)ခိဉ်ဖး အဂီၢ်န့ၣ်

ဖဲမဟါအန့ၤ ယိဉ်လိာ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုာ် ကရၢ် ထုးထီဉ်ဘိးဘဉ်ဂုၤလိာ်ခိဉ် န့ၣ်လိာ် ကလုာ်ခုာ် ပုၤထူလံၤဖိတဖဉ် ခိဉ်ဃာန့ဆၢ ဒီးတၢ်ရဲဉ်သဲကတီၤ ဟးယာ်တၢ်မုာ်အကလုာ်ကလုာ်အဖိ ခိဉ်, တနံနံအံၤ အဂီၢ် ၁၁ ဘျီတဘျီ တၢ်ပာ်ပနီဉ်ဟ့ၣ်လၢကတီၤ အံဉ်ကွၢ်

ကွၢ်ဆူလဲဉ်ကဘျဲဟး (၄) ▶▶

တၢ်မၤကမုာ်မုာ်ခွါသ့ၣ်ထံးတၢ်စုဆူဉ်ခိဉ်တကး လၢကလုာ်ခုာ်တဖဉ်အဖိခိဉ် တၢ်ကတံၤအဂ့ၢ်အဂီၢ် KHRG ယုထီဉ်

Hidden Strengths, Hidden Struggles
Women's testimonies from southeast Myanmar

KHRG Karen Human Rights Group
Documenting the voices of villagers in rural Burma

လိယု ၂၂ သီ, ၂၀၂၀ နံနံ, စးအံဉ်ဆူ တဖဉ်အဖိခိဉ်န့ၣ် ထံကီၢ်ပခိဉ်ဒီး သုး မုာ်ခိဉ်အံၤ ကကုၤယိထံးမၤပျါထီဉ် သဲသဲမိးဒီးဟံအဂ့ၢ်အဂီၢ် ဖဲလိယု ၁၉ သီအန့ၤ လၢအလီၤဘဉ်ဝဲ ကွၢ်ဆူလဲဉ်ကဘျဲဟး (၄) ▶▶

မိဉ်ကီၢ်ခဲဉ်အပူၤကညီကလောင်လၢအခိဉ်ဂီၤတအိဉ်ဘဉ်ကအိဉ်ဝဲ၅၀,၀၀၀ ဘျီဉ်

လိယု ၁၂ သီ, ၂၀၂၀ နံနံ, နါဗုဖျိဉ် မိဉ်ကီၢ်ခဲဉ် ကီၢ်ခဲဉ်ဒီတဘျီအပူၤ ကညီကလောင်ခုာ်လၢအခိဉ်ဂီၤ (မုာ်ပုၤတင်) တအိဉ်ဘဉ်တဖဉ်န့ၣ် ကအိဉ်ဝဲဒုာ်တုၤလၢ (၅၀,၀၀၀ က) ဘျီဉ်အဂီၢ်န့ၣ် မိဉ်ကီၢ်ခဲဉ် ကညီကလောင်ခုာ် ကလုာ်ဂုၢ်ဂီၤတအိဉ် ဖိအိဉ် မ့ၣ်ခဲၤ စးဘဉ်ခုာ်အံးခိဉ်လိာ် မိဉ်ကီၢ်ခဲဉ်အပူၤ သဝီကရၢ် လၢအါခုာ်တက့ၢ် ကညီကလောင်အိဉ် ဝဲဒုာ်န့ၣ် အိဉ်ဝဲ ၂၇၀ ဘျီဉ်ဒီး ဒုသဝီ ကရၢ် သဝီသးပုၤတနီၤ ဟံတီဉ်ပျါ ထီဝဲပုၤလၢအခိဉ်ဂီၤတအိဉ်ဘဉ် ကွၢ်ဆူလဲဉ်ကဘျဲဟး (၄) ▶▶

ချာလွင်ထွက်ကီရုဂ်တၢ်တြိဆာ Covid-19 တၢ်သမံသမိးအလီၢ်တၢ်ဘၣ်တၢ်မၤဟးဂီၤ

လိယုာ် ၄ သီ, ၂၀၂၀ နံၣ်, န့ၣ်အံးစံၣ်
KNU-ကညီဒီကလုာ်စာဖျိာ်က
ရၢ တၢ်ဟံၣ်ကစီပိ ချာလွင်ထွက်
ကီရုဂ်(သုးကု ၃) ဦးထံးကီၢ်ဆၣ်
ချး-ဦးထံး ကျဲ ကံတံာ်, KNU တၢ်

တြိဆာ Covid-19 တၢ်သမံသမိး
အလီၢ်တၢ်ဘၣ်တၢ်မၤဟးဂီၤ
အံၤ ဝဲလိယုာ် ၂ သီအနံၤန့ၣ် ဘၣ်
တၢ်ဟံၣ်မၤဟးဂီၤအဂီၢ်န့ၣ် သ့ၣ်ညါ
ဘၣ်လၢ KNU ချာလွင်ထွက်ကီရုဂ်

ပုၤဘၣ်မုာ်ဘၣ်ဒါတဖၣ်အ အိၣ်လီၤ.
တၢ်တြိဆာဆိတၢ်ဆါ တၢ်သမံ
သမိးအလီၢ်အံၤ ဝဲ Covid-19 အက
တီၢ် ပုၤဟးထီၣ်န့ၣ်လီၤလၢ ကစီပိ
တၢ် လီၢ်တဖၣ် ဒ်သိးတၢ်ကသမံသ

မိးဝဲကသုအဂီၢ် လီၢ်ကစီပိအပူၤတၢ်
တြိဆာတၢ်ဆါကမံးတံာ်အံၤ ဝဲလိ
ယုာ် ၂ သီအနံၤ ဂီၤဆိဆါကတီၢ်
စးထီၣ်သ့ၣ်ထီၣ်ဝဲဒၣ်ဝဲအလီၢ်ခဲ
ဝဲမုာ်ပၤလီၤအဆါကတီၢ် ဘၣ်တၢ်
မၤဟးဂီၤဝဲဒၣ် န့ၣ်လီၤအဂီၢ်န့ၣ် KNU
ချာလွင်ထွက်ကီရုဂ် တၢ်တြိဆာ
Covid-19 တၢ်ဆါကမံးတံာ် တၢ်
ဆဲးကျိးမုာ်ဒါဒိၣ် ပဒိၣ်စီၤကျဲၤမုာ်ထူ
စံးဝဲဒၣ်လီၤ.
“အဝဲသ့ၣ် တံဝဲဒ်လဲၣ်န့ၣ် တၢ်
န့ၣ်လီၤတအိၣ်ဘၣ်, ပဝဲသ့ၣ်တဖၣ်
စုာ်ကီၢ် လၢတၢ်တြိဆာတၢ်ဆါအဂီၢ်
ပဝဲလၢ ကဘၣ်မၤတုၤအကံထီၣ်န့ၣ်
လိၣ်ဝဲလီၤ. အဒိၣ်ထံးန့ၣ် မၤပလဲၤ
မၤလၢကျဲၤပုၤလီၤ မုာ်လဲၤမၤဖဲန့ၣ်န့ၣ်
ပကလဲၤမၤစာၤသ့ၣ်လီၤန့ၣ် တံဝဲလီၤ.
ကဘၣ်လဲၤမၤလၢပုၤကျဲၤန့ၣ် တဘၣ်
ဂီၢ်ဘၣ်ဒါဘၣ်. ပကတုၤထီၣ်တၢ်န့ၣ်
တၢ်သမံသမိးအလီၢ်တၢ် ဖျါန့ၣ်လီၤ.
ဝဲမုာ်ထူၣ် ၁၁ န့ၣ်န့ၣ် အဆါကတီၢ်န့ၣ်
ပသ့ၣ်ထီၣ်ဝဲတၢ်သမံသမိးအလီၢ်
အံၤဝဲလီၤ. ဝဲပကအိၣ်မုာ်အ ဆါ

ကတီၢ် မုာ်ယုာ်လီၤ ၂ န့ၣ်ရံၣ် အခါ
ပယီၤသုးတပယာ်မၤဟးဂီၤဝဲပတၢ်
သမံသမိးအလီၢ်အံၤလီၤ” အဂီၢ်န့ၣ်
စံးဘၣ်ခွဲၣ်အံးစံၣ်လီၤ.
KNU တၢ်တြိဆာ Covid-19
တၢ်သမံသမိးအလီၢ်လၢတၢ်စးထီၣ်
တုဝဲသီသီအံၤ တံဝဲလၢတၢ်ဖိခိၣ်တၢ်
န့ၣ်လီၤတအိၣ်ဘၣ်ဒီး လီၢ်ကစီပိအပူၤ
ပယီၤသုး (ခမၣ်-၂၀) သုးရံၣ်
သုးရံၣ်ခိၣ် ၁၈ ယုာ်ဒီးအပူၤ ၅
လဲၤဒီးမၤဟးဂီၤဝဲဒၣ်အဂီၢ်န့ၣ် KNU
ချာလွင်ထွက်ကီရုဂ် ပုၤဘၣ်မုာ်ဘၣ်
ဒါတဖၣ် စံးဝဲန့ၣ်လီၤ.
လၢန့ၣ်အံးစံၣ်ညါ တၢ်သမံသမိး
အလီၢ်အံၤ လၢအအိၣ်ပတၢ်အလီၢ်ဘၣ်
တၢ်သုးကုၤဒီး တကီၢ်ခါဘၣ်ယး
ဒီး တၢ်ကံ ထီၣ်သးတၢ်ဂုၤတၢ်ကျိး
အံၤန့ၣ် ပတီၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလၢ KNU
လီၢ်ဘၣ်သးဒီး ကီၢ်သုလုၤဆုၣ်ချ
မၤစာၤဝဲကျိး -KDHW အအိၣ်လဲ
အဂီၢ်န့ၣ် ပဒိၣ်စီၤကျဲၤမုာ်ထူ စံးပုၤဝဲ
န့ၣ်လီၤ.
KNU သုးကု(၃) ချာလွင်ထွက်

ကီၢ်ရုဂ်ပုၤ ပညိၣ်ဝဲလၢ လီၢ်ကစီပိ
အပူၤပုၤဟးထီၣ်န့ၣ်လီၤတဖၣ် ဒ်သိး
တၢ်ကသမံသမိးအဝဲသ့ၣ်ကသုအ
ဂီၢ်ဒီး တၢ်တြိဆာ Covid-19
တၢ်ဆါကန့ၣ်အဂီၢ် ပတၢ်လီၤသ့ဝဲ
တၢ်သမံသမိးတၢ်ဆါအလီၢ်ခဲလၢာ်
၁၄ ဖျါန့ၣ်လီၤ. တၢ်သမံသမိးအ
လီၢ်ခဲအံၤတဖျါန့ၣ်လၢ KNU ချာ
လွင်ထွက်ကီရုဂ်အပူၤ မုာ်တၢ်သမံသ
မိးအလီၢ်လၢ ဘၣ်တၢ် မၤဟးဂီၤအီၤ
အဆိကတၢ်တဖျါန့ၣ်လီၤ.
ဒ်န့ၣ်အသိး ဝဲမုာ်ပုၤကွဲၣ်လိမုာ်
န့ၣ် ခိဖျါလၢပယီၤသုးဟ့ၣ်တၢ်ဆိ
သနးအယီၤ KNU ဒုသထွက်ကီၢ်ရုဂ်
အပူၤ KNU အံးထီၣ်ယာ်ဝဲ Covid-
19 တၢ်သမံသမိးအလီၢ် ၃ ခါ
ဘၣ်တၢ်မၤဟးဂီၤကွဲၣ်ဝဲ အသိး,
လၢမုာ်တြိဆာကီရုဂ်အပူၤ KNU တၢ်
သမံသမိးအလီၢ်တနီၤစုာ်ကီၢ် ပယီၤ
သုးဒွဲၣ်အူမၤဟးဂီၤအိၣ်ဝဲအဂီၢ်န့ၣ်
KNU ပုၤဘၣ်မုာ်ဘၣ်ဒါတဖၣ် ထုးထီၣ်
ပတၢ်ဖျါဒီးစံးဝဲန့ၣ်လီၤ.

တသ့ဝဲအသ့ကဟးဆွဲးတၢ်ဘၣ်သဂၢ်ဒးလိာ်သးအဂီၢ်ထုးထီၣ်ပတၢ်ကလုာ်အဂီၢ် KNLA သုးရံၣ်မဲဒိၣ်ကျဲၤစံးဝဲ

လိယုာ် ၉ သီ, ၂၀၂၀ နံၣ်, စးအိၣ်ဆူ
ပယီၤသုးမုာ်တဟးတလၢဝဲ
တၢ်ပတၢ်ပနီၣ်တၢ်လီၢ်ဘၣ်န့ၣ်
တသ့ဝဲအသ့ကဟးဆွဲးဘၣ် တၢ်ဘၣ်
သဂၢ်ဒးလိာ်အသး တဖျါအဂီၢ်
ထုးထီၣ်ယာ်ဝဲတၢ်န့ၣ်လီၤလၢသုး
ကျဲၤလဲၤအဂီၢ် KNU-ကညီဒီကလုာ်
စာဖျိာ်ကရၢ ကညီဒီကလုာ်တၢ်ထွာ်
ဖျါဒီးမုာ်ဒိၣ် -KNLA သုးရံၣ်မဲဒိၣ်
ကျဲၤ သုးရံၣ်ကျဲၤဒိၣ်စီၤစီၤကျဲၤန့ၣ်
စံးဝဲလီၤ.
တကီၢ်ခါ KNU ဟံၣ်ကစီပိတၢ်
လီၢ်တဖၣ်အပူၤ ပယီၤသုးစုာ်စုာ်
တၢ်ပတၢ်ပနီၣ်တၢ်လီၢ်ဘၣ်န့ၣ်
သုးရံၣ်မဲဒိၣ်ကျဲၤအဂီၢ်န့ၣ် KNLA
သုးကရၢတဖၣ်အဘၣ်စာၤဟံၣ်ထီၣ်
ဝဲတၢ်ဂုၤလၢ လဲၤတလၢဝဲတၢ်လီၢ်
လၢတၢ်ပတၢ်ပနီၣ်တၢ်လီၢ်ဘၣ်န့ၣ်
သ့ၣ်ညါဘၣ်လၢလီၢ်ကစီပိ
လိာ်သးတဖၣ် ဒီဖျါလၢဟံၣ်ထီၣ်
သးအါထီၣ်ဝဲအယီၤ ဘၣ်တၢ်ထုးထီၣ်
ဝဲတၢ်န့ၣ်လီၤအံၤအံၤလီၤ အဂီၢ်န့ၣ်
သုးရံၣ်ကျဲၤဒိၣ်စီၤစီၤကျဲၤန့ၣ်
စံးဝဲ
ဒ်အံၤလီၤ.
အဝဲစံးဝဲလၢ “အဝဲအံၤ ပဝဲပ

ပုၤတဖၣ်န့ၣ် ပန့ၣ်လီၤဟံၣ်ဝဲလဲလီၤ
ကဘၣ်အိၣ်လၢပကစီပိတၢ်လီၢ်ဒီး
မုာ်မုာ်လၢလဲၤတလၢဟံၣ်ကစီပိတၢ်
ပနီၣ်ဘၣ်န့ၣ် တဘၣ်မုာ်တံးဘၣ်ဒီး
မုာ်ဟံၣ်ထီၣ်သးလၢလဲၤတလၢဟံၣ်
ကစီပိတၢ်လီၢ်ဒီးန့ၣ် ကဘၣ်ဟံးအဂီၢ်
ဒီးမုာ်ထီၣ်ဖိၣ်ထီၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ
အဝဲအံၤယဆိကမိၣ်ဒု နီၣ်တန့ၣ်န့ၣ်
ကဘၣ်ဂီၢ်ဘၣ်ဒါဝဲဒၣ်လီၤ” အဂီၢ်န့ၣ်
စံးဘၣ် ခုၣ်အံးစံၣ် ဝဲလိယုာ် ၈
သီအနံၤလီၤ.
စးထီၣ်လၢအပူၤကွဲၣ်လိတဖၣ်
တုၤလၢလိယုာ်ထီၣ်သီန့ၣ် KNU စု
ခုၣ်စုာ်အမိလၢသုးတဖၣ်ဒီး ပယီၤ
သုး တဖၣ်အဘၣ်စာၤ တၢ်ဘၣ်သ
ဂၢ်ဒးလိာ်သးတဖၣ် ဟံၣ်ကစီပိထီၣ်
ကဒါကျဲၤညီန့ၣ်အသိးန့ၣ်, ခုၣ်
အံးစံၣ် -ကညီတၢ်ကစီပိလီၤဒိၣ်
သ့ၣ် ဆဲးကျိးသံကွဲၣ်ဝဲဒၣ်အမိခိၣ်
သုးရံၣ်ကျဲၤဒိၣ်စီၤစီၤကျဲၤန့ၣ်
ကဒါကျဲၤဒ်ဒ်အံၤန့ၣ်လီၤ.
KNU လၢအဆဲးလီၤယာ် ထံ
ကီၢ်ဒီ တဘၣ်တၢ်ခးပတုာ်အလိာ်
ယံးဆဲးဒီး ပယီၤသုးတဖၣ်အဘၣ်

စာၤ တၢ်ခးလိာ်သးကံထီၣ်ဝဲဒၣ်တ
လီၢ်လီၢ်ဒီး ဒီဖျါလၢလဲၤတလၢဝဲတ
ကပၤဒီးတကပၤ အဟံၣ်ကစီပိ
တၢ်ပတၢ်ပနီၣ်အယီၤ တၢ်ခးလိာ်သး
အံၤကံထီၣ်ဝဲဒၣ်လီၤအဂီၢ်န့ၣ် ခံက
ပလၢာ်ဘၣ်မုာ်ဘၣ်ဒါတဖၣ် ဟံၣ်ဖျါ
ထီၣ်ဝဲဒၣ်အိၣ်ဘၣ်ဆၣ်, လၢတၢ်တၢ်
ပိၣ်တဲသကီၢ်တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အတၢ်
ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်န့ၣ် တုၤလၢမုာ်

ဖုၣ်စံးအဂီၢ်န့ၣ် ဝဲမုာ်ပုၤကွဲၣ်လိမုာ်
၁၅ သီအနံၤ KNU ထုးထီၣ်ဝဲလိာ်
တၢ်ပတၢ်ဖျါဒီး ပယီၤသုးကျိးတဖၣ်
တၢ်ပုၤတၢ်ဂဲၤအိၣ်ဖျါဝဲ ဒ်မဲးဝဲတၢ်
ထီၣ်တၢ်ဒါအယီၤ တၢ်ဖိလိာ်သုး
တဖၣ်ဘၣ်သဂၢ်ဒးလိာ်သးကံထီၣ်
ဝဲဒၣ်လီၤအဂီၢ်န့ၣ် စံးဝဲလီၤ.
ဝဲလိယုာ်ထီၣ်သီအတီၢ်ပုၤဖျါ
ကီး KNU သုးကု(၅) ဒီး သုးကု(၇)
လီၢ်ကစီပိတဖၣ်အပူၤ ပယီၤသုးဒီး
KNLA သုးတဖၣ်အဘၣ်စာၤတၢ်ခး
လိာ်သးကံထီၣ်ဝဲအစုၤကတၢ် ၂
ဘျီဒီး ဝဲလိယုာ် ၂ သီအနံၤ တၢ်ခး
လိာ်သးကံထီၣ်အံၤ ကဖျါ ၂ က
ဘၣ်ဒိၣ်ခိၣ်ဒီးကျိးဒိၣ်အသိး, ဝဲလိ
ယုာ် ၄ သီအနံၤန့ၣ် ဒီး KNU မုာ်တြိ
ဆာကီရုဂ်တၢ်ဟး သီလဲၤထီၣ်ဒီး ဖုၣ်အံၣ်
ကီၢ်ရုဂ်တၢ်ဟး သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်လီၢ်တ
ဖၣ်အဘၣ်စာၤန့ၣ် တၢ်ခးလိာ်သး
ကံထီၣ်ဒီးဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.
တၢ်ခးလိာ်သးကံထီၣ်သးအဂီၢ်
အကျိးန့ၣ် ဒီဖျါလၢပယီၤသုးအံၤ
လဲၤတလၢဟံၣ်ကစီပိ တၢ်ပတၢ်ပနီၣ်ဒီး
မဲးဝဲသုးတၢ်ပုၤတၢ်ဂဲၤအယီၤ တၢ်ကံ

ထီၣ်သးလီၤအဂီၢ်န့ၣ် ၂ တပၤ စံးဝဲန့ၣ်
လီၤ မုာ်မုာ်လၢ ပယီၤသုးတဖၣ်စံးဝဲလၢ
အဝဲသ့ၣ်အသုးမုာ်ဒိၣ်မဲးဝဲ လီၢ်က
စီပိတၢ်ပုၤကွဲၣ်လိမုာ်သီထီၣ်အတၢ်ဖံးတၢ်
မၤတဖၣ်န့ၣ် KNU အံၤဟံးဒီးလဲၤယာ်
ဝဲမုာ်ဖိာ်, ဟံၣ်ထီၣ်ခးအဝဲသ့ၣ်သုး
ကလၢ, ဒီဖျါလၢလဲၤတလၢဝဲဟံၣ်
ကစီပိတၢ်ပတၢ်ပနီၣ်အယီၤ တၢ်ခးလိာ်
သးဘၣ်ကံထီၣ်ဝဲဒၣ်လီၤန့ၣ် ကုၤအိၣ်
ဆါကဒါကျဲၤအိၣ်ဝဲဒၣ်လီၤ.
ဒ်န့ၣ်အသိး တၢ်ကံထီၣ်အသး
ဒ်န့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အမဲးဝဲညါ လၢတကီၢ်
ခါ Covid-19 တၢ်သံသ့တြိတၢ်ဆါ
ကံထီၣ်အသးကတီၢ် ပယီၤသုး
တကပယာ်မၤဟးဂီၤဝဲ KNU တၢ်တြိ
ဆာတၢ်ဆါတၢ်ဖံးတၢ်မၤတဖၣ်ဒီး
မၤဟးဂီၤကွဲၣ်ဝဲ တၢ်သမံသမိး
တၢ်အိၣ်ဆုၣ်အိၣ်ချအလီၢ်တဖၣ်
အယီၤ ခံကပယာ်အဘၣ်စာၤ တၢ်သဘၣ်
သဘၣ်ကံထီၣ်ဒီးဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပယီၤသုးဒးလိာ်ကျိးဒိၣ်အယီၤလီၢ်ကစီပိသဝီဖိ ၂၀၂၀ ဘၣ်ဒိ

လိယုာ် ၄ သီ, ၂၀၂၀ နံၣ်, စးအိၣ်ဆူ
ကညီကီၢ်စံၣ်, မုာ်တြိလီၢ်ကစီပိ
ပုၤ ကီၢ်ပယီၤသုးမုာ်ဒိၣ် စုာ်စုာ်စုာ်
သုးရံၣ်အံၤ ဒီဖျါလၢခးလိာ်ကျိးဒိၣ်
လၢ လီၢ်ကစီပိသုးပုၤအယီၤ ဝဲလိ
ယုာ် ၂ သီအနံၤန့ၣ် ပုၤသဝီဖိ ၂၀၂၀
ဘၣ်ဒိဝဲဒၣ်ဒီး ဘၣ်တၢ်ဆုၣ်အဝဲသ့ၣ်
ဆူ တၢ်ဆါဟံၣ်လၢ အဘျဲးဝဲန့ၣ်
အဂီၢ်န့ၣ် သ့ၣ်ညါဘၣ်လၢလီၢ်က
စီပိ တၢ်ကစီပိဂီၢ်ထံးတဖၣ်အအိၣ်
န့ၣ်လီၤ.

မုာ်တြိ(ဖုၣ်ပုၤ)ကီၢ်ရုဂ်, န့ၣ်
လီၢ်ကီၢ်ဆၣ်, မိလိာ်ကျိးသဝီဖိအက
ပိကပန့ၣ် ဝဲလိယုာ် ၂ သီအနံၤ
ပယီၤသုးဒီး KNLA -ကညီဒီက
လုာ်တၢ်ထွာ်ဖျါဒီးမုာ်ဒိၣ်တဖၣ်
အဘၣ်စာၤတၢ်ခးလိာ်သးကံထီၣ်
ဝဲဒၣ်ဒီး ဝဲန့ၣ်ပယီၤသုး နီၣ်ဂံၢ်(၈)
ပၤဆုၣ်ရံၣ်ကျိးသုးဝဲလီၢ်ဒိၣ်သ့ၣ်
စုာ်စုာ်စုာ်အမိလၢ ဒိၣ်ချးသုးရံၣ်
(ခမၣ်-၄၁၀)သုးကလၢအံၤ
ဒီဖျါလၢခးလိာ်ကျိးဒိၣ်လၢ

မိလိာ်ကျိးသဝီဖိအလီၢ်ခဲဝဲဒၣ်ထီၣ်
ထုာ်သဝီဖိအပူၤအယီၤ ထုာ်သဝီထုာ်သဝီဖိ
ဒီဖိပံးခံကဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးဝဲဒၣ်အ
ဂီၢ်န့ၣ် လီၢ်ကစီပိလီၤလၢတအိၣ်ဒီး
ဟံၣ်ဖျါအမံးတက စံးဝဲဒ်အံၤလီၤ.
“ဝဲမဟီ ၂ န့ၣ်ရံၣ်ဘျီ
အဆါကတီၢ်န့ၣ် ခးလိာ်သးဒီး
KNLA လီၤ. တၢ်အယီၤန့ၣ်
ပယီၤသုးတပၤခးလိာ်ကျိးဒိၣ် ၂
ဖျါလီၤတံာ်ဝဲဒၣ်လၢသဝီပုၤအယီၤ
ကျဲၤထုာ်လဲၤကတံးပုၤ (၆) ▶▶▶

ကညီဂ့ၢ်ဝိကိတိၣ်နီၣ်ပွဲၤစုကကုၤန့ၣ်လီၤလၢတၢ်ယုထၢအဂီၢ်တီၣ်ထီၣ်ဝဲလံာ်လံာ်

လၢယု ၂၄ သီ. ၂၀၂၀ န့ၣ်. စီၤဖျါ ပကီၢ်နီၣ်ပွဲၤ တကီၢ်ခါ ကညီကလုာ်န့ၣ်ကလုာ်ဂီၢ်ဝိကိတိၣ်အလီၢ်အဂီၢ်. လၢကတၢ်တၢ်ယုထၢ န့ၣ်ကကုၤဒီးယုထၢသးအဂီၢ် တီၣ်ထီၣ်ပာ်ဝဲလံာ်လံာ်အဂီၢ်န့ၣ် ဝဲဘၣ်ခ့ၣ်အံးစံၣ် ဝဲလၢယု ၂၃ သီအနံၤန့ၣ်လီၤ.

“လံာ် ဒုတိယထီၣ်ပာ်ဝဲလံာ်လံာ်. တၢ်ယုထၢအံးတၢ်ဒီးဝဲဘၣ်အယံ တၢ်မ့ၢ်ယုထၢဘၣ်ဖူးယၢန့ၣ်လၢကညီပိအဂီၢ် တၢ်လီၤလၢအလီၢ်တဖၣ် ယကမၤစၢၤဝဲလံာ်လံာ် မိၤနီၤ” အဂီၢ်န့ၣ်ကိတိၣ်နီၣ်ပွဲၤစု ဝဲလံာ်လံာ်.

လၢန့ၣ်အမဲာ်ညါ ၂၀၂၀ န့ၣ် တၢ်ယုထၢအံး တၢ်မ့ၢ်ကုၤယုထၢ

အပူၤ နီၣ်သီသ့ၣ်ထူ လၢအဘၣ်သကၢ်ဝဲလၢအဖီၣ်ဝဲဒၣ်စုတကလးလၢအလီၢ်အဂီၢ် (အတူ)တၢ်မ့ၢ်တၢ်ရၢအံးန့ၣ် ပူၤဖျါထီၣ်ဒၣ်အမဲာ်ညါ လီၤကဝိလၢအကတၢ်ဂုထီၣ်ပာ်ဝဲထီၣ်တၢ်မၤတဖၣ်စုၢ်ကိး ကိတိၣ်နီၣ်ပွဲၤစုအံး တီၣ်ခိၣ်ရီၣ်ဖဲ ဒီးမၤစၢၤဝဲဒၣ်အဂီၢ်န့ၣ် သ့ၣ်ညါဘၣ်လီၤ.

ပကီၢ်နီၣ်ပွဲၤ, ကညီလံာ်လံာ်ဒီး တၢ်ဆဲးတၢ်လၢကမံးတံာ် ပူၤမၤစုၤဒါဒိၣ်စီၤကတီၢ်အိၣ်စံးဝဲ “ပကီၢ်တီၢ်အံးန့ၣ် ဂုၢ်ကုၤစၢၤဟ့ၣ်ဝဲအနီၢ်ကိၢ်အယံ သ့ၣ်ညါပာ်ဝဲနီၣ်အီၤလီၤ ဘၣ်ဆၣ်လၢကညီကလုာ်အဂီၢ် အံၣ်ဒီးလၢကညီပာ်ဝဲတဖၣ် ကမံးမၤဝဲဒၣ်လီၤ” အဂီၢ်န့ၣ် ဝဲလံာ်န့ၣ်လီၤ.

ကညီကိၢ်စံၣ်အချၢ မိၣ်ကိၢ်စံၣ်. တနီၣ်သရံၣ်. ပကီၢ်. အုၣ်ယုၣ်ဝဲတံာ်ဒီး ပုၤတက့ၢ်ကိၢ်ခိၣ်ဒိၣ်တဖၣ်န့ၣ် တကီၢ်ခါကလုာ်န့ၣ် ကလုာ်ဂီၢ်ဝိကိတိၣ်အိၣ်ခဲဒၣ် ၅ ဂၤဒီး အဝဲသ့ၣ်ခဲလၢန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ် ၂၅ ပာ်ဝဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

မိၣ်ကိၢ်စံၣ် ဒီး ပုၤတက့ၢ်ကိၢ်ခိၣ်ဒိၣ်တဖၣ် တကီၢ်ခါကညီကလုာ်န့ၣ် ကလုာ်ဂီၢ်ဝိကိတိၣ်တဖၣ်လၢအမ့ၢ် စီၤအိၣ်ဖျါခဲဒၣ် ဒီး နီၣ်ပိသ့ၤစုၤအံးလၢကညီဂီၢ်ဝိကိတိၣ်အလီၢ်အဂီၢ် လၢကတၢ်တၢ်ယုထၢန့ၣ် တကုၤဒီးယုထၢသးလၢတၢ်ဘၣ်အဂီၢ်န့ၣ် ဝဲဘၣ်ပာ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

လၢဂ့ၢ်ဝိကိတိၣ်အလီၢ်ဂ့ၢ်တက့ၢ်ဒီးမိၣ်ကညီကိတိၣ် ၂၇၀ တက့ၢ်ပတံထီၣ်ကဒါဝဲလၢဘၣ်

လၢယု ၁၇ သီ. ၂၀၂၀ န့ၣ်. စီၤဖျါလၢ နီၣ်သီသ့ၣ်ထူ ဒီး ပုၤတက့ၢ်ကိၢ်ခိၣ်ဒိၣ်တဖၣ်အံး တကီၢ်ခါ ကညီကလုာ်န့ၣ် ကလုာ်ဂီၢ်ဝိကိတိၣ်တဖၣ်လၢအမ့ၢ် စီၤအိၣ်ဖျါခဲဒၣ် ဒီး နီၣ်ပိသ့ၤစုၤ ၂၇၀ အံးလၢကညီဂီၢ်ဝိကိတိၣ်အလီၢ်အဂီၢ် လၢကတၢ်တၢ်ယုထၢန့ၣ် တကုၤဒီးယုထၢကဒါလၢသးဘၣ်အဂီၢ်န့ၣ် ဝဲဘၣ်ခ့ၣ်အံးစံၣ် ဝဲ ၁၅ သီအနံၤန့ၣ်လီၤ.

“လၢဂ့ၢ် တက့ၢ်ကိၢ်ခိၣ်ဒိၣ် တကီၢ်ခါကညီကလုာ်န့ၣ် ယတက့ၢ်ပတံထီၣ်ဝဲလၢဘၣ်” အဂီၢ်န့ၣ် ကိတိၣ်နီၣ်ပွဲၤစုၤအံး ဝဲဒၣ်လီၤ. နီၣ်ပိသ့ၤစုၤအံး တကီၢ်ခါလၢပုၤတက့ၢ်ကိၢ်ခိၣ်ဒိၣ်ပဒိၣ်ကရူၢ်အပူၤ မ့ၢ်ပုၤလၢအမံးမ့ၢ်ဒါလၢ ကညီဂီၢ်ဝိကိတိၣ်အံးန့ၣ် ဝဲဘၣ်ဒီး တၢ်ဘိးဘၣ်ရၢလဲၤမၤတၢ်လၢကအဂီၢ်န့ၣ် သ့ၣ်ညါဘၣ်လီၤ.

ဒ်န့ၣ်အသိး မိၣ်ကိၢ်စံၣ် ကညီကလုာ်န့ၣ် ကလုာ်ဂီၢ်ဝိကိတိၣ်အလီၢ်အဂီၢ်န့ၣ် ဝဲဘၣ်ခ့ၣ်အံးစံၣ် ကညီဂီၢ်ဝိကိတိၣ်အလီၢ်အဂီၢ်န့ၣ် ဝဲဘၣ်ခ့ၣ်အံးစံၣ်.

ကိတိၣ်အလီၢ်အဂီၢ် တက့ၢ်ဒီးယုထၢအသးလၢဘၣ်အဂီၢ်န့ၣ် ဝဲဘၣ်ခ့ၣ်အံးစံၣ်ဒ်အံးလီၤ.

အဝဲစံးဝဲ “အိၣ်သ့ၣ်န့ၣ် ယကမၤန့ၢ်မနုၤသ့ၣ်လဲၣ်. ယအံးဒီးမၤမနုၤလဲၣ်. ယအံးမ့ၢ်ယုထၢဒီးတၢ်လီၤဝဲလဲၣ်. အယံန့ၣ် ယအံးတၢ်လီၤဝဲလဲၣ်. ပုၤတက့ၢ်ကိၢ်ခိၣ်ဒိၣ်ပဒိၣ်ကရူၢ်အပူၤ မ့ၢ်ပုၤလၢအမံးမ့ၢ်ဒါလၢ ကညီဂီၢ်ဝိကိတိၣ်အံးန့ၣ် ဝဲဘၣ်ဒီး တၢ်ဘိးဘၣ်ရၢလဲၤမၤတၢ်လၢကအဂီၢ်န့ၣ် သ့ၣ်ညါဘၣ်လီၤ.

လၢဂ့ၢ်ဝိကိတိၣ်အလီၢ်အဂီၢ် ကိတိၣ်စီၤအိၣ်ဖျါခဲဒၣ်အံး တက့ၢ်န့ၣ်လီၤလၢကဒါလၢဘၣ်အမီၤခိၣ်. မိၣ်ကိၢ်စံၣ် ကညီကလုာ်န့ၣ် ကလုာ်ဂီၢ်ဝိကိတိၣ်အလီၢ်အဂီၢ်န့ၣ် ပိၣ်ကိၢ်ဆၣ်ပိ တဂၤလၢအမ့ၢ် ဒ်န့ၣ် ကထၢစီၤသးပုၤအံး တီၣ်ထီၣ်ဝဲလံာ်လံာ် ဆၢန့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ် မိၣ်ကိၢ်စံၣ်အပူၤ ကညီကရူၢ်ကရၢတဖၣ်စံးဝဲလီၤ.

လၢန့ၣ်အမဲာ်ညါ ပုၤတက့ၢ်ကိၢ်ခိၣ်ဒိၣ် ကညီကလုာ်န့ၣ် ကလုာ်ဂီၢ်ဝိကိတိၣ်အလီၢ်အဂီၢ်န့ၣ်. ပုၤဟ့ၣ်ဂဲလၢ

ထံၣ်ရၢ်ကိၢ်သးဂ့ၢ်ဝိကိတိၣ်အလီၢ်အဂီၢ်နီၣ်အီၤလၢအံး ကန့ၣ်လီၤဒီးယုထၢအသးဒ် ကလုာ်န့ၣ်တဖၣ် ဒံၣ်မိၣ်မြိၣ်စံၣ်ပုၤတံာ် (UNDP)အစၢၢ်စးအသိးအဂီၢ်န့ၣ် ဝဲဘၣ်ခ့ၣ်အံးစံၣ်ဝဲ တန့ၢ်အံး န့ၣ်လီၤ.

မိၣ်ကိၢ်စံၣ် ဒီး ပုၤတက့ၢ်ကိၢ်ခိၣ်ဒိၣ်တဖၣ်အံး လၢတကီၢ်ခါ ကညီကလုာ်န့ၣ် ကလုာ်ဂီၢ်ဝိကိတိၣ်တဖၣ် တကုၤဒီးယုထၢထီၣ်ပာ်ဝဲသးဘၣ်အယံ လၢအဝဲ သ့ၣ်တဖၣ်အလီၢ်အဂီၢ်န့ၣ် န့ၣ်လၢကတၢ် ၂၀၂၀ တၢ်ယုထၢန့ၣ် ကညီကလုာ်န့ၣ်တဖၣ် ကဘၣ်ယုထၢထီၣ်ပာ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

တကီၢ်ခါ ကညီကိၢ်စံၣ် လၢအချၢ မိၣ်ကိၢ်စံၣ်. တနီၣ်သရံၣ်. ပကီၢ်. အုၣ်ယုၣ်ဝဲတံာ်ဒီး ပုၤတက့ၢ်ကိၢ်ခိၣ်ဒိၣ်တဖၣ်န့ၣ် ကညီကလုာ်န့ၣ်ဂီၢ်ဝိကိတိၣ်အိၣ်ခဲဒၣ် ၅ ဂၤဒီး အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ဝဲဒၣ် NLD ပာ်ဝဲတဖၣ်ကရၢပိ တဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကညီဒိတၢ်ဂဲၤကလံာ်အံၤတၢ်ကဆၢန့ၣ်ဆူ UNESCO တၢ်ပာ်ပနီၣ်စရိအပူၤ

လၢယု ၂၉ သီ. ၂၀၂၀ န့ၣ်. စီၤဖျါ ကညီကလုာ်တဖၣ် ကလုာ်တၢ်ဆဲးတၢ်လၢကတၢ်ဟ့ၣ်သါတခါလၢအမ့ၢ် တၢ်ဆဲးတၢ်လၢဒိတၢ်ဂဲၤကလံာ်အံၤ ဘီမ့ၢ်စၢၤပိၣ်ကရၢ တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့. ဝဲအံၣ်ဒီးတၢ်ဆဲးတၢ်လၢကရူၢ် (UNESCO) ကသ့ၣ်ညါပာ်ပနီၣ်ဝဲကနီၣ်အဂီၢ် ကဆၢန့ၣ်ဆူစရိလီၤအဂီၢ်န့ၣ် သ့ၣ်ညါဘၣ်လီၤ.

လၢ တၢ်က ဆူ ၁ န့ၣ် ဝဲ ဆူ UNESCO အဂီၢ် ကညီကိၢ်စံၣ်အံး ယုထၢဆၢန့ၣ်လီၤဝဲ ကညီကိၢ်စံၣ်ဘုသီဒိၣ် ဒီး ဒိတၢ်ဂဲၤကလံာ် ၂ ခါ အကျိ ဆၢန့ၣ်ဆူဝဲလၢဒိတၢ်ဂဲၤကလံာ်န့ၣ် ဝဲလၢယု ၂၆ သီအနံၤ.

ဖျါအုၣ်ပုၤ. ကွၢ်ကဘီဘျီၣ်အပူၤ တၢ်မၤဝဲတၢ်အိၣ်ဖျါဝဲ ဆၢတံာ်လီၤဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကိၢ်စံၣ်ပုၤဂီၢ်ဝိကိတိၣ် အူဘိၣ်ဘိၣ်ပုၤဖျါခဲဒၣ် စံးဝဲ “တၢ်က register အီၤလၢ တၢ်ဆဲးတၢ်လၢအတၢ်ဟ့ၣ်သါ UNESCO အံးအဂီၢ် ကိၢ်စံၣ်ဒီး ကိၢ်ခိၣ်ကိးဘၣ်စုၢ်စုၢ် ယုထၢထီၣ်ပာ်ဝဲအိၣ်ဖျါဝဲ. ကတီၢ်ထီၣ်ပာ်ဝဲအူ ကိၢ်စံၣ်အိၣ်ဖျါဒီး တၢ်ကတၢ်ပိၣ်ဝဲသကိးဝဲလီၤ. တၢ်အယံန့ၣ် လၢကညီကိၢ်စံၣ်တကပၤ ဒိတၢ်ဂဲၤကလံာ်အံၤ တၢ်ကဆၢန့ၣ်အဂီၢ် တန့ၢ်အံး တၢ်အိၣ်ဖျါအပူၤ အဆၢထီၣ်ပာ်ဝဲတခါန့ၣ်လီၤ” အဂီၢ်န့ၣ် ဝဲလံာ်လီၤ.

ဘၣ်ယးဒီးဒိတၢ်ဂဲၤကလံာ် အိၣ်ပညိ, တၢ်ဂဲၤကလံာ်အဂီၢ်အဂီၢ်. တၢ်ကူၣ်တၢ်သိး. တၢ်ဒုတၢ်အူအတၢ်ဖိတၢ်လံာ်. အကံၢ်အစီတဖၣ်န့ၣ် ဒ်သိးဒီးတၢ်ကယုသ့ၣ်ညါလီၤတၢ်လီၤဆဲးမၤနီၣ်မၤယုဒီး တၢ်ယုထီၣ်သ့ၣ်ညါကနီၣ်အဂီၢ် တၢ်စးထီၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲ working committee (တၢ်မၤကရူၢ်)အံး ဝဲတၢ်မၤဝဲတၢ်ဘျီတၢ်အိၣ်ဖျါအပူၤန့ၣ်လီၤ.

ပုၤလၢအပုၤယုၣ်လၢ working committee ပုၤကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ဒိတၢ်ဂဲၤကလံာ် စီၤမ့ၢ်ညါ စံးဝဲ “ဘၣ်ယးဒီးဒိတၢ်ဂဲၤကလံာ်အံၤန့ၣ် ယဟ့ၣ်ဂဲဝဲဒၣ်ယံတၢ်လံာ်ဘၣ်ဆၣ်

တၢ် ခွဲးတၢ်ယာ်ဒ်အံးယတသကၢ်ဘၣ်နီၣ်တဘျီဘၣ်. တနီၣ်ဟ့ၣ်ဘၣ်နီၣ်တဘျီဘၣ်. ခဲအံးမၤ ပုၤကညီလုၢ်လၢ တၢ်ဂဲၤကလံာ်အံၤ ဟီၣ်ခိၣ်ဒိၣ်ဒိဘၣ်တၢ်လီၤလံာ်လၢ ပုၤလၢအတၢ်ဟ့ၣ်သါတၢ်မ့ၢ်ပာ်ပနီၣ်ဝဲအိၣ်ဖျါ လၢကညီအဂီၢ်တၢ်စံၣ်စီၤတဲၤစီၤကအိၣ်တၢ်ဝဲတခါလီၤ. ယသးဒု ဒိၣ်မးလီၤ” အဂီၢ်န့ၣ် ဝဲဘၣ်ခ့ၣ်အံးစံၣ်လီၤ.

ကိၢ်စံၣ် တၢ်လီၤလံာ်လၢပုၤလၢ တၢ်မၤကွၢ်ယံထီၣ်သ့ၣ်ညါတၢ်ပာ်ဂွၢ် ကိၢ်စံၣ်တီၢ်ခိၣ်ရီၣ်ဖဲဒီးမၤဝဲတၢ်အိၣ်ဖျါအံးန့ၣ် ပုၤလၢအပူၤယာ်ဝဲ

ကညီလုၢ်လၢတၢ်ဆဲးတၢ်လၢအတၢ်ဟ့ၣ်သါတဖၣ်လၢအမ့ၢ် သီခါတဖၣ်. ကိၢ်စံၣ်လံာ်လီၤဒီးတၢ်ဆဲးတၢ်လၢကရူၢ်. ပဒိၣ်ဝဲကရူၢ် ပုၤဘၣ်မ့ၢ်ဘၣ်ခါတဖၣ်. ဒိတၢ်ဂဲၤကလံာ်ပုၤသ့ၣ်ပုၤဘၣ်တဖၣ်. ဒိသရၣ်တဖၣ်. ဒီးပုၤလၢအသးစၢၢ်စၢၢ်တဖၣ် ပာ်ဖျိၣ်ဝဲလၢဂီၢ် (၄၀ ဂၤ)ဘျီ တီၣ်ထီၣ်ပာ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကညီကိၢ်စံၣ်တကပၤ ကဆၢန့ၣ်ဝဲဒၣ်ဒိၣ်ဒိတၢ်ဂဲၤကလံာ်အသိး မိၣ်ကိၢ်စံၣ်န့ၣ် မိၣ်တၢ်ဆဲးတၢ်လၢတဖၣ်ပူၤ တီၣ်ဒုတၢ်အူ. မကူၢ်ကိၢ်ခိၣ်ဒိၣ်န့ၣ် သနးခါ ဒီးအဂၤတဖၣ်လၢအဘၣ်

ယး ကိၢ်စံၣ်. ကိၢ်ခိၣ်စုၢ် ယုထၢထီၣ်ပာ်ဝဲအိၣ်ဖျါတဖၣ်အကျိ တၢ်ယုထၢအိၣ်အိၣ်တီၣ် ၅ ခါအံး ကိၢ်ပလီၤတကပၤ ဝဲ ၂၀၂၁ န့ၣ်န့ၣ် ကဆၢန့ၣ်ဝဲ UNESCO အအိၣ်လီၤအဂီၢ်န့ၣ် သ့ၣ်ညါဘၣ်လီၤ.

လၢဘီမ့ၢ်စၢၤပိၣ်ကရၢ တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့. ဝဲအံၣ်ဒီးတၢ်ဆဲးတၢ်လၢကရူၢ် (UNESCO) ကလုာ်တၢ်ဆဲးတၢ်လၢအတၢ်ဟ့ၣ်သါတဖၣ် အတၢ်ပာ်ပနီၣ်စရိအပူၤန့ၣ် ကိၢ်ပလီၤအံးပာ်ယုၣ် တအိၣ်ဒီး ဝဲဘၣ်အဂီၢ်န့ၣ် သ့ၣ်ညါဘၣ်လီၤ.

မိလားဘက်ကီဘာဝဲဒဲကဝီအပူတဖီဒ်ချူးန့ဝဲကသံဂ်မူဘီးကသံဂ်ကသုဂ်လအကထိ

လါယု ၂၄ သီ, ၂၀၂၀ နံ, စးအံဆဲဆူ ကီဂ်ကျိတ်တံ—ကီပယီကီဂ် ဆာ ဘာဂ်ကီဘာဝဲဒဲကဝီတဖီဒ်လါ အမု မိလားဘာဝဲဒဲကဝီအပူ ဖဲ(လါယု ၂၃)သီ ကီမိအဆာက တီဂ်နီ ကီဂ်ကျိတ်တံပုဘာဝဲဒဲကဝီ တဖီဒ် န့လိသမံသမိးတံလါတံ သ တူဂ်ကလံဒီး ဖီဒ်ချူးဝဲဒဲက သံဂ်မူဘီးကသံဂ်ကသုဂ်တဖီဒ်လါ

အကထိ လါဟံဂ်တဖီဒ်အပူအဂု နံ ခဲကဝီပုဘာဝဲဒဲကဝီတဖီဒ် စးဝဲလိ။ ကီဂ်ကျိတ်တံသုး, ပါကီဂ်သုး ဒီး ခဲကဝီဘာဝဲဒဲကဝီတဖီဒ်ထီဂ် အသးဒီး မိလားဘာဝဲဒဲကဝီ ကဝီဒီဂ် (B-5B) ဟံဂ်နီဂ်(၉၂) ဟံဂ်ကစါလါအမု နီ မုဂ်မုဂ်အဟံဂ် အံ။ တံဟဲသမံသမိးဝဲဒီးထွဲဂ်လါ

နုတဂ်သုအယိ တဖီဒ်ချူးန့ ဝဲ ကသံဂ်ကသုဂ်ဘာဝဲဒဲကဝီအဂု နံ ကဝီဒီဂ်(B) ဘာဝဲဒဲကဝီဒီဂ် စီထွဲဂ် ဝဲဒဲလိ။ အဝဲစးဝဲလါ “ကီဂ်ကျိတ်တံ သုး, ပါကီဂ်သုး, ခဲကဝီဘာဝဲဒဲကဝီ တဖီဒ် တဟုဂ်သုး သုဂ်ညါပုဘာဝဲ မူ ဘာဝဲဒဲကဝီဂီဝဲဒဲအံတံဂု တံဂျါနီတမံဘာဝဲဒီး ဟဲန့လိဒီး

သမံသမိးဝဲတံလိ။ ဝဲန့ဂ်ဒီဂ်ချူးန့ ဆိဝဲ ၅ ဘိဂ်လိ။ ဝဲဘီဂ်န့ ခဲကဝီ ဘာဝဲဒဲကဝီတဖီဒ်သုဂ်ညါဝဲဒဲကဝီဒီး လဲယုကဒီးဝဲန့ ထံဂ်ကဒီးဝဲ (၂,၄၀၀)ဖျာဂ်လိ။ အဂုန့ စးဘာဝဲ န့အဲစံဂ်လိ။

ဝဲတံ န့လိသမံသမိးဒီးတံ ဖီဂ်ဝဲအဆာကတီဂ်နီ ပုလါအမု ဆါကသံဂ်မူဘီးအံန့ ယုဂ်ပု ဖျးဝဲအသးဒီး ဟံဂ်မိမိလါအအိဂ် တုဂ်(၄)ဂါလါအမု ဝဲသးဟံဂ်တဂါ အဒု မုဂ်တဂါ, အမုဂါတဂါ ဒီး ပိဂ်ခွါတဂါ တံကုကီးဝဲဒဲအဝဲ သုဂ်တမိဂ်တလိအဂုန့ စီထွဲဂ်ဝဲ မှဲ န့အဲစံဂ်လိ။

ဝဲန့ဂ်ဝဲအလိဝဲ ဒီဒီးန့ဘာဝဲ တံကစီဂ်အသး ပုလါအမုဆါက သံဂ်မူဘီးန့မုဂ်ဝဲ စီအဲဝဲ သး န့(၂၇)န့ဒီး ပုလါအမုလိဂ်စု မာသကီးတံဒီးအီတဂါ တံဖီဒ် ချူးန့ဝဲဒဲဒီး မုမုပုမုဆါကသံဂ် မူဘီးဖိတဂါန့ တုလါဆာကတီဂ် အဲအံ။ တံဖီဒ်ဝဲတချူးဒီးဘာဝဲဒီး အမိ ကီးအီလါလိဝဲ စီဘာဝဲဆဲဂ် ကလဲကုဒီးဖီဒ်အသးတအိဂ်ဝဲဘာဝဲ

ကွါဆုလဲဝဲကသုဂ်(၄) ▶▶▶

ကညိဖိ အတင်လဲဒီဖို (The Karen's Experience)

ကညိဖိလါကီပယီ ဘာဝဲပုဘာဝဲဒဲကဝီလိလိ ယုပယီတုကျိတ်တံဂီ တဘီတဒိဂ်သးဘာဝဲဒိဂ်

ယုဒီးယဟံဂ်ဖိမိ ဘာဝဲကွါဆုမဲဝဲထီဘိ အိဂ်လါကီပယီန့ဂီ အိဂ်လါယီကီဂ်စုကီးကီး

ယပုကလုဂ်ကညိဖိ ဘာဝဲကီဘာဝဲဒဲကဝီ အိဂ်လါဘာဝဲကီဘာဝဲလိဝဲ ထံဂ်ဘာဝဲကီခဲတလိလိဝဲ

ဖုဂ်ပုဂ်လိကဝီအပူ KNU တံသမံသမိး Covid တံဆါအလိလါဘာဝဲတံမဟး ဝါဝဲအံတံကုအီးထီဂ်ကဒါကု

လါယု ၂၉ သီ, ၂၀၂၀ နံ, န့အဲစံဂ် KNU-ကညိဖိကလုဂ်စာဖီဂ်က ရါ မုဂ်ကြိဂ် (ဖုဂ်ပုဂ်)ကီဂ်န့ (သုးကု ၅)ခွဲဂ်လိကီဂ်ဆဲဂ်, လုဖိထံဂ်သမိ ကရံ ဝဲသိဒိဂ်သမိအပူ တံသမံ သမိးတံအိဂ်ဆုဂ်အိဂ်ချု Covid-19 တံဆါအလိလါ ယုပယီသုးမဟး ဝါဝဲအလိလါအံန့ ဖဲလါယု ၂၅ သီ အနဲ KNU ကုသုဂ်ထီဂ်ကဒါကုဝဲ လါအသိလဲအဂုန့ သုဂ်ညါဘာဝဲ လိ။

ဖုဂ်ပုဂ်—ကမးမိဂ် အဘာဂ်စာ ဝဲသိဒိဂ်သမိအပူ တံကြိဆာ Covid-19 တံဆါအလိလါ, KNU မုဂ် ကြိဂ် ကီဂ်ရုဂ် လါအအိးထီဂ်ဝဲ Screening Point (တံသမံသမိး တံအိဂ်ဆုဂ်အိဂ်ချုအလိလါ)အံ ဝဲအ ပုကွဲဂ်လါမုန့ ပယီသုးဟဲခွဲဂ် အုမဟးဂီဝဲဒဲဒီး ခဲအံဒိခဲဒိခဲက ပဟာဂ်နုဟံဂ်လိလိသးအသး ဘာဝဲတံ ကုအီးထီဂ်ကဒါဝဲလိအဂုန့

ကွါဆုလဲဝဲကသုဂ်(၄) ▶▶▶

ကညိဖိပုဂ်ဝဲတနီ မအိဂ်မအိဟဲလါဂါ အိဂ်ဒီးမလိတံကုဂ်သု ဆါကတီတအိဂ်တသု ဟံဂ်ဖိမိမိကအိဂ်ဘာဝဲ မအိဂ်မအိသပုဂ်ဟံ တံအိဂ်မုဒဲကဝီပု ထီဘိပဟံဂ်ပုဘာဝဲပု အိဂ်မုလါတံဘုဖိလိလိ မုဂ်တံအိဂ်မုဒိဂ်တဟာ

ခွဲးယာဂ်ဘာဝဲတလါပု တံဟဲဝဲအံန့န့လဲဂ် မိဂ်ဟဲဒီးဖိသးဘာဝဲဒိ တံအိဂ်မုတလါပုယိ

စးထီဂ်မဲခဲကထိန့ ထံဂီကီးကီးကညိလဲ အါန့ ဒီးယုကလးဂါ ဟဲတုဝဲလါမဲရဲက

ကညိကီစဲဂ်အပူ ကိုဝဲဂ်ဖျာဂ်တံသုးထီထီဂ်အပတံဂ်

ကညိသးစါမဲရဲက လဲထီဂ်လဲထီဝဲဒိဂ်မး တနီထီဂ်ဝဲတံထီကွီ ဝဲဒီးထီဂ်ဝဲထွဲဂ်မိ

တံအိဂ်ကွါလါယမိဂ် သးစါအါကကွါလိလိ ဟဲတံတံလါပုဂ်စီဒိဂ် မုဂ်လါအဲဘာဝဲသုဒိဂ်ဒိဂ်

ကညိဖိလါမဲရဲက တံခွဲးတံယာအိဂ်အါမး ပုဖျးဒီးတံဒုးတံယာ တံဟဲစုဂ်ကီးအိဂ်အါမး

စံးဘျူးဘာဝဲန့မဲရဲက မုဂ်လါန့ကီးန့ခဲဂ်ပု ပဘာဝဲဘျူးဝဲဂုဒိဂ်မး မိယုဆဲဂ်ဂုမဲရဲက

သတင်းစာသမိုင်းကပြောသော ကရင်စာပေနှင့် ရှေးဦးသတင်းစာများ

S. မင်းခိုက်သူ

မြန်မာ နိုင်ငံအောက်ပိုင်းကို ဗြိတိသျှတို့ ဝင်ရောက်လာသည့်အချိန်မှစ၍ မြန်မာပြည်တွင် သတင်းစာလုပ်ငန်း စတင်ပေါ်ပေါက်လာသည်။ ဗြိတိသျှတို့နှင့်အတူ သတင်းစာလုပ်ငန်း ပါလာသည် ဟုယူဆလက်ခံကြသည်။

မြန်မာဘုရင် ဘကြီးတော်လက်ထက် (၁၈၂၄-၁၈၅၆) အင်္ဂလိပ်မြန်မာ ပထမစစ်ပွဲဖြစ်ပွားပြီး ရှုနုပုံစာချုပ်အရ ရခိုင်ပြည်နယ်နှင့် တနင်္သာရီနယ်ကို ဗြိတိသျှတို့လက်အောက်ခံရသည်။ ၁၈၅၅ ခု၊ ဩဂုတ်လ ၁ ရက်နေ့ကစ၍ ဗြိတိသျှတို့က မစ္စတာ မိန်းဂီး ဆိုသူကို တနင်္သာရီနယ်ဖြစ်သော ထားဝယ်နယ်၊ ဗြိတိနယ်တို့ကို စတင်အုပ်ချုပ်ရန် ဝန်ရင်တော် မင်းကြီးအဖြစ် ခန့်အပ်သည်။

ပထမ၌ အင်္ဂလိပ် အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီကို ပလောင်စံနယ်ရှိ ဝေလမင်းသားကျွန်းသည် ဘုရင်ခံမင်းကြီး လက်အောက်ခံဖြစ်၍ နောင်တွင် အိန္ဒိယဘုရင်ခံချုပ်က တိုက်ရိုက်အုပ်ချုပ်လေသည်။ ၁၈၃၄ ခုနှစ်ဝန်ရင်တော်မင်းကြီး မစ္စတာဘလန်ဒယ်လ်လက်ထက်၌ တနင်္သာရီနယ်ကို ဘင်္ဂလား အစိုးရလက်အောက်ခံ အဖြစ်ဖြင့် အုပ်ချုပ်လေသည်။

မစ္စတာဘလန်ဒယ် လက်ထက်၌ပင် မြန်မာပြည်တွင် ပထမဆုံးသတင်းစာ ပေါ်ပေါက်လာခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုအခါက အမေရိကန် အင်္ဂလိပ်သားသားကုမ္ပဏီက ခရစ်ယာန်ဘာသာ ပြန့်ပွားရေးအတွက် လုပ်ကိုင်နေသော ပုံနှိပ်စက်များ အကူအညီဖြင့် သတင်းစာစက်တင်ထုတ်ဝေခြင်း ဖြစ်သည်။

ပထမဆုံးပေါ်ထွက်လာသော သတင်းစာမှာ အင်္ဂလိပ်လူမျိုး ကျောဟယုဆိုသူက အယ်ဒီတာအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည့် 'မော်လမြိုင် ခရော်နီကယ်' ဖြစ်သည်။ ထိုသတင်းစာကို ၁၈၃၆ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၃ ရက်နေ့တွင် စတင်ထုတ်ဝေသည်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ထုတ်ဝေခြင်းဖြစ်သည်။

၁၈၃၂ ခုနှစ်တွင် စကောကရင်စာပေ ပေါ်ထွက်လာသည်။ ထို့နောက် ၁၈၄၁ ခုနှစ်တွင် ပိုးကရင်စာပေ ပေါ်ထွက်လာသည်။ ၁၈၃၇ ခုနှစ်တွင် ထားဝယ်နှင့် ဗြိတိမြို့များ၌ အမေရိကန်နယ်ဒါနှင့် သာသနာပြုအဖွဲ့က ထားဝယ်မြို့တွင် ပုံနှိပ်စက်တစ်စုံတစ်ရာ တည်ထောင်သည်။ ကျမ်းပြုသူများမှာ ဒေါက်တာဂျွန်နယ် ဝိတ်၊ ဒေါက်တာမေဆန်၊ ခရက်၊ စမစ်နှင့် ဘန်းနက် (ပုံနှိပ်တိုက်အုပ်ချုပ်သူ)တို့ ဖြစ်ကြသည်။ ဘန်းနက်က စကောကရင်ဘာသာဖြင့် ကျမ်းစာတွေကို တာဝန်ခံထုတ်ဝေသလို ပိုးကရင်ဘာသာစာပေကို မစ္စတာရမ်းနီးက ပိုးကရင်ဘာသာဖြင့် ကျမ်းစာတွေကို တာဝန်ခံ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

၁၈၄၂ ခုနှစ်တွင် စကောကရင်ဘာသာဖြင့် ဆာထူဝေါ ခေါ် အရှက်ကြယ် လစဉ်မဂ္ဂဇင်း ထွက်လာသည်။ တစ်လတစ်ကြိမ် စကောကရင်စာပေ (ဘာသာ)ကို လစဉ်မဂ္ဂဇင်းအဖြစ် ပေါ်ထွက်လာခဲ့ခြင်းကြောင့် ကရင်များသည်မိမိတို့၏ စာပေကို လေးစားလျက် တန်ဖိုးထား ချစ်မြတ်နိုးကြသည်ဟု ဆိုရပါမည်။

ယနေ့မျက်မှောက်ခေတ်တွင် ယေဘုယျအားဖြင့် ဘာသာရေး မဂ္ဂဇင်းစာစောင်များ တစ်လတစ်ကြိမ်သာ ထုတ်ဝေ သကဲ့သို့ ထိုစဉ်က စကောကရင်စာပေဖြင့် ဆာထူဝေါ ခေါ် အရှက်ကြယ်မဂ္ဂဇင်းကိုလည်း လစဉ် ထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့သည်ကို တွေ့ရသည်။

ထို့နောက်ပိုင်းတွင် စကောကရင်စာပေနှင့် အင်္ဂလိပ်စာပေသည် ကရင်များ လွန်စွာ လေ့လာလိုက်စားမှု ရှိခဲ့ကြသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ယခုမှ ဟုတ်

ပေ။ ရှေးယခင်ကတည်းကပင် ခရစ်ယာန် ဘာသာဝင် ကရင်များသည် အင်္ဂလိပ်စာ၌ အများထက် တော်ကြသည်ကို တွေ့ရသည်။ ပညာရေး လိုက်စားမှု၏ အကျိုးရလဒ်ပင်ဖြစ်သည်။

စကောကရင်ဘာသာစာအုပ်နှင့် အင်္ဂလိပ်စာအုပ်များကိုလည်း အဆက်မပြတ် ထုတ်ဝေလာလျက် ရှိသည်ကို တွေ့ရလေသည်။

၁၈၄၆ ခုနှစ်တွင် ကရင်-အင်္ဂလိပ်ဝေါဟာရကျောင်းသုံးစာအုပ်၊ ၁၈၄၉ ခုနှစ်တွင် ကရင်-အင်္ဂလိပ် အဘိဓာန်၊ ၁၈၄၃ ခုနှစ်တွင် စကောဘာသာဖြင့် သမ္မာကျမ်းစာ၊ ၁၈၅၁ ခုနှစ်တွင် စကောဘာသာဖြင့် မေဃဟောင်းရေးသားပြီးစီနိုင်ခဲ့သလို ထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့ကြသည်။

ဤသို့ဖြင့် စကောနှင့် ပိုးကရင်ဘာသာတွေကို ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ကျမ်းစာနှင့် တကွ လောကဓာတ်ဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာတွေကိုလည်း ဆက်လက် ထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့ကြသဖြင့် ကရင်စာပေ တိုးတက်လာမှုမှာ အားရစရာကောင်းလှကို တွေ့ရလေသည်။

အထက်ပါ သတင်းစာသမိုင်း မှတ်တမ်းအရ 'မော်လမြိုင်ခရော်နီကယ်' သတင်းစာကို ၁၈၃၆ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၃ ရက်နေ့တွင် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ပုံနှိပ်ထွက်ပေါ်ခဲ့သလို ၁၈၄၂ ခုနှစ်တွင် စကောကရင်ဘာသာဖြင့် 'ဆာထူဝေါ(ခေါ်) အရှက်ကြယ်' လစဉ်မဂ္ဂဇင်း ထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့သည်ကို တွေ့ရပါသည်။

ထိုကဲ့သို့ မြန်မာဘာသာဖြင့် ပထမဆုံးထုတ်ဝေသော သတင်းစာမှာ မော်လမြိုင်ကပင်ထုတ်ဝေသည့် 'မေ့သိတင်းစာ' အမည်ရှိ သတင်းစာဖြစ်သည်။ ထိုသတင်းစာကို ခရစ်ယာန်တရား သတင်းစာအဖြစ် မော်လမြိုင်မြို့ရှိ အမေရိကန် သာသနာပြုဆရာများက ၁၈၄၂ ခုနှစ်တွင် ကြီးပွားထုတ်ဝေခြင်းဖြစ်သည်။

တရားသတင်းစာ ဆိုသော်လည်း ထိုသတင်းစာ ထုတ်ဝေစဉ် ဒုတိယ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာစစ်ပွဲ ဖြစ်ပွားသဖြင့် ထိုစစ်ပွဲသတင်းများကိုလည်း ဖော်ပြခဲ့ပေသည်။

ဤတွင် ၁၈၄၂ ခုနှစ်တွင် စကောကရင်ဘာသာဖြင့် ဆာထူဝေါမဂ္ဂဇင်းကို ထုတ်ဝေနိုင်သလို မြန်မာဘာသာစာပေဖြင့် ခရစ်ယာန်တရား သတင်းစာကို မော်လမြိုင်မြို့ရှိ အမေရိကန် သာသနာပြုဆရာများက ထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့သည်ကို တွေ့ရခြင်းဖြင့် ၁၈၄၂ ခုနှစ် အတွင်းမှာပင် ကရင်စာပေနှင့် မြန်မာစာပေတို့ကို အတူတူ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့သည်ကို တွေ့ရခြင်း ဖြစ်သည်။

ထို့ပြင် ၁၈၄၃ ခုနှစ်တွင် စကောဘာသာဖြင့် သမ္မာကျမ်းစာ၊ ၁၈၄၉ ခုနှစ်တွင် ကရင်အင်္ဂလိပ်

အဘိဓာန်၊ ၁၈၅၁ ခုနှစ်တွင် စကောဘာသာဖြင့် မေဃဟောင်း ရေးသားပြီးစီးသည်။ ၎င်းတို့ကို ကရင်ဘာသာစာအုပ်အဖြစ်သို့ ထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့သော်လည်း မြန်မာစာပေသည် စာအုပ်အဖြစ်သို့ ထုတ်ဝေနိုင်ခြင်း မရောက်ရှိသေးဘဲ သတင်းစာအဖြစ်သာ စတင်ထုတ်ဝေ ရောက်ရှိခဲ့သည်။

၁၈၄၂ ခုနှစ်က မြန်မာဘာသာဖြင့် ပထမဆုံး ထုတ်ဝေသော 'မေ့ သိတင်းစာ'တွင် ဖော်ပြသော အင်္ဂလိပ်-မြန်မာဒုတိယစစ်ပွဲ သတင်းမှာ အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရလေသည်။

'မေ့သိ ၂ ရက် (၁၈၅၂) တန်ခူးလဆန်း ၁၄ ရက်နေ့၌ အင်္ဂလိပ်ရေကြောင်း စစ်ဘုရင် သ ညီ မီး သ င်း ဘော င ယ် တ စီး ကို အလံဖြူရိုက်လျက် ရန်ကုန်မြို့သို့ တက်ရောက်အောင် စေလွှတ်လျှင် မီးသင်းဘောသည် သီလဝါတပ်ရိရာသို့ ရောက်သည်ရှိသော်၊ တပ်က တင်ကူး၍ ပစ်ခတ်သော် မီးသင်းဘောသည် ပြန်လှန်၍ ပစ်ခတ်သည်တွင် ဗုံးဆဲတလုံးကျ၍ ယမ်းတိုက်ကို တိမိသဖြင့် ဘုံးကန်ထ၍ လူများစွာ သေဆုံးကြသည်။ ယင်းတပ်ကို အမြောက်နှင့်ပစ်၍ စင်္ကြံမီးသည့်ရှိသော မြန်မာ တဖက်တချက်ရှိသော အခြားဘော ကင်းတပ် နှစ်တပ်က ပစ်ပြန်လျှင် မီးသင်းဘောဆီက ထိုတပ်တို့ကိုလည်း ပစ်ပြန်သဖြင့် ၄၅ မိနစ်ခန့် ကြာသည်ရှိသော် နှစ်တပ်စလုံးသည် ငြိမ်းရလေ၏။

အလံဖြူသော်လည်း ကင်းတပ်က ပစ်ခတ်သည်ကို မီးသင်းဘောမှိုလ်သည် မြင်သောအခါ ရန်ကုန်မြို့သို့ရောက်အောင် တိုး၍မသွား။ ဗိုလ်ကြီးထံသို့ပြန်၍ အမိန့်ရှိတော်ကို နားထောင်လေသည်။ စစ်ဘုရင်သည်လည်း ထိုအမှုကို ထောက်သော် မြန်မာမင်းတို့သည် ရန်ကုန်ပြေငြိမ်းအောင် အလျဉ်းသင့်မပြု။ စစ်တိုက်မည်ဟု သဘောထားလျက်ရှိသည်ကို သိရသည်ဖြစ်၍ စစ်တိုက်ခြင်းငှါ ချက်ချင်းစီရင်ပြီးလျှင် ရန်ကုန်မြစ်မှာရှိသော တပ်များကို တိုက်သည့်အမှုကို ဗိုလ်ကြီးကမ္ဘီဒိုလ်မိဘတ်၌ လွှဲအပ်၍ မော်လမြိုင်မြို့သို့ လှည့်လာလေသည်။

တန်ခူးလပြည့်ကျော် ၁ ရက်နေ့၌ ရေကြောင်း မီးသင်းဘောကြား၌ စစ်ဘုရင်နှစ်ပါးစလုံးသည် မော်လမြိုင်မြို့သို့ ရောက်လျှင် မုတမမြို့ကို တိုက်စေမည်အကြံနှင့် မီးသင်းဘောတစ်စင်းနှင့် ထွက်သွား၍ ကြည့်ရှုစေလေသည်။ ယင်းလပြည့်ကျော် ၂ ရက် တနင်းလာနေ့ နံနက်စောစောတွင် မီးသင်းဘော လေးစင်းပါ

လျက် မုတမမြို့သို့ တက်သွား၍ အသီးသီးနေရာများကို ရွေးပြီးမှ တနာရီခန့် ပစ်ခတ်ကြပြီးလျှင် ကုန်းပေါ်သို့တက်၍ မြို့ထဲသို့ တက်တိုးကြသော် မြန်မာလူရှိသူများသည် ထွက်ပြေးကြလေ၏။ အင်္ဂလိပ်ရဲမက်တို့သည်လည်း တောင်တဖက်တချက်ရှိသော လမ်းတို့နှင့် တောင်ပေါ်၌ ကျော်သောလမ်းတို့ကို လိုက်ကြသော်လည်း များစွာသော လူတို့ကို မမီရကြ။

စစ်ပွဲကြီးပြီးလျှင် လူသေတို့၏အကြောင်းကို မေးသောအခါ မြန်မာလူ ၁၂ ယောက်ခန့်သာ သေရလိမ့်မည် ယူစရာ လက်ဏာကို မြင်ရသည်။ အထိအခိုက် ခံရသော လူတယောက်ကိုလည်း တောင်ထဲက ဆောင်ခဲ့ကြ၏။ အင်္ဂလိပ် ဘက်က မူကား စစ်ပွဲမှာသေသော စစ်သူရဲမရှိ။ သို့သော်လည်း လူနာထမ်းသမားတယောက် သေချေ၏။ အထိအခိုက်ရသော လူ ၁၂ ရှိသည်။ နှစ်ဖက်စလုံး၌ ထိုမျှလောက်နည်းသောသူတို့ သေကြသည်ကို အံ့ဩစရာ အကြောင်းဖြစ်သည်။ မှတ်ချက်။ မူလသတိပုံ သတ်ဉ္ဇနားအတိုင်းပင် ဖြစ်သည်။

အထက်ပါ ၁၈၅၂ ခုနှစ်က အစောဆုံးတွေ့ရသော မြန်မာဘာသာဖြင့်ရေးသော သတင်းပင်ဖြစ်သည်။ ယင်းအရေးအသားများသည် ရှေးခေတ်က အရေးအသားများဖြစ်၍ ယခုခေတ် အရေးအသားနှင့် မတူဘဲ ကွဲပြားလျက် ရှိသည်ကိုတွေ့ ရပါမည်။

ထိုစဉ်က အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ ဒုတိယစစ်ပွဲ ဖြစ်ရာ ကာလပင်ဖြစ်၍ မြန်မာသတင်းစာပင် မထွက်သေးသော အချိန်ပင်ဖြစ်သည်။ 'မေ့ သိတင်းစာ'ဘာသာရေး စာစောင်၌ စတင်ရေးသားသော စစ်သတင်းကို ပထမဦးဆုံးအဖြစ် တွေ့ရပါမည်။

သတင်းစာများ ထုတ်ဝေမှုမှာလည်း ရတနာပုံနေပြည်တော် သတင်းစာထုတ်ဝေသည့် အချိန်ထက် စောသောကြောင့် စာဖြင့် သတင်းဖြန့်ချိရေးလုပ်ငန်းကို မြန်မာဘုရင်ကြီးစာ သက်ရောက်မှုမရှိသော မြန်မာပြည်အတွင်းရှိ နယ်ပယ်က ရတနာပုံ နေပြည်တော်ထက် စောစွာလုပ်ကိုင်နေပြီးဟု ဆိုရပါမည်။ သတင်းစာထုတ်ဝေမှု သမိုင်းတွင် တွေ့ရလေသည်။ (ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည် ...)

S. မင်းခိုက်သူ (P.T.N)

- ကျမ်းကိုး။
- (၁) ရှေးဦးမြန်မာသတင်းစာ။ (မောင်သစ်လွင်)
- (၂) နှစ်-၁၀၀ပြည့် မန္တလေး။ (ရွှေကိုင်းသား)
- (၃) တိုင်းရင်းသားရိုးရာစေလွှတ်စံ(ကရင်)

လူငယ်

ဟူသည် အသက် ၁၅ နှစ် မှ အသက် ၂၄ နှစ် အတွင်းကို လူငယ်ဟု ကမ္ဘာ့ ကုလသမဂ္ဂ အဖွဲ့ကြီးက သတ်မှတ်သည်။ တစ်ချို့လူငယ်များသည် အသက် ၂၅ နှစ်အထိ သတ်မှတ်သည်ကိုလည်း တွေ့ရသည်။

လက်ရှိ မြန်မာနိုင်ငံ၏ လူဦးရေသန်း ၆၀ ခန့် အနက် လူငယ်ဦးရေသည် ၁၀ သန်း ခန့် ရှိမည်ဟု ခန့်မှန်းရပါသည်။ ထိုအထဲတွင် ကရင်လူငယ်များလည်း ပါဝင်ပြီး ဖြစ်သည်။

ယနေ့ကရင်လူငယ်များသည် တိုးတက် ပြောင်းလဲနေသော ဓေတကာလ(ကမ္ဘာကြီး)ကို တွေ့ရပါလိမ့်မည်။ ၂၁ရာစုတွင် သိပ္ပံနည်းပညာတို့၏ တိုးတက်မှုသည် အထွေထွေအထိပါရှိပြီး ရောက်ရှိခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ တိုးတက်နေသော နည်းပညာတွေကို မလိုက်နိုင်သော လူမျိုးသည် နောက်ကျကျန်ရစ်မည် ဖြစ်သည်။

စင်စစ်နည်းပညာများ၏ ဆန်းသစ်တီထွင်မှုသည် လူသား၏ဘဝကို နေ့ချင်းညချင်း ဆိုသလို ပြောင်းလဲစေခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ ယနေ့ တိုးတက်ပြောင်းလဲနေမှုကို မျက်မြင်မပြတ်စေဘဲ အမိလိုက်နိုင်ရန် ကြိုးစားရမည်။

ကရင်လူငယ် နှင့် အနာဂတ် ဝရူဇလိန်

မိမိဝန်းကျင်ဒေသ နိုင်ငံလောက်ဖြင့် ကြည့်၍ မရတော့ပေ။ ကမ္ဘာကြီးတစ်ခုလုံးကို လှမ်းမြင်ပြီး ကြည့်မြင်နိုင်စွမ်း ရှိရပါမည်။ ပညာတတ်ပါက ပညာတတ်သူများ၏ ဒုက္ခတိုက်ဆွဲခေါ် ခိုင်းစေခြင်းကို ခံရပါလိမ့်မည်။ အရွယ်သုံးပါး ပိုင်းခြားပြီး ပညာသင်ကြားနေ၍ မရတော့ဘဲ အချိန်ရှိတိုင်း အမြဲပညာသင်လေ့လာ ဆည်းပူးရမည်သာ ဖြစ်သည်။

ယနေ့ကရင်လူငယ်များသည် လူငယ်ပီပီ ကျန်းမာသန်စွမ်းပြီး သွက်လက်ဖျတ်လတ်မှု ရှိရမည်။ စူးစမ်းတီထွင်၍ စွန့်စားလိုစိတ် အစရှိသော အခြေခံစွမ်းအားများနှင့်လည်း ပြည့်စုံကြရမည်။ ဤသည်မှာ လူငယ်တိုင်း သဘာဝအရ အခြေခံရမည့် အရည်အချင်းများပင် ဖြစ်သည်။ ၎င်းအရည်အချင်းကို အမြဲပြု၍ ကရင်လူငယ်များသည် မိမိတို့၏ဘဝ တိုးတက်ရေး အပါအဝင် တိုင်းပြည်နှင့် လူမျိုး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ဖို့အတွက် အားထုတ်ကြရမည်။

လည်း ဖတ်ရှုနိုင်သည်။ စာအုပ်စာပေသည် ဘယ်သောအခါမှ တိမ်ကောပျောက်ကွယ်မည် မဟုတ်ပေ။

ယနေ့မျက်မှောက်ခေတ်တွင် လူငယ်အများစုသည် အင်တာနက်လူငယ်ပေါ်တွင် အချိန်ကုန်နေကြသည်။ အများအားဖြင့် အဖော်များ၊ စကြာနောက်ကြတို့နှင့် တွေ့ရတတ်လေသည်။ အင်တာနက်လူငယ်ပေါ်တွင် ပညာယူတတ်လျှင် များစွာရရှိနိုင်ပါသည်။ တောမှာနေသည်ဖြစ်စေ၊ မြို့မှာနေသည်ဖြစ်စေ၊ မည်သည့်နေရာဒေသတွင်နေနေ ပညာသင်ယူနိုင်သည်။ ပညာတစ်ပိုင်းတစ်စနှင့် ကျောင်းထွက်လျက် ဆက်လက်ပညာ မသင်နိုင်သော တောဖြစ်စေ၊ မြို့ဖြစ်စေလူငယ်များသည် အားငယ်စရာမလိုပေ။ စာပေဖတ်ရှုခြင်း၊ အင်တာနက်အသုံးပြုခြင်း၊ သင်တန်းများတက်ခြင်း စသည်တို့ဖြင့် မိမိလိုချင်သော ပညာကို ဆက်လက်လေ့လာ သင်ယူနိုင်ပါသည်။ ပျင်းရိမှုမရှိဘဲ လုံ့လစီရိယရှိဖြင့် ကြိုးစားအားထုတ်မှုသာ လိုအပ်ပါသည်။

သည့်။

ကြီးပွားချမ်းသာဖို့ကိုသာ နှစ်လေးငါးဆယ် အတွင်း အာရုံစိုက်လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြသည်။ သို့သော် နိုင်ငံနှင့်လူမျိုးများမှာ ကြီးပွားတိုးတက်လာမှုမရှိဘဲ ပို၍ပင်ဆင်းရဲတွင်းထဲ ရောက်သွားတော့သည်။ ခေတ်ပျက်နေသည့်ကာလများ ရောက်နေလို့ စာဖတ်ကြတော့ဘဲ ဖြစ်နေပြီးလားဟု စဉ်းစားမိသည်။

တရုတ်ကလာသည် စကားပုံတစ်ခုရှိသည်။ 'နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံက လူမျိုးတွေ ပြည့်သူပြည့်သားတွေကို စာဖတ်အောင် လုပ်ထားနိုင်ရင် အာဏာရှင်အစိုးရအနစ် ၂၀ အုပ်ချုပ်နိုင်သည်။ စာဖတ်အောင် စာမသင်ပေးတော့ဘူးဆိုရင် အာဏာရှင်အစိုးရအနစ် ၄၀ အုပ်ချုပ်နိုင်သည်။ တကယ်လို့များ နှစ် ၁၀၀ အုပ်ချုပ်ချင်ရင် ပြည့်သူပြည့်သားတွေကို အကျင့်ပျက်အောင် လုပ်လိုက်ပါ' ဟူ၍ပင် ဖြစ်သည်။

လုပ်ပေးနေကြရပါသည်။ အချိန်ဖြုန်းနေလို့ မဖြစ်တော့ပေ။ မိမိဘဝရှင်သန်နေချိန်တွင် မိမိအရည်အချင်းကို ဖြည့်ဆည်းဖြင့်တင်ရင်း မိမိအကျိုး၊ သူတစ်ပါးအကျိုး၊ တိုင်းပြည်အကျိုးတွေကို ကြိုပမ်းဆောင်ရွက်ရပါမည်။ ထိုအခါ မိမိအတွက် အနောက်အယုတ်ဖြစ်စေသော အရာကင်းစာ၊ မူးယစ်ဆေးဝါး၊ မကောင်းသော အပျော်အပါး လိုက်စားခြင်းများကို ရှောင်ကြဉ်ရပါမည်။

ယနေ့မျက်မှောက်ခေတ်တွင် မူးယစ်ဆေးဝါးနှင့် အရက်သည် နေရာတကာတွင် ရောက်ရှိပြန့်ပွားလို့ နေသည်။ အတော်လေးကို ရှောင်နိုင်မှ လွတ်ကင်းပါလိမ့်မည်။ တချို့လူငယ်များသည် ငယ်ငယ်နှင့် အရက် (မခိုဆေး)ကို သောက်သုံးလာကြသဖြင့် အရက်စွဲများပင် တွေ့လာရသည်။ အညွန့်တလူလူ တက်နေသော မိမိဘဝကို မမျက်ဆီးမိဖို့လိုပါသည်။ တန်ဖိုးရှိသော လူငယ်ဘဝ အချိန်တွေကို တန်ဖိုးရှိရှိ စနစ်တကျ အသုံးပြုတတ်ရမည်။ ယခုအရက်များသည် မိမိတို့၏ဘိုးဘွားလက်ထက်က သစ်ပင်သစ်မြစ်ထန်းလျက်ခဲတို့နှင့်ချက်၍ သောက်သုံးလာခဲ့သော အယ်ကိုဟောလ်ဇာတ်၊ မိသိုင်းဇာတ်များ ပါဝင်သော ကြောင့် မသောက်ရလျှင် မနေနိုင်ဘဲ ထာဝရစွဲပေပါသည်။ ကျန်းမာရေးကို အကြီးအကျယ် ထိခိုက်စေပါသည်။ အရက်စွဲလျှင် မိမိဘဝတိုးတက်စရာ အကြောင်းမရှိတော့ပေ။

နည်းပညာခေတ်တွင် မျက်စိနား နှလုံးသားကို ဖွင့်လျက် ပညာသင်နိုင်ရမည်။ အသစ်အဆန်း နည်းပညာတွေကို မဖြစ်မနေ တီထွင်ဖန်တီးနိုင်ရမည်။ ပျင်းရိအိပ်ပျော်နေလို့ မရတော့ပေ။ အိပ်ပျော်နေလျှင် နောက်လူများက မိမိကိုကျော်တက်လိမ့်မည်။ အချိန်နှင့် အရွယ်သည် မိမိကိုမစောင့်ဘဲ အမြဲရွေ့လျားတိုက်စားလို့နေသည်။ အရွယ်ကောင်းချိန် ဉာဏ်ပညာဖွံ့ဖြိုး ထက်မြက်စဉ်မှာပင် မိမိဘဝနှင့် သင့်တော်သော (သို့) ဝါသနာပါသော အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပညာ (သို့မဟုတ်) မိမိဘဝအတွက် အကျိုးရှိမည့် အတတ်ပညာ တစ်မျိုးမျိုးကို အမိအရ သင်ယူ ပိုင်ဆိုင်ထားရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဟိုကောင်းဆိုးနီးသည်ကောင်းဆိုးနီး မဖြစ်စေဘဲ ခိုင်မာသည့် ရည်ရွယ်ချက် ရှိရှိဖြင့် ပညာသင်ယူရပါမည်။

စာဖတ်ခြင်းကို မနှစ်သက်ပါက မိမိအရည်အချင်း ပြည့်ဝရန် လိုနေဦးမည်သာဖြစ်သည်။ စာပေသည် လူတို့၏ အတွေးအခေါ် ဉာဏ်ရည်များ ရှင်သန်စေပြီး အရည်အချင်းကောင်းတွေလည်း ပြည့်ဝလာစေပါသည်။ စာပေဖတ်ရှုခြင်းဖြင့် ဘဝ၏အလင်းရောင်သစ်တွေကို တွေ့ပါလိမ့်မည်။ ထိုအခါ စာပေသည် မိမိဘဝအတွက် လွန်စွာကျေးဇူးများသည်ကို သိရှိလာလိမ့်မည်ဖြစ်သည်။ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသား / သူများ ဖြစ်ပါလျှင် ပညာသင်ခြင်းနှင့်အတူ စာအုပ်စာပေများစွာကို လေ့လာဖတ်ရှု ဆည်းပူးနိုင်ပါသည်။ မိမိတို့၏ အရည်အချင်းကို ဖြင့်တင်ဖြည့်ဆည်း ကြိုးစားခြင်းဖြင့် တစ်နေ့တွင် ထိပ်တန်းနေရာသို့ ရောက်ရှိကြပါလိမ့်မည်။ ထိုအခါ မိမိလူမျိုးအကျိုး၊ ကမ္ဘာ့အကျိုးတွေကိုလည်း ဆောင်ရွက်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။

စာဖတ်ခြင်းဖြင့် ပြောင်းလဲသွားသော ပုဂ္ဂိုလ်များစွာရှိသည်။ ထိုအထဲတွင် အထက်တန်းလွှာ၌သာ နေခဲ့သော မဟတ္တမဂန္ဓိသည် ဂျွန်ရုစတင်၏ စာအုပ်ကိုဖတ်လိုက်ရသဖြင့် ချက်ခြင်းဆင်းရဲသားတို့၏ ဘဝကို စာနာလျက် ရောနှောနေထိုင်ကာ ဝင်ပြောင်းလဲ သွားခဲ့လေသည်။ မဟတ္တမဂန္ဓိသည် အထက်တန်းလွှာနှင့်သာ အပေါင်းအသင်းလုပ်သည်။ အောက်တန်းစားကိုလုံးဝ မဆင်းပေ။ အောက်တန်းစားကို အထင်သေးသည်။ အနောက်တိုင်းစတိုင်နက်ကတိုင်တပ်လျက် ဝတ်ဆင်နေထိုင်လေ့ရှိသည်။

အနာဂတ်ဘဝ လှပဖို့အတွက် ဖန်တီးမည့် ကရင်လူငယ်များသည် အရက်နှင့်ဝေးဝေး ရှောင်ကြဉ်ရန် များစွာ လိုအပ်လှပေသည်။ မိမိလူငယ်ဘဝ အညွန့်တလူလူ တက်နေချိန်တွင် အနောက်အယုတ်နှင့်အတူ ဆုတ်ယုတ်ပျက်စီးစေမည့် အကြောင်းအရာ မှန်သမျှအားလုံးကို ရှောင်ရှားနိုင်ရမည်ဖြစ်သည်။ သို့မှသာ အနာဂတ်တွင် ခေါင်းဆောင်ကောင်း ဖြစ်ယောက်ဖြစ်လာလိမ့်မည်။

ကရင်လူငယ်များသည် အနာဂတ်ကို ဖန်တီးမည့်သူများဖြစ်၍ အနာဂတ်ကို ပိုင်ဆိုင်ထားသူများပင်ဖြစ်ကြသည်။ မိမိဖြစ်ရပ်သည်ပုံစံဖြင့် အနာဂတ်ကို ဖန်တီးမည့် လူငယ်များသည် စူးစမ်းတီထွင်မှုကို မှန်ကန်သော အတွေးအခေါ်များ ရှိရပါမည်။ ကိုယ်ကျင့်တရား ပကောင်းရမည်။ ပညာဗဟုသုတနှင့်လည်း ပြည့်စုံကြရပါမည်။ ကြိုမြင်ကြံတွေးနိုင်စွမ်း ရှိရပါမည်။ အေးတိအေးစက် ဟိတောတော ပျက်ပျော့ချော်နေလို့ အနာဂတ်ကို ဖန်တီးလို့မရမည်။ ပညာဗဟုသုတများနှင့် ပြည့်စုံရန်မှာ ခေတ်ပေါ်နည်းပညာကိုလည်း အသုံးပြုရမည်။ အင်တာနက်ကွန်ပျူတာ

၃၀၉ရာစု ၃တိယပိုင်းအချိန် အင်္ဂလိပ်တို့သည် သူများနိုင်ငံကို ဝင်တိုက်ပြီး သိမ်းပိုက်သည့်အခါ ကုမ္ပဏီတွေ၊ စစ်တပ်တွေပါလာပြီး သယံဇာတတွေ ထုတ်ယူသည်။ ထိုအချိန် အင်္ဂလိပ်တို့သည် စာဖတ်ဆုံး အချိန်ဖြစ်လာသည်။ ထိုအခါ စာပေဝေဖန်ရေးသမားကြီး ဂျွန်ရုစတင်၏ 'မင်းတို့ အင်္ဂလိပ်တွေ စစ်တိုက်ဖို့၊ သူများနိုင်ငံသိမ်းပိုက်ဖို့ မင်းတို့ စီးပွားရေး သောင်းကျန်းပြီးတော့ ပိုက်ဆံတွေ ချမ်းသာပိုစေပဲ စဉ်းစားတယ်။ မင်းတို့နိုင်ငံ အကျင့်ပျက်နေပြီ။ ခေတ်ပျက်နေပြီ။ အဲလိုခေတ်ပျက်နေတဲ့

ထိုအထဲတွင် အထက်တန်းလွှာ၌သာ နေခဲ့သော မဟတ္တမဂန္ဓိသည် ဂျွန်ရုစတင်၏ စာအုပ်ကိုဖတ်လိုက်ရသဖြင့် ချက်ခြင်းဆင်းရဲသားတို့၏ ဘဝကို စာနာလျက် ရောနှောနေထိုင်ကာ ဝင်ပြောင်းလဲ သွားခဲ့လေသည်။ မဟတ္တမဂန္ဓိသည် အထက်တန်းလွှာနှင့်သာ အပေါင်းအသင်းလုပ်သည်။ အောက်တန်းစားကိုလုံးဝ မဆင်းပေ။ အောက်တန်းစားကို အထင်သေးသည်။ အနောက်တိုင်းစတိုင်နက်ကတိုင်တပ်လျက် ဝတ်ဆင်နေထိုင်လေ့ရှိသည်။

ထိုအထဲတွင် အထက်တန်းလွှာ၌သာ နေခဲ့သော မဟတ္တမဂန္ဓိသည် ဂျွန်ရုစတင်၏ စာအုပ်ကိုဖတ်လိုက်ရသဖြင့် ချက်ခြင်းဆင်းရဲသားတို့၏ ဘဝကို စာနာလျက် ရောနှောနေထိုင်ကာ ဝင်ပြောင်းလဲ သွားခဲ့လေသည်။ မဟတ္တမဂန္ဓိသည် အထက်တန်းလွှာနှင့်သာ အပေါင်းအသင်းလုပ်သည်။ အောက်တန်းစားကိုလုံးဝ မဆင်းပေ။ အောက်တန်းစားကို အထင်သေးသည်။ အနောက်တိုင်းစတိုင်နက်ကတိုင်တပ်လျက် ဝတ်ဆင်နေထိုင်လေ့ရှိသည်။

ဝရူဇလိန် (ထီးထာကလုန့်)

(၇၀) ကြိမ်မြောက်

ကရင်အမျိုးသားအာဇာနည်နေ့

မန်းအောင်ပြည်စိုး

(၁) ၂၀၂၀ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၁၂ ရက်နေ့သို့ ရောက်ရှိလာတော့မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဩဂုတ်လ ၁၂ ရက်နေ့သည် ကရင်အမျိုးသားခေါင်းဆောင် စောဘဦးကြီးနှင့်အပေါင်းပါများ ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှုခံရပြီး ကျဆုံးသွားခဲ့သည့် နေ့ရက်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုနေ့ ထိုရက်ကို ကရင်အမျိုးသားများက "ကရင်အာဇာနည်နေ့" ဟူ၍ အသိအမှတ်ပြု မော်ကွန်းတင်ခဲ့ကြသည်။

၁၉၅၁ ခု ဧပြီလတွင် ကျင်းပခဲ့သော စောဘဦးကြီး ဖွဲ့စည်းခဲ့သည့် ကော်သူးလေအစိုးရ၏ အစည်းအဝေး၌ လူ့အခွင့်အရေး၊ ဒီမိုကရေစီအရေး၊ ကရင်အမျိုးသားအရေးတို့အတွက် အပတ်တကာတ် ကြိုးစားအားထုတ်ခဲ့သည့် စောဘဦးကြီး ကျဆုံးနေ့ရက်ကို "ကရင်အာဇာနည်နေ့" အဖြစ် သတ်မှတ်ကမ္ဘာ့ပတ်ဝန်းကျင် ရန် တညီတညွတ်တည်း သဘောတူခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။ ၁၉၅၁ ခုနှစ်မှ ယခု ၂၀၂၀ ခုနှစ်အထိဆိုလျှင် နှစ်ပေါင်း ၇၀ တိတိ၊ အကြိမ် ၇၀ ရောက်ရှိခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။

ကရင်သမိုင်းကို စတင်စာစောင် ပြန်လှန်ကြည့်လျှင် KNU ခေါ် ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံးကို ၁၉၄၇ ခုနှစ်တွင် စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ၁၈၈၁ ခုနှစ်တွင် ကရင်အမျိုးသားရေးအတွက် စတင်ဖွဲ့စည်းဖြစ်ခဲ့သော "ဒေါက်ကလုံ" ခေါ် ကရင်အမျိုးသား အဖွဲ့အစည်း (Karen National Association-KNA) သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင်းသို့ ၇၀ ပန်းများ စတင်ဝင်ရောက်သည့် ၁၉၄၂-၄၄ ခုနှစ်တွင် ဩဇာတိက္ကံ မမှားမိန့်လာပါသည်။

၎င်းနောက် KCAB (Karen Central Advisory Board) ခေါ် ကရင်ဗဟိုအကြံပေးအဖွဲ့၊ KCO (Karen Central Organization) ခေါ် ကရင်ဗဟိုအဖွဲ့၊ BKNA (Buddhist Karen National Organization) ခေါ် ဗုဒ္ဓဘာသာကရင်အမျိုးသားအသင်း၊ KYO (Karen Youth Organization) ခေါ် ကရင်လူငယ် အဖွဲ့ချုပ် စသည်ဖြင့် ကရင်အမျိုးသားအရေးကို ဆောင်ကြဉ်းသည့် ကရင်အဖွဲ့အစည်းများ အလျှိုအလျှို ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ကြပါသည်။

မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေး ရခါနီး ၁၉၄၇ ခု ဖေဖော်ဝါရီလ ၅ ရက်နေ့တွင် ယနေ့ကရင်သမိုင်း၌ ထင်ရှားကျော်ကြားတည်မြဲနေသည့် KNU (Karen National Union) ခေါ် ကရင် အမျိုးသားအစည်းအရုံးသည် အထက်ဖော်ပြပါ ကရင်အဖွဲ့အစည်းအားလုံး ပူးပေါင်းပြီး တစ်ခုတည်းသော ကရင်ဦးဆောင် (ရှေ့ဆောင်) အဖွဲ့အစည်း အဖြစ် ဖွဲ့စည်းပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။

KNU ကို ဒေါက်တာဘမော်အစိုးရနှင့် ဂျပန်တို့က ကနဦး အသိအမှတ်ပြုခဲ့ကြသည်။ ၁၉၄၉ ခု ဇန်နဝါရီလ ၃၁ ရက် ကရင်တော်လှန်ရေးစတင်ပြီးနောက်မှ ဦးနု အစိုးရ၏ မတရားအသင်းအဖြစ် ကြေညာခံခဲ့ရပြီး NCA (Nationwide Ceasefire Agreement) လက်မှတ်ထိုးခဲ့သည့် ၂၀၁၅ ခုနှစ်မှ

သာ တရားဝင်အဖွဲ့အစည်းအဖြစ် ပြန်လည်အသိမှတ်ပြုခြင်း ခံခဲ့ရပါသည်။

KNU ၏ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်များက အဆင့်ဆင့်တာဝန်ယူခဲ့ကြပါသည်။

- ၁။ အမည် တာဝန်ယူ ကာလ
- ၁။ စောစံစိုးသင် ၁၉၄၇-၃၊ ဖေဖော်ဝါရီမှ မေလ
- ၂။ စောဘဦးကြီး ၁၉၄၇ မှ ၁၉၅၀
- ၃။ စောကလယ်တော ၁၉၅၀ မှ ၁၉၅၇
- ၄။ စောဟန်တာသာမွှေး ၁၉၅၇ မှ ၁၉၆၃
- ၅။ မန်းဘစ် ၁၉၆၃ မှ ၁၉၇၅
- ၆။ စောဘိုမြ ၁၉၇၆ မှ ၂၀၀၀
- ၇။ စောဘသင်စိန် ၂၀၀၀ မှ ၂၀၀၈
- ၈။ စောဘာမလာတော ၂၀၀၈ မှ ၂၀၁၂
- ၉။ စောမုတူးစေးဖိုး ၂၀၁၂ မှ ယနေ့ထိ

ထိုပုဂ္ဂိုလ်များအနက် စောဘဦးကြီးမှာ အထင်ရှားဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပါသည်။

စောဘဦးကြီးသည် ၁၉၀၅ ခုနှစ်တွင် အဖ စောဘာမြတ်ကြီး၊ အမိ နော်အေးနုတို့မှ ပုသိမ်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်-ပုသိမ် မီးရထားလမ်းမကြီးဘေးရှိ ဘဲဂယက်ရွာတွင် မွေးဖွားခဲ့ပြီး ၁၉၅၀ ခုနှစ်တွင် ပစ်ခတ် သက်ပြတ်ခြင်းခံရသဖြင့် အသက် ၄၅ နှစ်အရွယ်၌ ကွယ်လွန်သွားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

(၂) ကရင်အာဇာနည်နေ့ ပေါ်ပေါက်လာပုံအကျဉ်းကို ဖော်ပြပြီးနောက် ကရင်အာဇာနည်ဆိုသည်မှာ ဘာလဲဟူသည့် မေးခွန်းကို အဖြေရှာကြရန် လိုပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့်အပေါင်းပါများကို တိုင်းပြည်၏ အာဇာနည်ခေါင်းဆောင်ကြီးများဟု အသိအမှတ်ပြုကြရာ၌ အဓိကအားဖြင့် နိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးရရှိအောင် ဦးဆောင်ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ခဲ့သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ စောဘဦးကြီးသည် ကရင်ပြည် ရရှိရေးအတွက် ဦးဆောင်ကြိုးပမ်းခဲ့သော်လည်း သူကွယ်လွန်ပြီးသည့်နောက်ဖြစ်စေ၊ ယခု အချိန်အထိဖြစ်စေ၊ ကရင်များလိုလားရယူချင်သည့် ကရင်ပြည်အမျိုးအစားကို မရရှိခဲ့ပေ။ စောဘဦးကြီး ကိုယ်တိုင်၌ကမူ ခေါင်းဆောင်ကောင်းပီသ တည်ကြည်စွာဖြင့် ကရင်တော်လှန်ရေးကို ဦးဆောင်ဦးရွက် ပြုခဲ့သည်။

စင်စစ် စောဘဦးကြီးသည် လူမိုက်၊ လူရမ်းကား တစ်ဦးမဟုတ်ခဲ့ပါ။ လန်ဒန်မှ ဟိုစဉ်က ဥပဒေဘွဲ့ ရရှိခဲ့သော ပညာတတ်တစ်ဦးဖြစ်သော်လည်း မာန်မာန် ထောင်လွှားခြင်းမရှိ၊ မိမိ၏ကရင်အမျိုးသားများအတွက် ရိုကျိုးသိမ်မရှိ၊ အမှုထမ်းခံခဲ့ရတစ်ဦးဖြစ်ပါသည်။ စစ်ကိုမလိုလားဘဲ ငြိမ်းချမ်းရေးကို အထူးပင် ရရှိလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးနီးပါးကို ကရင်တပ်များ သိမ်းပိုက်နိုင်ချိန်၌ ဦးနု၏ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး ငြိမ်းချမ်းရေးအဆိုပြုချက်ကို ယုံယုံကြည်ကြည်

လက်ခံအကောင်ထည်ဖော်ချိန်တွင် ဦးနုနှင့် ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းတို့က ၎င်းတို့၏ကတိကဝတ်ကို ဖောက်ဖျက်ကာ အိန္ဒိယ အစိုးရထံမှ လက်နက်ခဲယမ်းမီးကျောက်များ၊ သံချပ်ကာ ကားကြီးများ အကူအညီရယူ စုဆောင်းခဲ့ပါသည်။

၎င်းနောက်ကရင်တပ်များကို ပြန်လည်တိုက်ခိုက်ရာ KNU တို့သည် ၎င်းတို့၏ဌာနချုပ် အင်းစိန်မှ တောင်ငူသို့လည်းကောင်း၊ ထိုမှတစ်ဆင့် ဖာပွန်သို့လည်းကောင်း အဆင့်ဆင့် ပြောင်း၍ ခုခံခဲ့ရသည့်အခြေသည် စောဘဦးကြီး၏ ရိုးသားဖြူစင် ကတိတည်မှုကြောင့်ပင်ဖြစ်သည်။

ကျောကရိတ်မြို့နယ် နဘူး-ထော့ကော်ကိုးရွာသို့ စည်းရုံးရေး သွားရောက်ရာ၌လည်း မိမိ၏လိုမြို့ရေးကို ဂရုမပြုဘဲ မိမိ၏ကရင်သွေးချင်းများ "မိမိကို ကာကွယ်မှာပဲလေ" ဟူသည့် ရိုးသားသော ခံယူချက်ဖြင့် ခရီးထွက်ခဲ့ပြီး လုံလောက်သော လုံခြုံရေးအစောင့်အရှောက် မယူခဲ့ပါ။

သို့ရာတွင် KNDO တပ်မှ စောမောင်အဲ၏ သစ္စာဖောက်သတင်းပေးမှုကြောင့် ချုံမြိတိုက်ခိုက်ခံရကာ အသက်ပေးခဲ့ရသည့် သမိုင်းဖြစ်ရပ်မှာလည်း လွန်စွာ ကြေကွဲစရာကောင်းလှပါသည်။ ရိုးသားဖြူစင်မှုကြောင့် ပြန်လည်ပေးဆပ်ရသည့် အသီးအပွင့်မှာ တန်ဖိုးကြီးလှပါချေတကား...

မိမိ၏ဖခင် လယ်ပိုင်ရှင်ကြီး စောသာမြတ်ကြီးက လယ်သူရင်းငှားများထံမှ ခေါင်းပုံဖြတ် အမြတ်ကြီးစားမှုများကို မနှစ်မြို့သဖြင့် ဖခင်နှင့် အကြီးအကျယ် စကားများခဲ့ခြင်းသည်လည်း သနားညာတာတတ်သည့် ပင်ကိုယ်စိတ်ကြောင့်ပင်ဖြစ်သည်။

ကရင် လူငယ်များ မအူဝင်ဘက်မှ ငွေများကို တိုက်ခိုက် လုယူသောအခါ မိမိပိုင်လယ်စက ၁၀၀၀ ကို ရောင်းချပြီး ပြန်လည်ပေးလျော်မည်ဟူသည့် မိမိ၏သွေးချင်းများအပေါ် စစ်မှန်သော စေတနာထားမှုကိုလည်း မလေးစားခဲ့ပါ။

မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေး ကြိုးပမ်းမှုသမိုင်းတွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့နှင့်အတူ ပါဝင် ဆင်နွှဲခဲ့ခြင်း၊ ကရင်ဗမာချစ်ကြည်ရေးအတွက် ကြိုးစားအားထုတ်ခဲ့ခြင်း၊ ကရင်ပြည်ရရှိရေး၊ ကရင်တိုင်းရင်းသား ၄၅၄၀၀ ကို စည်းရုံးလျက် စည်းကမ်းသေဝပ်စွာ အသံတိတ် ဆန္ဒပြခြင်းရေး စီမံနိုင်ခဲ့ခြင်း၊ ကရင်အမျိုးသားများ၏ အခွင့်အရေးအတွက် အသက်သေသည် အထိ တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ခြင်း၊ နားလည် စွင့်လွှတ် သီးခံစိတ်ရှိခြင်း စသည်တို့သည် အာဇာနည်တို့၏ဂုဏ်ပုဒ်၊ ဂုဏ်ထူးပီသသမားနှင့် ပြည့်စုံ ကိုလိုပေမည်လည်း မြန်မာ့ပုဂ္ဂိုလ်များအဆင့်ဆင့်က သူ့အား အာဇာနည်အဖြစ် အသိအမှတ်မပြုခဲ့ပေ။

သို့ရာတွင် ကရင်တိုင်းရင်းသားများကမူ စောဘဦးကြီးကို ကရင်အာဇာနည်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြု ကမ္ဘာ့ပတ်ဝန်းကျင်တင်ခဲ့ကြပါသည်။

(၃) ကရင်အာဇာနည်နေ့ကို အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုရာ၌

စဉ်စားဆင်ခြင်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ မိမိတို့ ကရင်များသည် မည်သူ့ကို ကရင်အာဇာနည်အဖြစ် အသိအမှတ် ပြုကြမည်နည်း...။ ကရင်အဖွဲ့အစည်း ပေါင်းစုံက ညွှန်ပေးသတ်မှတ်ကြရန် လိုအပ်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ကရင်ခေါင်းဆောင်အချို့က ကရင်ကြမ္မာ ကရင်သာ ဖန်တီးပြီး ကျဆုံးသွားကြသော စောဘဦးကြီး၊ မန်းဘစ်၊ စောဘိုမြ၊ စောဘသင်စိန် မန်းရှာလားမန်းတို့ကို ကရင်အာဇာနည်များအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုလျက် အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် အောက်ပါအတိုင်း မော်ကွန်းတင်ခဲ့ကြသည်။

"Honouring to the martyrs who decided Karen's own political destiny"

ကရင်နိုင်ငံရေးကြမ္မာ ကရင်သာ ဖန်တီးသည့် အာဇာနည်များကို ဂုဏ်ပြု (အလေးပြု) ကြပါစို့...ဟူ၍ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုရမည် ထင်ပါသည်။

အချို့သောသူများကလည်း ၁၉၅၀ ခု ဩဂုတ်လ ၁၂ ရက်နေ့တွင် စောဘဦးကြီးနှင့်အတူ လက်နက်မချတမ်း၊ သေသည်အထိ ခုခံတိုက်ခိုက်ခဲ့ကြသည့် ဗိုလ်ချုပ်စောစိုင်းစောအပါအဝင် ၉ ဦးကို ကရင်အာဇာနည်များအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုရန် ဆွေးနွေးတင်ပြကြသည်။

အချို့ကရင်ခေါင်းဆောင်များကမူ ရန်သူ့ လက်ချက်ကြောင့် ကျဆုံးသွားကြသည်ဖြစ်စေ၊ ရောဂါဘယနှင့် အခြားအကြောင်းတစ်ခုခုကြောင့် ကွယ်လွန်သွားကြသည်ဖြစ်စေ ကရင်အမျိုးသားအရေးကို စွမ်းစွမ်းတစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါက ကရင်အာဇာနည်များအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုပေးလိုကြပါသည်။

စောဘဦးကြီးကျဆုံးခဲ့သည့်နေ့ကို အဖွဲ့ပြု၍ ကရင်အာဇာနည်နေ့ သတ်မှတ်ခြင်းကို ကရင် အားလုံးက လက်ခံကြပြီးဖြစ်သော်လည်း မည်သူ့ကို ကရင်အာဇာနည်များဟူ၍ မည်သည့်အကြောင်းပြချက်ဖြင့် မှတ်ကျောက်တင်ရမည်ကို ယနေ့ရှိနေသော ကရင်ခေါင်းဆောင်များအပေါ် တာဝန်ရှိလာပါသည်။ ၎င်းကိစ္စသည် ကရင်တို့အတွက် သမိုင်းပေး တာဝန်ပင်ဖြစ်ပါသည်။

(၄) ကရင်သမိုင်းကို ထပ်ဆင့် ဋီကာချမှတ်ဆိုပါက ကရင်များအဘယ်ကြောင့် တော်လှန်ရေး ဆင်နွှဲခဲ့ကြသနည်း...။ ရိုးရိုးဖြေရလျှင် "လိုချင်တာ မရလို" ဟု ပြောနိုင်ပါသည်။

သီးခြား ကရင်ပြည်ရရှိရေးအတွက် ၂၀-၂-၁၉၄၇ ကရင်နေ့တွင် KNU က ဒေါက်တာဘမော်အစိုးရထံ တောင်းဆိုချက် ၆ ချက်ကို တင်ပြရာ သန်းခေါင်စာရင်းကောက်ယူရေးနှင့် သီးခြားကရင်တပ်များ ထားရှိရေးဟူသည့် အချက် ၂ ချက်သာ လိုက်လျောခဲ့ခြင်း၊ စောဘဦးကြီးသည် သီးခြားကရင်ပြည်ရရှိရေးအတွက် ကရင် ခေါင်းဆောင်အချို့နှင့်အတူ လန်ဒန်သို့ သွားရောက် အရေးဆိုခဲ့သေးသော်လည်း

'NLD ပါတီကိုမှ မဲထည့်ရင် ဘယ်ပါတီကို မဲထည့်မှာလဲ။ NLD ပါတီကို မဲထည့်ရင် စစ်ကျွန် ဘဝ ကျရောက်သွားမယ်' စတဲ့ စတဲ့ မဲဆွယ်သံ၊ မဲမြဲသံ၊ မဲကလုသံတွေ ကြားလာရပြန်ပါပြီ။ အချိန်အခါ နီးလာပြန်တော့ အချိန်အခါပြအသံတွေ ကြား လာရပြီပေါ့။

ဒီအသံ၊ ဒီစကားတွေဟာ ၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ ကြား ဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲ၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ် အထွေထွေ ရွေး ကောက်ပွဲ မတိုင်မီကဆိုရင်တော့ ရင်ခုန်ဖွယ်- ဖျော် လင့်ဖွယ်- စိတ်ဝင်စားဖွယ် ဖြစ်ကောင်းဖြစ်ခဲ့မှာပေါ့။

ရတဲ့ ဘဝဆိုတာ လှောင်ချိုင့်ထဲက ငှက်ငယ်များရဲ့ ဘဝမျိုးနဲ့ ဘာများခြားနားပါသလဲ။ မြင်သာအောင် နှိုင်းယှဉ်ပြီးပြောရမယ်ဆိုရင် 'နဝတ-နအပ စစ် အစိုးရလက်ထက်' လှောင်ချိုင့်က အင်မတန် ကျဉ်း မြောင်းလွန်းပြီး၊ စစ်အုပ်စုက စိတ်ကြိုက်ရေးပြီး အမေ့ အတည်ပြုထားတဲ့ '၂၀၀၈ အခြေခံ ဥပဒေဘောင်' ဆိုတဲ့ လှောင်ချိုင့်ကတော့ တစ်စုံ တစ်ရာ နံနံပိုပြီး ကျယ်ဝန်းတာတော့ အမှန်ပါပဲ။

ဒီ '၂၀၀၈ အခြေခံ ဥပဒေဘောင်' လှောင်အိမ်ထဲ မှာ အဆိုးဝါးဆုံးအချက်က ပြည်သူ့အများစုရဲ့ ဆန္ဒ

ငြိမ်းချမ်းရေး
၃။ ဒီမိုကရေစီ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုကြီး တည်ဆောက်ရေးအတွက် အခြေခံအုတ်မြစ် ဖြစ်တဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေး တို့ကို ဦးတည်ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ (နိုင်ငံတော်သမ္မတဦးဝင်းမြင့်ရဲ့ ပထမဆုံး မိန့်ခွန်း ၃၀-၃-၂၀၁၈)

ဒီချုပ်ပါတီအစိုးရ ဖြစ်လာပြီးနောက် အချိန် ကာလအားဖြင့် ၂ နှစ်တိတိကြာတဲ့အခါမှာ နိုင်ငံ

အစိုးရဟာ စစ်တပ်ကို မကျော်လွှားနိုင်တာကြောင့် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီကိစ္စဟာ ရေရှည်မှာ စစ်တပ်ဘက်က အကြပ်ကိုင်မှု၊ တိုင်းရင်းသားအင်အားစုတွေ (EAOs) ဖက်က ဖိအားပေးမှုတွေအကြားမှာ ဒီချုပ်ပါတီ အစိုးရဟာ ပြောများနေရတာကို တွေ့ရပါတယ်။ ဥပမာ- ရခိုင်ပြည်နယ်ကိစ္စတွေမှာ တိုက်ခိုက်ရေး ရဟတ်ယာဉ်သုံးတဲ့ကိစ္စ၊ ချော့နုနုဖို့ အမိန့်ပေးတယ် ဆိုတဲ့ကိစ္စ၊ စစ်တပ်ကို ချီးမွမ်းခန်းဖွင့်တဲ့ကိစ္စ၊ ULA/ AA ကို မတရားသင်း/ အကြမ်းဖက်ကြေညာတဲ့ကိစ္စ တွေမှာ ဒီချုပ်ပါတီအစိုးရဟာ စစ်တပ်ကို မလွန်ဆန်

နိုင်ငံလျက်နဲ့ အမြဲရုံး

နေရာတဲ့ အနေအထားကနေ လွတ်မြောက်ဖို့

မောင်ကျော်စွာ

အခုအချိန်အခါကာလကတော့ '၂၀၁၂ လက်တွေ့ လမ်း' ကိုရော '၂၀၁၅ လက်တွေ့ကြီး'ကိုရော ကလေးတွေ ဖြတ်သန်းခဲ့ကြရပြီးပြီ မဟုတ်ပါလော။ အခုချိန်ကာလဟာ တစ်ခုခု အနိုင်ရခဲ့တဲ့ ဒီချုပ်ပါတီဘက်ကရော၊ စိတ်အားထက်သန်စွာနဲ့ ဒီချုပ်ပါတီကို မဲပေးခဲ့ကြတဲ့ မဲဆန္ဒရှင် ပြည်သူ များဘက်ကရော မိမိတို့မူလဆန္ဒတွေနဲ့ ပကတိ လက်တွေ့ရရှိချက်တွေကို ဆန်းစစ်ကြည့် ဖြစ်ပါတယ်။

အထူးသဖြင့် ဒီချုပ်ပါတီက အစိုးရသက်တမ်း နိဒါန်းနေ့ရက်များမှာ ကြေညာခဲ့တဲ့ အစိုးရမူဝါဒ ပေါ်လစီပါ ရည်မှန်းချက်တွေ အဘယ်မျှ အောင်မြင် ပေါက်မြောက်ခဲ့ပါသလဲ ဆိုတဲ့အချက်တွေကို အဓိက ဦးတည်ချက်ထားပြီး ဝေဖန်ဆန်းစစ်ကြရမယ် လို့ ယူဆပါတယ်။

ဒီနေရာမှာ ပဏာမအနေနဲ့ ပြောကြားထားချင်တဲ့ အချက်ရှိပါတယ်။ ပြောကြားချင်တဲ့အကြောင်းရင်းက 'NLD ပါတီကို မဲထည့်ရင် စစ်ကျွန်ဘဝ ကျရောက် သွားမယ်' ဆိုတာနဲ့ တိုက်ရိုက်ပတ်သက်နေပါတယ်။

ဒီစကားက သဘာဝအားဖြင့် မုသား တမာစကား ဖြစ်ပါတယ်။ ပထမတစ်ချက်က NLD ပါတီကို တကယ်ပဲ မဲထည့်ရင် စစ်ကျွန်ဘဝ မကျရောက်တော့ ဘူးလား။ သေချာရဲ့လား။ ဒီစကားနဲ့ ပတ်သက်လို့ တော့ '၂၀၁၂ လက်တွေ့ကလေးနဲ့ ၂၀၁၅ လက်တွေ့ ကြီး'တို့က ခါးသီးစွာနဲ့ ခေါင်းကို သွက်သွက်ခါ ရမ်းပြနေပါတယ်။

ဆက်တိုက် 'မေးပြော ပြောချင်တာက '၂၀၀၈ အခြေခံဥပဒေဘောင်'ထဲမှာ နေထိုင်လှုပ်ရှားနေကြ

ဟာ ကာချုပ်ဆိုတဲ့ စစ်တပ်ကို ချုပ်ကိုင်ထားနိုင်သူ စစ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီးတစ်ဦးရဲ့ သဘောထားဆန္ဒနဲ့ ပယ် ချနိုင်၊ လျစ်လျူရှုနိုင်၊ ဖျက်သိမ်းနိုင်တဲ့ အချက်ပါ ပဲ။ ဒါဟာ နိုင်ငံရေးအရ တရားဝင် အညွှန်ချိုးခံရတဲ့ ကိစ္စဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဘောင်ထဲမှာ နေနေသမျှ၊ ဒီ ဥပဒေကို လေးစားလိုက်မှာပါမယ်။ ထိန်းသိမ်း ကာ ကွယ်ပါမယ်လို့ ပဋိညာဉ်ပြုနေကြသမျှ ထာဝစဉ် အညွှန်ချိုး ခံနေမြဲ ခံနေမှာပဲဖြစ်ပါတယ်။

၂၀၁၅ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲမှာ ပြည်သူ လူထုရဲ့ တစ်ခုခုမဲပေးမှုနဲ့ အနိုင်ရပြီး အစိုးရဖြစ် လာတဲ့ ဒီချုပ်ပါတီဟာ သူ့ရဲ့ မူဝါဒပေါ်လစီတွေကို အခုလို ကြေညာခဲ့ပါတယ်။

- ၁။ အမျိုးသားရင်ကြားစေရေး
- ၂။ ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေး
- ၃။ ဒီမိုကရေစီ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု ဖြစ်ပေါ် ရေးကို ရှေ့ရှုတဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတစ်ခု ပေါ်ပေါက်ရေးနဲ့ ပြည်သူလူထုအများစုရဲ့ လူနေမှုဘဝ အဆင်အတန်း တိုးတက်မြှင့်တင် ရေးတို့ကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက် သွားမှာဖြစ်ပါတယ်။ (နိုင်ငံတော် သမ္မတ ဦးထင်ကျော်ရဲ့ ပထမ ဆုံး မိန့်ခွန်း ၃၀-၃-၂၀၁၆)

သမ္မတဦးထင်ကျော်ရဲ့နောက် ၂၀၁၈ ခုနှစ်မှာ နိုင်ငံတော်သမ္မတဖြစ်လာတဲ့ ဦးဝင်းမြင့် ပြောကြား ခဲ့တာက အခုလိုဖြစ်ပါတယ်။

- ၁။ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးနဲ့ ပြည်သူများရဲ့ လူမှု စီးပွားဘဝ တိုးတက်မြှင့်တင်ရေး
- ၂။ အမျိုးသားပြန်လည်သင့်မြတ်ရေးနဲ့ ပြည်တွင်း

တော်သမ္မတ နှစ်ဦးရဲ့ မိန့်ခွန်းဟာ အနှစ်သာရအရ အပြောင်းအလဲ သိပ်မရှိလှပေမယ့် ရှေ့နောက် အစီ အစဉ်၊ တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးနဲ့ ပြည်သူများရဲ့ လူမှု စီးပွားဘဝ တိုးတက်မြှင့်တင်ရေးဆိုတာ ရှေ့နောက် လာပါတယ်။ အမျိုးသားပြန်လည်သင့်မြတ်ရေးနဲ့ ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးဟာ ခေါင်းစဉ်တစ်ခုထဲ ပေါင်းစည်းသွားပါတယ်။ အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေး ကို ဦးတည်ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်သွားမှာ ဖြစ်တယ်လို့ တိုက်ရိုက် သုံးနှုန်းဖော်ပြလာတာကို တွေ့ရပါလိမ့် မယ်။

အဲဒီအချိန်ကာလအထိ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင် ရေးဟာ အမေပြန်သေးပါဘူး။ ၂၀၂၀ ဇန်နဝါရီ လထဲ ရောက်မှ အပြီးအဖြစ်နဲ့ စတင်လာခဲ့တာပါ။ အထက်မှာ ဖော်ပြခဲ့တဲ့ ဒီချုပ်ပါတီအစိုးရရဲ့ မူဝါဒလိုဆိုဆို 'ဦးစားပေး ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်တွေ' လို့ပြောပြတာ၊ ပြောလိုရတဲ့ကိစ္စတွေဟာ မဲဆန္ဒရှင် ပြည်သူလူထုက မျှော်မှန်းခဲ့တဲ့ အတိုင်းအတာနဲ့ အောင်မြင်အောင်၊ ဖြစ်မြောက်အောင် လုပ်ဆောင် နိုင်ခဲ့ပါရဲ့လား။

တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး - ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေး - ၂၀၀၈ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးကိစ္စတွေမှာ ကြည့်ပါ။ ပြောပလောက်တဲ့ အောင်မြင်မှုတွေ မရရှိ ခဲ့တာကို တွေ့မြင်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ပါလီမန်နိုင်ငံရေး သမားတွေဖြစ်လို့ မလုပ်နိုင်တာ - မအောင်မြင် ရတာကို စကားတတ်ရင်တတ်သလို၊ စကားကြွယ်ရင် ကြွယ်သလို ဖုံးဖိကာကွယ်ပြောတတ်တယ် ထားပါ အုံး။ ဆိုးဝါးတဲ့ သက်ရောက်မှုတွေတော့ ဒီချုပ်ပါတီ နဲ့ ဒီချုပ်အစိုးရအပေါ်မှာ သက်ရောက်လာတာကို တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။

ဥပမာ- တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးမှာဆိုရင်လည်း ဖစ်တိုးရီးယားလေး အမှုခင်းကိစ္စကို ထိရောက်ပြတ် သားစွာ ရပ်တည် မပေးနိုင်ခဲ့ဘူး။ မူးယစ်ဆေးဝါးနဲ့ အကတိလိုက်စားမှု တိုက်ဖျက်ရေးကိစ္စတွေမှာလည်း အကောင်ကြီးတွေကို ချုပ်ကိုင်ပြီး ဖမ်းမပြန်နိုင်ခဲ့ဘဲ အခုလို အပုံလိုက် ပိုင်ရှင်မဲ့တွေအဖြစ်သာ ဖမ်းမိ နေတာတွေ ရှိမှာဖြစ်ပါတယ်။ အလုပ်သမားဆန္ဒပြမှု၊ လယ်သမားဆန္ဒပြမှု၊ ကျောင်းသားဆန္ဒပြမှုတွေကို လည်း အဆမတန် အင်အားသုံး အကြမ်းဖက်ဖြိုခွဲခံလို့ ဒီချုပ်ပါတီအပေါ် နာကျည်းမှုတွေပဲ တန်ပြန် သက် ရောက်ခဲ့တယ် မဟုတ်ပါလား။

ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးကိစ္စကို ကြည့်တဲ့အခါမှာ လည်း ၂၀၁၅ခုစလုံး အစည်းအဝေးဟာ ရပ်နား ထားရပြီး အမျိုးမျိုးသော ပွတ်တိုက်မှုတွေ၊ ထစ်ငေါ့မှု တွေ ကြုံရပါတယ်။ ဒါတွေအားလုံးဟာ ဒီချုပ်ပါတီ

နိုင်တာကို အထင်အရှားမြင်တွေ့လာရပါတယ်။ ဒီအချက်တွေကို အကြောင်းပြုပြီး EAOs တွေ၊ လူမျိုးစုတွေနဲ့ အခြားနိုင်ငံရေးအင်အားစုတွေက ထောက်ပြဝေဖန်စရာတွေ တိုးသထက် တိုးများလာနေ ပါတယ်။

၂၀၀၈ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးကိစ္စကတော့ ဒီချုပ်ပါတီအစိုးရအဖို့ မြင်မကောင်းရှုမကောင်းတဲ့ မအောင်မြင်မှုတစ်ခု ပါပဲ။ ဒါဟာ တစ်နည်းအားဖြင့် ဒီချုပ်ပါတီက ကိုင်စွဲကျင့်သုံးနေတဲ့ 'အမျိုးသား ပြန်လည်သင့်မြတ်ရေး' ကို စစ်တပ်က စစ်အုပ်စုက ပျက်ရယ်ပြတာဖြစ်ပါတယ်။ ဦးအောင်ကြည်ညွှန်က Myanmar Now မီဒီယာနဲ့ တွေ့ဆုံမေးမြန်းခန်းမှာ အခုလို ရင်ဖွင့်ထားပါတယ်။ လိုသလောက်ပဲ မူရင်း အတိုင်း ကောက်နုတ်ဖော်ပြလိုက်ပါတယ်။

'အဆိုရင်တစ်ယောက်အနေနဲ့ တကယ်ပြော ရမယ်ဆိုရင်တော့ တကယ်ကို လေးလေးနက်နက် ထားပြီးတော့ ရည်ရွယ်ခဲ့တဲ့ ရည်ရွယ်ချက်အ တိုင်းတော့ ခရီးရောက်ခဲ့ခြင်းမရှိဘူးလို့ ပြောရ မှာပေါ့'

'ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေရဲ့ အဓိကကျတဲ့ concept အနှစ်သာရပိုင်းကို လုံးဝ အထိမခံဘူး လို့ အဖြေထွက်တယ်။ ဘာလေးပဲ ပြင်လို့ ရမ လဲ၊ ရေးထုံးတွေနဲ့ စကားလုံးပုံပြင်လို့ရမယ်ဆိုတဲ့ အဖြေထွက်တယ်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ဆိုရင် Spirit of Law ကို အထိမခံဘူး။ ရထားပြီးသား ရှိနေတဲ့ အခြေအနေအနေ လုံးဝကို နောက် မဆုတ်ဘူးလို့ ရပ်တည်ထားတဲ့သဘောမျိုး ရှိ တယ်'

'ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ဖို့ လုပ် လိုက်တဲ့ အနေအထားမျိုးအရဆိုရင် တစ်မတော် အနေအထားနဲ့က ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ကို သွားတဲ့ အခါမှာ တပ်ပိုင်းဆိုင်ရာနဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေအရ ယူထားတဲ့ အခွင့်အရေးတွေထဲက တစ်ရွေးသားမှ လျှော့မပေးနိုင်ဘူးဆိုတဲ့ ရပ် တည်ချက်မျိုးကတော့ ပုံပေါ်လာနေတာပေါ့။ အဲဒီပုံပေါ်လာနေတဲ့အတွက် တကယ် ဒီမိုကရေ စီကို သွားဖို့ရာအတွက် အများကြီးဆက်ပြီး ကြိုးစားကြရဦးမယ်။ ရုန်းကန်ကြရဦးမယ်'

အားမနာစတမ်းပြောရမယ်ဆိုရင် ဒီချုပ်ပါတီရဲ့ အမျိုးသား ပြန်လည်သင့်မြတ်ရေးကို ရှေ့ရှုတဲ့

► စာမျက်နှာ (၁၆) "ကရင်အမျိုးသားအာဇာနည်နေ့" မှ အဆက်

ထူးခြားမှုမရှိခြင်း၊ တိုင်းပြုပြည်ပြု လွတ်တော်တွင် ကရင်လွတ်တော်အဖွဲ့များ နည်းပါးနေခြင်း၊ လွတ်လပ်ရေးအတွက် လန်ဒန်သို့ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း သွားရောက်အရေးဆိုရာ၌ ကရင်ကိုယ်စားလှယ် တစ်ဦးမှ မပါရှိခြင်း၊ လန်ဒန်တွင် သီးခြားကရင်ပြည်ပေးအပ်ရေးကို ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့က တစ်ခွန်း တပါးမျှ ဖွင့်မပြောခဲ့ခြင်း စသည်တို့သည် ကရင် လူမျိုးများအတွက် KNU ၏ အထွေထွေ မကျေနပ်ချက်များ ဖြစ်ပါသည်။

ဤသည်တို့မှာ ကရင်တော်လှန်ရေး ပေါ်ပေါက် ရန် အမျိုး သန္ဓေတည်လာစေခြင်းပင် ဖြစ်ပါ သည်။

၁၉၄၈ ခု ဖေဖော်ဝါရီလ ၃ ရက်နေ့တွင် ကရင်ပြည်ပေးရန် စောဘဦးကြီးဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည့် KNU ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး က ဖဆပလအစိုးရထံ တရားဝင်တင်ပြ ဆောင်းဆိုခဲ့ သည်။ ထိုတောင်းဆိုချက်ကို တစ်လပြည့်မြောက် သည့် ၁၉၄၈ ခု မတ်လ ၃ ရက်တွင် အကြောင်းပြန် ကြားရန် ချိန်းဆိုခဲ့သည်။

ထို့ပြင် တောင်းဆိုချက်များ ပိုမိုလေးနက်စေရန် အတွက် KNU သည် တစ်ပြည်လုံးရှိ ကရင်လူထုကို စည်းရုံးဆော်သြပြီး ၁၉၄၈ ခု၊ ဖေဖော်ဝါရီ ၁၁ ရက် နေ့တွင် ကြီးမားကျယ်ပြန့်သော ကရင်လူထု ဆန္ဒပြ ပွဲတစ်ရပ် ကျင်းပလျက် အောက်ပါကြွေးကြော် သံ ၄ ရပ်ကို ပိုစတာဖြင့် ကိုင်ဆောင်ပြီး အသံတိတ် စည်းကမ်းရှိစွာ စီတန်းလှည့်လည် ဆန္ဒပြခဲ့ကြပါ သည်။

- ၁။ ကရင်ပြည်ချက်ခြင်းပေး၊
 - ၂။ ကရင်တစ်ကျပ်၊ ဗမာတစ်ကျပ် ချက်ခြင်းပြု၊
 - ၃။ လူမျိုးရေးအဓိကရုဏ်း အလိုမရှိ၊
 - ၄။ ပြည်တွင်းစစ် အလိုမရှိ၊
- ဤကြွေးကြော်သံများသည် နိုင်ငံရေးအရ လွတ်လပ်ခြင်း၊ တန်းတူခြင်း၊ ညီမျှခြင်း၊ ငြိမ်းချမ်း ခြင်း၊ ဒီမိုကရေစီပေါ်ထွန်းရေးကို ဖော်ဆောင်ခြင်း စသည့်အဓိပ္ပာယ်များ သက်ရောက်စေပါသည်။

ကရင် လူထု ၄၅၄၀၀ ဦး တက်ရောက်ဆန္ဒပြ ခဲ့သော ဤပွဲသည် နိုင်ငံသမိုင်းတွင် အသံတိတ်စနစ် ဖြင့် စည်းကမ်းသေဝပ်မှုအရှိဆုံး ဆန္ဒပြပွဲတစ်ရပ် ဖြစ်ခဲ့ပြီး ထိုဖေဖော်ဝါရီလ ၁၁ ရက်နေ့ကိုလည်း " ကရင် အမျိုးသားနေ့ " အဖြစ် ယနေ့ထိတိုင် သတ်မှတ်မော်ကွန်းတင်ခဲ့ပါသည်။

ကရင်တိုင်းရင်းသားများ ထိုသို့ တောင်းဆိုဆန္ဒပြ ခဲ့ကြသော်လည်း ဘာမျှအရာမရောက်သည့်အပြင် ကရင်များသည် လူဆိုး၊ သူခိုး၊ ဓားပြများဖြစ်ကြောင်း၊ တိုင်းပြည်ဆူပူအောင် လုပ်ဆောင်သည့် နယ်ချဲ့ လက်ပါးစေ သောင်းကျန်းသူများသာဖြစ်ကြောင်း ဗမာသတင်းစာများက အမျိုးမျိုးပုတ်ခတ် ရေးသား လာကြသည်။

ချုပ်ပြီးတင်ပြရလျှင် ၂၇-၁-၁၉၄၉ ရက်နေ့တွင် စမ်းချောင်းရှိ KNU ဗဟိုရုံး ကိုလည်းကောင်း၊ ၃-၁-၁၉၄၉ ရက်နေ့ နံနက်စောစောပိုင်းတွင် အင်းစိန်ရှိ KNDO ဗဟိုစခန်းနှင့် သမိုင်းရှိ KNDO စခန်းများကို လည်းကောင်း၊ လူနေရပ်ကွက်များကိုလည်းကောင်း၊ ဖဆပလတပ်များက တစ်ပြိုင်တည်း ပိုင်းဝန်းတိုက် ခိုက်သည့်အပြင် KNU ကရင်အမျိုးသား အစည်း အရုံးနှင့် KNDO ကရင်အမျိုးသား ကာကွယ်ရေးတပ် မတော်တို့ကို မတရားအသင်းများအဖြစ် ဦးနု အစိုးရ က ကြေညာလိုက်သောအခါ KNU ခေါင်းဆောင်များ သည် တစ်ပြည်လုံးရှိ ကရင်များထံသို့ မိမိကိုယ်ကို ကာကွယ်ရန်အတွက် ရရာလက်နက်၊ ရှိသည့်အင်အား တို့ဖြင့် ဖဆပလအစိုးရကို ခုခံတိုက်ခိုက်ရန် ၃-၁-၁၉၄၉ ရက်နေ့တွင် မလွှဲမရှာင်သာ ညွှန်ကြား ချက်ထုတ်ပြန်ခဲ့ရပါသည်။

ထိုနေ့သည် "ကရင်အမျိုးသားတော်လှန်ရေးနေ့" ဟု၍ သမိုင်းတွင် ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။ ကရင်များ မိမိ လိုချင်တာမရလို တော်လှန်ရေးဆင်နွှဲခဲ့ရသည့် ဆို ခြင်းထက် အထက်ဖော်ပြခဲ့သော လွတ်လပ်ခြင်း၊ ညီမျှခြင်း၊ တန်းတူခြင်း၊ ငြိမ်းချမ်းခြင်း၊ ဒီမိုကရေစီ အခွင့်အရေးများ မရရှိခြင်းစသည့် လေးနက်သော အကြောင်းအရာများအပေါ် အခြေခံ၍ ခုခံစစ်ဆင်နွှဲ

ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး မိမိလိုချင်သည့် အခွင့်အရေးအတွက် ခုခံတော်လှန်ခြင်းသာဖြစ်ကြောင်း ဆိုပါက ပို၍ မှန် ကန်ပါလိမ့်မည်။

(၅) လွတ်လပ်ခြင်း၊ ညီမျှခြင်း၊ တန်းတူခြင်းဟူသည့် လောကပါလ တရားများကိုအခြေခံ၍ ကရင် လူမျိုး များသည် ဒီမိုကရေစီ၏အသီးအပွင့်များကို စံစား စံစား လိုခဲ့ကြပါသည်။ AD ဖ ဂျာနယ်ကလေးတွင် မြန်မာ့သမိုင်း၌ မြန်မာဘုရင်လင်းအဘိရာဇာ စတင် နန်းစံခဲ့သည်ဟု သင်ကြားလေ့လာခဲ့ရဖူးပါသည်။ AD ၁၈၅၄ ခုတွင် အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ ပထမစစ်၊ AD ၁၈၅၇ ခုတွင် အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ ဒုတိယစစ် ဖြစ်ပွားခဲ့ပါသည်။

ကရင်သမိုင်းအစ ပဏာမကိုမူကား AD ၁၈၈၁ ခုလောက်တွင်မှ စတင်သိရှိလာရသည်ဟု ဆိုရပါ မည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်းသို့ ကရင်များ ဒုတိယအကြိမ် ရောက်ရှိလာသည့် BC ၇၃၉ ခုနှင့် တကောင်းဘုရင် အဘိရာဇာ စတင်အုပ်စိုးသည့် AD ၆ ရာစုကို ပေါင်း လျှင် နှစ်ပေါင်း ၁၇၃၉ နှစ် ကြာရှည်သောကာလ အတွက် ကရင်သမိုင်းမည်သို့ရှိသနည်း...။ မိမိတို့ မသိရပါ။

ထို့ပြင် BC ၇၃၉ မှ အင်္ဂလိပ်-မြန်မာ ဒုတိယ စစ်ဖြစ်သည့် AD ၁၈၅၇ ခုနှစ် နှစ်ပေါင်း ၂၅၉၁ နှစ် ရှည်ကြာကာလတွင်လည်း မိမိတို့ကရင်လူမျိုးများ၏ အခြေအနေကို သမိုင်းမတင်နိုင်ခဲ့သေးပါ။

မြန်မာ ဘုရင်၏ လက်အောက်ခံ ကရင်စော်က များ၊ စကော်များလောက်သာရှိသည်ဟု ပြောဆိုသ ကြားရပါသည်။ ဒုတိယအင်္ဂလိပ်-မြန်မာစစ်ပြီး၍ အောက်မြန်မာနိုင်ငံတစ်ခုလုံး အင်္ဂလိပ်လက်အောက် ရောက်ခါမှ ကရင်များ၏ အကြောင်းတစုတစ်စုစား သိရှိလာရပါသည်။

AD ၁၈၆၀ ခုနှစ် ဒေါက်တာတီသံပြာ တို့အုပ်စု အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသို့ ပညာတော်သင် သွား ရောက်ခဲ့သည်မှအစ ကရင်တို့၏ လူမှုရေး၊ နိုင်ငံရေး ရုန်းကန်လှုပ်ရှားမှုများကို သိရှိလာခဲ့ရပါသည်။

၁၈၅၅ ခု ဒီဇင်ဘာလ ၁၃ ရက်တွင် အင်္ဂလိပ်တို့ က မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးကို သိမ်းပိုက်ပြီးနောက်ပိုင်း မြန်မာနိုင်ငံတွင် အမျိုးသားရေး ရုန်းကန်လှုပ်ရှားမှု အများအပြား ပေါ်ပေါက်ခဲ့သလို ကရင်တို့သည်လည်း အမျိုးသားရေးနှင့် တန်းတူညီမျှ အခွင့်အရေးရရှိဖို့ အထူးကြိုးပမ်းအားထုတ်ခဲ့သည်။ အထူးသဖြင့် မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေးရခါနီးတွင် သီးခြားကရင်ပြည်ရရှိရေးနှင့် ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းနှင့် ရရှိရေးကို စောဘဦးကြီး ဦးဆောင်သည့် KNU အဖွဲ့ အစည်းကြီးက အပတ်တကျ ကြိုးပမ်းအားထုတ်ခဲ့ သည်။

တိုင်းရင်းသား မျိုးနွယ်စုကြီးများဖြစ်သော ရခိုင်၊ မွန်၊ ကရင်တို့သည် မြန်မာပြည် (Burma Proper) တွင် ပါရှိသဖြင့် ပင်လုံစာချုပ်ချုပ်ဆိုပွဲသို့ ပါဝင်တက်ရောက်ဆွေးနွေး လက်မှတ်ထိုးခွင့်ရရဘဲ

ဗမာပြည်မှ ကိုယ်စားလှယ် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် ကချင်၊ ချင်း၊ ရှမ်းကိုယ်စားလှယ်များသာ လက်မှတ် ထိုးခဲ့ခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ကရင်ကိုယ်စားလှယ် များဖြစ်သည့် စောမိုင်းခေ၊ စောချစ်တီး၊ ဦးလှဖေ၊ စောစိန်ကျော် တို့လည်း ပင်လုံသို့ အရောက်ရောက်ကျ သဖြင့် ဆွေးနွေးခွင့် မရခဲ့ခြင်းသည်လည်းကောင်း- စသည်တို့ကြောင့် KNU သည် အောင်ဆန်း-အက် တလီ စာချုပ်နှင့် နောက်ပိုင်းလွတ်လပ်ရေး အမှန်ရ ရန်အတွက် ချုပ်ဆိုခဲ့သော န-အက်တလီ စာချုပ် များကို လက်မခံခဲ့ပေ။ ဆိုလိုသည်မှာ ပြည်ထောင်စု ကို ဖော်ဆောင်ခဲ့သော ပင်လုံစာချုပ်နှင့်ပတ်သက်၍ ကရင်များ နှစ်သက်လက်ခံခြင်း မရှိကြောင်း ပေါ် လွင်နေပါသည်။

ကရင်တို့၏ အဓိကရည်မှန်းချက်မှာ သီးခြား လွတ်လပ်သော ကရင်ပြည် ထူထောင်နိုင်ရေးမှသည် ရှေ့ပိုင်း၌ တင်ပြခဲ့သည့် လွတ်လပ်ညီမျှ တန်းတူ အခွင့်အရေးများ၊ ကိုယ်ကြံမ္မာ ကိုယ်သွားဖတ်တီးနိုင်ခွင့် ရရှိရေးများသာဖြစ်ကြောင်း စောဘဦးကြီးကိုယ်တိုင် ၁၉၅၀ ခုနှစ်တွင် ကမ္ဘာ့ထံ ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့သော အောက်ပါမူ ၄ ချက်ကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် နား လည်သဘောပေါက်ကြမည် ဖြစ်ပါသည်။

- ၁။ လက်နက်ချ အညံ့ခံ အရုံးပေးခြင်းကို ကျွန်ုပ် တို့ အလျဉ်းမလုပ်ပါ (For us Surrender is out of question)
- ၂။ ကရင်ပြည်အသိအမှတ်ပြုရေး ပြီးပြည့်စုံစေ ရမည် (The recognition of Karen State must be complete)
- ၃။ ကျွန်ုပ်တို့လက်နက် ကျွန်ုပ်တို့လက်ထဲတွင် ရှိရမည် (We shall retain our arms)
- ၄။ ကျွန်ုပ်တို့၏ နိုင်ငံရေးကြံမ္မာ ကျွန်ုပ်တို့ဘာ သာ ဖန်တီးမည် (We shall decide our own political destiny)

အထက်ပါအချက်များသည် စောဘဦးကြီးနှင့် တကွ ကရင်တိုင်းရင်းသားအားလုံး ခံယူထားကြ သည့် အဓိကယူချက်များဖြစ်ကြောင်း သံသယ ရှိစရာ မလိုပေ။

ကရင်များ လိုလားတောင်းတ မျှော်မှန်းခဲ့သည့် အရေးအရာများ ရရှိနိုင်ရေးအတွက် အာဇာနည် စောဘဦးကြီးက ကရင်တို့အား ရှေ့ဆောင်လမ်းပြ နည်းပေးလမ်းညွှန်ခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ စစ်စစ် ဩဂုတ်လ ၁၂ ရက်နေ့ကို ကရင်အမျိုးသားအာဇာနည် နေ့ဟု သတ်မှတ်လျက် စောဘဦးကြီးကို ရည်ညွှန်း သည့် သက်သက်မဟုတ်ဘဲ ကရင်လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးတွင် ဂုဏ်ပြောင်စွာ အသက်ပေးလျှာခဲ့ ကြသူ အားလုံးကို ရည်ညွှန်းဂုဏ်ပြုသည့်နေ့ဟု၍ ကရင်လူကြီးတစ်ဦးက ကောက်ချက်ချခဲ့ပါသည်။

မန်းအောင်ပြည့်စိုး (ဆက်လက်ဖော်ပြပါမည် ...)

ကရင်များ လိုလားတောင်းတ မျှော်မှန်း ခဲ့သည့် အရေးအရာများ ရရှိနိုင်ရေးအတွက် အာဇာနည် စောဘဦးကြီးက ကရင်တို့အား ရှေ့ဆောင်လမ်းပြ နည်းပေးလမ်းညွှန်ခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည် ...

► စာမျက်နှာ (၁၇) "နိုင်ငံလျက်နာ အမြှေး" မှ အဆက်

*၂၀၀၈ အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေး လွှတ်တော်တွင်း ကြိုးပမ်းမှုဟာ လုံးလုံးလျားလျား အရေးနိမ့်သွားပါ တယ်။

ဒီတော့ ခြုံငုံသုံးသပ်ရရင် ၂၀၀၅ အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲမှာ အပြတ်အသတ်အနိုင်ရခဲ့ပေမယ့် လွှတ်တော်တွင်းမှာ အပြတ်အသတ် ရှုံးနိမ့်ခဲ့ပါတယ်။ ဆိုလိုချင်တာ ဒီချုပ်ပါတီအစိုးရ ချမှတ်လုပ်ဆောင် ခဲ့တဲ့ မူဝါဒ (ဝါ) ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်တွေဟာ ပြောလောက် ဆိုလောက်တဲ့ အောင်မြင်မှု ကြီးကြီး မားမား မရခဲ့ပါဘူး ဆိုတဲ့အချက်ပါပဲ။

ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ လမ်းပန်းဆက်သွယ် ရေး၊ လျှပ်စစ်ဓါတ် စတဲ့ နယ်ပယ်တွေမှာတော့ အောင် မြင်မှုတွေ ရလဒ်ကောင်းတွေ ရရှိခဲ့တာကို တွေ့ရပါ တယ်။ အစိုးရကောင်းတစ်ရပ်ရဲ့ အောင်မြင်မှုကိုတော့ သူတို့ချမှတ်ကြေညာထားတဲ့ မူဝါဒ၊ ပေါ်လစီတွေနဲ့ ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်တွေ ဘယ်အတိုင်းအတာထိ

အောင်မြင်ပေါက်မြောက်ခဲ့သလဲဆိုတဲ့ အတိုင်းအတာ နဲ့ပဲ တွက်ချက်ကြည့်ရကြရမှာ မဟုတ်ပါလား။

ဒီချုပ်ပါတီ အစိုးရဖြစ်နေတဲ့ပုံစံက ဗလ အင်မ တန်တောင်တဲ့ လူသန်ကြီးက ကီလိုဂရမ် ၅၀ ဘီ လပ်မြေအိတ်တစ်အိတ်ကို ဟန်ရေးပြပြီး 'မ' ပြနေ တာမျိုးပါ။ ခရုအကောင်တစ်ထောင် ဖမ်းမိထားပြီလို့ သူဗလမှ အားမနာဘဲ ကြားဝါနေသလိုဖြစ်နေပါ တယ်။

ဒီချုပ်ပါတီရဲ့ အကြပ်အတည်းက အဲဒီအချက်ပါ ပဲ။ ၂၀၀၅ ခုနှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲမှာ တစ် နက်အနိုင်ရခဲ့တယ်။ ၅ နှစ်နီးပါး ကြာမြင့်လာတဲ့အခါ လက်တွေ့ရရှိချက်က အနိုင်ရတာနဲ့ညီမျှတဲ့ အောင် မြင်မှု - အောင်ပွဲရလဒ် ကြီးကြီးမားမား မရခဲ့ဘူး ဆိုတဲ့အချက်ပါ။

ဒီတော့ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်ရွေးကောက်ပွဲမှာ ၂၀၀၅ ခုနှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲမှာ အနိုင်ရသလိုမျိုး

သောင်ပြိုကမ်းပြို အနိုင်ရပါအုံးမလား။ (နိုင်ငံတော် နိုင်အုံးမှာပဲ) ဒါပေမယ့် ၂၀၁၅ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲ နိုင်သလို အတိုင်းအတာမျိုးတော့ နိုင်လိမ့်မယ် မထင်ဘူးလို့ သုံးသပ် ထင်ကြားပေးနေသူတွေက တော့ အများစုလိုလို ဖြစ်နေပါတယ်။

ဒီအချက်အလက်ကနေ ဆက်ပြီးသုံးသပ်ရရင် ၂၀၀၅ ခုနှစ်က တစ်နက်အနိုင်ရရှိခဲ့တာတောင် မဲဆန္ဒရှင်ပြည့်သူတွေ ထင်သလို မျှော်လင့်သလို ဖြစ်မလားနိုင်ခဲ့တာ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် အထွေထွေရွေး ကောက်ပွဲပြီးတဲ့အခါမှာ (အကယ်၍) ဒီချုပ်ပါတီ အစိုးရဖွဲ့နိုင်ခဲ့သော် ဘာတွေမှပိုမိုထူးခြားပြီး လုပ် ဆောင်နိုင်စရာ လမ်းမမြင်သလို ဖြစ်နေပါတယ်။ ပြဿနာဟောင်း ပြဿနာသစ်တွေနဲ့ တစ်လည်လည် ဖြစ်နေမှာပါ။

ဒီလိုဖြစ်နေရတာဟာ *၂၀၀၈ အခြေခံဥပဒေ ဘောင်ထဲက ရွေးကောက်ပွဲတွေမှာ အနိုင်ရလာတဲ့ (သောင်ပြိုကမ်းပြို တစ်ခဲနက်ပဲနိုင်နိုင်/ တစ်ဝက် တစ်ပျက်ပဲနိုင်နိုင်) ဘယ်ပါတီမဆို နိုင်ငံရေးအရ ကြိုတင်ပြီး အညွှန်ချိန်းထားရတာကြောင့်ပဲ ဖြစ်ပါ

တယ်။ ရွေးကောက်ပွဲမှာ ပြည်သူအများစုတစ်ခဲနက် ဆန္ဒပေးနိုင်ရရှိလာမှာဟာ ကာချုပ်ဆိုတဲ့စစ်တပ်ကိုချုပ် ကိုင်ထားသူ စစ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီးတစ်ဦးရဲ့သဘောထားဆန္ဒ တစ်ခုထဲအလွယ်တကူပယ်ချနိုင်ဖျက်သိမ်းနိုင်နေသူ ကာလပတ်လုံး နိုင်ငံလျက်နာ အမြှေးနေရမှာပဲ ဖြစ်ပါ တယ်။

ဒီအခြေအနေကို လုံးဝ လှည့်ပြောင်းမပစ်နိုင်ဘဲ ရွေးကောက်ပွဲတွေမှာ ဘယ်သူပဲ၊ ဘယ်ပါတီပဲ၊ ဘယ်လိုပဲ ယှဉ်ပြိုင် အနိုင်ရနေပါစေ၊ ပြည်သူလူထုရဲ့ ဆန္ဒနဲ့ မျှော်မှန်းချက်တွေဟာ ဘယ်တော့မှ အကောင်အထည်ဖြစ် မြောက်လာနိုင်မှာ မဟုတ်ပါ ဘူး။ ဒါကြောင့် 'နိုင်ငံလျက်နာ အမြှေးနေရတယ်' ဆိုတာကို အရင်းစစ်လိုက်ရင် လိမ်ညာလှည့်ဖြားခံရ တာပဲ မဟုတ်ပါလား။

'နိုင်ငံလျက်နာ အမြှေးနေရတဲ့အနေအထား' က နေ လွတ်မြောက်ဖို့ဆိုတာ ပြည်သူလူထု စွမ်းပကား နဲ့သာ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ၂၀၀၈ အခြေခံ ဥပဒေကို ဖျက်သိမ်းပစ်ကြပါစို့။

မောင်ကျော်စွာ

အများနှင့်ညီ စကားတည်သော ခေါင်းဆောင်

မန်းဝင်းမောင်

‘ပျောက်သောသူ ရှာလျှင်တွေ့၊ သေသောသူ ကြာလျှင်မှေ့’ ဆိုသော ဆိုရိုးစကားသည် သဘာဝဓမ္မ အားဖြင့် ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထ ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ် ရှိရိုးရှိစဉ်ကို ဖော်ပြသောစကားဖြစ်ပေသည်။ ထိုစကားသည် သာမန်အားဖြင့် အများသုံးစကားဖြစ်သော်လည်း နေရာတိုင်း အချိန်တိုင်းတွင် မှန်ကန်မှုမရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။

အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် လွန်ခဲ့သော ၇၃ နှစ်က သေဆုံးသွားခဲ့သော မြန်မာ့အာဇာနည် ခေါင်းဆောင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့်တကွ ခေါင်းဆောင် များကို ဇူလိုင်လရောက်တိုင်း သတိရကြသကဲ့သို့ လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း ၇၀ က ကွယ်လွန်သွားရာသော ကော်ရိုစောဘဦးကြီးနှင့် ဗိုလ်ချုပ်စိုင်းခေ စသည် ကရင့်အာဇာနည်များကိုလည်း ဩဂုတ်လ ရောက် တိုင်း သတိတရ အောက်မေ့ဖွယ်ရာ ပြုလုပ်နေကြ ခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။

ကော်ရိုစောဘဦးကြီး၏ ဝိညာဉ်သက်သည် စာရေးသူထက် ၂ နှစ်ကြီးပါသည်။ တစ်နည်းအား ဖြင့် စာရေးသူမေ့ဖွားမီ ၂ နှစ်တွင် အာဇာနည်ဘဝ သို့ ကူးပြောင်းသွားခဲ့ဖြစ်ပါသည်။ စာရေးသူ မသိ မမိ မမြင်ဖူးမကြားဖူးခဲ့သော ထို ကော်ရိုစောဘဦးကြီး ကို အဘယ်ကြောင့် သတိရ အောက်မေ့ရပါ သ နည်း။

သမိုင်းကပြောသော သူ့အကြောင်း၊ သူ၏ ဂုဏ် များကို ဂုဏ်ယူစရာ အားကျစရာ လေးစားစရာ ဖတ်ရှုကြားသိရပြီး ဂုဏ်ယူဝမ်းမြောက်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။

ကော်ရိုစောဘဦးကြီးမှာ ဂုဏ်ယူစရာ ဂုဏ်အင်္ဂါ ၇ ပါးရှိသည်ဟု ဆိုကြပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ-

(၁) ပညာစွန့်ခြင်း

၁၉၂၈ ခုနှစ်တွင်အင်္ဂလန်၌ Bar at Law ဘွဲ့ရပြီး ဗြိတိသျှအင်ပါယာတစ်ခုလုံးတွင် ရှေ့နေလိုက်ခွင့် ရသော်လည်း လူမျိုးနှင့်တိုင်းပြည်အတွက် မိမိ တိုင်း ပြည်သို့ပြန်ခဲ့သည်။ ၁၉၃၈ ခုနှစ်တွင် စော်ဘွား မျိုးနွယ် စောသိဟ၏ လူသတ်မှုကို ရှေ့နေလိုက်၍ အနိုင်ရသဖြင့် အောင်မြင်ကျော်ကြားသော်လည်း ထိုဥပဒေပညာဖြင့် အသက်မွေးခြင်းမပြုဘဲ ပညာ ရပ်ကို စွန့်လွှတ်ခဲ့သည်။

(၂) သားမယားစွန့်ခြင်း

၁၉၄၀ ပြည့်နှစ်တွင် ဂျပန်စစ်ဘေးဒဏ်ကြောင့် အင်္ဂလန်ပြန်သွားသည့် သားမယားများနောက်သို့ လိုက်ပါခြင်းမပြုဘဲ သားမယားကိုစွန့်ကာ အမျိုး သားအတွက်ဘဝကို မြှုပ်နှံကာဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

(၃) စီးပွားစွန့်ခြင်း

ကရင်လူငယ်များ မအုပ်သတ် ဖောက်ထွင်းမှု တွင် ပါဝင်သည့် လူငယ်များအတွက် ကရင်ဂုဏ် သိက္ခာကို ထိမ်းသိန်းသည့်အနေဖြင့် သူပိုင်လယ်စက တစ်ထောင်ကျော်ကို ပြန်ပေးလျော်မည်ဟု ကတိပြု ခဲ့သည်။

(၄) ရာထူးစွန့်ခြင်း

၁၉၄၇ ခုနှစ်တွင် KNU ကရင်အမျိုးသားအဖွဲ့

ချုပ် (ထိုစဉ်က အသုံးအနှုန်း) ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်အရ ကရင်နိုင်ငံရေးအတွက် ဆာဟူးဘတ်ရန် အစိုးရ ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီး ရာထူးကို စွန့်လွှတ်ခဲ့သည်။

(၅) အသက်စွန့်ခြင်း

၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၁၂ ရက်နေ့၌ ကော့ ကရိတ်မြို့နယ်၊ ထိုကော့ကိုရွာ၊ လယ်တံတစ်ခုတွင် ခေတ္တနားနေစဉ် ကရင်သစ္စာဖောက် မောင်အေ၏ သတင်းပေးမှုကြောင့် ဗမာ့သေနတ်ကိုင်တပ်ရင်း(၄) မှ တပ်စုမျိုးဗိုလ်စိန်လွင်တပ်ဖွဲ့၏ ဝင်ရောက်တိုက် ခိုက်ခြင်းကိုခံရပြီး သူ့ရဲကောင်းပိသစ္စာ အသက်စွန့်ခဲ့ သည်။

(၆) ကရင်နိုင်ငံရေးကို လမ်းပြပေးခဲ့ခြင်း

၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၁ ရက်နေ့ ကရင် လူထု ဆန္ဒဖော်ထုတ်ပွဲကို ဦးဆောင်ပြီး ကရင်ဆန္ဒ ကြွေးကြော်သံ ၄ ရပ်ကို ချမှတ်ပေးခဲ့သည်။ ၎င်း အပြင် ၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်တွင် စောဘဦးကြီးမူ ၄ ချက်ကို ချမှတ်ခဲ့သည်။

(၇) အကြီးမားဆုံး စည်းရုံးနိုင်စွမ်းအားရှိခြင်း

၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၁ ရက်နေ့၌ မြန်မာပြည်တစ်ပြည်လုံး ကရင်လူထုအင်အား ၄၅၄၁၀၀ ပါဝင်သော မြန်မာနိုင်ငံ၏ စည်းကမ်းအရ ဆုံး၊ ဒီမိုကရေစီအကျဆုံး အသံတိတ် ကရင်လူထု ဆန္ဒဖော်ထုတ်ပွဲကို စည်းရုံးဖော်ဆောင်နိုင်ခဲ့သည်။ ၎င်းအပြင် ခေါင်းဆောင်မှု (Leadership) အ ရည်အသွေးနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကိုလည်း တွေ့ရသည်။ ၎င်းခေါင်းဆောင်မှုအရည်အသွေးများမှာ

- (၁) Loyalty (သစ္စာရှိခြင်း)

- (၂) Enthusiasm (စိတ်အားထက်သန်မှုရှိခြင်း)
- (၃) Attitude (စိတ်သဘောထားကောင်းမွန်ခြင်း)
- (၄) Discipline (စည်းကမ်းရှိခြင်း)
- (၅) Example (နမူနာပြုခြင်း)
- (၆) Respect (လေးစားရှိသောမှုရှိခြင်း)
- (၇) Scholarliness (ပညာရှိခြင်း)
- (၈) Honesty (ရိုးသားမှုရှိခြင်း)
- (၉) Integrity (တရိတ္တကောင်းမွန်ခြင်း)
- (၁၀) Pride (ကိုယ့်ကိုယ်ကိုတန်ဖိုးထားခြင်း) တို့ ဖြစ်သည်။

အထက်ပါ လေးစားဂုဏ်ယူစရာ ကော်ရိုစောဘဦး ကြီး၏ ခေါင်းဆောင်မှုအောက်တွင် ကရင် တစ်မျိုး သားလုံး စည်းလုံးညီညွတ်စွာ ပါဝင်ခဲ့ကြသည်။ ထို့ ကြောင့် ကရင်သမိုင်းတွင် ထင်ရှားကျော်ကြားခဲ့ သော ၁၉၄၈ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၁ ရက်နေ့တွင်

ချက်အတိုင်း စောဘဦးကြီးသည် ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ မတ် လ ၄ ရက်နေ့တွင် (ကရင်အမျိုးသားလူ့ပုဂ္ဂိုလ်များမှ သမိုင်း က ဧပြီလဟု ဖော်ပြထားသည်)ဘုရင်ခံ ဆာဟူး ဘတ်ရန်(စ်)ထံ နုတ်ထွက်လွှာတင်ခဲ့သည်။ မတ်လ ၅ ရက်နေ့တွင်ဘုရင်ခံက စောဘဦးကြီးအား ‘သခင် အချိန်သည် ကရင်အမျိုးသားတို့အတွက် အရေးကြီး သောအချိန်ဖြစ်ကြောင်း၊ အကျိုးမရှိသည့်အမှုမျိုး မဆောင်ရွက်သင့်ကြောင်း၊ ကရင်တို့၏အနာဂတ် အရေးကို တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော်တွင် ဥပဒေ ကြောင်းအရ တောင်းဆိုဖြေရှင်းသင့်ကြောင်း၊ နုတ် ထွက်လွှာကိုလည်း လက်မခံလိုကြောင်း’ ပြောကြား ခဲ့သည်။

စောဘဦးကြီးကလည်း ‘ဘုရင်ခံ၏ပြောကြား ချက်ကို လက်ခံကြောင်း၊ နုတ်ထွက်စာတင်ခြင်းမှာ ကရင်ခေါင်းဆောင်များထံ ပေးအပ်ထားသော ကတိ စကားကို မမျက်လို၍ဖြစ်ကြောင်း’ ပြန်လည် ပြော ကြားခဲ့သည်။ ဤသည်မှာ ကော်ရိုစောဘဦးကြီးသည် လူမှာ ကတိ၊ မင်းမှာ သစ္စာ ဆိုသည့်အတိုင်း စကား တည်စွာ အများဆန္ဒအတိုင်း ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီး ရာထူးမှ နုတ်ထွက်ခဲ့ပါသည်။

၎င်းအပြင် အင်းစိန်တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားနေစဉ် အ ကြပ်အတည်းနှင့်ရင်ဆိုင်နေရသော ဦးနု၏အပစ် အခတ်ရပ်စဲရေးအတွက် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရန် ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၄ ရက်နေ့က ဖိတ်ခေါ်ချက်ကို စောဘ ဦးကြီးကလက်ခံပြီး ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၅ ရက်နေ့ တွင် အပစ်အခတ်ရပ်စဲရန် သဘောတူလက်မှတ် ရေးထိုးခဲ့သည်။ ထိုသဘောတူညီချက်ကို ဟန်တာ သာမွေးနှင့် ဗိုလ်မှူးကြီးအောင်စိန်တို့က လက်မခံ နိုင်ကြောင်း ကန့်ကွက်တင်ပြလာသဖြင့် သဘောတူ ညီချက်ပျက်ပြယ်ကာ တိုက်ပွဲကို ဆက်လက် ဆင်နွှဲ ခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့် ကော်ရိုစောဘဦးကြီးသည် အကြီးအ ကဲတစ်ဦးအနေဖြင့် သဘောတူလက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ သော်လည်း အများက သဘောမတူသဖြင့် အများနှင့် ညီအောင် အများ၏ဆန္ဒသဘောထားကို လိုက် လျောခဲ့သော ခေါင်းဆောင်ပီသသည့် ခေါင်းဆောင် တစ်ဦးဖြစ်ခဲ့သည်။

ကော်ရိုစောဘဦးကြီးသည် ကော်သူးလေ အစိုးရကို တည်ထောင်ပြီး မှ ၄ ရပ်ကိုချမှတ်ခဲ့သည်။ ထိုမှ ၄ ရပ်ကို ကရင်အမျိုးသားတို့က သစ္စာ ၄ ရပ် ဟု လက်ခံကျင့်သုံးလိုက်နာကြသည်။ ထိုမှ ၄ ရပ်မှာ

- (၁) လက်နက်ချကား အလျဉ်းမပြုရ။ (For us surrender is out of question.)
- (၂) ကျွန်ုပ်တို့လက်နက် ကျွန်ုပ်တို့လက်ထဲတွင် ရှိရမည်။ (We shall retain our arms.)
- (၃) ကရင်ပြည် အသိအမှတ်ပြုခြင်း ပြီးပြည့်စုံ ရမည်။ (The recognition of Karen State must be complete.)
- (၄) ကရင်ကြံ့ခိုင်မှု ကရင်ဖန်တီးရမည်။ (We shall decide our own political destiny.) တို့ဖြစ်သည်။

၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၁၂ ရက်နေ့၊ ထို ကော်ကိုးလယ်တံတွင်နေစဉ် အင်အားများပြားသော ရန်သူတို့၏ ဝိုင်းဝန်းတိုက်ခိုက်ခံ ရသော်လည်း လက်နက်ချ အညံ့ခံခြင်းမရှိဘဲ သစ္စာတည်စွာဖြင့် သူ့ရဲကောင်းတို့ထံမှ နှလုံးမမြို့ အာဇာနည်ပိသစ္စာ အသက်စွန့်သွားခဲ့သည်။ ထိုဖြစ်ရပ်ကို ကြည့်ပါက မိမိရေးဆွဲချမှတ်ခဲ့သည့် မူ ၄ ရပ်အပေါ် ရပ်တည် အသက်စွန့်သွားခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကော်ရို စောဘဦးကြီးသည် ‘အများနှင့်ညီ စကားတည်သော ခေါင်းဆောင်’ ဖြစ်သည်ဟု ပြောချင်ပါတော့ သ တည်း။

မန်းဝင်းမောင်(ပန်းတနော်)

ကိုးကား- တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအရေးနှင့် ၁၉၄၇ ခုနှစ် အခြေခံဥပဒေ ကရင်အမျိုးသားနိုင်ငံရေး လှုပ်ရှားမှုများ

၂၀၂၀ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၁၂ ရက်နေ့တွင် ကျရောက်မည့် နှစ် ၇၀ ပြည့် ကရင်အမျိုးသား အာဇာနည်နေ့ကို ဤဆောင်းပါးဖြင့် ဂုဏ်ပြုလိုက်ပါသည်။

ဒုက္ခသည်များ ရင်ဖွင့်သံ

ဇွန်လ ၂၀ ရက်နေ့တွင် ကျောက်သည့် ကမ္ဘာ့ဒုက္ခသည်များနေ့တွင် ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ်ရှိ ဒုက္ခသည်များက လတ်တလော ၎င်းတို့ကြုံတွေ့နေရသည့် စားဝတ်နေရေး၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးနှင့် လူမှုရေး အခြေအနေနှင့်ပတ်သက်၍ ယခုလို ရင်ဖွင့်ပြောဆိုလာကြသည်။

စောအောနက်

မယ်လဒုက္ခသည်စခန်းဥက္ကဋ္ဌ
ဒုက္ခသည်ဘဝ နှစ်ရှည်လာတာနဲ့အမျှ ပြောင်းလဲမှုတွေလည်း အမြဲတမ်း ကြုံတွေ့နေရတယ်။ ဒီနေ့လို ဒုက္ခသည်များနေ့မှာ ကျနော်တို့အမြင်ကို ဖော်ပြချင်တာက ကျနော်တို့ ဒုက္ခသည်တွေအတွက် ရသင့်ရထိုက်တဲ့ အခွင့်အရေးတွေကို နောင်လာမယ့် အနာဂတ်မှာ နည်းလမ်းပေါင်းစုံနဲ့ လမ်းဖွင့်ပေးစေချင်တယ်။ ဘာဖြစ်လဲဆိုတော့ လက်ရှိ ကျနော်တို့ ကြုံတွေ့နေရတဲ့ အခက်အခဲတွေက အများကြီး ရှိနေတုန်းပဲ။
ဒုက္ခသည်တွေရဲ့ မျှော်လင့်ချက်က နောင် အနာဂတ်မှာ ကိုယ့်ခြေထောက်ပေါ် ကိုယ်ရပ်တည်နိုင်ဖို့ ဒီမှာရှိတဲ့ ခေါင်းဆောင်တွေက စဉ်းစားလုပ်ဆောင်ချက်တွေ ရှိနေပေမယ့် ဒီအခြေအနေတွေ အားလုံးက စစ်မှန်ပြီး ခိုင်မာတဲ့ ထာဝရ ငြိမ်းချမ်းရေး လမ်းစဉ်အပေါ်မှာ အများကြီးမှတည်တံ့တယ်။

ဒုက္ခသည်စခန်းထဲမှာ စားနပ်ရိက္ခာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အရင်က ကူညီထောက်ပံ့မှုတွေ လျော့နည်းတာမျိုး ကြုံခဲ့ရပေမယ့် အခု ကာလမှာတော့ ကျနော်တို့ ကူညီပေးနေတဲ့ အဖွဲ့အစည်းတွေက စားနပ်ရိက္ခာအတွက် ၃ လစာလောက် စုဆောင်းပေး ထားတာမျိုး ရှိပြီး တစ်လတစ်ခါလည်းပုံမှန် ထောက်ပံ့နေသေးတော့ လျော့နည်းသွားတာမျိုးတော့ မရှိသေးဘူး။ နောက် ပညာရေးပိုင်းမှာကျတော့ စိုးရိမ်မှုရှိတာက အခု လောလောဆယ် ကျောင်းတွေ ပြန်ဖွင့်လို့ မရသေးဘူး။ လက်ရှိ ကပ်ရောဂါ အခြေအနေကြောင့်ပေါ့။ ဒါပေမယ့် ပညာရေး တာဝန်ရှိသူတွေနဲ့ ကျောင်းသားမိဘတွေကတော့ ဒီအပေါ်မှာ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားတာမျိုး ရှိလို့မိမယ်လို့တော့ မျှော်လင့်ရပေမယ့် ပညာရေးအတွက် စိုးရိမ်မှုတွေ ရှိနေသေးတာပေါ့။ ကျန်းမာရေးအပိုင်းမှာဆိုလည်း လက်ရှိ ရောဂါအခြေအနေကလည်း ကျနော်တို့ စခန်းတွေမှာ ဖြစ်တာမျိုး မရှိဘူး။ ကျန်းမာရေး တာဝန်ရှိသူတွေအနေနဲ့ အကောင်းဆုံး ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားတာမျိုး ရှိပါ

တယ်။

စောပွယ်စေး

ကရင်ဒုက္ခသည်ကော်မတီ - KRC၊ အထွင်းရေးမှူး၊
အခုချိန်မှာ ဘယ်ဖွဲ့သွားလာလို့ မရဘူး။ ဒီကပ်ရောဂါအခြေအနေကလည်း ဘယ်လိုပြီးဆုံးမလဲ။ စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းတွေလည်း ဘယ်လိုထပ်ရှိလာအုံးမလဲဆိုတာမသိဘူး။ နိုင်ငံရေးအခြေအနေကလည်း ဘာလမ်းစဉ်မှ မတွေ့သေးဘူး။ ဒုက္ခသည်တွေနေရပ်ပြန်ဖို့အတွက်လည်း ဘာလမ်းကြောင်းမှ မမြင်ရသေးဘူး။ ဒါကြောင့် ကျနော်တို့က အလှူရှင်နိုင်ငံတွေကို တောင်းဆိုချင်သေးတယ်။ ထောက်ပံ့ကူညီမှုတွေ လျော့နည်းပေမယ့်လည်း အားလုံးကို မဖြတ်သေးဖို့ရယ်။ နောက်စခန်းထဲမှာ ဘယ်အရာတွေက အရေးကြီးလဲဆိုတာကို ကြည့်ပြီးတော့ ဆက်လက်ကူညီဖို့ မေတ္တာရပ်ခံ တောင်းဆိုချင်သေးတယ်။

ဒီလိုစခန်းတွေကို ကူညီထောက်ပံ့တဲ့နေရာမှာ လူမှုကူညီတဲ့နေရာက ပိုပြီးအရေးကြီးတယ်။ ဘာဖြစ်လဲဆိုတော့ သူတို့အားလုံးက စေတနာနဲ့ ကူညီတဲ့ လူတွေပဲဖြစ်တယ်။ ဒီလူမှုအဖွဲ့အစည်းတွေက မရှိဘူးဆိုလို့ရှိရင် ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး ဒါတွေက အခက်အခဲဖြစ်မယ်။ ဒါကြောင့် လိုအပ်တဲ့နေရာတွေမှာ ဆက်လက်ကူညီဖို့ တောင်းဆိုချင်ပါတယ်။ နောက်တစ်ခုက မုဆိုးမတွေ၊ မိဘမဲ့တွေ၊ မသန်မစွမ်းတွေက ဆက်ပြီးနေထိုင်မှု အဆင်မပြေအောင် ဆက်လက် ထောက်ပံ့ချင်ပါတယ်။

နော်ထွေးထွေး

ကရင်အမျိုးသမီးအစည်းရုံး - KWO ၊
အုန်းမြန်ဒုက္ခသည်စခန်း
ဒီကမ္ဘာ့ဒုက္ခသည်များနေ့နဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျမပြောချင်တာကတော့ ဒီဒုက္ခသည်ဘဝကနေ လွတ်မြောက်ချင်တယ်။ ကျမတို့ကို သူများတွေက ဒုက္ခ

သည်လိုခေါ်လိုရှိရင် ကျမတို့လည်း ဒီလိုမျိုး ခေါ်ဆိုခံရတော့ စိတ်ထဲမှာ ခံစားလို့မကောင်းဘူး။ ကျမတို့ ဒီဒုက္ခသည်စခန်းမှာ မနေချင်ဘူး။ ဒုက္ခသည်လည်း မဖြစ်ချင်ပါဘူး။ ဖြစ်နိုင်လို့ရှိရင် ကိုယ့်အခွင့်အရေးနဲ့ပဲ ကိုယ်နေချင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ကျမတောင်းဆိုချင်တာက ဖြစ်နိုင်လို့ရှိရင် ကျမတို့ ဒုက္ခသည်တွေအတွက် အခြေအနေကြောင့် ကျမတို့သွားလို့ လာလို့ မရသေးတဲ့အချိန်မှာ ကျမတို့ကိုကူညီ ဆောင်ရွက်ပေးတဲ့ အကြီးအကဲတွေ ပြီးတော့ကူညီထောက်ပံ့ပေးတဲ့ အလှူရှင်တွေကို ကျေးဇူးအရမ်းတင်ပါတယ်။
စားဝတ်နေရေး၊ ကျန်းမာရေးနဲ့ ပညာရေးဘက်မှာ ပြန်ကြည့်ရမယ်ဆိုရင် အလှူရှင်တွေက ကျမတို့ကို ကူညီပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကူညီထောက်ပံ့မှုတွေက လျော့နည်းလာတယ်။ ကျမတို့ ဒုက္ခသည်တွေက တာဝန်ရှိသူကြီးတွေရဲ့ ချမှတ်ထားတဲ့ အတိုင်းအတာအောက်မှာ နေရတာဖြစ်တဲ့အတွက် ကျမတို့ကို မသွားနဲ့ဆိုရင် ကျမတို့သွားလို့မရဘူး။ အပြင်မှာ အလုပ်ထွက်လုပ်လို့လည်း မရဘူးပေါ့နော်။ အခုလက်ရှိအခြေအနေမှာ ကိုယ့်အိမ်၊ ကိုယ့်နိုင်ငံကို ပြန်ဖို့ဆိုတာ မဖြစ်နိုင်သေးတဲ့အတွက်ကြောင့် ကျမတို့ကိုကူညီထောက်ပံ့ပေးတဲ့ အလှူရှင်တွေကို ကျမတို့ တောင်းဆိုချင်တာက ကျမတို့ကို ဆက်လက်ကူညီထောက်ပံ့ပေးပါ။ အပြည့်အဝ ဆက်လက်ထောက်ပံ့ပေးနိုင်တော့ရင်လည်း ဒီထက်ပိုပြီးတော့ မလျှော့ချပါနဲ့တော့လို့ ကျမတို့တောင်းဆိုချင်ပါတယ်။

စောပလဲထူး

ကျောင်းဆရာ၊ မယ်လဒုက္ခသည်စခန်း
ဒီ ၂၀ ရက်နေ့မှာ ကျောက်သည့် ကမ္ဘာ့ဒုက္ခသည်များနေ့မှာ ကျနော်ပြောချင်တဲ့အရာကတော့ ကျနော်တို့တွေက ဒုက္ခသည်စခန်းမှာ နေထိုင်ကြတာ ဖြစ်တဲ့အတွက် သူများတွေကျနော်တို့တွေကို ဒုက္ခသည်လို့ခေါ်ကြတယ်။ ဒီဒုက္ခသည်ဆိုတဲ့စကားကို အမှန်တကယ် ပြောရမယ်ဆိုရင် ကျနော်တို့ကို တသက်လုံး အခေါ်ခံခဲ့ရပါဘူး။ ပြီးတော့ တစ်နေ့နေ့ကျရင် ဒုက္ခသည်တွေ မရှိတော့ဘူးလို့ ကျနော်တို့ ယုံကြည်ပါတယ်။ ကိုယ့်နိုင်ငံ၊ ကိုယ့်အိမ်၊ ကိုယ့်မြေပေါ်မှာပဲ ပြန်နေချင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အခုအချိန်မှာ ပဋိပက္ခတွေ စစ်ပွဲတွေ ရှိနေသေးတဲ့အတွက် ဒီဒုက္ခသည်စခန်းမှာပဲ နေထိုင်ရဆဲဖြစ်တယ်။
နောက်ပြီးတော့ ကျနော် တောင်းဆိုချင်တာက

ကျနော်တို့တွေကို ကူညီထောက်ပံ့ပေးကြတဲ့ UNHCR ဖြစ်ဖြစ်၊ TBC တို့ဖြစ်ဖြစ် ပြီးတော့ ပညာရေးဌာနတွေအားလုံးပေါ့နော်။ ကျနော်တို့ရဲ့ အခက်အခဲအဆင်မပြေမှုတွေကို နားလည်ပေးပြီး ကျနော်တို့တွေကို တတ်နိုင်သလောက် ဆက်လက် ကူညီထောက်ပံ့ပေးပါလို့ တောင်းဆိုချင်ပါတယ်။ ဘာဖြစ်လဲလည်း ဆိုတော့ အခုချိန်မှာ ကျနော်တို့ နိုင်ငံမှာ စစ်မှန်တဲ့ ငြိမ်းချမ်းရေးကို မရရှိသေးတဲ့အတွက် ဒါကြောင့်မို့ ဒုက္ခသည်စခန်းမှာ ရှိတဲ့လိုအပ်မှုတွေကို ဆက်လက်ကူညီထောက်ပံ့ပေးဖို့အတွက် ကျနော်တို့ တောင်းဆိုချင်ပါတယ်။

အခုချိန်မှာ စားသုံးကုန်တွေ ဈေးအရမ်းတက်လာတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ စားဖို့သောက်ဖို့အတွက် TBC ဘက်ကဖြေပြီးတော့ ၃၀ ရာခိုင်နှုန်း ထပ်တိုးပေးတဲ့အတွက် အဆင်နည်းနည်းပြေလာတယ်။ ထပ်မံတိုးပေးဘူးဆိုရင် ကျနော်တို့ကတော့ အခက်ကြုံရမှာပေါ့နော်။ စားဝတ်နေရေးအတွက် ကူညီထောက်ပံ့မှုတွေက ရပ်တန့်သွားမယ်ဆိုရင် ဖြစ်ပေါ်လာမယ့် နောက်ဆက်တွဲက လူယက်မီးယူမှုတွေ များလာမယ်။ ပြီးတော့ တရားဥပဒေတွေကိုလည်း ချိုးဖောက်လာနိုင်တယ်။ ပညာရေးဘက်မှာ အခက်ကြုံရတာကတော့ အခုချိန်ထိ ကျောင်းဖွင့်လို့ မရသေးဘူး။ ပြီးတော့ စားဝတ်နေရေးအတွက် အလုပ်ရှာလုပ်ရတာပဲ။ ဒါပေမယ့် ဒီနှစ်မှာတော့ ဒီ COVID-19 ရောဂါကြောင့် လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်လိုမျိုး ဝင်ငွေရရှိနိုင်ဖို့အတွက် အပြင်ကို သွားပြီး လုပ်ကိုင်လို့လည်းမရတော့ဘူး။ ပြီးတော့ ကျောင်းပြန်ဖွင့်ဖို့အတွက်လည်း အခက်အခဲတွေ အများကြီးရှိတယ်။ ဘာဖြစ်လဲလို့ဆိုတော့ ကျောင်း

တစ်ဘက်စာမျက်နှာဆီ ▶

မယ်လဒုက္ခသည်စခန်းအတွင်း မူးယစ်ဆေးပြား ထောင်ချီဖမ်းမိ

ဇွန် ၂၃ ရက်၊ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်
စခန်းအား

ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ်ရှိ မြန်မာဒုက္ခသည်စခန်း တစ်ခုဖြစ်သော မယ်လဒုက္ခသည်စခန်းတွင်းသို့ ဇွန်လ ၂၃ ရက်နေ့ နံနက်ပိုင်းတွင် ထိုင်းအာဏာပိုင်များက ရှောင်တခင် ဝင်ရောက်စစ်ဆေးမှု ပြုလုပ်ခဲ့ရာ မိသားစုနေအိမ်တစ်အိမ်တွင် စိတ်ကြွဆေးပြား ထောင်ချီ ဖမ်းဆီးရမိခဲ့ကြောင်း စခန်းတာဝန်ရှိသူများက ပြောသည်။

ထိုင်းတပ်မတော်၊ ရဲနှင့် စခန်းလုံခြုံရေး စသည့် ပူးပေါင်းအဖွဲ့မှ မယ်လဒုက္ခသည်စခန်း၏ ဇုန် (B-5B) ရှိ အိမ်နံပါတ်(၉၂)မှ အိမ်ရှင် နော်မုဆု သို့သော် နေအိမ်သို့ အနံ့ခံဆေးများဖြင့် ရှောင်တခင် လာရောက်စစ်ဆေးရာ စိတ်ကြွဆေးပြားထုပ်များကို ဖမ်းဆီးရမိခဲ့ကြောင်း ဇုန် (B) လုံခြုံရေး တာဝန်ခံ စောရွှေဝင်းမြိုင်က ပြောသည်။

၎င်းက 'စစ်သားတွေ၊ ရဲတွေ စခန်းလုံခြုံရေးအဖွဲ့တွေက ကျနော်တို့ ဒီကရပ်ကွက်တာဝန်ရှိသူတွေကို ဘာမှအကြောင်းမကြားဘဲ

ဝင်လာပြီး စစ်ဆေးတာ။ အဲဒါမှ ၅ ထုပ် အရင်မိတယ်။ အဲဒါပြီးတော့ စခန်းလုံခြုံရေးက ကျနော်တို့ကို အကြောင်းကြားပြီး ထပ်သွားရာတော့ အလုံးရေ ၂၄၀၀ ထပ်မိတယ်'ဟု ကေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

ထိုသို့ ဝင်ရောက်စစ်ဆေးဖမ်းဆီးရာတွင် အဆိုပါ မူးယစ်ဆေးဝါး ရောင်းဝယ်သူမှာ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်သွားပြီး နေအိမ်ရှိ ကျန်ရှိသည့် မိသားစုဝင် ၄ ဦးဖြစ်သည့် အဘွားအိုတစ်ဦး၊ ညီမတော်ဝစ်သုတစ်ဦး၊ အဒေါ်တော်စပ်သုတစ်ဦးနှင့် အမျိုးသားတစ်ဦးကို ခေတ္တယာယီ ခေါ်ဆောင်သွားကြောင်း စောရွှေဝင်းမြိုင်က ဆက်ပြောသည်။

ထို့နောက် သတင်းအရ ၎င်းမူးယစ်ဆေးဝါး ရောင်းဝယ်ဖောက်ကားသူမှာ အသက် ၂၇ နှစ်အရွယ် စောအင် ဆိုသူဖြစ်ပြီး ၎င်းနှင့်အတူ လက်တွဲလုပ်ဆောင်သူတစ်ဦးကို ဖမ်းဆီးရမိ၍ ကာယကံရှင်ကို လက်ရှိအချိန်ထိ ဖမ်းဆီးရမိခြင်း မရှိသေးဘဲ ၎င်းမိခင်ဖြစ်သူမှ ဖုန်းဆက်ခေါ်သော်လည်း ပြန်လာအဖမ်းခံခြင်း မရှိ

ကြောင်း မယ်လစခန်း၏ လုံခြုံရေး ၃-တာဝန်ခံ စောအယ်မွီးက အတည်ပြုသည်။

၎င်းက 'သူ့အမေက ပြောလိုက်တယ်။ သားရေ ပြန်လာခဲ့ပေါ့။ ဒီမှာသူများငါတို့ကို ဖမ်းနေပြီပေါ့။ သားပြန်လာမှ ဒီက ဖမ်းထားတဲ့သူတွေ လွှတ်ပေးမယ်ပေါ့။ ဒါပေမယ့် ကာယကံရှင်က သေသေရှင်ရှင် မပြန်လာဘူးတဲ့။ အခုသူ့နေတဲ့ နေရာကိုသူများ GPS နဲ့ လိုက်တာ နေရာကို သိနေပြီ။ အဲဒါ သူကပြောသေးတယ်။ လာဖမ်းရုံရင် လာဖမ်းပေါ့။ သူ့မှာက လက်နက်ရှိနေတယ်'ဟု ကေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

မယ်လ ဒုက္ခသည်စခန်း အတွင်း မူးယစ်ဆေးဝါး စစ်ဆေးမှုကို ထိုင်းအာဏာပိုင်များမှ တစ်လတစ်ခါ စစ်ဆေး ဆောင်ရွက်မှုများ ပြုလုပ်ရုံသာ မကြာခဏ ဖမ်းဆီးရမိမှုများရှိပြီး လက်ရှိ ဖမ်းဆီးရမှုသည် သတင်းအရ လာရောက်ဖမ်းဆီးသည့် ပုံစံဖြစ်သလို ပမာဏ အများဆုံး ဖမ်းဆီးရမှုလည်း ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

▶ တဘက်စာမျက်နှာမှ
လည်ပတ်ဖို့အတွက်က ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားတွေ၊ ကျောင်းသားမိဘတွေရဲ့ ပံ့ပိုးမှုပေါ်မှာလည်း အများကြီးမူတည်တယ်။

စောလဲပွယ်မှူး ကျောင်းသား၊ အနန်းဖျန်ဒုက္ခသည်စခန်း

ကျနော်အပြင်မှာ ကျောင်းသွားတက်ချင်ရင်လည်း တက်ခွင့်မရှိဘူး။ စခန်းထဲမှာကျောင်းတက်ပြီး မြန်မာပြည်မှာပြန်ရင် ကျောင်းပြန်တက်ဖို့လည်း အခွင့်အရေးမရှိဘူး။ စခန်းထဲမှာတော့ ကျောင်းတက်လို့ တော့ရတယ်။ ရိက္ခာလည်း ပူစရာမလိုသေးဘူး။ အပြင်မှာ အလုပ်ထွက်လုပ်ဖို့လည်း ဘာအထောက်အထားလက်မှတ်မှ မရှိပြန်ဘူး။ ဒါလည်း အခက်အခဲတစ်ခုပေါ့နော်။ စခန်းအတွင်းနဲ့ စခန်းအပြင်မှာနေတဲ့ ကျောင်းသားတွေက တအားကွာခြားတယ်။ အပြင်မှာနေတဲ့ ကျောင်းသားတွေကတော့ အတွေ့အကြုံနဲ့ ပတ်သက်ရင် သူတို့က စာတွေအပြင် လက်တွေ့အတွေ့ အကြုံလည်းရှိတယ်။ စခန်းထဲမှာကျတော့ စာတွေပဲရှိတယ်။ လက်တွေ့ကျတော့ မရှိဘူး။

နောက်ပြီး စခန်းထဲမှာဆို အရင်ခေတ် ကျောင်းသားတွေနဲ့ အခုခေတ်ကျောင်းသားတွေက အများကြီးကွာသွားပြီး ထောက်ပံ့မှုလျော့နည်းလို့ နိုင်ငံခြားက ဆရာ၊ ဆရာမတွေ မလာတော့တဲ့အတွက် အခုခေတ်ကျောင်းသားတွေက အင်္ဂလိပ်ဘာသာကို သိပ်မနိုင်တော့ဘူး။ စခန်းတွင်းမှာရှိတဲ့ အဖွဲ့အစည်းတွေမှာ ကြည့်လိုက်ရင်လည်း ထောက်ပံ့မှုတွေ လျော့သွားတယ်။ အလှူရှင်တွေလည်း နည်းသွားတယ်။ ကျနော် တောင်းဆိုချင်တာကတော့ စာတွေတခုထပ်မံသင်ချင်ဘူး။ လက်တွေ့လည်း သင်ချင်တယ်။ အပြင်မှာ ကျောင်းသားတက်ဖို့ ကျနော်တို့မှာ ဘာလက်မှတ်အထောက်အထားမှ မရှိဘူး။ ကျနော်တို့မှာတ်ပတ်ခင် လိုချင်တယ်။

အခု ကိုဗစ်ရောဂါကြောင့် လွတ်လွတ်လပ်လပ် စာသင်ဖို့အတွက် ခက်ခက်တဲ့ကာလတခုလည်း ဖြစ်တယ်။ သူများကျောင်းတွေ စာသင်ရသလိုမျိုး ကျနော်တို့လည်း စာသင်ချင်ပါတယ်။ နောက်တခု ကျနော်တို့ရဲ့ရိပ်တကာ ဒီကာလမှာ ကျောင်းသားတွေ ဒီအတိုင်းနေရင်နေရင် သူတို့စာသင်ဖို့ သိပ်ဝါသနာ

မပါတော့တဲ့ အနေအထားမှာရှိတယ်။ ပြီးတော့ ထောက်ပံ့မှု လျော့နည်းနေတဲ့အတွက် သူတို့မိသားစုကို ပြန်ကြည့်နေတဲ့ ကျောင်းသားတွေရှိသလို အိမ်က ထောက်ပံ့မနိုင်တဲ့အတွက် ကျောင်းစရိတ်လည်း ပေးလို့မနိုင်တဲ့ ကျောင်းသားတွေရှိတယ်။

နော်လေးဂူမှူး ကျောင်းသူ၊ အနန်းဖျန်ဒုက္ခသည်စခန်း

ဒုက္ခသည်မှာ နေရတဲ့သူဖြစ်ပေမယ့်လည်း ဝမ်းနည်းစရာမလိုဘူး။ စခန်းထဲမှာရှိတဲ့ ကျောင်းသူ ကျောင်းသားတွေ အနေနဲ့လည်း အားမငယ်ပါနဲ့လို့ ကျမပြောချင်ပါတယ်။ မနှစ်မှာတော့ အခက်အခဲတခု ကြုံရတယ်။ စာသင်ဖို့အတွက် ကျောင်းဆရာမရှိဘူး။ ဒီနှစ်မှာတော့ ကျောင်းတက်လို့မရဘူး။ အိမ်ထဲမှာပဲ စာသင်နေရတယ်။ ဆရာမတွေက တောင်တက်ပြီး တအိမ်တက် တအိမ်ဆင်း စာလိုက်သင်ရတယ်။ သူတို့အတွက်လည်း အခက်အခဲဖြစ်တယ်။ ပုံနှိပ်စာအုပ်လည်းမရှိဘူး။ ဘာသာစုံ တလစာ လာပေးတယ်။ ကျမတို့ ဘာမှနားမလည်ဘူး။ နောက်ပြီး သူတို့က တစ်ပတ်တစ်ခါ စာလှည့်စစ်တယ်။

အခုတော့ လိုတာက ကျောင်းသားတွေ ကျောင်းပြန်တက်ရဖို့ပါပဲ။ စခန်းအပြင်ဘက်မှာ ကျောင်းသွားတက်ချင်တဲ့သူတွေ အများကြီးရှိတယ်။ ဘာဖြစ်လို့ အပြင်က ကျောင်းတွေကို တက်ချင်လဲ ဆိုတော့ များသောအားဖြင့် သူများပြောတာက အပြင်မှာရှိတဲ့ ကျောင်းပညာရေးတွေက စခန်းထဲမှာရှိတဲ့ ကျောင်းပညာရေးတွေထက် ပိုအဆင့်မြင့်တယ်။ သူတို့အလို မြင်ကြတာဖြစ်မှာပေါ့။ ဒါပေမယ့် ကျမကတော့ အဲလိုမမြင်ဘူး။ စခန်းထဲက ပညာရေးလည်း ကျမအတွက် လုံလောက်ပါတယ်။ English တို့၊ Maths တို့ သင်တဲ့ဆရာမတွေလည်း တော်ပါတယ်။

ကျမရဲ့ရိပ်တကာတော့ ရှေ့ဆက်ထောက်ပံ့မှု ဒီထက်ပိုလျော့နည်းသွားရင် ဆရာဆရာမတွေ မရှိတော့မှာကို စိုးရိမ်တယ်။ ဆရာမတွေ မရှိတော့သလို ကျမတို့ ကျောင်းလည်း မတက်ရတော့သလို စာလည်း မတတ်တော့ဘူးပေါ့။ တာဝန်ရှိသူတွေကို တောင်းဆိုချင်တာက ဆရာ၊ ဆရာမတွေ ရှိဖို့အတွက် စားနပ်ရိက္ခာတွေကို ဒီထက် ထပ်မံလျော့ပါနဲ့ပေါ့နော်။

ကေအိုင်စီ ကာတွန်း ...

ဇွဲကပင်တောင်ပေါ်တွင် ပျောက်ဆုံးသွားသည့် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသူအား သေဆုံးလျက်ပြန်တွေ့ရှိ

ဇွဲကပင် ၂၇ ရက်၊ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် နန်းပေါ်မြို့နယ်

ကရင်ပြည်နယ်၊ ဖားအုံမြို့နယ်ရှိ ဇွဲကပင်တောင်ပေါ်တွင် ပျောက်ဆုံးသွားသည့် တက္ကသိုလ်ကျောင်းသူတစ်ဦးကို ၂ ရက်နီးပါးအကြာတွင် တောင်စောင်းချောက်တစ်နေရာ၌ သေဆုံးလျက်ပြန်လည် တွေ့ရှိသည်ဟု သိရသည်။

ချောက်တစ်နေရာတွင် သေဆုံးလျက်ရှိသည့် ရုပ်အလောင်းကို ပြန်လည်ရှာဖွေတွေ့ရှိခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု သိရသည်။

ကယ်ဆယ်ရေးအဖွဲ့ တာဝန်ခံဖားအဲရိုင် မီးသတ်ဦးစီးရုံး လက်ထောက်ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးသန့်စင်ဝင်းက 'တောင်ပေါ်ကနေ ပြန်ဆင်းခန့်မှန်းနာရီဝက်လောက်ဆင်းရတဲ့နေရာမှာ အစွန်အထွက် View Point လို နေရာတစ်ခုရှိတယ်။ အဲဒီနေရာက တော်တော်သွားမှ ရောက်တာ။ ကြားမှာ မြို့တစ်မြို့နဲ့ ကွယ်သေးတယ်။ မြို့ကိုပတ်သွားရတယ်။ မရောက်ဖူးတဲ့ လူဆိုရင် အဲဒီနေရာကိုမသိဘူး။ အဲဒီပေါ်ကနေ ပြုတ်ကျရင်

ဇွဲကပင်တောင် အနောက်ဘက်တောင်ခြေသို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိသည်ဟု သိရသည်။

အဆိုပါ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသူသည် ဇွဲကပင် ၂၅ ရက်နေ့၊ မွန်းလွဲ ၁ နာရီကျော်တွင် ဇွဲကပင်တောင်ပေါ်သို့ တစ်ဦးတည်း တက်ရောက်ခဲ့သလို ထိုနေ့ညနေ ၅ နာရီကျော်အချိန်ခန့်တွင် တောင်ပေါ်ရှိ ဆရာတော်တစ်ပါးက ရင်ပြင်တော်၌ သူမကို တွေ့ရှိခဲ့သေးသည်ဟု သိရသည်။

သူမ၏ ဆိုင်ကယ်သည် တောင်ခြေတွင် ကျန်ရှိခဲ့သလို မိနပ်ကိုလည်း အထက်ရေတံခွန်အနီး တောင်တက်လမ်း တစ်နေရာတွင် ပြန်လည်တွေ့ရှိသည်အပြင် ဆိုင်ကယ်သော့ကိုလည်း အမြင့်ပေ ၂ ထောင်ခန့်ရှိသည့် နေရာတွင် တွေ့ရှိခဲ့ သူမများက တောင်ခြေ၌ ပြန်လည်ပေးအပ်ခဲ့သည်ဟု သိရသည်။

သေဆုံးသွားခဲ့သည့် ကျောင်းသူလေးသည် မြဝတီမြို့မှဖြစ်ပြီး ဖားအုံမြို့ရှိ အဆောင်တစ်ခုတွင် နေထိုင်ရင်း သင်တန်းတစ်ခု တက်ရောက်နေသူ ဖြစ်သည်ဟု ဖားအုံတက္ကသိုလ်မှ ကျောင်းဆရာတစ်ဦး၏ ပြောဆိုချက်အရ သိရသည်။

Covid -19 ရောဂါကြောင့် ကရင်ဇာတ်သဘင်တည်ထောင်သူအချို့ သိန်းရာချီအရှုံးပေါ်

ဇွဲကပင် ၂၄ ရက်၊ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် နန်းပေါ်မြို့နယ်

Covid -19 ရောဂါ အခြေအနေကြောင့် ဇာတ်ပွဲကခွင့် ရပ်နားလိုက်ရသည့်အတွက် ကရင်ဇာတ်သဘင် တည်ထောင်သူအချို့ သိန်းရာချီ အရှုံးခံရ ကြုံတွေ့နေရသည်ဟု ဇာတ်သဘင် တည်ထောင်သူများက ကေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

ဖျော်ဖြေမှုများ မပြုလုပ်ရန် ကရင်ပြည်နယ် သဘင်အစည်းအရုံးမှ ထုတ်ပြန်ချက် ထုတ်ပြန်ပြီးသည့် နောက်ပိုင်းတွင် ကရင်ဇာတ်သဘင်များ ဇာတ်ကခွင့် ဆိုင်းငံ့လိုက်ရသည့်အတွက် ဇာတ်သဘင် တည်ထောင်သူများအတွက် ပို၍ အခက်အခဲရှိသွားသည်ဟု ဇာတ်သဘင်လောကသားများက ဆိုသည်။

အုပ်) နန်းတင်မေက 'ဒီနှစ်က ဇာတ်တိုင်းပဲ ဇာတ်အုပ်တွေက အရှုံးပေါ်တယ်။ တစ်ဖွဲ့ကို သိန်းနှစ်ရာ သုံးရာ ရှုံးတယ်။ အခြေအနေက ဒီလိုလာတာဆိုတော့ ဘယ်လိုမှ လုပ်လို့မရဘူး။ ဇာတ်အဖွဲ့သားတွေကို ၂၀၀ ပေးရမယ်ဆိုရင် သဘင်ကောင်စီက ညှိနှိုင်းစီစဉ်ပြီး ၂၀ ပဲ ပြန်ပေးရတယ်။ အဖွဲ့သားဘက် ကြည့်ရင် တော့ ၁၀ နာတာပေါ့။ အရှုံးပေါ်ပေမယ့်လည်း နောက်နှစ်အတွက်

အဒေါ်တို့ ဇာတ်သဘင်က ဆက်ပြီးကပို့ အစီအစဉ် ရှိပါသေးတယ်' ဟု ကေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

ယခုနှစ်တွင် ကပ်ရောဂါ အခြေအနေကြောင့် လူစုလူဝေး မရသည့်အတွက် ဇာတ်ပွဲများ တစ်လကျော်ကြာ ကခွင့် ရပ်နားလိုက်ရသလို လက်ရှိအချိန်ထိပင် ရောဂါအခြေအနေ မတည်ငြိမ်သေးသည့်အတွက် အချို့ဇာတ်သဘင်များမှာ လာမည့်နှစ်တွင် ရပ်နားလိုက်ရမည့် အဖွဲ့လည်းရှိသည်ဟု ဇာတ်အဖွဲ့သားများ၏ ပြောပြချက်အရ သိရသည်။

ဖာပွန်ဒေသတွင် ဖျက်ဆီးခံရသည့် KNU ၏ Covid

စစ်ဆေးရေးဂိတ်နေရာတွင် အသစ်ပြန်ဆောက်ပြီး ထပ်ဖွင့်

ဇွဲကပင် ၂၅ ရက်၊ ၂၀၂၀ ခုနှစ်

KNU- ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး၏ မူကြော် (ဖာပွန်) ခရိုင် (တပ်မဟာ ၅) ဒွယ်လိုးမြို့နယ်၊ လေးဖိုးထကျေးရွာအုပ်စုရှိ ဝါသိုးခိုကျေးရွာတွင် တပ်မတော်မှ ဖျက်ဆီးလိုက်သည့် Covid-19 ကျန်းမာရေးစစ်ဆေးရေး ဂိတ်နေရာတွင် KNU ဘက်က တစ်ဖန် ဂိတ်ပြန်ဆောက်၍ ဇွဲကပင် ၂၅ ရက်နေ့တွင် ထပ်ဖွင့်လှစ်ခဲ့သည်ဟု သိရသည်။

လာပြောတွေ သူတို့လမ်းကြောင်းရှိရင် ဒီဘက်က အရပ်ဝတ်နဲ့လည်း မစောင့်တော့ဘူး။ ဂိတ်ကို ခဏပြန်ပိတ်လိုက်တယ်။ သူတို့လမ်းကြောင်းက ၁ ရက် ၂ ရက်ပေါ့။ လမ်းကြောင်းပြီးရင် ကျန်တို့ ဂိတ်ပြန်ဖွင့်မယ်ဟု ကေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

ဖာပွန်-ကမမောင်း ကြားရှိ ဝါသိုးခိုကျေးရွာ၌ Covid -19 ရောဂါ ကာကွယ်ရေးအတွက် KNU မူကြော်ခရိုင်မှ ဖွင့်လှစ်ထားသည့် Screening Point (ကျန်းမာရေးစစ်ဆေးရေးဂိတ်)ကို ပြီးခဲ့သည့် မေလက တပ်မတော်ဘက်မှ မီးရှို့ဖျက်ဆီးလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပြီး ယခု နှစ်ဖက်နားလည်မှုအရ ထပ်ဖွင့်လှစ်လိုက်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု တာဝန်ရှိသူများက ပြောသည်။

အဆိုပါဂိတ်ကို ကရင် ကျန်းမာရေးနှင့် ကယ်ဆယ်ရေးဌာန-KDHW နှင့် BPHWT တို့ ပူးပေါင်းပြီး ကျန်းမာရေး စစ်ဆေးရေး လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ကာ ဝင်ထွက်သွားလာနေသည့် ဒေသခံ လူထုများကို ကိုယ်အပူချိန် တိုင်းတာခြင်း၊ နှာခေါင်းစည်း (Mask) တပ်ဆင်ခြင်း၊ Covid-19 ကျန်းမာရေး ကိစ္စရပ်များနှင့် ပတ်သက်၍ ရှောင်ရန်၊ ဆောင်ရန်များအတွက် ကရင်ဘာသာစကားဖြင့် ရှင်းပြပေးခြင်းတို့ကို လုပ်ဆောင်ပေးလျက်ရှိသည်ဟု သိရသည်။

သို့သော် အဆိုပါ ကျန်းမာရေး စစ်ဆေးရေးဂိတ်ကို ဇွဲကပင် ၂၅ ရက်နေ့ တစ်ရက်သာ ပြန်လည် ဖွင့်ပြီး တပ်မတော်ဘက်မှ လမ်းကြောင်းရှိသည်ဟု လာရောက် အသိပေးလာသည့် အတွက် ဇွဲကပင် ၂၆ ရက်နေ့တွင် ကျန်းမာရေးစစ်ဆေးရေး ဂိတ်ကို ယာယီပိတ်လိုက်ရသည်ဟု နယ်လှည့်ကျော့မှူးအိတ် ကျန်းမာရေး လုပ်သားအဖွဲ့ (BPHWT) ဖာပွန်ဒေသ တာဝန်ရှိသူတစ်ဦးက ပြောသည်။

ဝါသိုးခိုကျေးရွာနှင့် ဖားလို့လမ်းခွဲရှိ KNU ၏ ကျန်းမာရေး စစ်ဆေးရေးဂိတ်နှစ်ခုကို ပြီးခဲ့သည့် မေလ ၆ ရက်နေ့တွင် တပ်မတော်က မီးရှို့ဖျက်ဆီးခဲ့သည့် အတွက် KNU ၏ ကရင်အမျိုးသား လွတ်မြောက်ရေး တပ်မတော် -KNLA တပ်ဖွဲ့ဝင်များနှင့် တပ်မတော်တို့ကြား နှစ်ဖက်တင်းမာမှု ဖြစ်ပြီး ပစ်ခတ်မှုများ ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ ထိုပစ်ခတ်မှုများကြောင့် ဒေသခံရွာသားများ ထိခိုက်ဒဏ်ရာ ရရှိမှုရှိခဲ့သလို ရာနှင့်ချီသည့် ဒေသခံ ရွာသားများလည်း ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ခဲ့ရသည်ဟု သိရသည်။

၎င်းက 'မနေ့က ဖွင့်တယ်။ တပ်မတော် ဘက်ကလမ်းကြောင်းရှိတယ်။ စစ်ဝတ်စုံတွေနဲ့ မစောင့်ပို့

ကေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

ကရင်ပြည်နယ်တွင် သဘင်အစည်းအရုံးဝင် ဇာတ်သဘင်အဖွဲ့ပေါင်း ၁၇ ဖွဲ့ရှိပြီး ဇာတ်အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို တစ်နှစ်လျှင် မျှမ်းမျှ ညပေါင်း ၁၀၀ ကျော်မှ ၂၀၀ နီးပါး အထိ ပွဲကခွဲရသည်ဟု ဇာတ်သဘင် အဖွဲ့သားများထံမှ သိရသည်။

Covid-19 ရောဂါဖြစ်သည့် ကာလအတွင်း ဇာတ်ပွဲ နားလိုက်ရသည့် ဇာတ်သဘင်အဖွဲ့သားများအတွက် သဘင်အစည်းအရုံးမှ ဆန်၊ ဆီ၊ ကြက်သွန် စသည် အခြေခံ စားသောက်ကုန်များကို ထောက်ပံ့ပေးမှုများ ရှိသည်ဟု သိရသည်။

(၂၀၂၀) ခုနှစ်အတွက် အီကွေတာဆုကို မြန်မာနိုင်ငံမှ သံလွင်ငြိမ်းချမ်းရေးဥယျာဉ် ရရှိ

ဇွန် ၁၅ ရက်၊ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ဧပြီလဆန်း

သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ဇီဝမျိုးကွဲများ ရေရှည်တည်တံ့ရေးအတွက် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အစီအစဉ် (UNDP) က ပေးအပ်သည့် ၂၀၂၀ ခုနှစ်၏ အီကွေတာဆုကို ရရှိကြောင်း သံလွင်ငြိမ်းချမ်းရေးဥယျာဉ်က ယနေ့ ထုတ်ပြန်ကြေညာခဲ့သည်။

ဌာန တိုင်းရင်းသားများ၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ဇီဝမျိုးကွဲ ကာကွယ်ထိန်းသိမ်း စီမံ အုပ်ချုပ်ခြင်းအပေါ် အသိအမှတ်ပြုပေးအပ်သည့် ယခုနှစ်တွက် ၁၁ ကြိမ်မြောက် အီကွေတာဆုကို

ပြီးခဲ့သည့် ဇွန်လ ၅ ရက်နေ့က မြန်မာနိုင်ငံမှ သံလွင်ငြိမ်းချမ်းရေးဥယျာဉ်အပါအဝင် အခြားနိုင်ငံ ၉ နိုင်ငံမှ ရရှိခဲ့ကြောင်း UNDP က ထုတ်ပြန်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ သံလွင် ငြိမ်းချမ်းရေး ဥယျာဉ်

အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ကော်မတီ ဥက္ကဋ္ဌ စောပေါလ်စိန်ထွေးက 'နိုင်ငံတကာရဲ့ အသိအမှတ်ပြု ပေးအပ်တဲ့အပေါ် ဒါက မြေလှမ်းလေးတစ်ခုပေါ့။ ဒါပေမယ့် ကျနော်တို့ ကော်သူးလေ နယ်မြေအတွက် ဖြစ်စေ၊ မြန်မာနိုင်ငံအတွက် ဖြစ်စေ ဒါက မြေလှမ်းကြီးတစ်ခုဖြစ်လာပြီပေါ့။ ဆိုလိုတာက ကျနော်တို့ရဲ့ လုပ်ဆောင်ချက်က ကျနော်တို့ တိုင်းပြည်အတွက်၊ လူမျိုးအတွက်၊ ဒေသအတွက် ဘယ်လောက် အရေးကြီးလဲ ဆိုတာကို ပြသခွင့်ရလိုက်တာပါပဲဟု ကေအိုင်စီသို့ပြောသည်။ ထို့အပြင် ၎င်းဆု ရရှိခြင်းနှင့်

စာမျက်နှာ (၂၂) သို့ ▶▶

ဖားအံတောင်ပိုင်းကိုညနေ (၅) နာရီမှစ၍ တက်ရောက်ခွင့် ပိတ်ပင်

စာမျက်နှာ (၂၂) သို့ ▶▶

ကရင်ပြည်နယ်တွင် စာသင်ကျောင်း (၁၆၅) ကျောင်း အဆင့်တိုးမြှင့်သတ်မှတ်

ဇွန်လ ၁၉ ရက်၊ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်။ စောမြတ်ဦးသာ

၂၀၂၀-၂၀၂၁ ပညာသင်နှစ်တွင် ကရင်ပြည်နယ်အနေဖြင့်

စာသင်ကျောင်း ၁၆၅ ကျောင်းကို အခြေခံ ပညာဦးစီးဌာနမှ အဆင့်တိုးမြှင့် သတ်မှတ်လိုက်ကြောင်း ပြည်နယ်ပညာရေးမှူးရုံးမှ သိရ

သည်။ မူလတန်းကျောင်း ၁၈ ကျောင်း၊ မူလနှင့် ၂၉ ကျောင်း၊ အလယ်တန်းကျောင်း ၃၂ ကျောင်း၊

အထက်တန်းကျောင်း ၂၉ ကျောင်း၊ မူလတန်း(အမက) ၂၃ ကျောင်း၊ အလယ်တန်း(အလက) စာမျက်နှာ (၂၂) သို့ ▶▶

အပြုံးကြားက အမှန်း

စစ်မြေပြင်မှာ ရှင်သန်လာရတဲ့ဘဝဟာ နေ့ဆိုတာ မသေချာ . ညဆိုတာ မရေရာ ...။

ဆောင်းဦးရောက်ပြီဆိုရင် ခွေးဟောင်သံကို နားရိုက်နေရ ဖိနှပ်သံတွေ ကြားနေကျ ပြေးရ ယွားရနဲ့ ဆောင်းဦးရဲ့ နှစ်ကူးဆိုတာ ဘာမှန်းမသိဘူး ...။

ဒါက ... အတိတ်တစ္ဆေ တစ်ကောင်လို ခုထိ လာမြောက်လှန့်နေဆဲပဲ မကြာသေးတဲ့ အိပ်မက်က အသွေးအသားတွေကို လာနှိုးဆွသလို ...။

သွေးမစီးတဲ့ စစ်ပွဲက ပထဝီနိုင်ငံရေးအရ မျှမျှတတရှိတာ မရှိတာထက် မသေချာတာက အရွေ့တစ်ခုရဲ့ နိမိတ်ပဲ။

မဟာမိတ်ဆိုတိုင်း မိတ်ကောင်းမဟုတ်ဘူး အတိတ်ရဲ့အနိဂိကိုက နိမိတ်ဆူးတွေပြည့်နှက်နေတော့ ယူနီဖောင်းမြင်ရင် ပြေးသာပြေး ...။

စာအုပ်ထဲက ဝါကျ လူကိုယ်ပေါ်မှာ မစီးဆင်းသရွေ့ ဥပဒေရဲ့အငွေ့က အဆိပ်ဖြစ်နေဦးမှာပဲ ပြောင်းဝရေ့က ရင်တလှုပ်လှုပ်နဲ့ မတ်တတ်ရပ်ဖူးသူတွေအတွက် ငြိမ်းချမ်းရေးဟာ ဘက်ဆစ်ဆက်ဖြင့်နေရဦးမယ် ပူးတွဲရန်ဟာ အပြုံးကြားက အမှန်းပင်နိုင်သေးတယ်။

အမျိုးသားသစ္စာဖြင့် စောယောဉ်သာအိဆန်

DVB ကရင်ဘာသာ ရုပ်သံ

DVB ရုပ်သံလိုင်းမှ အပတ်စဉ် ထုတ်လွှင့်ပေးလျက်ရှိသည့် ကရင်ဘာသာရုပ်သံ အစီအစဉ်ကို ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ ညနေ ၅:၁၅ နာရီနှင့် ကြာသပတေးနေ့ မနက် ၇:၁၅ နာရီ အချိန်များတွင် စောင့်မျှော်ကြည့်ရှုသွားနိုင်ပါကြောင်း လေးစားစွာ အသိပေးအပ်ပါသည် ...။

ကူးစက်မြန်ရောဂါ ကြိုတင်ကာကွယ်ပါ

ကမ္ဘာတဝှမ်း

Covid-19 ကူးစက်ရသူ ၁၀,၄၅၀,၆၂၈ ဦး
ပြန်လည်ကောင်းမွန်လာသူ ၅,၃၃၆,၉၉၆ ဦး
သေဆုံးသူ ၅၁၀,၆၃၂ ဦး

“ကိုဗစ်-၁၉ ကို ဆိုလစ်ဝေ လိုမိုးသာယာ သယ်လုဖးကုလ်ဝဲ
ဓဟးယဝ် မွာယာ”
“မွာ လိုခါင့် အိုခါယိုဝ်ကို ကိုဝ်ဟာသေ ဓဟသေထွာလဝ်”
“ကိုဗစ်-၁၉ က အသက်ကြီးရွယ်အိုတွေကိုပဲ ကူးစက်ဖို့လွယ်တယ်
လို့ ပြောတယ်ဟဲ့”
“အေး - အခုနောက်ပိုင်း အရွယ်သုံးပါးမရွေး ကူးစက်နေတာ”

“ဝေး မောင်တုံ၊ ကေဝပ်ခိုဝ်း ဖောဟ်ခွါ မိုထာထင်လင်လင် လှဝ်”
“ဟယ့်ထာထင်လင်အို ဖောဟ်ခွါ လာကင်သီး ကိုဝ်ကြင်ခိုင်ယိုင်ယိုင် ကိုဗစ်ဆိုဆာယာ ဓဟဟ်ကို ဆိုအိုဆံးအိုခါခိုင်လင်-၁၃ ခိုဝ်လင်ထး ဆိုလင်-လင်ဆင့်ကို ကိုမိုခဲအို ထင်လ် (၂၁) သင့်ယုဝ်။ အေဟင်ခိုင် ဓေသာမိုထင်လင်ပိုင် ဓဟဟ်ထိုင်အိုထိုင်လ်ဟိုင် (၇) သင့် ခုယုဝ်”
“အမိုး - ဖိုးခွား မနက်ဖြန် ပြန်ရောက်မယ်”
“ပြန်လာခွဲပါ ဖိုးခွား။ ဒါပေမယ့် ကမ္ဘာအနှံ့မှာ ဒီ ကိုဗစ်ရောဂါက ကူးစက်နေတော့ ကျန်းမာရေးဌာနက သတ်မှတ်ထားတဲ့ သီးခြားနေရာမှာ (၂၁) ရက်နေထိုင်ရမယ်။ ပိုပြီးစိတ်ချရဖို့အိမ်မှာ (၇) ရက်နေထိုင်ရမယ်နော်”

“ဝုဂ် - နသုပသးနစု လာဆေးပျက်တလီလီ ဘက်မတာဒုလ်ခိုင်”
“အဲ - ဒီဝုဂ် တာဆါယာနုဂ် ဘက်ကုဘက်ဂင်နု နတထံဂ်. တသုဂ်ညါဘက်အယိုနု နဖိုင်တာ. ထီးဘက်တာတမံမံ၁၆၁၆၁၆ အလီခိ ကီးဆာကတီခိ ဒဲး နဘက်သုနစုဒီး ဆေးပျက် အစဲးကး (၂၀) သုစီအီ၁ လီ၁တံဂ်လီ၁ဆဲးမာ ကကဲထိုင်တာဒီသအာဝဲတာဆါအီ၁လီ၁”
“အီ - ဒီနုဂ်ခိမိ။ တာဒီသအာနုဂ် ဂု၁နုဂ်တာကုစါအယ် ပု၁မု၁မံပိုင်ထွဲကီးဂါမာန် ကကဲထိုင် တာမ၁စ၁၁လ၁မ၁ပူ၁ဖျဲးကု၁ပု၁သးသမု သာ၁နီ၁”
“ဝေ - လက်ကို ဆပ်ပြာနဲ့ ဓောခဏဆေးနေတာ ဘာဖြစ်လို့လဲ”
“ဟဲ့ - ရောဂါပိုးက ကူးလို့ကူးမုန်းမသိရ မမြင်ရဘူးဆိုတော့ တစ်ခုခုကို မိပြီးတိုင်း ထိတွေ့ပြီး တိုင်း အခုလို လက်ကို ရေနဲ့ ဆပ်ပြာနဲ့ တွက် ၂၀ လောက် သေသေချာချာ ဆေးပေးရတာက ရောဂါကို ကြိုတင်ကာကွယ်ရာ ရောက်တယ်လေ”
“ဪ - ဒီလိုလား။ ကာကွယ်ခြင်းက ကုသခြင်းထက် ပိုပြီးထိရောက်တာဆိုတော့ လူတိုင်းလူတိုင်း လိုက်လုပ်မှ အများရဲ့အသက်တွေကို ကယ်ရာ ရောက်မှာပေါ့နော်”

မြန်မာနိုင်ငံ

Covid-19 ကူးစက်ရသူ ၂၉၉ ဦး
ပြန်လည်ကောင်းမွန်လာသူ ၂၂၂ ဦး
သေဆုံးသူ ၆ ဦး

ကရင်ပြည်နယ်

Covid-19 ကူးစက်ရသူ ၃ ဦး
ပြန်လည်ကောင်းမွန်လာသူ ၂၄ ဦး
သေဆုံးသူ ၀ ဦး

(ဇူလိုင်လ ၁ ရက်နေ့ နောက်ဆုံးရ အချက်အလက်များ ဖြစ်ပါသည်)

